DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

SAVAŞ HAYIR

Deutschland 2.50 EUR / Belgium, Austria 2.70 EUR / France 2.90 EUR
Switzerland 4.10 CHF / England 2.00 GBP / KKTC 3.000.000TL.

Bol dumanlı, yeni Harman

116 Mart 2008-03 Fiyatı: 2.50 YTL KDV Dahil

yeniharman@leman.com.tr

hususi kokulu, filtresiz gazeteniz

TMSF BAŞKANI ERTÜRK konuştu

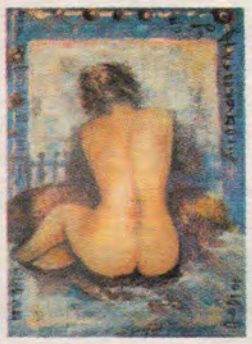

YALÇIN KÜÇÜK

SON BOMBARDIMAN

Ben, Bülent, Sezen, Pakize ve Müjde Hanımlar

NÜ TABLOLARINIZA MÜDAHALE EDİYOR MUYUZ ULAN!

Bir devrimciden

halkına elveda

ŞARKILAR AĞLARKEN

Aysel Gürel'in gençlik korkusu

Aman! Seni s.kerler, sonra camdan atarlar

Sabah'ta neler oluyor?

Babahan olayının perde arkası

Barlas ve Ardıç nasıl transfer edildi?

Hükümet'te kime yakın?

AKP'li atamalar

TMSF'de Malatya ve Kayserililik

Arka sayfa güzelleri

O yeniHarman'a hoş geldiniz

ISSN 1303-8389-0-7
9 771303 838904

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

yeniHarman ÖZEL HABER

Operasyondan önce kitabı çıkmış:

"Ergenekon'un Çöküşü" 8 aydır bu sinemada!

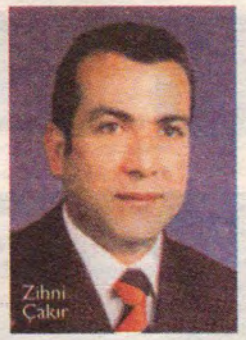
Geçen aya damgasını vuran emekli Tuğgeneral **Veli Küçük**, avukat **Kemal Kerinçsiz**, **Türk Ortodoks Patrikhanesi Basın Sözcüsü Sevgi Erenerol**, emekli binbaşı **Zekeriya Öztürk**, **Kuvvai Milliye Derneği Başkanı** emekli **Albay Fikri Karadağ** ve **Susurlukçu Sami Hoştan**'ın tutuklandığı operasyona adını veren '**Ergenekon Örgütü**'nün, 8 ay önce, "**Ergenekon'un Çöküşü**" adıyla kitaplaştırıldığı ortaya çıktı. Yazarı ise Zihni Çakır...

Başkanı, Girdap operasyonu ile tutuklanan **Vatansever Kuvvetler Güç Birliği Hareketi**'nin (VKGBH), yazı işleri müdürü olarak görev yaptığı **Türkeli Gazetesi** çevresinde kurulduğunu belirten **Zihni Çakır**, kapakta, "**Vatansever Kuvvetler Güç Birliği, MİT ve Türkiye Emekli Subaylar Derneği'ne sızan örgütlenmenin sırları**" ifadelerini kullanmış. **Atabeyler, Kuvvacılar**, VKGBH ve su yüzüne çıkarılamamış irili ufaklı 20 civarında örgüt ve bunların bölgesel kolları olduğunu, hepsinin tek merkezden yönlendirildiğini iddia eden Çakır, "**Piramitsel yapının tepe noktası Ergenekon**" iddiasında bulundu. Kitapta, VKGBH'nin tutuklu başkanı **Taner Ünal**'ın 12 Eylül öncesi **Adana Ülkü Ocakları 2. Başkanı** olduğu ve **Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul** suikastini planladığını çevresinde anlattığı, iddianın yabana atılamayacağı vurgulanıyor.

PİRAMİTSEL YAPININ TEPE NOKTASI

Birinci baskısı Ağustos 2007'de, **Neden Yayınevi** tarafından basılan 176 sayfalık kitabın yazarı **Zihni Çakır**, **MHP**'de **Devlet Bahçeli** ekibince çıkarılan **Milliyetçi Çizgi** gazetesinde çalıştı. **Milliyetçi Sanayici ve İşadamları Derneği** (MİSİAD) Basın Müşavirliği yaptı, **Türkeli** gazetesine yazı işleri müdürü oldu. Ortadoğu gazetesine geçti, ardından Türkeli'ne döndü.

İşte arka kapağında, "**Türk tarihinin en çarpıcı çeteleşmelerinden biri VKGBH ve uzantılarının yasadışı faaliyetleri tüm boyutlarıyla karşınızda. Dolandırılan şehit eşlerinden Danıştay'a yapılan kanlı saldırıya, Ümraniye'deki cephanelik gecekondudan türlü yolsuzluklara adı karışmış bu oluşumun üzerindeki sis perdesi aralanıyor. Vatansever(!)lerin kirli ilişkileri, karanlıkta kalan yönleri günışığına çıkıyor. Girdap Operasyonu dahil çeşitli hamlelerle deşifre olan Ergenekon'un kuruluşunu ve çöküş operasyonunu bu çalışmada okuyacak, derin devletin açılımları karşısında hayrete düşeceksiniz**" denilen kitaptan çarpıcı notlar:

• VKGBH Derneği'nin fikri anlamda hayata geçmesi, 29 Nisan 1996'da yayın hayatına başlayan Türkeli gazetesine dayanır. Derneğin Genel Başkanı Taner Ünal'a ait, 1996-1998 yılları arası haftalık çıkan Türkeli'ndeki görevim sırasında bu yapılanmaların ülke için nasıl bir tehdit oluşturduğuna tanık oldum. Türkiye'de Ergenekon yapılanmasının yan örgütlerinden biri olduğu iddia edilen VKGBH'nin fikri bazda kendini gösterdiği dönemi incelemeden bugün ifşa olan eylemlerini anlamak zor

CEM ERSEVER'İN İTİRAFÇILARI VE ZAMAN'A BASKIN

• 70 bin basılan gazete bir ara Zaman gazetesinde basıldı, ücreti ödenmeyince baskısı durduruldu. Taner Ünal, Ahmet Cinali ve ekibi o gece Zaman gazetesinin Siteler'deki tesislerini yakmaya gitti. Tesisleri basmış, benzini dökmüşler ancak orada garibanlar olduğu için yakmaktan vazgeçmişler..

• Taner Ünal, eski itirafçılar ve JİTEM tarafından kullanılan isimlerle irtibat kurdu. Bu isimler, Cem Ersever'in örgütlediği, PKK itirafçılarından oluşan 'Yıldızlar Timi' mensuplarıdır.

• Açık örgütlenmelerin arkasında gizli güçler mutlaka vardır. Bu gizli gücü oluşturan isimler de devletin üst kademelerinden emekli kimselerden meydana gelir, devlete bunlar vasıtasıyla sızılır.

• Ahmet Cinali için gazetedekiler derin devletin elemanı olduğunu düşünüyor, 'Yeşil' diyordu. Yanında koruma olarak bulunan 7-8 kişide silah bulunurdu. Aracının arkasında cephaneliği andıran mühimmat taşıdığı söylenirdi. İtirafçıların da kullandığı JİTEM kimliği olduğuna kanaat getirdiğim kimliği gösterdi. Gazete künyesinde temsilci olarak ismi yeraldı.

1 NUMARA İLE TANIŞMA

• Ahmet Cinali Taner Ünal'ı 1 numara ile tanıştırdı. Sadullah, Hayrullah, Doğu Paşa olarak bilinen emekli bir tuğgeneraldi bu isim. 1 numara özel bir ziyarete gideceğini, aracı benim kullanmamı istedi. Ünal, 1 numara, paşam diye hitap ettiği şahsa beni, 'Zihni güvenilir gazetecidir ama bana şoförlük de yapar. İyi bir gazeteci olduğu gibi çok da iyi bir şofördür. Eksiklikleri var, eğitip 1 numaralı gazeteci yapacağız' dedi.

• Taner Ünal, Sırrı Erkuş, Yasin Alparslan, Ümit Cançeker gazete döneminde emekli TSK mensuplarının telkin ettiği dernekleşmenin ilk adımlarını atar. 11 Nisan 2005'te VKGBH isimli bir dernek kurulur. Derneği kurucuları sırayla, Hasan Kundakçı, Taner Ünal, Sıla Deniz Boyraz, Mehmet Ali Aygül, Ümit Cançeker, Gülşen Özer, Yasin Alparslan, Melek Ünal şeklinde devam eder.

• Burada yapılan temel hata, büyük devletler bu tür yapılanmaları kendisine yönelmesi muhtemel karşı yapılanmanın önünü kesmek için kullanırken, Türkiye'de tehdit eden yapılanmanın oluşmasından sonra kullanmasındadır. Bu da derin devlet değil, çete yapılanmalarını doğurmuştur.

• Susurluk deşifre sürecinden sonra 2000-2001 yıllarında tekrar yapılanma çalışmalarına başlayan Ergenekon'un yeni stratejisi, sosyalist-ulusalcı-ülkücü örgütlenme olmuştur.

Sabah - 18 Şubat 2008
Ön Sayfa güzeli Kazaz

Babahan'ı Tuğçe Kazaz ile Paris Hilton mı yaktı?

yeniHarman 'GÜZEL' HABER

Çalık Grubu'na ihale edilen fakat grubun henüz parayı ödememesi nedeniyle TMSF'nin yönetiminde bulunan Sabah Gazetesi'nin Genel Yayın Yönetmeni **Ergun Babahan**, geçen ay görevinden istifa etti, ardından aynı gece istifadan vazgeçip, hiçbir şey olmamış gibi görevine geri döndü. **yeniHarman**'ın elde ettiği bilgilere göre bu fırtınanın nedeni, "iki güzel" miş. 17 Şubat'ta **ATV**'nin canlı yayınına çıkan ve daha önce, medyaya "**arka sayfa güzelleri**" nedeniyle ayar vermiş **Başbakan Tayyip Erdoğan**, 18 Şubat tarihli Sabah Gazetesi'ni görünce küplere binmiş. Gazetenin manşetinde ATV'de yaptığı açıklamaları gören Erdoğan, yanıbaşında ön ve arka sayfa güzellerini görünce hemen telefona sarılmış ve TMSF yöneticilerine vermiş veriştirmiş, "**Yaptığınız gazete bu mu?**" diye hesap sormuş. Bundan öncesinde de kendisinden çok rahatsız oldukları Sabah Yayın Yönetmeni'ne bir türlü istifa ettiremeyen TMSF yöneticileri, çareyi, AKP'ye yakın bir gazeteciyi, **Takvim**'den **Metin Yüksel**'i Babahan'ı denetlemesi için, Genel Yayın Yönetmen Yardımcısı olarak atamışlar. Babahan buna çok bozulmuş ve istifa etmiş ama **Salih Memecan** vasıtasıyla **Cumhurbaşkanı Abdullah Gül** ve **Çalık Grubu** yöneticilerine ulaşmış. Gönlü rahatlatılınca da istifasını geri almış. Bakalım Sabah'ta daha neler göreceğiz.

Önemli not: Başbakan Hürriyet ve Sabah'ın magazin eklerine çok fena gıcık kapıyormuş. yeniHarman'dan uyarması...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

TV'de dans eden atları seyretmekten zevk alıyorum

CUMHURBAŞKANI Abdullah Gül'ün üç günlük Katar ziyareti, kendisinin at sevgisini ve atlara da ir bilgisini gözler önüne serdi. Gül, önce ki gün Türkiye'nin Katar Büyükelçisi Mithat Rende'nin "Diplomatik Alan" ola rak adlandırılan West Bay Lagoon bölge sinde yürüyüş tekliflini reddetmedi. Yürü yüş sırasında Gül'ün en çok merak ettiği ...ların başında Katar'daki atçılık spo... ...mu oldu. Büyükelçi Ren... ...larca sanki dans ederlerine gösteriş ... parlar. Saatlerce televizyonlarda ... lanır. Ben bile onları izlemekten ... zevk alırım" diyerek atçılık ... nelik ilgisini vurguladı. SHERALP / DHA

FRANSIZ ŞAFKAN'

...kistan gezisinde de ... han Dostmuhamed ... çok yaşında ... adlı ...

Hürriyet 8 Şubat 2008

Sayın Cumhurbaşkanı;

Biz size, bir de bunu izlemeyi deneyin diyelim. Zira, daha büyük, derin hazlar yakalama ihtimaliniz var.

yeni Harman

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Geçen sayımızda, yeniHarman'ın "sır kapıları"nı araladığı TMSF'nin Başkanı Ahmet Ertürk, yeniHarman'a kurumun kapılarını açtı ve sorularımızı yanıtladı, Barlas ve Ardıç'ın Sabah'a transferlerini değerlendirdi:

'Belli bir piyasası var bu

*Dergimizin geçen ay kapak konusu olan "**yeniHarman, TMSF'yi de aydınlatıyor**" başlıklı makalesi, geniş yankı uyandırdı. "**TMSF'de işe alınan RTÜK Başkanvekili'nin oğluna kıyak kayyum ataması... AKP Milletvekili'nin oğluna iş... Eski Malatyalı milletvekiline davadan çekilme güzelliği... Hızla yükselen bir merkez valisi kızı, AKP'ye yakın gruba alt düzeyde yaptırım... İşte TMSF'nin ışıl ışıl 13 katı**" girişiyle başlamıştık kurumu "**aydınlatmaya**".*

*yeniHarman'ın piyasaya çıkmasından iki gün sonra, TMSF içinde fırtınalar koptuğu ve **TMSF Başkanı Ahmet Ertürk**'ün kurum içinde soruşturma başlattığı haberleri geldi. Ardından **TMSF Denetleme Kurulu**, yeniHarman'a bir yazı göndererek, haber kaynağımızı açıklamamızı istedi ve makalede kullandığımız fotoğrafları nasıl elde ettiğimizi sordu.*

*LeMan Grubu'ndan Avukat **Fikret İlkiz**, TMSF'nin bu başvurusuna yazılı yanıt vermek için hazırlanırken, TMSF Başkanı Ertürk, **Basın Müşaviri Dr. Yusuf Adıgüzel** aracılığıyla, bu gelişmenin kendi bilgisi dışında olduğunu belirterek, gazetecinin haber kaynağını açıklamama hakkına saygı duyduğunu ve böylesi bir gelişmeden üzüntü duyduğunu aktardı ve böylesi bir yazının yok sayılmasını rica etti. yeniHarman da, Başkan Ertürk'ün bu içten tavrı nedeniyle Fon Denetçileri'nin başvurusuna yanıt verme gereği görmedi.*

yeniHarman aydınlatıyor
TMSF'nin sır kapıları
yeniHarman
AKP döneminde hangi meslek itibar kazandı?

yeniHarman, TMSF'yi de aydınlatıyor

*Ertürk, aynı gün yeniHarman'ı TMSF'ye davet etti. Bu davet üzerine kendisi ile iki kez TMSF'nin "**açık kapıları**"ndan girerek makam odasında buluştuk. Birinci görüşmemiz, her iki taraf için de "**tanışma**" anlamı taşıyordu.*

"TMSF'nin sır kapıları"nı kaleme alırken sinamatografik bir dil kullanmayı yeğlemiştim ve okurlarımızın gözünde bu kurumun daha net canlanması için yer yer esprilere ve yer yer de absürt detaylara yer vermiştim. Bu absürt detaylardan birincisi şuydu:

"Kurumda kadınlar klasik banka çalışanı gibi, etek ceket ya da kumaş pantalonu tercih ediyor. Kimileri de spora yakın... 12. katta bulunan Ertürk'ün sekreteri Nalan Terzioğlu ise dizüstü ve vücuduna oturan eteği ile dikkat çekiyor."

TMSF Başkanı Ahmet Ertürk'le ilk tanışmamızda bu satırlara alındığını belli etti ve gündeme getirdiği ilk konu da bu oldu. İkinci konu ise yine yeniHarman'daki şu satırlardı:

"Kurul üyeleri ve Başkan Ahmet Ertürk en üst iki katı paylaşıyorlar. Ertürk'ün 12. kattaki odası oldukça büyük. Kirli beyaz duvar boyasına yapışık büyük ekran plazma televizyon dikkati çekiyor. Kurul üyelerine hizmet veren çay ocağı da burada. Buzdolabında her çeşit meşrubat ile dünya dolusu nar var... Sıkma nar suyunun bir hikmeti olmalı..."

*Ertürk, "**Ne içersiniz?**" sorusuna "**çay**" ve "**su**" ricası ile yanıt vermiştim. İki dakika sonra servis görevlisi çay, su ve iki adet narı önüme bıraktı.*

*Başkan Ertürk'e bu satırları kaleme alırken **Pulitzer Ödülü** almayı amaçlamadığımı, herhangi seksist bir tarzın da yeniHarman'ın üslubu olamayacağını söyledim.*

Kendisine, daha ilk görüşmemizde, eğer böyle seksist yaklaşımımız varsa, TMSF'nin elinde bulunan televizyon ve gazetelerinde bunda payı olabileceğini, zira bu tür bir yaklaşımın oralardan da bize bulaşmış olabileceğini söylemek ise nezaketsizlik ve kabalık olurdu.

Sonra kendisiyle röportaj yapmak için randevulaştık ve ikinci kez buluştuk. İki saate yakın sürdü bu görüşmemiz. Okuyacağınız röportaj, işte bu doğal çatışmanın yer yer içine sindiği bir biçimde gelişti. Unutmadan; Sekreteri Nalan Terzioğlu iki görüşmemizde de pantolon giymişti...

Ve işte TMSF Başkanı Ertürk ile çarpıcı bir röportaj...

Kutlu Esendemir / Gayrettepe'den bildiriyor
kutlu@leman.com.tr

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

işlerin’

Geçen ay yeniHarman’ın kapağında kurumunuz vardı. Dergiyi görünce ne hissettiniz?

Dergiyi görünce tabii benim de ilgimi çekti. TMSF fotoğrafıyla daha önce hakikaten gündeme gelmemişti. Açıkçası bu tarafıyla gündeme gelmesini biz de yaptığımız iş itibari ile çok fazla çaba göstermedik. Hani bu işin olmaması için de bir çaba da sarf etmedik. Ama sanıyorum TMSF’nin diğer işleri kamuoyunda o kadar çok ilgi çekti ki... Yani hiç kimse TMSF’nin içindeki bir kişinin .eteğinin boyuyla falan ilgilenmedi. (Sekreteri Nalan Terzioğlu ile ilgili olarak yeniHarman’daki satırlardan söz ediyor) Dergide işlendiği gibi, “İşte AKP dönemi filan” olsa, etek boyuyla sizin değil bizim ilgilenmemiz gerekirdi.

Bir saniye.

Siz sordunuz, ben cevap veriyorum. Yani etek boyuyla bizim ilgilenip, sizin bizi eleştirmeniz gerekirken siz etek boyuyla ve eteğin bedene oturup oturmamasıyla filan ilgilendiniz. Bu sebeple şaşırdım, açık söylüyorum. Bir şaşırdım, iki, yeniHarman’ın genel felsefesine, olaylara bakış tarzına da açıkçası çok ters gördüm. Ben açık söylüyorum ki; yeniHarman’dan TMSF’nin toplumda ses getiren icraatlarına yönelik sorgulayıcı bir bakış açısı, bir bakış tarzı beklerdim. Ama yaptığınız haberin de hoş bir tarafı olduğunu da itiraf etmeliyim. Orada; *-TMSF’nin iç dünyasını ele alan, kimin eteği ne kadar gibi-* konular, kurumda bizim kesinlikle ilgi alanımıza girmeyen; “Kim kimin nesidir?”, “Başkan hangi kimi ziyarete gitmiştir?” gibi şeyler, bu tür şeylerin kamuoyuna yansıtılması...

Bunun da bir gazetecilik başarısı olduğunu kabul edersiniz.

Bence bir gazetecilik başarısı değil, ama bir gazetecilik olayıdır. Başarı olup olmadığını söyleyemem ama bir gazetecilik olayıdır.

Tabii yeniHarman’daki makalede sözedilen etek boyu küçük bir espriydi, siz de bunu takdir edersiniz. Ama orada bizim ortaya attığımız çeşitli iddialar vardı. TMSF’de işe alınan RTÜK Başkanvekili Abdulvahap Darandeli’nin oğlu Ulvi Darendeli’nin, TMSF Dış Davalar Grubu’nda görevliyken Sivas’ta Erol Evcil’in şirketine kayyum olarak atanması, AKP Kayseri Milletvekili Yaşar Kareyel’in oğlu İsmail Emrah Karayel’in TMSF’de çalışmaya başkaması, yine TMSF’nin hemşeriniz olan bir eski CHP milletvekilinin (Ferit Mevlüt Aslanoğlu) davadan çekilmesi...

SABAH-ATV’DE B PLANI: Fon Kurulu’nun ihaleyi onaylaması ile 1.1 milyar dolarlık borç artık Çalık Grubu’undur. Grubun parayı ödeyememesi gibi bir şüphemiz yok. Ancak böyle birşey olursa, TMSF bu medya varlıklarını tekrar ihaleye çıkaracaktır. Yeni ihalede bu fiyat bulunamazsa aradaki fark, gruptan talep edilecektir

Tabii onlara da cevap vereyim: Bir defa bizim kurumun çalışmalarının *-başarısı ki başarı rakamları da ortada-* başarısı, her kurumun aslında başarılı olması biraz da kurduğu takımın uyumuyla, o takımın heyecanıyla hevesiyle, iş yapma iddiası ve arzusuyla mümkündür. TMSF’nin yaptığı iş hukuksal sorumluluklar gerektiren bir iştir. Burada atılan her imzanın, hem kişisel hem kurumsal olarak, bir hukuki sorumluluk doğurduğunun bilincindedir. Burada çalışan, artı tabii yani kişisel olarak, artı kamuoyunun çok önünde cereyan etmektedir. Dolayısıyla siz hukuka uygun bir iş yapsanız bile, bunun kamuoyu tarafından nasıl algılandığı da önemlidir. Kamuoyu ya bilgi eksikliğinden ya da sizinle aynı görüşte olmaması yönü açısından, sizin yaptığınız işe sizin gibi bakmayabilir. Dolayısıyla işin o tarafı da var. Kamuoyu önünde kendinizi savunma sorumluluğu da yükleniyorsanız, bu açıdan zor bir görev TMSF’de olmak. Hem sadece bizim için başkan ve kurul üyeleri için değil, burada görev yapan herkes için. Çünkü burada görev yapan herkes sonuçta bir iş yapıyor ve bu işin sorumluluğunu kendi ölçeğinde, kendi çapında üstleniyor. Bu sorumluluğu üstlenecek, bundan korkmayacak cesareti gösteren insanlarla yürümek mümkündür. Biz şöyle bir kombinasyon oluşturduk: Göreve geldiğimizde burada çalışan arkadaşlarımızın ana omurgası, daha önce TMSF’de çalışmaya başlamış insanlardı. Onları devam ettiriyoruz. Onları koruyoruz ve şu anda TMSF’nin ana omurgası onlardan oluşuyor. Ama biz onlara bir motivasyon sağladık. Geldiğimizde ilk yaptığımız iş burada çalışan, buradan devraldığımız arkadaşlarımızın

ne kadar önemli bir iş yaptıklarını, hem kamuoyu açısından, hem kendi kariyerleri açısından, hem toplum açısından ne kadar önemli bir iş yaptıklarını, onlara hissettirerek veya göstererek, bunun heyecanını onlara aktarmak, bunun hatta bir tür idealizmini bunlara yansıtmaktı. Bunu başardığımızı düşünüyorum. Ve gerçekten burada çalışan bizim bulduğumuz, devraldığımız arkadaşlar önemli ölçüde banka tecrübesi olan, bankalarda çalışmış çoğu da tecrübeli insanlardı. Bu tecrübe ve bu birikimin üzerine biz heyecan kattık, motivasyon kattık ve tabii ki hedef verdik, onlara bu hedefe doğru koşmalarını sağladık ve tabii bütün bunların yanına artı bir aidiyet bilinci, bir kurumsal aidiyet kimliği, kurumsal kimlik oluşturduk. Bütün bunlar, burada çalışacağınız, burada istihdam ettiğiniz ya devraldığınız ya da yeni aldığınız insanların bu özelliklerde olmaları ile mümkündür. Ben her zaman şunu iddia ediyorum: Biz sizin bahsettiğiniz insanlar da dahil, burada çok ciddi bir objektif vasıflara sahip olup olmadıklarına baktık. Kimin oğlu olması, kimin kızı, kimin bilmem hemşerimiz olmasından öte, o yaptığı işin o vasıflarına sahip olmasını aradık. Mesela yurtdışı davalar bölümünde çalışacak biri ise bunun en az bir dili çok iyi bilecek özellikte olmasını aradık. Ha bu arada bize yakın olmasının da olumsuz bir yanı yok. Benim eski çalıştığım kurumlardan, daha önce çalıştığım insanlardan da beraber çalıştıklarımız var. Daha önceki iş arkadaşlarım ya da bu tür bazı referanslarla bize başvuran insanlar olmuyor değil. İşe alırken o referanslara göre almıyoruz. Ama o referanslar bizim onlarla bir araya gelmemize onları tanımamıza yardımcı oldu. Bu arada şunu da konuşmalıyız. Benim dönemimde işe başlamış olup daha sonra yollarımızı ayırdığımız arkadaşlarımız var. Demek ki bu şu anlama geliyor; bizim dönemimizde aldığımız ve performanslarını yeterli görmediğimiz insanlarla yollarımızı ayırdık. Tersine burada çalışan ve hiç tanımadığımız insanların performanslarına bakıp onları yükselttik, terfi ettirdik, onlara daha büyük sorumluluklar verdik. Şimdi sizin bahsettiğiniz spesifik isimlerin hepsi yaptıkları işin gerektiği vasıflara en üst düzeyde sahip olan insanlar. Ben tek tek isim bazında bunlara girmek istemiyorum.

BİR YANIT: Siz sordunuz, ben cevap veriyorum. Yani etek boyuyla bizim ilgilenip, sizin bizi eleştirmeniz gerekirken siz etek boyuyla ve eteğin bedene oturup oturmamasıyla filan ilgilendiniz. yeniHarman’dan TMSF’nin toplumda ses getiren icraatlarına yönelik sorgulayıcı bir bakış açısı, bir bakış tarzı beklerdim

Darendeli’nin oğlu Ulvi Da-

Akşamsefası
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

rendeli'nin TMSF'de işe alınışı ve daha sonra Erol Evcil'e ait Sivas Demir Çelik Fabrikası'na kayyum atanışı doğru değil mi?

Şimdi bu tek tek dediğim gibi isim bazında, başkan sıfatıyla, *-yönetim kurulunun başkanıyım ben-* tek tek isim vermek bazında değerlendirme yapamam. Futbol takımının antrenörü tek tek futbolcusunu değerlendirmez, genel performansa bakar. O arkadaşların bir kısmı yurtdışı davalar bölümünde çalışıyor. Bunlar en az bir tane dili davayı takip edecek kadar biliyorlar ve herhangi bir yerde, herhangi bir hukuk bürosunda, özel ya da kamu iş bulabilecek insanlar. Yurtdışında eğitim görmüş ya da masterini yapmış, objektif vasıflara sahip olan insanlar... Şimdi bunlara bakıyoruz. Burada bizim özellikle bizim kurumumuz da işe almalar bir, iki kişi, üçer kişi filan oluyor. Bunlar için sınav açmak, bunlar için büyük masraflar, maliyetlere katlanmak çok rasyonel bir yol değil. Normalde sınavla almamız gereken görevler vardır. Onları tabii ki sınavla almak durumundayız ama bu tür görevlerde biz belli referanslar ararız.

Peki AKP'li olmak bir referans mı?

Hayır asla! AKP'li olmak olumlu ya da olumsuz bir değer değildir ya da bize yakın olması artı veya eksi bir değer değildir. Ben ona baksaydım bir kamu kurumu olarak buralara, *-bu dönemde de bundan önceki dönemde de... Türkiye'deki politik sistemin işleyiş sistemini hepimiz biliyoruz-* çok daha fazla bu tür nüfuslar olabilirdi ama biz burada buna hiç bakmadık. Objektif vasıflara baktık. Burada bu şekilde, *-ki bunlardan bir tanesinin babası da sonradan AKP Milletvekili oldu-* aldığımız arkadaşlarımızdan biri... *-Diğeri sizin söylediğiniz bir eski vali veya Kaymakam veya merkez valisi neyse doğru değil o bilgi ama öyle olsun-* Yani bütün bunlar bu üç beş kişilik ile sınırlı. Hani, "Ahmet Ertürk yakın çevresini ya da belli referanslara, belli özelliklere sahip insanlar arıyor" iddiası olsa bile, bu iddiayı teyit edecek bula bula üç-beş tane örnek vermişsiniz. Bunların da dediğim gibi açıklaması var ve biz bu arkadaşların performanslarını dikkatle izliyoruz burada. Dediğim gibi bizim dönemimizde işe başlayıp, daha sonra yeterli performansı göstermedikleri için yollarımızı ayırdığımız arkadaşlar vardır. Burada buna bakarız. Eğer zaten sizin söylediğiniz gibi yapsaydık, eğer öyle bir kayırmacılık burada uygulasaydık, TMSF bu işleri yapamazdı.

TMSF'YE TANIDIKLAR: Hani, "Ahmet Ertürk yakın çevresini ya da belli referanslara, belli özelliklere sahip insanlar arıyor" iddiası olsa bile, bu iddiayı teyit edecek bula bula üç-beş tane örnek vermişsiniz

Ahmet Bey kendi mesleğimden biliyorum. Sizin elinizde çeşitli medya grupları mevcut. Buralara kapağı atmak isteyen kimi gazetecilerin *-sizin Malatyalı olduğunuzu da biliyoruz zaten-* Malatya'dan yakınlarınızın aradığını, onları bulduğunu ve size ulaştığını biliyoruz. Hatta işe başladığını da biliyoruz. Kurumunuzda da Malatyalılık ya da Kayserililik geçerli bir referans mıdır?

Hayır, yani bu söylediğinize dikkat ettiğiniz gibi gülüyorum. (Gülüyor) Şimdi Kayserililik ve Malatyalılığın artı hiçbir değeri yok. Kaldı ki; ben Malatyalı bilinirim ama Elazığ, Bingöl, Urfa; çok sayıda ilişkimin olduğu yerler var. Malatyalılık veya AKP'lilik veya tanıdığım birinin yakını olmasının artı bir değeri yok. Sadece bir tanışma, bir tanıma vesilesidir bu. Zaten birilerini nasıl işe alacaksınız? Ya bir sınav açacaksınız ya da birileri size gelecek; başvuracak. Bu bize bir başvuru referansıdır. Referanslar her zaman modern işletmelerde hep bakılan şeydir. Biz de bu referanslara bakarız, ama referans bakılan şeylerden bir tanesidir. Asıl referans sahip olduğu vasıflar ve iş tecrübesidir ve nitekim bu da bizim bu konuda doğru tercihler yaptığımızı göstermektedir.

TMSF'DE HEMŞERİCİLİK: Yani bu söylediğinize dikkat ettiğiniz gibi gülüyorum. (Gülüyor) Şimdi Kayserililik ve Malatyalılığın artı hiçbir değeri yok. Kaldı ki; ben Malatyalı bilinirim ama Elazığ, Bingöl, Urfa; çok sayıda ilişkimin olduğu yerler var

Peki söz Malatyalılıktan açılmışken şunu sorayım: TMSF'nin elkoyduğu Toprakbank ve Kentbank dosyasında, 112 kişi sanık sandalyesine oturdu. Siz sadece eski CHP Malatya milletvekili Ferit Mevlüt Aslanoğlu'nun davasından vazgeçtiniz. Nedir bu durum?

Bunu hemen açıklıyayım. Bir AKP tezini çürüten örnek bu...

Malatyalılık tezini güçlendiren bir şey...

(Gülüyor) Demek ki hiçbir tez çürümüyor. Malatyalılık veya AKP'lilik; onlar işin esprisi. Bir de ben sizin gazeteci olarak bu konuları sorgulama hakkınızı teslim ediyorum, ama ben de burada açıklama yapma hakkımı kullanmak istiyorum. Şimdi o olaya değinirsek, durum şöyledir: TMSF yönetimi olarak işe ilk başladığımız dönemde biz yüzlerce, binlerce dava devraldık. Bankaların peş peşe fona devredildiği dönemlerde, çok araştırılmadan, incelenmeden açılmış belli davalar var ve bu davaların belli aşamalarını biz kaybetmişiz. Kaybettiğimiz davalarda bizim bir yükümlülük altına girme durumumuz söz konusu. Yani bir davayı kaybettiğiniz zaman onun masraflarını, avukatlık ücretlerini ve karşı tarafa ödemekle yükümlü olduğumuz maliyetlere katlanmanız gerekiyor. Bir; işin bu tarafı var. İki; insanlara haksızlık yapmak, birilerinin mesleki kariyerini ya da aile durumunu sarsmak bizim işimiz değil. Biz burada hakkaniyete uygun, adalete en uygun şekilde iş yapmak çabası içindeyiz. Bu durumlarda bize başvuran ya da bizim resen açılmış davaların, bizim aleyhimize gittiği-

ni gördüğümüz ve orada yükümlülük altına karşı tarafın hatta aleyhimize tazminat davaları açma hakkı verecek olan olaylarda biz çözümler getiriyoruz. Bunu mesela Uzan Grubu'nda da yaptık. Yüzlerce kişiye tedbirler konmuştu o dönemde. Tedbir zaten bir tür geçici önlemdir. Biz bu geçici önlemleri daha sonra araştırarak, daha detaylı verilerle onları inceleyerek, bir kısmını kaldırdık. Bütün banka gruplarında buna benzer uygulamalar yaptık. Hatırlarsanız kamuoyunda tam tersi konuda da eleştiri alıyoruz. Bazı insanların sadece bir ailenin ferdi olduğu için davet edildiği gibi. İşte bazılarına haksız yere aile ferdi olduğu için, ne bileyim başka bazı eleştiriler alıyoruz. Biz bunları belli ölçüde dikkate alıyoruz, bundan sonra da yapacağız. Bizim bir birimimiz var bu konuda. Daha çok hukukçulardan oluşan bir birim. Bütün detaylı davanın seyrini inceliyoruz, davanın açılırken dayanılan kanıtları inceliyoruz ve dosyalara geri dönüyoruz ve bu konuda eğer gerçekten kaybetmemiz çok muhtemel olan veya daha ilk aşamalarını kaybettiğimiz davalarda, biz onu sulhen, yani anlaşarak çözme yoluna gidiyoruz ki; Mevlüt Aslanoğlu olayı da böyle bir şeydir. Mevlüt Aslanoğlu dediğim gibi bir örnektir, bu şekilde çözdüğümüz olaylardan bir tanesidir. Bunun başka örnekleri de vardır. Bu zaten resmi bir kararla oluşmuştur. Bizimı kendi bünyemizde, *-dediğim gibi bir grup hukukçulardan oluşan bir grup bu konuda sürekli araştırma yapmaktadır-* eğer bir kanıya varılmışsa, kurulun kararıyla bunlar uygulanmaktadır. Bu konuda Malatyalılık bir tesadüftür Kayserililik de...

Aslanoğlu ile arkadaşlığınız var mıdır?

Hayır, ben burada tanıdım, yani banka genel müdürü olarak tabii ki tanıyorduk, ismini biliyorduk ama şahsen burada tanıdım. Belki de insanlar buna şaşıracaktır ama ben burada, bizim bilgi alanımız içindeki, gerek banka sahibi, gerek banka yöneticilerinin yüzde 95'i diyebilirim, *-hatta daha da yüksek oranını-* burada tanıdım. Yani daha önce herhangi bir tanışıklığımız olan insanlar tabii ki vardı ama bunlar çok sınırlıdır. Mevlüt Bey de onlardan biridir, yani burada tanıdığım daha önce herhangi bir şeyimin olmadığı... Biz burada Malatyalılık, CHP'lilik ya da AKP'lilik diye bakmıyoruz, gerçekten objektif hukuk verilerine baktık. O olay budur yani. Kayserililik ayrıca bir avantaj da değildir. Onu tahmin ediyorum ki siz bir Kayserili siyasi figürden hareketle böyle bir şey yaptınız; o doğru değil.

BABAHAN OLAYI: "Ben bu atamayı uygun görmüyorum. Eğer ısrar ediyorsanız ben genel yayın yönetmenliğinden ayrılmak istiyorum, yazar olarak devam etmek istiyorum" demiştir. Arkadaşlarımızın da, "Peki, nasıl istersen" diye cevapları olmuş. Daha sonra herhalde yaptığı değerlendirmelerde *-arkadaşımızın kendi kişisel değerlendirmesi-* bu kararından vazgeçip yeniden görevinin başına dönmüş

SABAH'I KARIŞTIRAN ATAMA: Metin Yüksel burada benimle bir röportaj yaptı ilk başladığım dönemlerde. Hürriyet gazetesindeydi o zaman. O zaman tanıdım. Ondan sonra bir defa görüştüm. Metin Yüksel'i burada tanıdım, gazeteci olarak tanıdım. İkincisi, hani nüfus hanesinde "dini, mezhebi" diye bir şey var ama "cemaati" diye bir şey olmadığı için bilemiyorum...

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ü kastetmiştim Kayserili olarak.

Sayın Cumhurbaşkanımızın o konuda bir şey bildiğini ve sözkonusu kişiyi tanıdığını bile sanmıyorum. Çünkü tanıdığına dair hiçbir elimizde veri yok. Sayın Cumhurbaşkanımız ile, gerek milletvekilliği döneminde, gerek cumhurbaşkanı olduktan sonra hiç görüşmedik, hiç temasımız olmadı. Dışişleri Bakanı iken *-başbakanken zaten biz burada değildik-* sınırlı birkaç görüşme olmuştu. Diplomasiyle ve dışişleriyle ilgili olarak bir kaç kez görüşmüşüzdür. Gerçekten iddia edilen konularda Sayın Cumhurbaşkanımızın hiçbir müdahalesi olmamıştır.

Ancak Dışişleri Bakanı'yla (Ali Babacan) bir yakın tanışıklığımızın olduğu doğrudur. Dediğim gibi Dışişleri Bakanı'yken de bizim yurtdışı dava takipleriyle ilgili yardım taleplerimiz olmuştur kendisine.

Abdullah Bey'den?

Evet, Abdullah Bey'den yani şu anki Cumhurbaşkanı'mızdan. Onun dışında asla. Hatta o söylediğimiz dosyalar konusunda kesinlikle bir konuşma olmamıştır. Kayserili olarak mutlaka birbirlerini biliyorlardır. Ama sayın Cumhurbaşkanı'nın onu yakın tanıdığını veya onun o kadar tanıdığını zannetmiyorum. Olay tamamen şudur: Bizim ilk defa bir bankayı satan kişiden dönüp para almamız olayıdır.

Sabah-ATV Grubu'na el koymanız ve ardından ihaleyi, Başbakan Tayyip Erdoğan'ın damadının (Berat Albayrak) üst düzey yönetici olduğu Çalık Grubu'na vermeniz, siyasi iradeden bağımsız olduğunuzu düşündürtmüyor insana... Buna ne dersiniz?

TMSF, bütün ihalelerde olduğu gibi bu ihalede de baştan sona kamuoyunun gözü önünde cereyan eden bir süreç işletmiştir. Her yönü ile ihale tamamen açık bir biçimde yapılmıştır. Gerekli şartları taşıyan herkesin gelip katılabileceği bir ihale olmuştur. Ama gerek ihale bedelinin girmeyi düşünen gruplar tara-

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

fından yüksek bulunması, gerekse bozulan uluslararası piyasalar ilgiyi azaltmıştır. Muhammen bedelin bulunması,. bizim açımızdan büyük bir başarıdır. Ancak 7-8 firmanın şartname alıp, 3 tanesinin ön yeterliliği geçtiği bir ihalenin bazılarının iddia ettiği gibi bazılarına yakın bir gruba kaldı diye karalanmak istenmesini doğru bulmuyorum.

Çalık Grubu Sabah-ATV Grubu ihalesini kazandı ama 1 milyar 100 milyon doları henüz ödemediği için yönetim sizin elinizde. 45-50 günlük bir ödeme süreleri var. Çalık Grubu'nun olası ödeme yapamama durumunda, bir b planınız var mı?

Fon Kurulu'nun ihaleyi onaylaması ile 1.1 milyar dolarlık borç artık Çalık Grubu'undur. Grubun parayı ödeyememesi gibi bir şüphemiz yok. Ancak böyle birşey olursa, TMSF bu medya varlıklarını tekrar ihaleye çıkaracaktır. Yeni ihalede bu fiyat bulunamazsa aradaki fark, gruptan talep edilecektir. Bu vesileyle şu noktaya da dikkat çekmek istiyorum: Biz ihale bedelini kasaya koyana kadar, küçük de olsa ödenememe ihtimalini her zaman gözönünde bulunduruz. Bu yüzden devir teslim yapılana kadar şirketleri en iyi şekilde yönetmeye, değerlerini korumaya özen gösteririz. Hani bize yapılan bazı eleştiriler var ya. Transferler filan. Bizim atadığımız yönetici arkadaşlar, gazetenin tirajını, televizyonun reytingini yeni alıcı işleri teslim alana kadar en üst düzeyde tutmaya gayret etmeye çalışıyorlar.

Bu kurumla ilgili de hergün yeni spekülasyonlar, iddialar gündeme geliyor... Mesela 1 trilyon 300 milyarlık Çırağan Oteli'ndeki ATV Gecesi...

Benim bu işin mahiyetini bilmeden maliyeti konusunda size yorum yapmam yanlış olur. O paranın neye göre az veya neye göre çok olduğunu anlamak için, bu televizyon kanalı önceki yıllarda hangi maliyetle neler yaptı bunları bilmek lazım. Şu anda bu konuda yorum yapacak kadar bilgi sahibi değilim. Ama bunu da sizden duymuş oldum ve oradaki yönetici arkadaşlara soracağım. Sabah ve ATV çok dinamik işletmeler. Bu konuda gecikme, bu konularda yavaş hareket etmenin bu şirketlere bu varlıklara zararı vardır. Alıcı şirketin işlerin aksamasından veya gecikmesinden dolayı bizlere dönüp mala değer kaybettirdiniz dememesi için bunları yapmak durumundayız. Bizim, "Sattık burayı, burayla ilgili artık hiçbir karar almıyoruz" dememiz aslında hukuken de bize büyük sorumluluklar yükler. Etik olarak da doğru değil. Çünkü biz bu varlığı 1 milyar 100 milyon dolar değer biçilen bir varlık şeklinde gücünü muhafaza etmemiz lazım. Bu gücünü korumamız gerekiyor. Ama şunu söyleyelim; bizim bu konulardaki anlayışımız bu, ama bunun oradaki uygulaması tamamen yönetim kurulunun tasarrufundadır. Son dönemlerde yayın grubuyla ilgili gerek genel yayın yönetmeni gerek diğer bazı gazetecilerle ilgili...

Yeri gelmişken sorayım... Şu an Sabah ve ATV'nin yönetimi sizin elinizde. Bu sırada Sabah Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Ergun Babahan'ın sizin tarafınızdan görevden alındığı iddia edildi. Bir diğer iddia da Babahan'ın istifa ettiği ama daha sonra geri döndüğüydü. Neydi sizin açınızdan olup biten?

Bir defa görevden alma diye bir şey yoktu. Oradaki yönetim kurulumuzun bir ataması, yazı işlerine yaptığı bir atamanın sonucu vardı.

Sizin tarafınızdan Sabah'a Yayın Yönetmen Yardımcısı olarak atanan Metin Yüksel'den söz ediyorsunuz.

Evet. Metin Yüksel diye bir arkadaşımız...

Malatyalı mı?

Hayır değil. Zannediyorum Çankırılı.

Kendisinin Fethullahçı olduğu ileri sürüldü...

Bilmiyorum, biz nüfus cüzdanına bakıyoruz...

Kendisini tanır mısınız, tanımaz mısınız?

Hayır... Metin Yüksel burada benimle bir röportaj yaptı ilk başladığım dönemlerde. Hürriyet gazetesindeydi o zaman. O zaman tanıdım. Ondan sonra bir defa görüştüm. Metin Yüksel'i burada tanıdım, gazeteci olarak tanıdım. İkincisi, hani nüfus hanesinde "dini, mezhebi" diye bir şey var ama "cemaati" diye bir şey olmadığı için bilemiyorum...

Kimi kişiler, TMSF bünyesindeki medya kuruluşlarında, başına talih kuşu konmuş gibi 35-40 milyar maaşlarla göreve başlıyorlar...

Yok yok... Onlar doğru değil, onlar abartı.

Babahan olayına dönersek.

Bu tamamen bir yayın grubunun, bir gazetenin yönetim kurulunun, en üst yönetim organının bir tasarrufunun, genel yayın yönetmeni tarafından benimsenmemesi... O da doğal; genel yayın müdürü, yönetmeni ya da herhangi bir işletmenin profesyonel üst yöneticisiyle yönetim kurulu arasında her zaman böyle şeyler çıkabilir. Bunlar çok doğal şeyler. İşletmelerde, medya olsun, başka yerlerde olsun, karşılaşılan doğal şeylerdir. Benim öğrendiğim, arkadaşlarımın bana söylediği; kendisi, "Ben bu atamayı uygun görmüyorum. Eğer ısrar ediyorsanız ben genel yayın yönetmenliğinden ayrılmak istiyorum, yazar olarak devam etmek istiyorum" demiştir. Arkadaşlarımızın da, "Peki, nasıl istersen" diye cevapları olmuş. Daha sonra herhalde yaptığı değerlendirmelerde *-arkadaşımızın kendi kişisel değerlendirmesi-* bu kararından vazgeçip yeniden görevinin başına dönmüş.

Babahan'ın yayın yönetmenliğinden rahatsızlık duyuyor musunuz?

Ben şimdi bir okuyucu olarak tabii ki fikrimi beyan ederim. Ama bunu bugün bunları konuşmam sadece bir okuyucu olarak algılanmayacaktır. TMSF Başkanı sıfatım ve kamuoyunun bana yakıştırdığı bütün oradaki tasarrufların altındaki Ahmet Ertürk algılanacaktır. Dolayısıyla ben bu sorunuza şu an cevap vermek istiyorum. Ama gazete bizden çıktıktan sonra bu sorunuza çok rahat cevap verebilirim.

Bundan 1.5 hafta önce Başbakan Tayyip Erdoğan'ın medyaya yönelik bir çıkışı oldu; gazetelerdeki "arka kapak güzelleri"ne karşı bir eleştirisi oldu. Başbakan, o eleştriden kısa süre sonra Cumartesi gecesi ATV ekranlarında dört gazetecinin sorularını yanıtladı. Ertesi gün Sabah gazetesini açtık. Manşette Sayın Başbakan'ın ATV'deki açıklaması yer alıyordu. Sayfanın üst tarafında manken Tuğçe Kazaz ve gazetenin arka sayfasında da Paris Hilton vardı. Bu tabloyu görünce ne hissettiniz?

Gazetenin magazin eki var biliyorsunuz, arka sayfada bu tür güzeller var. Benim bir okuyucu olarak tabii ki görüşlerim var ama bu konuda özel bir tutumum yok. Özel bir karşı çıkma ya da özel bir tarafgirlik tutumum olduğunu düşünmüyorum. Normal gazetecilik yapılıyor. Gazeteciler yapıyor onu. Elbette bu tür gazeteciliğine benim de söyleyeceklerim olabilir... Bir günlük gazetenin nasıl olması yolunda benim de görüşlerim, düşüncelerim var. Ama ben bunları söylemek istemiyorum, çünkü yanlış algılanırım. Ben söylediğiniz heberlerin yayınlandığı günlerde yurtdışındaydım. İnternetten izleyebildim. Gerçekten gazeteyi görmedim. Başbakan'ın o beyanatını internetten okudum. Ama bu arada şunu gözardı etmiyoruz: Sabah gazetesinin bir kimliği var, bir yayın çizgisi var; magazin anlayışıyla, politik anlayışıyla, habercilik anlayışıyla bir çizgisi var. Ben şunu çok rahat söyleyebilirim: Bunu aynı zamanda bir okuyucu olarak da söylüyorum. Sabah gazetesinin bu çizgisi değişmedi. Bizden önceki çizgiyle bizden sonraki çizgi aynı.

ARKA SAYFA GÜZELİ: Başbakan'ın o sitemini biz üstümüze alınmadık. Günlük gazete çıkarılıyor orada. O günlük gazete dediğim gibi daha önce nasıl çıkıyorsa öyle çıkıyor. Öyle formatı varsa o format sürüyor. O format doğru, olur yanlış olur. Kimisi onu eleştirir, kimisinin hoşuna gider, kimisi der ki; "Ya bir tane güzel az, birkaç tane daha fotoğraf koyun" diyebilir

22 Temmuz seçiminden önce AKP'ye çok büyük bir destek verdi Sabah Gazetesi.

Siz farklı görüşte olabilirsiniz, ama ben şunu iddia ediyorum: Sabah gazetesinin bizden önceki çizgisiyle, bizim döhemimizdeki çizgisinde büyük bir değişiklik yok. "O çizgi şu taraftadır, bu taraftadır, şuraya daha yakındır, buraya karşıdır" denebilir. Ama bu çizgi belli bir bütünlük içinde yürümüştür. Zaten çok doğaldır bu. Çünkü orada Ergun Babahan, Sabah gazetesinin daha önceki genel yayın yönetmeniydi. Biz geldikten sonra TMSF yönetimini aldıktan sonra, bir süre Fatih Altaylı'yla devam ettik. Hatta Fatih Altaylı'yla devam etme düşüncesinde olduğumuzu ben şahsen de beyan ettim. Ama daha sonra gelişen olaylardan dolayı Fatih Bey ayrıldı. Ergun Babahan eski genel yayın yönetmeniydi, onun yerine geldi. Dolayısıyla Sabah gazetesinin içinden çıkan arkadaşlarımız, bu gazeteyi hazırlamaya devam ettiler. O nedenle de çok doğal, o çizgilerini korudular. Bu çizgi nasıl niteleneceği, ayrı bir konu. Ama çizgi devam ediyor, bir değişiklik yok.

Başbakan Erdoğan'ın Sabah'ın yayın politikası ile ilgili olarak size hiç serzenişi olmadı mı?

Özellikle bizim şahsımızda Sabah ile ilgili bir eleştiri, yorum veya serzeniş olmadı. Ancak basına da yansıdığı gibi, *-siz de vurguladınız-* gazetelerin arka sayfaları ile ilgili genel bir eleştiri oldu.

Babahan olayına geri dönersek...

Oradaki spekülasyonlar; görevden alma, Cumhurbaşkanı aramış beni, Başbakan devreye girmiş, geri göreve iade etmişiz... Bunların hepsi spekülasyon, bunların gerçekle uzaktan yakından ala-

Akşamsefası
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

kası yok. Tamamen Ergun Babahan'ın verdiği karardır.

Başbakan medyaya eleştirilerini yöneltti ve özellikle altını çizdi arka sayfa güzellerinin... Sabah'ı yöneten biri olarak bu eleştirileri siz ve yönetim kurulunuz az da olsa üzerine alınmadınız mı?

Başbakan'ın o sitemini biz üstümüze alınmadık. Günlük gazete çıkarılıyor orada. O günlük gazete dediğim gibi daha önce nasıl çıkıyorsa öyle çıkıyor. Öyle formatı varsa o format sürüyor. O format doğru, olur yanlış olur. Kimisi onu eleştirir, kimisinin hoşuna gider, kimisi der ki; "Ya bir tane güzel az, birkaç tane daha fotoğraf koyun" diyebilir. Bunları doğal karşılaşıyorum. Bizim burada yaptığımız görev açısından önemli olan o konulara müdahale etmeyişimizdir.

Müdahale etmek isteyip de kendinizi mi frenliyorsunuz, yoksa görmezden mi geliyorsunuz?

Hayır, o bizim işimiz değil. Orada gazetenin bir yayın yönetimi var, editöryal bir yönetim var. Onlar bu işlere karar verirler. Biz gazeteyi görmeyiz bile. Ben gazeteyi ertesi gün sabah, diğer gazetelerle beraber görüp okurum. Gazeteyle benim ilişkim sadece bu kadardır. Ama yönetim kurulumuz orada gazetenin, televizyonun, o medya grubunun elbette ki en üst yönetim organıdır. Onların elbette ki bazı tasarrufları, bazı kararları, bazı tercihleri olacaktır. Burada gazetenin profesyonel ekibi, bizim yönetim kurulumuzun tercihlerini benimsemiyorsa serbesttirler. Ona da bir şey denemez. Bu her işletmede icracılar ile patronaj arasında görüş farklılıkları, yönetim anlayışı farklılıkları olabilir. Bir patronun ya da bir patronun yetkisini kullanan herhangi bir üst yöneticinin bir tasarrufunu editöryal kadro benimsemeyebilir. Orada yapılacak şey bellidir. Ya o patronaj kararı geri alır ya da diğer taraf kararı uygulamıyorsa o işi yapmaz. Bu evrensel bir rutin işletmecilik pratiğidir. Burada da öyle olmuştur. Burada yönetim kurulunun tasarrufuyla genel yayın yönetmenin tercihleri arasında bir farklılık çıkmıştır ortaya. Bu farklılık önce o şekilde yansıdı kamuoyuna: "Genel yayın yönetmeni görevden alındı" diye. Oysa öyle bir şey yoktu. "Daha sonra tekrar göreve iade edildi." O da doğru değildi. Yani her ikisi de doğru değildi. Doğrusunu şimdi söylüyorum: Daha önce de söyledim, şimdi tekrar ediyorum; genel yayın yönetmeni genel yayın yönetmenliğinden istifa edip yazar olarak devam etmek istediğini beyan etmiştir, sonra da bu görüşünü değiştirmiştir. İletişimin bu kadar hızlı olduğu bir dönemde bunlar kamuoyuna yansımıştır. Yoksa her işletmenin kendi içinde bu tür şeyler olabilir.

Bu arada Sabah Grubu Mehmet Barlas ve Engin Ardıç'ı transfer etti. Barlas'ın 950 milyar, Ardıç'ın 500 milyar transfer parası aldığı söyleniyor. Bu parayı TMSF mi ödüyor, yoksa Çalık mı ödüyor? Bu transfer görüşmelerini kim yürütüyor?

Parayı ne TMSF, ne Çalık ödüyor, bu parayı o şirket ödüyor. Şu anda yürüyen bir şirket var.

O şirketin yönetim kurulunu siz atamıyor musunuz?

Tabii, o şirketi bizim atadığımız yönetim kurulu yönetiyor. Şirketin bir bütçesi var, bir geliri, gideri var. O geliri biz nasıl ki Çalık'a vermiyoruz ya da TMSF'ye gelmiyor ise, gideri de Çalık veya TMSF tarafından karşılanmıyor.

Ahmet Bey anlayamadığım nokta şu; bu görüşmeleri sizin arkadaşlarınız mı yoksa Çalık Grubu adına CEO Servet Albayrak mı yürütüyor? Yoksa birlikte mi dönüyor pazarlık?

Orada da durum şu: Biz özellikle bu ihalenin kesinleşmesinden sonra veya kesinleşmesinin anlaşıldığı tarihten sonra, *-ki bu aynı zamanda bizim düzenlemelerimizde vardır-* bizim daha önce de düşündüğümüz, hatta belli girişimlerde bulunduğumuz bazı transferleri gerçekleştirdik. Mehmet Barlas biz gittiğimizde zaten Sabah yazarıydı. Hatta Mehmet Bey'le benim şahsi bir dostluğum da vardır. Kendisinin ayrılmasına çok da üzüldüğümü daha önce kamuoyuna birkaç sefer deklare ettim. Hatta Mehmet Bey'in, "TMSF geldiği için ayrılıyor" görüntüsü, bizi daha da rahatsız etti. Çünkü TMSF'nin varlığının orada bir rahatsızlık verdiğini algılamak rahatsız etti. Dolayısıyla Mehmet Barlas'ın geri dönmesi bizim de bir arzumuz, bizim de hep istediğimizdi. Kendisine çağrıda bulunduk. "Ne zaman isterseniz buyurun kapımız açık" dedik. O bizim de arzu ettiğimiz bir şeydi. Çalık Grubu da bu ismi istedi. Dolayısıyla iki tarafın da iradesi çakışınca, Mehmet Bey de eski rezervlerini bırakıp geri döndü. Patronajın değişmesi de bunda etkili oldu tabii Mehmet Bey'in kararının değişmesinde. İhalenin yapılmış olması ve ihalenin kesinleşeceğinin belirlenmiş olması, açığa çıkmış olması bunu sağladı... Engin Ardıç'la daha önceden konuşuldu. Bizim arkadaşlarımız birkaç sefer görüştüler. Engin Ardıç'ı biz Sabah'a kazandırmak istedik, arkadaşlarımız bu çalışmayı yaptılar, ama o zaman bir iki pürüz dolayısıyla gerçekleşmedi. O zaman ihale yapılmamıştı. Yeni alıcı belli değildi. Engin Bey biraz da, "İhale belli olsun, ondan sonra kararımı vereyim" düşüncesindeydi. Engin Bey de eski Sabah mensubu. Sabah da uzun yıllar çalışmış. Dolayısıyla Engin Bey'in gelişi de, yine bir hem TMSF tarafından, hem Çalık Grubu'nun ortak mutabakatıyla buluşmuştur.

BARLAS VE ARDIÇ'IN TRANSFER ÜCRETLERİ:
Türkiye'de ilk defa bir yazar bir yerden bir yere gitmiyor. Alışılmış belli bir piyasası var bu işlerin. Belli alışkanlıklar, belli gelenekler oluşmuş. Bunlar onun dışında şeyler değil ama o rakamlar tevatür. Bu transfer adı altında geçen şeyler, aslında bu gelen kişilerin alacağı maaş üzerinden ödenen bir peşin para aslında. Yani bir yıllık alıyorsa, bir yıllık maaşının bir kısmını peşin veriyoruz

Sizin dünyanızı pek bilmiyorum ama büyük medya kuruluşlarında bu işler nasıl dönüyor? Mesela Mehmet Barlas'a ödediğiniz 950 milyar transfer parası nasıl karşılanıyor?

O rakamlar spekülasyon. Tabii ki rutin bir ticari pratiği var bu işlerin. Türkiye'de ilk defa bir yazar bir yerden bir yere gitmiyor. Alışılmış belli bir piyasası var bu işlerin. Belli alışkanlıklar, belli gelenekler oluşmuş. Bunlar onun dışında şeyler değil ama o rakamlar tevatür. Bu transfer adı altında geçen şeyler, aslında bu gelen kişilerin alacağı maaş üzerinden ödenen bir peşin para aslında. Yani bir yıllık alıyorsa, bir yıllık maaşının bir kısmını peşin veriyoruz. Sonraki maaşlarından mahsup edilmek üzere veriliyor bunlar. Bunlar zaten dediğim gibi medya piyasasında herkesin bildiği, herkesin kabul ettiği geleneklerdir. Bunlara göre oluşmuştur.

TMSF bankacılardan ve hukukçulardan oluşan bir kurum. Bu yanında siz, her batık bankanın bir medya grubu olduğunun altını çiziyorsunuz. Ortaya çıkan bu durum aynı zamanda medyada uzmanlaşmanız gerektiğini de göstermiyor mu?

Geçici olarak kendimizi içinde bulduğumuz ama hiçbir zaman asıl işimiz olarak görmediğimiz ve çok da mutlu olmadığımız bir iş. Bizim işimiz sonuçta kamu alacağını tahsil etmek, fon alacağını tahsil etmek. Bizim ana işlevimiz bu, ama dediğim gibi bankalar bir şekilde medyayla da ilişkileri olduğu için, banka sahipleri aynı zamanda medya sahibi oldukları için, biz kendimizi medya sektörünün içinde bulduk. Star Grubu, Cine 5 Grubu... Şimdi bu grup belki yarın, başka gruplar çıkabilir; bilemiyoruz. Biz kendimizi medyanın içinde bulduk, ama biz medyada karşılaştığımız zorluklar...

Sizin elinizdekiler dışında neredeyse bir tane medya grubu kaldı zaten: Doğan Grubu...

Yani bir şey söylemek, bir şey imada bulunmak istemiyorum. Ama tabii ki her zaman bizim o ihtimali açık tutmamız lazım. Biz medyadan çıktığımızda, o uzmanlığı bırakacağız.

yeniHarman 7 aydır gözlerini TMSF'nin elinde bulunan medya gruplarına çevirdi. Gazeteport'un kurucusu Yavuz Semerci'yle, ardından 4 kez Ciner Yayın Grubu yöneticisi Fatih Altaylı'yla, Sabah'tan işten çıkartılan yazarlar; Balçiçek Pamir ve Aydın Ayaydın'la röportajlar yaptı. 25 Haziran 2007, Pazartesi günüydü. Siz Ciner Grubu'na ikinci kez el koyduğunuz günlerde yaptığım röportajdı Fatih Bey ile. Orada Sabah-ATV olayını bir "dizi"ye benzetirken, sizi şöyle nitelemiştim: "TMSF Kurulu Başkanı Ahmet Ertük, Ciner Grubu yayınlarına el konmasıyla birlikte bu dizinin en önemli aktörlerinden birine dönüştü. O el koyduğu medya mecrasında en çok görünen adam. Milyar dolarlık kararları konunun gerçek özneleriyle değil, lüks balıkçı restoranlarında gecenin geç saatlerinde ekonomi muhabirlerinin kulağına fısıldayarak paylaşan bir gazeteci dostu... Ve yine TMSF tarafından el konulan Uzanlar'ın mal varlığını şahlandıran kadrolarla, el koyduğu şirketlerde çalışmayı yeğleyen bir bürokrat." Sizi böyle nitelememe ne dersiniz?

Bunu bir espri olarak alıyorum. O serüveni siz de, kamuoyu da çok yakından biliyor. Bizim 2005 yılında Ciner Grubu'yla, Merkez Grubu'yla yaptığımız satış sözleşmesini bozarak, yeniden yayın grubunun yönetimine el koymamıza giden serüveni, kamuoyu detaylarıyla artık biliyor. Bu böyle anlık bir karar, böyle balıkçı restoranlarında verilmiş bir karar değil.

Orada karar verildiğini söylemedim. Kimi kararların sizin tarafınızdan "balıkçı restoranlarında tarafınızdan gazetecilere fısıldandığı"nı söyledim...

Ben o tarihte hayır... Şu, bizim tabii ki bir gazeteci merakı vardı her zaman. Benim gazeteci dostlarım, bir araya geldiğimiz, iş dışında dostluğumuzun olduğu arkadaşlarımız var. Onlar zaman zaman bu tür özel sohbetlerde, benim söylediklerimle, hep gazeteci kimliklerini zaman zaman hatırlarlar, bazı anlamlar çıkartırlar, bazı yakıştırmalar, yorumlar yaparlar. Burada da daha sonra olay olup bittikten sonra, orada söylenen şeyler o şekilde yorumlandı. Ben bir karar verilmeden, bu kararın üstelik de bir el koyma kararının gizlilik içinde yapılması, icra edilmesi gereken bir şeydir. Bunun böyle balıkçı restoranlarında ya da başka yerlerde, kamuya açık ya da önceden, her kim olursa olsun, resmi bir yerde de olsa, önceden kararın birilerine bildirilmesinin, kararın sağlığına zarar vereceğinin bilincindeyiz. Bunu ben böyle bir karar verdiğimizi, balıkçı restoranlarında konuştuğumuz iddiasını kabul etmiyorum. Orada gazetecilerle rutin bir sohbet içinde, o günlerde gazetelerde geçen bazı köşelere, bazı kulis haberlerine yansıyan bir gizli sözleşmenin olduğu konusu gündeme gelmiştir, o günlerde basına yansıyordu. Bazı kişiler

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

bunu *-şu anda hatırlayamadığım gazetelere,* - bir gizli sözleşmenin olduğu iddiaları basına yansıdı, o konu etrafında bir görüşme yapıldı, böyle bir gizli sözleşmenin varlığı yokluğu, ben o konuşmayı yaptığım zaman henüz belli değildi. Ben sadece onu sadece o toplantıda değil, yaptığım bir televizyon programında da hatırlıyorum: Enis Berberoğlu ve Bilal Çetin'le CNN Türk'te yaptığım bir programda da şunu söyledim, inkar etmiyorum: "Böyle bir protokol eğer varsa, bu protokol bizim oraya el koymamızı gerektirir." Ama bu protokol var mı yok mu, böyle bir gizli protokol! Bu o tarihte henüz belli değildi. Bizim araştırmalarımız devam ediyordu. Ama şunu çok açık net, ben her yerde söylemişimdir, "Eğer böyle bir protokolün varlığı gerçekse, böyle bir gizli protokol TMSF'den gizlenmiş bir anlaşma var ise bu anlaşma TMSF'nin daha önce yaptığı işi bozmasını gerektirir." Buydu, budur.

Karşı taraf da bu protokolün sahte olduğuna yönelik iddia ortaya attı. Daha sonra siz ikinci kez Gruba el koydunuz ve ondan sonra hukuksal prosedür başladı. Daha sonra da ortaya çıkan hukuksal sonuç Ciner Grubu'yla sizin anlaşmanızla noktalandı. Bu anlaşmadan hoşnut musunuz?

Tabii ki hukuk süreci belli bir mesafe almıştı o tarihte. Biz el koyma kararı verdik. Ciner Grubu dava açtı. Doğal olarak herkesin hakkı. Belli bir aşamada, hukuk belli bir noktaya geldiğinde, biz ve Ciner Grubu bu işi anlaşarak çözmenin her iki tarafın yararına olduğunu gördük. Ciner Grubu davalarından vazgeçti. Biz de şunu gördük: Bu el koyduğumuz varlıkların içinde Dinç Bilgin'e ait olmayan, Ciner Grubu'nun daha sonra oraya kattığı bazı değerleri ve varlıkları hakkaniyet gereği, hukuk gereği kendilerine iade etme kararı verdik. Ve bu baza oturan bir anlaşma yaptık. Bu anlaşmanın sonucunda da satış sürecine başladık. Yani biz tabii ki mutluyuz. Niye mutluyuz? Çünkü bu anlaşma olmasaydı satış belki sorunlu olacaktı, belki gerçekleşmeyebilecekti. O nedenle mutluyuz. Ayrıca Ciner Grubu'nun bir hakkı hukuku varsa onu da teslim etmiş olmaktan dolayı da, ayrıca doğru bir iş yaptığımıza inanıyoruz.

Kamuya borçlu Dinç Bilgin'in o dönem Sabah gazetesinin içinde cirit atması ve hatta gazetenin faksını kullanarak Anadolu Ajansı'na açıklama göndermesi de tartışmalara neden olmuştu.

O detayları inanın çok bilmiyoruz. Ama burası Dinç Bilgin'in kurduğu ve yıllarca yönettiği ve gerçekten bugün bir değere ulaşmışsa katkısının olduğu bir yer. Şimdi Dinç Bilgin'in orayı bir faks çekmek için kullandığını ben de basından duydum, öğrendim. Sonuçta bizim uğraştığımız genel bir resim içinde çok önemli bir iş değil. Tabii ki oradaki yönetici arkadaşlarımızın bu konularda daha duyarlı davranması gerekirdi. Biz bunu bekleriz. Bunun doğru bir iş olmadığını, yanlış bir şey olduğunu düşünüyorum. Ama bu kadar şeyi de kontrol edemiyoruz. Zaman zaman bu tür şeyler oluyor. Biz orada tabii ki Dinç Bilgin'le veya bir başkasıyla bir husumet veya düşmanlık ilişkisi içinde değiliz. Sonuçta Dinç Bilgin burada bir borçlu ve borcunu ödemek için çaba gösteriyor. Biz de alacaklıyız, biz de alacağımızı tahsil etmek için çaba gösteriyoruz. Her ikimizin niyeti burada çakıştı ve ortaya böyle bir tablo çıktı ve görünen resim de bizim gerçekten alacaklarımızı tahsil edeceğimizi gösteriyor.

Sabah'a Medya Grup Başkanı olarak atadığınız Yavuz Onursal, el koyduğunuz Uzan Grubu'nda yöneticilik yapmış bir kişi. Dinç Bilgin'den ayrılmış, Cem Uzan'a gitmiş, Genç Parti Genel başkanlığı yardımcılığı yapmış, Uzanlar'ın Ankara'daki işlerini takip etmiş.

Evet, Yavuz Onursal'ın medya grubu başkanlığına atanması tabii ki eleştirilebilir. Başka isimler olabilirdi, ama Yavuz Bey bir gazeteci; tecrübeli bir gazeteci. Birçok grupta yöneticilik yapmış bir insan. Uzan'la profesyonel bazda çalışmış herkesi, bizim düşmanımız diye görmemiz gibi bir şey düşünülemez. Bu yanlış olur.

Onursal'ın kamuya milyarlarca lira borcu olan Cavit Çağlar'larla Nail Keçili'lerle her gün İstanbul'un lüks restoranlarında boy göstermesi, yine Nail Bey'in Manyas'taki yazlık evine helikopterle gitmesi, konaklaması sizi TMSF Başkanı olarak rahatsız etmiyor muydu?

Ben olsam kişisel olarak bunları yapmam. Yani bu benim iş yapma üslubum değil. Benim hayat tarzım daha dikkatli olmasını gerektiriyor. Ama sonuçta Yavuz Bey bir gazeteci, bu toplumda sıfırdan uzaydan yukarıdan gelip buraya oturmuş değil. İlişkileri var, bağlantıları var, o konularda ben Yavuz Bey'in duyarlılığına da burada tanıklık yaptım. Gerçekten onlarla dışarıda dostluğu olabilir, görüşebilir. O konularda ama onlarla ilgili en küçük bir bize yönelik herhangi bir aracılık yapma ya da onların sorunlarının çözümüne yönelik herhangi bir çaba gösterme gibi bir durumu asla hiç vaki olmadı. O dışarıda kiminle yemek yer; medya grup başkanı olmuş bir kişiye ya da bir gazeteciye bunu dikte etmek çok yakışık almaz. Ama biz kendimize güveniyoruz. Yavuz Bey'in ya da bir başka arkadaşımızın ya da şu anda yönetimimiz altındaki şirketlerin başındaki insanların, kimlerle ne konuştuğunu kontrol etmek hem mümkün değil, hem de çok doğru ve ahlaki değil. Ancak bizim onlardan etkilenerek burada işlem yapmamız doğru değil ve biz bunu güvendiğimiz için, bu konuda en ufak taviz vermediğimiz için, bu konuda doğru bildiğimizi yapmaktan asla vazgeçmediğimiz için, çok da önemsemiyoruz. Ama açık söylüyorum; bunu ben olsam bunları yapmazdım. Daha dikkatli hareket ederdim.

Onursal, birlikte çıktıkları bir yemekte Sabah-ATV Grubundaki bir radyoyu Seda Sayan'a teklif ediyor. "Seda FM yapalım sana" diyor. Bundan kurumunuzun haberi var mıydı?

İlk defa duyuyorum. Bu konularda bilgi sahibi değiliz. Ben Yavuz Bey'in bu konularda açık söylüyorum, çok tecrübeli birisi olduğunu biliyorum, ama bu tür somut şeyler olursa bunları tabii ki araştırırız, bakarız ama bugüne kadar bize böyle bir şey yansımadı. Bu konuyu araştıracağım. Ve tabii ki Yavuz Bey'i atamamızın Uzan Grubu'yla ilişkisi vesairesi dediğim gibi; şu anda basında çeşitli yerlerde görev yapan çok sayıda gazeteci, geçmişte bir şekilde Uzan Grubu'yla, Uzan medyasıyla ilişkide bulunmuş, orada çalışmış insanlar. Yavuz Bey'in orada bir yöneticilik, siyasi parti tarafına da girmişliği söz konusu. Ama biz açık söylüyorum, bunu çok önemsemedik. Bunu önemsemeyişimizin aynı zamanda Uzan Grubu'na karşı bir husumet-düşmanlık beslemediğimizin de bir kanıtı olarak düşünebiliriz.

KOMANDO KAMPI'NDA İMAMLIK: 0 bahsedilen olaylar; 1968-1969 falandır. Benim lise bir veya lise ikiye gittiğim yıllar olabilir o tarihte... 0 yaştaki bir çocuğun imamlık yaptığı düşünülüyorsa, önce onun arkasında duran cemaate acımak lazım... Benim o genel dünya görüşüm içinde 14-15 yaşında yaptığım yaz kampındaki 10 günlük bir tatilin, bir değerinin, bir yerinin olmadığını herkes biliyor

Onursal'ın Sabah Medya Grup Başkanı'yken Kosifler Otel kuruluşunu aradığı ve ayda 5 milyar liraya danışmanlık hizmeti yapabileceğini söylediği de ileri sürülüyor.

Böyle bir şeyi hiç duymadım. Böyle bir şey varsa araştırırız. Soruştururuz tabii.

Peki, bu süreçte Sabah-ATV'ye el konulması sürecinde Doğan Grubu avukatlarından ya da onlarla çalışan hukuk bürolarından destek aldınız mı?

Biz bu tür kritik operasyonlarda kendi hukuk departmanımız, tahsilat departmanlarımız gerekli hukuki çalışmayı yaparlar; veri derleme, veri toplama ve hukuki bir görüş oluşturma işini onlar yaparlar. Bizim aynı zamanda sözleşmeli olarak çalıştığımız gerek üniversite camiasından, gerekse hukuk camiasından hukukçular da var. Bu bizim aynı zamanda kurum dışında objektif bir hukuk mütalaası almak, hukuk danışmanlığı almak yönünden de bize katkıda bulunan bir yöntem. Bunu sadece kurumun kendi hukukçularının görüşleriyle değil, aynı zamanda dışarıdan tarafsız hukukçuların görüşleriyle de destekleyerek bu işleri bu tasarrufları yapmamız, bizi hukuken daha güçlü bir pozisyona yükseltiyor. Bu süreçte de biz şu anda hangi hukukçulardan görüş aldığımızı isim olarak hatırlamıyorum, ama...

DOĞAN GRUBU: Mehmet Ali Yalçındağ'la tabii ki bir dostluğumuz var. Kendisini tanırım. Zaman zaman buraya gelir. Ben de zaman zaman kendisiyle konuşurum. Hele de Star Medya işine girdiğimizden beri, medya sektörüne girdiğimizden bu yana, ben hem medyadan insanlarla gazeteci olarak, yönetici olarak, patron olarak çok sık görüştüğüm olmuştur

Örneğin Doğan Grubu'nun çalıştığı Çağ Hukuk Bürosu...

Çağ Hukuk Bürosu'ndan bir mütalaa bir görüş ya da bir destek almadık. Çağ Hukuk Bürosu bizim daha önce Doğan Grubu'yla, bizim daha önceki Star Grubu arasında veya bu grup arasındaki bazı ihtilaflarında, yani iki grup arasındaki ihtilaflar doğal olarak biz devraldıktan sonra çözümü için zaman zaman bize gelip konuşmuşlardır. Bu konularda Barbaros Bey'le (Çağ) konuşmuşuzdur, ama bu operasyonla ilgili olarak kendisiyle herhangi bir görüş almak, herhangi bir destek gibi bir şeyimiz olmamıştır. Bizim dosyalarımızda, kayıtlarımızda kimden görüş aldığımız kimden hukuki destek aldığımız bellidir. Bunlar zaten mahkemelere de çoğu zaman bunları sunuyoruz. Ancak şu her zaman mümkün, sonuçta bizim görüş aldığımız bir hukukçu, aynı zamanda başka birçok şirkete görüş verebiliyor. Bunlar sonuçta hukuk danışmanlığı yapan profesyonel hukukçulardır. Bu arada aynı hukukçu bir başka grubu da hukuk danışmanlığı vermişse bu bizim kontrolümüzde olan bir şey değildir ve bu çok doğal bir ticari şeydir. Ona da müdahale edemeyiz. Burada biz bir rakip medya kuruluşunun hukuk danışmanlarından bir görüş almış değiliz. Bunu çok net bir şekilde söyleyebilirim.

Sabah ve ATV'ye el koyma sürecinde Doğan Holding'ten Mehmet Ali Yalçındağ'la bir hukukunuz oldu mu? Kendisinin bu binaya, sizin odanıza çok sık girip çıktığı söylendi. Yalçındağ ile arkadaşlığınız var mı?

Mehmet Ali Yalçındağ'la tabii ki bir dostluğumuz var. Kendisini tanırım. Zaman zaman buraya gelir. Ben de zaman zaman kendisiyle konuşurum. Hele de Star Medya işine girdiğimizden beri, medya sektörüne girdiğimizden bu yana, ben hem medyadan insanlarla gazeteci olarak, yönetici olarak, patron olarak çok sık görüştüğüm olmuştur. Turgay Ciner'le de, Kenan Tekdağ'la da, Doğan Grubu'yla da, Mehmet Emin Karamehmet tarafıyla da, onların da medya grubunun başındakilerle, yani neredeyse Türkiye'de medya sahibi olan gerek patron, gerek yönetici düzeyindeki insanlarla da görüştüm. Burada bir şekilde yaptığımız işte, mutlaka birileri onların tümüyle de, ya bir ihtilaf vardır, ya bir karşılıklı bir sektör dolayısıyla ortak sorunlar vardır; onlar dolayısıyla konuşmuşuzdur. Mehmet Ali Bey'le de evet; görüşüyoruz. Şimdi de zaman zaman görüşüyoruz ama bu bizim yaptığımız işi bizim Mehmet Ali Bey'le tartışmak ya da onunla konuşmak gibi bir şeyimiz olamaz. Bizim yaptığımız iş, Mehmet Ali Bey istiyor diye ya da Doğan Grubu istiyor diye, ya da başka grup istiyor diye yapabileceğimiz bir iş değil. Çünkü bizim yaptığımız işin bir takım hukuki verilere dayanması lazım. Eğer biz çok net söylüyorum; gizli protokol Dinç Bilgin tarafından ne sebeple olduğunu bilmediğimiz bir şekilde bize gelmeseydi, *-aslında bilmediğimiz demek belki doğru değil. Sonuçta borcunu ödeyemez durumdaydı Dinç Bilgin o tarihte ve bu şekilde borcunu ödeyebilir duruma geldi-* bizim bu operasyonu yapmamız mümkün olmazdı. Burada birilerinin bizi teşvik etmesi, birilerinin bizi tahrik etmesi, bizi yönlendirmesinin hiçbir kıymeti olmaz.

Ama ortada bir hukuksal sorun varken ve daha henüz karar verilmemişken Ciner Grubu'yla anlaşma yolunu seçtiniz.

Sonraki anlaşmayı diyorsunuz değil mi?

Evet.

Hayır tabii ki. Biz bu tür yönlendirmelere açık olsaydık, zaten bunları yapmazdık.

Dinç Bilgin'in Aydın Doğan'la başka bir ortaklık sürecine girdiği iddia edildi.

Yani ben de bu tür şeyleri sizin gibi basından ya da sizler gibi gazeteci dostlarımdan öğreniyorum ama inanın benim şu anda Dinç Bilgin'in bizim dışımızda ne iş yaptığını, kimlerle ne proje geliştirdiğini ben de tahmin edebilirim ama bu tahminlerimi burada konuşmak istemem. Ama onun dışında Dinç Bilgin'in şu ara en çok yoğunlaştığı şey, bu satışın sonucunda TMSF'ye olan borçlarını ödemek. Buradan tamamen ibra edilmiş bir şekilde çıkmak. Biz de onu istiyoruz ve bunu sağlayan gelişmelerde Dinç Bilgin'in bize o gizli protokolü gelip beyan etmesi etkili rol oynadı. Bunun dışında bizim kimlerle görüştüğümüz, kimlerle hukuk görüşü aldığımız; bunların hepsi teferruattır. O belge olmasaydı, bizim kimlerle ne görüştüğümüzün, bizim yapacağımız işleme hiçbir etkisi olmazdı.

Akşamsefası
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rahtey.org

Gençliğin ajitasyon dilini anlarım. Çünkü onun çok daha ihtişamlı kullanıldığı günlerden geldik

yeniHarman'da yer alan İsmail Nacar'ın, sizin gençlik yıllarınızda komando kamplarında imamlık yaptığınızı iddiası doğru mudur?

İsmail Nacar'la tanışırız, lise çağlarından beri. Onunla ilgili daha fazla bir şey söylemeyeceğim. O bahsedilen olaylar; 1968-1969 falandır. Benim lise bir veya lise ikiye gittiğim yıllar olabilir o tarihte... İmamlık vesaire; onları espri olarak alıyorum. O yaştaki bir çocuğun imamlık yaptığı düşünülüyorsa, önce onun arkasında duran cemaate acımak lazım. O bir espridir, ben öyle algılıyorum. Çünkü ciddiyeti yoktur onların. Onun ötesinde benim entelektüel kimliğimi bilenler biliyor.

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden mezunsunuz. Maliye bölümü müydü?

Hayır, işletme bölümüydü. Benim entelektüel geçmişim, birikimim burada çok detaylı konuşmak istemem, ama beni bilenler biliyor. Benim o genel dünya görüşüm içinde 14-15 yaşında yaptığım yaz kampındaki 10 günlük bir tatilin, bir değerinin, bir yerinin olmadığını herkes biliyor. Ben de bunu böyle düşünüyorum.

1970'li yılların başı... Ankara'da, sağ görüşlü bir öğrencisiniz. Aynı zamanda Müsküman kimliğinizle de ön plandasınız. Bu tanımlar sizin için doğru mudur?

Bir defa sağ görüşlü sözüne itirazım var. Sol-sağ kategorilerinin Türkiye'de gerçekten politik çatışmanın temel kavramları olarak algılandığı dönemlerde bile, ben belki de çok büyük bir öngörüyle, o kavramlarla kendimi hiçbir zaman tanımlamadım. Evet, bir politik aktivist tarafımız vardı. Bir politik dünya görüşümüz hep oldu. O yıllarda da oldu, sonraki yıllarda da oldu, ama bunu ben hiçbir zaman "sağ" diye tanımlamadım. Böyle bir tanımlamanın doğru bir tanımlama olmadığını da düşünüyorum, hem teorik olarak, hem pratik olarak. Pratikte de o tanımlamanın veya o ikiz tanımlamanın Türkiye'de bir çatışma aracı olarak dizayn edildiğini o zaman da düşündüm. Nitekim daha sonraları bunlar başka çok sayıda insan tarafından daha açık bir şekilde dile getirildi. Yalnız şunu söyleyebilirim, bizim üniversite öğrenciliğimiz, Türkiye'de ideolojik tartışmaların çok yoğun olduğu *-'68 kuşağı etrafında oluşan bazı siyasal olayları çok büyütmeksek-* medeni bir düzeyde, daha düşünsel düzeyde tartışmaların yürüdüğü bir dönemden geçti. Aslında geriye dönüp baktığımızda, Türkiye'nin entelektüel birikiminin temelleri o yıllarda atılmıştır. Kim olursa olsun sol, sağ, islamcı, marksist kim olursa olsun; bugün Türkiye'de bir entelektüel kapasite varsa, bu kapasitenin temelleri o yıllarda atılmıştır. Biz de o kuşaktanız. Ben o kuşakta dediğim gibi bizim sınıfımız ve okulumuz için sosyalist ya da sosyal demokrat çok sayıda İslamcı diye tanımladığımız *-o zaman o kavram da yoktu İslamcı diye-* belki muhafazakar, belki sağcılık... Sağcılık evet ona katılıyorum, o dönemde çok yaygın bir tanımlama biçimiydi. Sağcı veya İslamcılık o kategoriye mensup çok sayıda insanlarla beraber yaşadık, konuştuk, tartıştık. Bizim özellikle benim çocukluğumun, gençliğimin geçtiği Malatya'da "Fikir Kulübü" diye bir oluşum vardı, ki fikir kulüplerinin yani sosyalist gençliğin örgütlendiği ve çatısını oluşturduğu bir platformdu. Gerçekten ciddi tartışmaların olduğu, düşünsel düzeyde, ideolojik düzeyde tartışmaların olduğu platformlar vardı. Biz bu platformlardan yetiştik ve açıkçası entelektüel tarafımızı öldüren bir iş yapıyoruz burada. Bu tarafımızın inanıyorum ki, bu işlerin sonunda ölmediğini umut ettiğim, *-açıkçası konuşmaktan da hoşlanıyorum-* bu finansman, bankacılık, soygun vesaire dışındaki tartışmaları konuşmaktan hoşlanıyorum. Çünkü o tartışmalar aslında bize belki de bütün bu olup biteni daha iyi anlamamıza, daha iyi konumlandırmamıza katkı sağlayacaktır. Ben o tartışmalar içinde sosyalist arkadaşlarla, Türkiye sorunları üzerine daha iyi anlaştığımızı o yıllardan beri gözlemiştim.

Bundan önceki röportajlarınızdan birinde, '68'in sol görüşlü öğrencilerinin bugün Türkiye'nin reklam ajanslarının önemli noktalarında olduğunu söylüyorsunuz. Peki sol reklam ajanslarına yenildi de, Müsküman lar iktidara yenilmedi mi?

Yani çok genel bir tanımlama var; "iktidar bozar" diye. Evet iktidar solu da, sağı da, İslamcıları da bozdu.

Sol, Türkiye'de ne zaman iktidar oldu?

Mikro iktidarlardan bahsedebiliriz, solun iktidarından. Mesela sol medyada iktidardı. Sol reklam dünyasında iktidardır. Böyle mikro düzeydeki iktidarlardan söz edersek...

CHP'den falan söz etmiyorsunuz değil mi?

Hayır hayır, elbette ki sol derken toplumumuzun önüne çıkmış figürlerden bahsediyorum. Tabii ki çok geniş bir sol her zaman yaşanmıştır, her zaman olacaktır ama ben şunu *-biraz da '68 nostaljisi yaparak-* işçinin, köylünün, tütün üreticisinin, pancar üreticisinin, Zap Suyu'ndaki Zap Köprüsü'nün, Güneydoğu'daki çaresizliklerin, yoksulluklarının, oradaki kimsesizliğin ifadesi olmuş bir soldan söz ediyorum. Benim bahsettiğim bu. Yok olduğunu düşündüğüm ve bunu da hüzünle hatırladığım şey buydu. Sol, sağ veya Türkiye'de solun da içinde olduğu çatışmalar çok fazla politikleşti. Oysa Türkiye'de bu politik çatışmanın çok arka planında, çok insani derin sorunlar var. Bu insani, derin sorunlar, solun bakışına hâlâ muhtaç. İslamcının da, solcunun da, yani Türkiye'de vicdanı olan her grubun ilgisine muhtaç... Gençliğin ajitasyon dilini anlarım. Çünkü onun çok daha ihtişamlı bir şekilde kullanıldığı günlerden geldik. Benim şu anda "sol" diye genel kategoriye yaranmak gibi bir pozisyonum yok, böyle bir şey yok. Sol, bununla aramda prim yapacak bir şey değil. Ben bunları söylerken gerçekten, belli bir kültürden, belli bir arka plandan gelmiş birisi olarak bunları söylüyorum ve Türkiye'de bir dönem nasıl ki; dünyada kapitalizmin insani yüzünün daha fazla gelişmesine solun varlığı etkilemişse, Türkiye'de de bunu inkar etmek mümkün değil. Ama sol belli bir noktadan sonra deforme oldu, belli bir noktadan, sonra o insani iddialarını bıraktı. İslamcılık için de söylüyorum bunu.

Sol bitti diyorsunuz. 12 Eylül darbesinden sonra 600 bin kişi işkenceden geçti. 1 milyon insan cezaevlerine tıkıldı. 50 kişi idam edildi. Darbeden önce de binlerce insan öldü. İslamcılarsa sadece 28 Şubat'ı yaşadı.

Biliyorum, ama o günlere götüren şartlar da ortada. Nasıl ki Türkiye'de İslamcılığın, milliyetçiliğin hangi düşünce ya da aksiyon kategorisi olursa olsun, hepsinin geçmişini bir özeleştiriye tabi tutması gerekiyorsa, *--ki buna ciddi olarak inanıyorum-* solun da bu anlamda özeleştiri yapması gerekiyor. O dönem de dahil. Tabii ki o bir realite, onu inkar etmek mümkün değil. O realitenin insanların vicdanında ve psikolojilerinde, zihin dünyalarında yarattığı tahribatın nerelere yol açtığını tahmin ediyorum. Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu sosyal, toplumsal, kültürel şartların oluşumunda çok da mutlu olmadığımız, *-taraflarının oluşumunda o yılların etkisi olduğunu tabii ki kabul ediyorum-* ama bunları da daha geniş konuşmaya bir pencere açmak açısından söylüyorum.

TMSF'deki görev süreniz tamamlandığı zaman milletvekili olarak görecek miyiz sizi?

Ben biraz önce Türkiye sorunlarının aşırı politize edildiğini, *-yani politize derken dar anlamdaki siyasi sistemin-* biraz da yapay çatışma alanlarına sıkıştırıldığını düşünüyorum. Ben böyle düşünüyorken, siyaset yapmayı sadece öyle algılamak ya da öyle yaşamak, benim bu felsefeme uygun olmaz. Evet, ben siyaset yapacağım ama bunun formatı ne olur, bunun yolu ne olur, bilemiyorum. Bunun mutlaka bir siyasi parti içinde olması gerekmeyebilir. Elbette siyaset, hiçbir zaman, hiç kimsenin vazgeçemediği bir iştir.

Geleceği İstanbul'da mı tasarlıyorsunuz yoksa başka bir kentte mi?

Bilmiyorum, şu anda öyle bir şey tasarlamadım.

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

www.oktaytaftali.com - otaftali@hotmail.com

Oktay Taftalı

Doğu'nun iki büyük erdemi izzet ve vefa

Türban, kara çarşaf, kara harekatı falan derken, ortalıkta bir dizi popüler ve heyecanlı gündem maddesi dolaşıyor. Ancak her fırsatta kendi kendime yineliyorum: Popüler ve zahiri meselelerin çözümü, töz'de ve öz'de içkindir.

Örnek tam denk düşer mi bilmiyorum ama **Rusya**'da, **1905** yenilgisinin ertesinde herkes olguları, politik ve teknik meseleleri tartışırken, **Lenin** öncelikle olgusal tartışmaların uzağında, bütün bir felsefe tarihiyle hesaplaşmaya girişir. Hâttâ ortalık toz duman vaziyetteyken, masa başında felsefe çalışmanın hikmeti, sert bir eleştiri konusu olur. Neyse...

Biz geçen sayı kaldığımız yerden ahlâk çalışmaya devam edelim. Çünkü şimdiden bilemeyeceğimiz nedenlerden ötürü, ister siyasi, ister ekonomik hangi toplumsal güçlüklerle karşılaşırsak karşılaşalım, Anadolu topraklarında yaşamımızı sürdürmek istiyorsak, dilimizi ve ahlâkımızı korumak, o da yetmez; sürekli inşa etmek zorundayız. Yarını değil, daha ötesini, uzak geleceği, içine göçmüş güdük bir kapitalizmi ve onun yerine başka bir şeyin konmadığı koşulları kastediyorum. Ütopik meseleleri de, karınca kaderince yine aramızdan birilerinin dikkate alması gerekmiyor mu? Nasılsa düşünce, önce bakış (spekülasyon) sonra teori şekline dönüşür, doğru veya yanlışlığını ise uygulama (praxis) gösterir. İnsan, düşüncede hep yanılsa bile, onu, düşünmekten alıkoyacak bir neden zaten yoktur.

Bu sene de kuraklığı atlattık diyelim, tekstilciler, turizmciler bu sezonu da kurtarsınlar, haydi bu kış da doğal gazla ısınabildik, haydi litresi 2 "**oyro**"dan benzin alabildik diyelim, haydi önümüzdeki kışı da böyle günübirlik çıkardık, üstüne iki kış savaş ekonomisinden; **Sadettin Saran**'dan, iki kış da benden, e, nereye kadar? Hayır, **ABD** nereye kadar, biz oraya kadar?

Yani benim güvendiğim ekonomi yazarlarının; **Ergin Yıldızoğlu**'nun, **Selim Somçağ**'ın ve hâttâ onların kaynak gösterdiği bazı **ABD**'li ekonomistlerin öngörüleri doğru ise, biz hayattayken, sistemin kara delik gibi içine çöktüğünü görebiliriz. Aslında insanın bilinçaltı böyle şeyler istemiyor. Küçük burjuva bilinç, altından üstünden, maaşlar ödensin, yokluk olmasın, yaza doğru yeni araba alayım, benzin koyayım, Hollywood filimleri oynasın, Oscar ödüllerini tartışayım, kiracım kirasını ödesin, Bodrum'da tatil yapayım, kör topal bu devran böyle dönsün istiyor. İstiyor ama biliyoruz ki, bu sistemin böyle yürümesi daha fazla savaş, daha fazla acı ve kan demek. Üstelik nâmert devran, insan kanına rağmen yine de tam dönmüyor, uzun vadede ise hiç dönmeyecek.

Öyleyse dünya nimetlerinin, zevklerin ve güzel yaşamın tarifini değiştirerek, kendimizi başka bir bilince hazırlamak zorundayız. Bir bilinç hazırlığı, bir ahlâk çalışmasından başka bir şey değildir. Geçen sayıda **Platon**'un saptadığı **Antik Çağ**'a ve giderek bütün **Batı Medeniyeti**'ne yön veren erdemleri sayıyordum. Bunlara, bizim kendi kültür ve medeniyetimizden ilave edeceğimiz iki büyük erdem, yakın ve uzak geleceğin toplumsal sorunlarını aşmak bakımından işimizi kolaylaştırabilir. Bilgelik, yiğitlik, ölçülülük, bir inanca sahip olmak, doğruluk gibi akılcı hayatı düzenleyen platonist erdemlerin yanısıra, bize sezgi ve duygu dünyamızı düzenleyen izzet ve vefa erdemleri gerekiyor.

TDK sözlüğünde Arapça kökenli olduğu belirtilen **izzet**'in karşılığı olarak, "**Büyüklük, yücelik, ululuk**" anlamları yazılı. Aynı bağlamda izzeti-nefis kavramıyla karşılaşıyoruz. Sözlükte izzeti-nefis karşılığı olarak da, "**Onur; öz saygısı**" belirtiliyor. Yine Arapça kökenli bir sözcük olan "**vefa**" için ise TDK sözlüğü, "**Sevgide sebat, sevgide durma, sevgi bağlılığı**" tanımlarını veriyor. **İzzet ve Vefa bütün romantizmimizin, insan olarak bütün duygusal niteliğimizin teminatını oluşturan erdemlerdir.**

İzzet erdemi, bütün öteki erdemlerimizin, üzerinde kendilerini gösterebileceği, sergilenebileceği bir zirve oluşturuyor. Eğer insanda **ululuk duygusu** yoksa, hayata karşı **yüce gönüllü** bir iç geçirişten nasibini alamamışsa, yiğit olsa ne yazar, adil olsa, doğru olsa, dürüst olsa ne yazar?

İzzet erdeminden mahrum olan, yücelik duygusu taşımayan insanın, canlılar dünyasındaki yeri, bulunduğu basamak sorgulamaya açıktır. İzzet yüce gönüllülük olarak içe, başkasını kendinden aziz tutmak (yani alçak gönüllülük) olarak da dışa doğru etki eden bir erdemdir. Başkasına izzet gösteren, onu kendi nefsinden aziz bilen insan, Batılı erdem öğretilerinde pek de rastladığımız bir davranışın temsilcisi değildir. Başkasını kendi nefsinden aziz tutan insan, ister istemez mutlu olur. Karşılık beklemeksizin özveride bulunmak yüksek bir canlı türüne; o türün yüksek örneklerine özgü bir davranıştır. Ve dikkat edilirse bu erdem gizil bir antikapitalizm içeriyor. İnsanlar arasındaki bütün paylaşım biçimlerini ve paylaşım hukukunu izzet erdemi kapsamında düzenlemek mümkündür. İzzet terbiyesiyle yetişmiş kuşaklar için kolektivist bir toplum hayatı doğal ve kendiliğinden bir gerekliliktir.

Bugün ülkemizde izzetin dışa dönük biçimi olan "**alçak gönüllülük**" özellikle entel çevrelerde, modern iş yaşamında, "**para kazanmayı öğrenmiş**" insanlar arasında tasfiye edilmiştir. "**Mütevazı olma öyle sanırlar**" şeklindeki kendini beğenmişliği sözde meşru kılan söylem, modern çevrelerde giderek yaygınlık kazanmaktadır. Medya her fırsatta bu anlayışı kasıtlı biçimde propaganda ediyor. Sonuçta izzet erdeminin boşalttığı alanların, **Kapitalist Medeniyet**'in dayattığı "**birey olmak**", "**bireselleşmek**" gibi yabancılaştırıcı nitelikler tarafından işgal edilmesi, sanki gelişme gibi algılanıyor. Böylece aynı erdemin içe dönük etkisi olan "**yüce gönüllülük**", tereyağından kıl çekercesine "**bencillik**"le yer değiştiriyor ve farkına varmıyoruz. Bir değeri yitirdikten sonra farketmek, telafisi zor bir deneyim olsa gerek. Bu nedenle ara sıra popüler gündemin sersemletici etkisinden sıyrılarak, öteki hayat alanlarımızı gözden geçirmeye çalışıyorum.

Yine bir duygu varlığı olarak insan, hayatında, en kapsamlı akılcı erdemleri uygulasa bile, eğer sevgiyi, sevgide sebat etmeyi, yani vefayı atlamışsa, gerisinin bir anlamı yoktur. İnsan ne kadar yiğit ve mert, ne kadar doğru ve ölçülü, ne kadar bilge olursa olsun, eğer **sevgide sebat etme** yeteneğinden yoksunsa her şey boşunadır. İnsan, bağlanma, sadakat gösterme yeteneği olan bir varlıktır. Fakat Kapitalist Medeniyet'in bireyci kültürü, bağlanmayı bireysel özgürlükle çelişen bir eğilim olarak propaganda ediyor. Oysa vefa erdeminin içerdiği, sevgi dolayısıyla bağlanmak, adam satmamak, ihanet etmemek gibi tavırlar, bireysel özgürlükle çelişmediği gibi, tam tersine her türlü özgürlük mücadelesi bu erdeme tabidir. İnsan arkadaşını satarak özgür olamaz, vatana ihanet ederek zengin olabilirsiniz ama özgür olamazsınız. Eşine dostuna, ailesine vefasız olan adamın özgürlüğü kaç para eder?

Üstelik bu iki erdemin yokluğunda, insanın maruz kaldığı tahribat diğer "**akılcı**" erdemlerin yokluğuyla kıyaslanamayacak kadar derindir. Duygusallığın küçümsendiği "**Akılcı, kapitalist Batı Medeniyeti**" izzet ve vefa erdemlerinin eksikliği sayesinde, zengin, fakat "**kimsesiz insanlar**" cehennemine dönüşmüş bulunuyor. Vefa, kendi içinde merhamet, dayanışma gibi erdemleri de barındırır. Vefa yoksa, başka birçok şey yoktur.

İnsan manevi hayatındaki bütün akılcı boşlukları, paranın gücüyle doldursa bile, uyguladığı veya maruz kaldığı bir vefasızlığın yarasını asla gideremez. Sevdiğin insanların sevgisinden yoksun kalmak, seni seveni kendi sevginden mahrum etmek, unutmak ve unutulmak... İnsan için bundan daha koyu bir karanlık olabilir mi?

Demek ki, maddeyi ve maddi hayatı kurtarmak, hiçbir zaman kendi başına yeterli olmayacaktır. Bolluk, zenginlik yılları veya bu verilerin sanal biçimde hakikat gibi algılandığı dönemler bize bu erdemleri ve uygulamalarını unutturmuş olabilir. Ama bu erdemleri uygulamaya koymaksızın, yokluk ve yoksulluğa direnmenin, daha güzel bir dünyayı hak ve talep etmenin imkanı zaten yoktur.

Bugün ve yarın, toplumlarda uygulanan ekonomik sistem veya mülkiyet ilişkileri ne türlü olursa olsun, gezegenimiz ekonomik büyümenin basıncını artık taşıyamıyor. Bir bardak suyun, bir avuç tuzun, bir sandık altın'dan daha kıymetli olduğu koşullarda **Rahmi Koç** olsan kaç yazar, bütün denizler balçık olduktan sonra on tane yatın olsa kaç yazar! Gidişat bu yöndedir.

Kapitalist medeniyet, günümüzün ulus devletlerinden küçük çaplı fakat çelik çekirdek gibi yoğun oligarşik site devletleri çıkartmayı hedefliyor. Birinci zayıf halka olarak işlem gören **Balkanlar**'da, henüz tamamlandığı varsayılan sürecin, **Ortadoğu**'da, Kafkasya'da nerelere uzanacağını kestiremiyoruz. Ancak yerel oligarşik yapılarda, "**Küçük olsun benim olsun**" anlayışının etkinlik kazanması durumunda, insanlığı bugünkünden daha iyi günlerin beklediğini varsaymak için, pek bir neden göremiyorum. Dolayısıyla, uzak veya orta vadeli geleceğin acımasız koşulları karşısında hayatı sürdürebilmek, üstelik bunu yüksek bir kişilik ve kimlik sahibi olarak sürdürebilmek önem kazanıyor. Bireysel kimlik ve kişiliğin yükselmesi toplumsal-tin'sel değerlerin üretimiyle ilgilidir. Kuşkusuz gelecek kuşakların içine ve içinde doğacakları tinsel değerler ortamı, onların hayatlarının yüksekliğini belirleyecektir. Benim aklıma şimdilik izzet ve vefa geliyor, bu damarın, çalışılabilir ve uygulanabilir olduğunu seziyorum.

Platon'un ahlâk ve erdem öğretisi gelişigüzel ve rastlantısal bir çalışma değildi. **Isparta savaşları** sonucu harabeye dönen **Atina** sitesinde, toplumsal hayatın yeniden onarılması, toplumsal mevcudiyetin devamı, moral unsurun onarımına tâbiydi. Sonuçta maya tutmuş ve felaket sonrası Atina'da ruh ve madde, **Platon Akademisi** sayesinde kurtarılabilmiştir. Derdimiz tufana şemsiyesiz yakalanmamaktır, ama eğer tufan kopmazsa, küçük burjuva bilincin keyfine diyecek yoktur kuşkusuz.

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ben, Bülent, Sezen, Pakize ve Müjde Hanımlar...

Yeni kitabınız, "Medikopolitik / Epilepsi ve Orgazm" bu hafta okurlarıyla buluşuyor. Uzun bir süreçte hazırladınız bu çalışmanızın öznesinde Başbakan Tayyip Erdoğan var. Başbakan'ın epilepsi hastası olduğunu kamuoyuna siz duyurmuştunuz ama işin orgazm yönünde okurlar ne ile karşılaşacak?

Bir sözümü tekrarlayarak başlayabilirim; yazılmamış kitap ve işlenmemiş cinayet bırakmak istemiyorum. Ve "en büyük cinayet sara'ya göz yummaktır" sözü de bana aittir. Sara, artık bizim varlığımızı tehdit ediyor ve kimse yazmıyor ve üstelik saklamaya çalışıldığını görüyoruz. Bu durumda, tıp "okuyarak" sara ya da epilepsiyi yazmak zorunda kaldım ve bu okumada, başkalarıyla birlikte, "orgazm" ile karşılaştım..

Nasıl?

Devam etmeden önce, sorunuzla ilgili bir küçük düzeltme gereklidir; Tayyip Erdoğan, bu çalışmanın öznesi değil, objesi ve daha doğrusu vesilesidir. Ben Tayyip Erdoğan'dan daha çok sara hastalığının neden bu kadar saklandığı noktası üzerinde duruyorum. Tayyip Erdoğan, Güven Hastanesi'ne, bir nöbet halinde, yattığında, Hürriyet'te, Ertuğrul Özkök, diyetisyen Profesör Doktor Osman Müftüoğlu ile başyazı yazıp, sara olmadığını ispata kalkmıştı. Çok şaşırtıcıdır, doktorlukta tele-teşhis yoktur. Ancak müşahede eden doktorlar teşhis yapabilirler ve söyleyebilirler. Gazetecilikte hastanın yattığı hastaneden ve doktorlardan güvenilir bilgi almadan hüküm vermek de yoktur. Benim için önemli olan işte budur. Bunu birincisi sayarsak, bir de Emin Çölaşan'ın, "Kovulduk" kitabı var, burada, Ertuğrul Özkök, Emin Çölaşan'a, "Tayyip Erdoğan Cumhurbaşkanı ve Gül Başbakan olunca rahatlayacağız" demektedir. Bu ikisini birleştirirsek, başka işaretlere de sahibiz, sara'nın, Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanlığı'na engel olabileceği kaygısını çıkarabiliyoruz. Bu kaygı, matbuata ve özellikle Aydın Doğan matbuat ve kanallarına hakimdi; sara hastalığını sır yaptılar.Beni ilgilendiren budur. Sırları yırtıyorum... Ve burada duramayız, öyle mi, peki, başvekalete engel olmaz mı; sormak zorundayız. İşte, şimdi buradayız. Kutlu Dostum; beni, bir tür Ahmet Mithat Efendi sayınız, yeni kuşaklar bilmeyebilirler, "Hace-i Evvel" diyorlardı, "ilk öğretmen" olarak anlayabiliriz. Ahmet Mithat, romana başlıyor ve fizik ile devam ediyordu, ne eksikse onu yazıyordu ve o halde ben çağdaş Hace-i Evvel olabilirim. Olabilirsem sevinç duyarım. Kimse epilepsiyi, isteriyi bilmiyor ve yazmıyor ve ben üzerime alıyorum. Bu kitap, işte budur.

Tayyip Erdoğan, Güven Hastanesi'ne, bir nöbet halinde, yattığında, Hürriyet'te, Ertuğrul Özkök, diyetisyen Profesör Doktor Osman Müftüoğlu ile başyazı yazıp, sara olmadığını ispata kalkmıştı

Ve orgazmın üzerine gitmek ihtiyacını duydum... Orgazmı yazdım...

Ya orgazm?

Orgazm sorunuza gelince, epilepside bir de "yel" var, öyle ki, bazen sara'ya, "yel" de deniyor, saralı, nöbet geleceğini, bu "yel" ya da Yunani, "aura" ile, haber almaktadır. Ben bu çalışmamda, neurology dergilerinde orgazmın da bir yel olduğunu gördüm. Ve orgazmın üzerine gitmek ihtiyacını duydum... Orgazmı yazdım... Bunu, orgazmı, hazırlığı ilerlemiş olan Grup-Seks kitabımda, "erotizm" bölümünde ele almıştım. Şimdi burada da var. Burada bağlarını kuruyorum. "Küçük ölüm'dür" diyorum. "Vecid" veya ekstazi ile benzerliğini açıklamaya çalışıyorum. Tarikat şeyhlerinin Tanrı ile buluşma halleri de vecid'tir; bilinç çok zayıflamış veya yok olmuştur. Bir hayal alemidir ki; epileptik hallerde de karşımıza çıkmaktadır. Dostoyevskiy'den de biliyoruz, hem epileptik idi ve hem de bütün kişilik bozukluklarını yaşıyordu. Şehvet düşkünü, kumar düşkünü bir tacizci olduğunu okuyacaksınız. Çok zaman vecid halindeydi, hep hayal alemindedir. Şimdi ben, orgazmı, ekstaziyi, bilinç kaybını, dubleks veya tripleks kişilikleri, bunları, kavramlaştırmayı ve politize etmeyi deniyorum. Dupleks veya tripleks kişilik; hiç duydunuz mu, bir insan düşünün, üç kat kişiliği var ve hangi katın konuşacağını bilemiyor. Bu kitapta var. Bu kitapta Dr.Jekyll ve Mr. Hyde filminin politizasyonunu da bulursunuz. Evinize getiriyorum.

Kitabımın bir adı da "mediko-po tik" olup, yeni bir yöneliş veya disip olarak öneriyorum.

Önsözde, eserinizi, "Bir savaş ve anlamda, bir kurtuluş kitabı'dır. E çığlık ve bir baraj'dır" sözcükleri açıklıyorsunuz. Buradaki "savaş" "baraj" ne anlam ifade ediyor?

Kutlu Dostum, Cumhuriyet, "ç küş" halindedir. Artık, "karşı-devrim ve "iç savaş" kavramları genel kab görmektedir. Sara veya epilepsiy Abdülhamit sansürü uygulamak "çöküş" arasında bir bağ kuruyorum Erdoğan'ın tutarsızlıklarını "arızi" ol rak ele alamayız, "Akif Dedi ki" d zeltmeleri ile kapatamayız. Bunlar si tematiktir. Çöküş sistematik bir t tarsızlıktır. Erdoğan'ın çökerttiği söylemiyorum ve kabul etmiyoru Söylediğim şudur; çöküş varsa, Erd ğan'ı bulurlar ve mutlaka sistemat tutarsızlıklar içinde olmak zorundad Sara'nın ve tahribatının rolü de bur dadır. Buradayız... Diğer yandan, ep lepsi, çok eskiden söylendiği üzere b "kutsal hastalık" değil, bir beyin hast lığıdır. Asıl önemlisi, kısacık, anlık, g çici, "nöbet" sayamayız. Olumsuz e kilerini hasta hep taşımaktadır. Sava işte buradadır. Hatırlamıyorsunuz, b tün basın, matbuat ve kanallar, Ec vit'i, "hasta" sayıp, çekilmeye zorlad lar. Ecevit'te beyin hastalığı yokt ama üzerine saldırdılar ve şimdi s ra'yı gizleyip koruyorlar. Demek sır fi ve politik bir hastalık ile karşı karş yayız. "Savaş" buna karşıdır. İçinde kitaplardan birinin adı da, "doğan s vaş" olup kendisini anlatmaktadır.

Baraj'ı ise çöküşe karşı kuruyoruz Bir iç savaş varsa, var, kitabı, "merm yapmak durumundayız. Mermiler, b raj yapmak içindir.

Kitabınızın çıkışı, Türkiye'nin yi kritik bir sürecine denk geldi. TSK'n Kuzey Irak'a yönelik operasyonu tü şiddetiyle sürüyor. PKK'nın geç Ekim ayında Dağlıca'ya yaptığı ve askerin yaşamını yitirdiği karakol ba kını sonrası, Silahlı Kuvvetler'in d zenlediği hava operasyonlarının yete li olmayacağını ilk siz savunmuştunu Şimdi bu kara operasyonunu nasıl d ğerlendiriyorsunuz?

Hoş mu, değil mi, bilemiyoru Tayyip Bey'in epileptik olduğunu kez benim işaret ettiğimi söylüyors nuz, sonra başkaları katıldılar ve bu

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

yeniHarman'dan bombardımana devam ediyor:

Kutlu Esendemir
kutlu@ieman.com.tr

lar arasında Fethullah Gülen ile çalışanlar da var. Ancak hava operasyonlarına gelince, çok üzücü bir durumla karşılaşıyorum. Bir tanesi çıkıp da "biz yanıldık" demiyor; hava operasyonları ile PKK kamplarının yerle bir edildiğini, telekomünikasyon

Ben Bülent , Sezen ve Pakize, Müjde Hanımlar ile şu anda, aynı yerde değilim, daha politik bakabiliyorum, ama kadın doğurgandır ve ölüm'e bizden daha uzak durabilmektedir; ayrıca "çözüm" isteyenler o kadar çok ki, okuduklarım arasında Avni Özgürel ve Derya Sazak var, bu tür renkler, bir ülkeyi zenginleştirirler... Hep yoksulluğun peşinde olmamak durumundayız

enfra-strüktürünün çökertildiğini söylediler. Ben sürekli karşı uyarılarda bulundum. Kara kuvvetleri ve özellikle tank ile arkasından piyade ilerlemiyorsa, hava harekatının sonuç vermesini bekliyemiyoruz. Bunları ısrarla ve yalnız ben açıklıyordum ve arkasından, Sky'daki programlarımız sona erdi ve şimdi, kara harekatı başladı. Şimdi, bir süre önce söyledikleri yerle-bir etme sözlerini tekrarlıyorlar ve böylece ilk söyledikleri ve yazdıklarını yalanlıyorlar ve beni doğruluyorlar. O halde bu matbuattan ve kanallardan, biraz sıkılma beklemek hakkımdır. "Doğan Savaş", bir hak alma savaşıdır.

Ne olur?

Yapılan açıklamalar, sınır ötesi kara harekatının çok sınırlı olduğu yönündedir. Bu açıklamaları olduğu gibi kabul edersek, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin geçen yıl oluşturduğu yeni doktrinden dönüş içinde olduğunu anlamak zorundayız.Yeni doktrin, Musul'daki kürdo-jüdaik devletsi organizasyonu asıl tehlike ve dolayısıyla hedef görüyordu. Bu hedeften dönüş varsa, alınacak sonucu, kalıcı görmemiz imkansızdır. PKK kamplarını zapt ile ilk kez karşılaşmıyoruz. Dağılıyorlar ve toplanıyorlar. Benim görüşüm ise şudur; Barzani'leri hedef almayan hiçbir harekatın kesin başarı şansı yoktur. Kesin sonuç ise, ancak, Türkler-Türkmenler-Kürtler ile güç kurup, bir örtülü savaşla mümkündür. Uzun vadeli bir savaş olmak zorundadır ve bu da, bugünkü Kürt politikamızın kökten değişimini zorunlu kılmaktadır.

Peki, şimdi...

Açıklanan yerlerde kalınırsa, benim önerdiğim yol için şartların bir kısmı sağlanmış olacaktır.Ancak, aramıza Kürtler'i sokmadan bu işi yapamayız ve bu da yepyeni bir yaklaşımı gerektirmektedir.

Bu hareketle bu imkanı görmüyor musunuz?

İsrael ile Washington ile dayanışma vurgusu, bu kapıyı kapatır..

Peki bu vurgu bir taktik olamaz mı?

Kutlu Dostumuz, ben de biraz önce, "Bu açıklamaları olduğu gibi kabul edersek" dedim. Yüksek Komutanlık, geçen baharda beri geliştirdiği doktrinden döndü mü? Dönmesi için mucip sebep göremiyorum. İlker (Başbuğ) Paşa, daha geçen son baharda, Kürdo-Jüdaik devletin, Diyarbakır için cazibe yaratacağına işaret ediyordu ve Yaşar Paşa, 1918 yılındaki tehditleri hatırlatıyordu. Neden, şimdi anlıyoruz ki, "taze istihbarat" pek işe yaramamıştır ve kara harekatı başlamıştır... O halde, hem bu, "Amerika ile çok iyiyiz" açıklamalarını ve hem de, Yüksek Komutanlık'ın, Cumhuriyet'e karşı, karşı-devrimin çok açık bir hal aldığı bir zamandaki sessizliğini, Kara Kuvvetleri'nin sınır ötesine çıkartmayı kolaylaştırmaya yönelik bir taktik olarak düşünebilir miyiz; soru budur. Bu soruyu formüle ettiğimize göre, akla getirebiliyoruz.

Hem bu, "Amerika ile çok iyiyiz" açıklamalarını ve hem de, Yüksek Komutanlık'ın, Cumhuriyet'e karşı, karşı-devrimin çok açık bir hal aldığı bir zamandaki sessizliğini, Kara Kuvvetleri'nin sınır ötesine çıkartmayı kolaylaştırmaya yönelik bir taktik olarak düşünebilir miyiz?

TSK, Kuzey Irak'ta kalmak isteyecek midir?

Bu sorunun cevabını vermiş durumdayım.Yaşar Paşa'nın açıklamaları net görünmüyor, ancak, net olmaması eşyanın tabiatına uygundur. Şu aşamada "kalacağız" demesini beklememek yerindedir.

ABD Savunma Bakanı Robert Gates, Ankara'da devletin zirvesiyle buluştu. ABD'nin Türkiye'den şu beklentileri; "Harekatın kısa sürmesi, Afganistan'a Türk muharip güç, İran'a daha sert yaklaşım ve Kürt sorununa siyasi çözüm." Türkiye, ABD'nin bu beklentilerini nasıl karşılayacaktır?

Gates'in gelişi ve Bush'un açıklamaları, yukarıdaki cevapta formüle ettiğim soruların, bir şüphe olarak, Bush'un da yüreğine indiğine işaret etmektedir. Yapılan açıklamalardan, kuşku'nun kuşku olarak kaldığını anlıyoruz.

Hocam, peki şimdi, tam bunları konuşurken, "çekilme" kararı ve haberi geldi. (29 Şubat 2007'de, Prof. Yalçın Küçük'le röportajımız sürerken, Genelkurmay, TSK'nın Kuzey Irak'tan çekildiğini açıkladı)

İnanmak çok zor, bu sabahki gazetelerde, Yaşar Paşa'nın, "Bir gün ve bir yıl, ikisi de kısadır" sözü vardı; Gates ile konuşmalardan bir gün geçmeden bütün birlikler döndüler. Çok hoş, gates, "kapılar" demektir... Kapılar açılmıştır ve kısa süreli kara harekatı, Musul'daki Kürdo-Jüdaik Devleti teyid etmiştir... Bunu, bir "tanıma" sayabiliriz. Washington ve Tel-Aviv istiyordu ve istedikleri olmuştur.

Başka kim kazandı?

Ne yazık ki bir de ben kazandım. Ben, kitaplarımda, ak-ist'lere hükümet verilmesini Osmanlı için "redd-i miras" olarak yazmıştım. "Musul'daki bütün iddialardan vazgeçmek için kuruldu" diyordum. Bugün o gündür... Bunu Kıbrıs'ın izlemesini bekleyebiliriz... Türkiye, çok zor bir durumda bırakılmıştır. Gates'in ziyaretinden bir gün geçmeden, sabahında ve Bush'un "çekilin" işaretinin anında, toptan çekilmeyi, izah etmek çok zordur. Ülke dışında Türkiye'nin bağımsızlığı tartışılabilir hale gelebilir; üzücü bir haldeyiz. Devlet olma iddiamız tartışmalı bir hal aldı, büyük üzüntü duyuyorum.

Peki bunu nasıl izah edeceğiz?

İzahı bugünkü gazetelerde var. Bir, birisi, "İşimiz bitince çıkarız" diyordu, diğeri "Zap'ın zaptı yakın" yazıyordu, Gates'e söz verilmediğini ise bütün kanallar yaydılar. Sonradan öğreniyoruz ki, bu gazeteler basılırken, kara birlikleri çekilmeye başlamıştır. Bütün bunlardan anlıyoruz ki; Bush'un son an uyarısı çok etkili olmuş; Gates'i ciddiye almayan Hükümet, Bush'un işareti üzerine, hemen çekilmeye karar vermiştir. Başka bir izah bulamıyoruz.

Ve ünlü "Johnson Mektubu" aklıma geliyor. Altmışlı yılların başı idi, Kıbrıs'te katliam olmuştu, Türkiye asker çıkarmak üzereydi, İsmet Paşa Başbakan idi. Kennedy öldürülmüş yerine Teksaslı Johnson geçmişti. Hakarete varan sözcükleri de içeren bir mektup göndermiş, bunu, bir zaman sonra, Cüneyt Arcayürek bulup yayınlamıştı.. Johnson Mektubu'nda onurumuz kırıldı, öyle hissettik. Aynı haldeyiz... Kıbrıs'a çıkamamıştık... Musul'dan çekildik.

Ben herhalde boş yere, "İsrael, Türkiye'de İsrael'den daha güçlüdür" demiyorum. Bu gücü tekrar gördük... Hiçbir ülke, Washington karşısında bu kadar güçsüz olamaz. Hiç bu hale düşmemiştik... Devlet kavramı olmayanların eline düştük

kiye'de İsrael'den daha güçlüdür" demiyorum. Bu gücü tekrar gördük... Hiçbir ülke, Washington karşısında bu kadar güçsüz olamaz. Hiç bu hale düşmemiştik... Devlet kavramı olmayanların eline düştük.

Türkiye kamuoyunda herhalde ilk kez operasyona ve savaşa karşı sesler yükseliyor. Star Tv'de Bülent Ersoy'un yaptığı çıkış kamuoyunun gündeminde. Radyo Televizyon Üst Kurulu'nun hedefinde de Ersoy var. Bunun yanında Sezen Aksu ve Hürriyet'te de Pakize Suda, NTV'de Müjde Ar savaşa karşı tepkiler veriyorlar. Siz bu yükselen sese nasıl bakıyorsunuz?

Artık önemi kaldı mı? Ancak gösterilen tepkilere katılmıyorum. Söylendiği yeri beğenmemek mümkündür, Barzani yanlılarının "Cesaret ana" deyüp sevinmelerinden, Ahmet Türk'ün övgüsünden rahatsız olmayı da anlayabiliyorum. Ancak, bütün bunlar bir yana, kadın doğurgandır, ölüm'ü sevmemeleri doğalarında var, bu nedenle, üç kadın, Ersoy, Sezen Aksu ve Pakize Suda, eğer "ölüm değil çözüm" diyorlarsa, bunu, bir renk olarak kabul edebiliriz.

Barzani yanlılarının ve bir zamanlar Öcalan'ın yanında olup da şimdi muhalifi olanların, hep tekrarladıkları bir iddialarını biliyoruz, Öcalan'ın Yalçın Küçük tarafından Türkist ve Kemalist yapıldığını hep ileri sürüyorlar. Öyle sanıyorum, Öcalan, kendisini bu iddialardan uzak tutmak istemektedir ve yerindedir

Ülkemizde bunlar olmalı ve hoş karşılamalıyız. Ben Bülent, Sezen, Pakize, Müjde Hanımlar'ın tepkilerini çok içten, kadınlarımıza yakışan bir hal olarak görüyorum. Bu tepkilerin savaşan askerlerin morallerini bozacağını söylemek inandırıcılıktan yoksun görünüyor. Asıl moral kaynağı, yaşam dilemektedir. Yıllar önce Türkiye, Kore'ye asker gönderirken de, *-1951 yılı olabilir-* bir büyük kadınımız, Behice Boran, sesini yükseltmişti. Biz daha sonradan gelen kuşaklar Behice Boran'ı, en çok bu yanı ile sevmiştik. Ben Bülent , Sezen ve Pakize, Müjde Hanımlar ile, şu anda, aynı yerde değilim, daha politik bakabiliyorum, ama kadın doğurgandır ve ölüm'e bizden daha uzak durabilmektedir; ayrıca "çözüm" isteyenler o kadar çok ki, okuduklarım arasında Avni Özgürel ve Derya Sazak var, bu tür renkler, bir ülkeyi zenginleştirirler... Hep yoksulluğun peşinde olmamak durumundayız.

AKP Adıyaman Milletvekili Hüsrev Kutlu, DTP Genel Başkanı Ahmet Türk'ün, DTP Grup konuşmasında, "Bülent Ersoy kadar cesur olamadılar"sözleri için, "Doğruyu söylemiş. Bülent Ersoy kadar cesur olsaydık, biz de bir yanlarımızı kestirirdik" karşılığını vermiş. Siyasetin geldiği düzey böyleyken, AKP'nin bu tür seksist çıkışlarından ne kestirilebilir?

Ne söylediğini ve ne de nerelerini kestirdiğini biliyor; çok yazık, bunlar, ülkemizi kesip kesip sattılar. Bunlar, adında ne kadar "Türk" olan varsa, sadece kesmediler, iğdiş ettiler ve sattılar. Türk Telekom'u sattılar, Tekel'i sattılar, limanları kesip kesip satmaya kalktılar. Belki Bülent Ersoy kadar cesur değiller, ama cüretkar oldukları kesindir. Ne yaptıklarını bilmeyenlerin cüreti var... İğdiş ediyorlar.

PKK Lideri Abdullah Öcalan, geçen ay İmralı'da, avukatlarıyla yaptığı görüşmede, "Kemalizm'le ilgili bilimsel gerçeklikler var, örtüştüğümüz ve örtüşmediğimiz yönler var. Atatürk o zaman bilimi esas almış, o zamanın hâkim bilim anlayışı da pozitivizmdi. O zaman onların çoğu da pozitivistti. Yalçın Küçük de bu konuları yazmış ama her şeyi birbirine karıştırmış" açıklamasında bulunmuş. Öcalan'ın size yönelik bu eleştirisine ne yanıt verirsiniz?

Bu sözü, üzerime almıyorum. Birincisi, Barzani yanlılarının ve bir zamanlar Öcalan'ın yanında olup da şimdi muhalifi olanların, hep tekrarladıkları bir iddialarını biliyoruz, Öcalan'ın Yalçın Küçük tarafından Türkist ve Kemalist yapıldığını hep ileri sürüyorlar. Öyle sanıyorum, Öcalan, kendisini bu iddialardan uzak tutmak istemektedir

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org
Akşamsefası

ve yerindedir. Öcalan, kendi değerlendirmesini kendisinin bulduğunu söylemek isteyebilir ve bana göre isabetlidir. İkincisi, İmralı'ya benim yeni kitaplarımı istiyordu; Barzani Ailesi'nin İbrani asıllı olduğunu da söylediğini biliyoruz; kitaplarımda göstermiştim. Ancak "Gizli Tarih" çalışmamı karışık bulması da ihtimal dahilindedir; bu çalışmamda, Rıza Nur veya Kazım Karabekir'i de Kemalist sayıyordum. Panteon'da tek bir kahramanı yoksulluk görüyorum, Cumhuriyet'in kurucularını zenginleştirmeyi denedim; aralarında ihtilaflar olabilir, şimdi, bugünlerden baktığımızda, hem değerli kurucudurlar ve hem de Kemalizm nehrinde yüzdüler. Bu nedenle, "Kemalist", bir kümenin adıdır, diyorum ve karşı görünenleri de buraya katıyorum. Karışık bulmasını anlıyorum, ancak, bu notla basitleştirmiş oluyorum... Benim bir iddiam yoktur ve kitaplarımın iddialı olduğunu saklamıyorum. "Gizli Tarih" pek darwinist olup zamanla daha ikna edici olabilmektedir.

YÖK Başkanı Yusuf Ziya Özcan üniversitelerde türban yasağının kaldırılmasını istemesi ve üniversitelere bu yönde uygulama için talimat göndermesiyle dikkat çekiyor. Sizin tanıdığınız Özcan kimdir?

Kimse tanımıyordu ki ben tanıyayım; Süha Sevük, "Sekiz yıl ODTÜ'de rektörlük yaptım, adını ilk defa duyuyorum" diyordu, yüzünü hiç görmemişti. Bunların hepsi, "Gayri mehhur şöhrettirler", başkası da olamaz, olursa, diğerleri kompleks sahibi olurlar... Bunlar, kabiliyetsizlik ve birikimsizliğin, kabiliyet ve birikime kıyamını temsil ediyorlar... Vasat ve hatta vasat-altı olanların yönetimindeyiz... Bütün kabiliyet ve birikimlerin kırıldığı bir zamandayız. Cehaletin yükselişindeyiz. Başka türlü bir çöküş düşünemeyiz... Çöküş varsa, YÖK'e bir Yusuf Ziya Özcan bulmak zorundadırlar. Çöküş ile uyum içindedir. Öte yandan, bir televizyon programında da ifade ettim, akistler'in tarikat mensubu olmayan bir kimseyi tayin ettiğini kabul etmem pek zordur. Fethullah Gülen tarikatına yakınlığından söz ediliyor; mümkündür. Diğer bağlantılarını, şu anda, araştırmaya değer bulmuyorum.

Başbakan Tayyip Erdoğan, özellikle Doğan Grubu'yla çatışma halinde ve kendisi gazetelerin "arka sayfa güzelleri"ne de kafayı takmış durumda. 22 Temmuz erken genel seçimlerine dek medya ile sarmaş dolaş olan Başbakan'ın gazetelerle alıp veremediği?

Bu kitabı bu tür sorulara cevap bulmayı kolaylaştırmak için yazdım. Şimdi mi, fark etmiş; asıl soru budur. Bir epileptiğin, neyi ve ne zaman söyleyeceği kontrolunda değildir. Bu nedenle bu soruyu bana değil, "Akif dedi ki" nam yardımcısına yöneltmek daha doğrudur. Almanya'da "Asilimisyon insanlık suçudur" veya İspanya'da, "türban siyasi simge" sözleri de bu kategoridedir. Bir daha bunları ağzına almadığını biliyoruz. "Asimlisyon" diyebilir, "insanlık suçu" diyemez. "Arka sayfa güzelleri" de öyledir ve bunlar, söylenir ve unutulur. Kitabımda var... Sorunuzun ikinci kısmına gelince, 22 Temmuz, bu açıdan da tartışmalıdır. Hemen öncesinde Sabah ve ATV de hükümetleştirilmişti ve Aydın Doğan, AKP'nin en büyük destekçisi oldu. Aydın Doğan, çok büyük umutlarla girdiği seçimlerden, nisbi olarak, küçülerek çıktı. Sabah ihalesine girişi yasaklandı, Tekel ihalesine cesaret edemedi, Ciner Grubu yeniden kuruldu, Çukurova devam ediyor ve pek çok tarikat, matbuat ve kanalı oluştu. Ayrıca, Tayyip Bey Cumhurbaşkanı olamadı ve Gül Başbakanlığa gelemedi... Nisbeten küçülmektedir... Aydın Doğan'a ise laik olmak kalıyordu. Ne kadar sürer bilemeyiz, ama, ben memnunum. Yakışmıyor, diyemem. Israr ederse, Tayyip Bey'in sağlığının daha da bozulması pahasına, kazanır... Aydın Doğan, "mecburu laik" ve "mahkum millici" olursa, ona göre hareket ederiz. Seviniriz...

Bu arada Başbakan Tayyip Erdoğan, LeMan Dergisi'ne, "Batı'nın ilmini değil ahlaksızlığını aldık" kapağı ile ilgili bir dava daha açtı. 40 milyar Lira tazminat istiyor. Erdoğan'ın mizaha karşı bu kadar tahammülsüz olmasını neye bağlıyorsunuz?

Açtığı davaları hep kaybediyor... Yargıtay Yasası ve Yargıtay yapısı üzerindeki tasarıları, en önde, Yargıtay Dördüncü Hukuk Dairesi'ni değiştirmeyi amaçlamaktadır. Açtığı davalar, bu daireye geliyor ve benim için de dava açtığı için bu dairenin kararlarını inceledim, biliyorum. Gerçekten "basın özgürlüğü" şu anda, bu Daire'ye dayanmaktadır. Bu Daire'yi bozmadıkları sürece kaygılanmanız için bir neden görmüyorum.

Ve Türkiye'nin ikinci gündemi türban. Başkomutan Abdullah Gül, Türkiye'nin Kuzey Irak'a kara harekatı düzenlediği gün, Çankaya'dan türbana onay verdi. Özetle ordu, Kuzey Irak'a ilerlerken Başkomutan'ın aklı türbandaymış. Nedir Yalçın Bey bunun açıklaması?

Burada bir yanlışlık olmalı, "Başkomutan" savaş halinde ortaya çıkıyor. Sınır içinde veya ötesinde yapılanlara savaş olarak tarif etmiyoruz. Nedenleri var; Gül, acele etmiş görünüyor.

Asıl sorunuza gelince, Milli Güvenlik Kurulu toplantısı akabinde ve bir askeri harekat ile aynı zamanda, bir irticai hareket yapılır veya onay verilirse, 31 Mart'ı çağrıştırması kaçınılmazdır..

Nasıl?

O tarihte imzanın anlamı, türban kapısını açmaya, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin destek olduğu izlenimini vermektir. 31 Mart ise böyle bir modeldir; irticai bir hareketle, Türk askerlerinin bir kısmını yanyana getirmek veya göstermeye "31 Mart" diyoruz. "31 Mart" benim kitaplarımda böyle yazılıdır, 31 Mart'ı salt bir "irticai hareket" olarak görmek hem eksik ve hem de yanıltıcıdır; alaylı subayların ve bir kısım eratın kıyamı var... Ben, Çankaya'daki Zat'ın bu hareketini, hem haksız ve hem de yanlış buluyorum. Ama bilerek veya bilmeyerek yaptığı budur. Silahlı Kuvvetler'in türban kapısını desteklediği izlenimini kuvvetlendirmek istediğinden şüphe etmeyiz. Amma ve lakin, 31 Mart'tan haberi olduğunu tahmin etmiyorum, bilmedikleri arasındadır. Tarih bilmiyorlar... Bilse yapmazdı, çünkü, hayli tehlikelidir..

Neden?

Çünkü 31 Mart varsa Hareket Ordusu da var. Arkasından Hareket Ordusu geliyor.. İç savaş yapılıyor; Hareket Ordusu, İstanbul'u yeniden almıştır ve Türkiye Üzerine Tezler'de böyle yazılıyor... Bu ordunun erkanı harbi olarak gelen Mustafa Kemal, İsmet, Kazım Beyler geldiler ve daha sonra başka iş yaptılar, Cumhuriyet'i kurdular... Bu imza pek talihsiz olmuştur. Mümkün olsa silmek isabetlidir.

Meclis'in gösterdiği bu irade, Türkiye kamuoyunu da ikiye böldü. Üniversitelerde de büyük kaos yaşanıyor. Bu işin sonu nereye varır ve nasıl sonuçlanır?

İç savaş tespiti kabul görmektedir. "İç savaş" ikiye bölmek ve karşı karşıya getirmek anlamındadır. Türban ile bunu yaptılar ve "türban savaşı" açtılar. Kabul edildiğini anlıyoruz.

Kaos demek, doğru mu; bilemem. Otuz yıldır susan üniversite konuşmaya başlıyor... Uyandırdılar. Türban işinin, cami cuvarı ile bağlantısını kurabiliriz. Görmek durumundayız.

CHP, 411 milletvekilinin onayıyla üniversitelerde türbanın serbest bırakılmasını içeren değişikliği Anayasa Mahkemesi'ne taşıdı. Ankara'nın havasını iyi bilen bir akademisyen olarak Yüksek Mahkeme'den nasıl bir karar çıkabilir?

Bilemeyiz... Anayasa Mahkemesi'nin hukuku yüksek tuttuğuna sanmıyorum. Hukuka bağlı kalırlarsa, bozulur, ama, kendi halinde beklemiyorum. Mahkeme'nin hukuka bağlılık konusunda uyarıya ihtiyacı var.

Peki, uyarıcı var mı?

Göremiyorum. Belki bu mülakatı uyarıcı kabul edebilirler.

Son soru, Fidel Castro görevinden ayrıldı, ne diyorsunuz?

Fidel ile aynı çağda yaşamak, yaşamımın sevinicidir... Güzel insan tarifi Fidel içindir.

Sosyalist insan dediğimizde aklımıza gelendir... Sadece yiğit değildi, aynı zamanda her iyi liderde olması gerektiği üzere hep şakacı ve hep umutluydu. Sosyalizmin bayrağının yükseldiği bir zamanda sosyalizmini kurdu ve bayrağın düştüğü zamanda da yüksek tutmasını bildi. Yirminci yüz yıla, "sosyalizm çağı" adını verenler arasındadır ve en uzun yaşatandır.

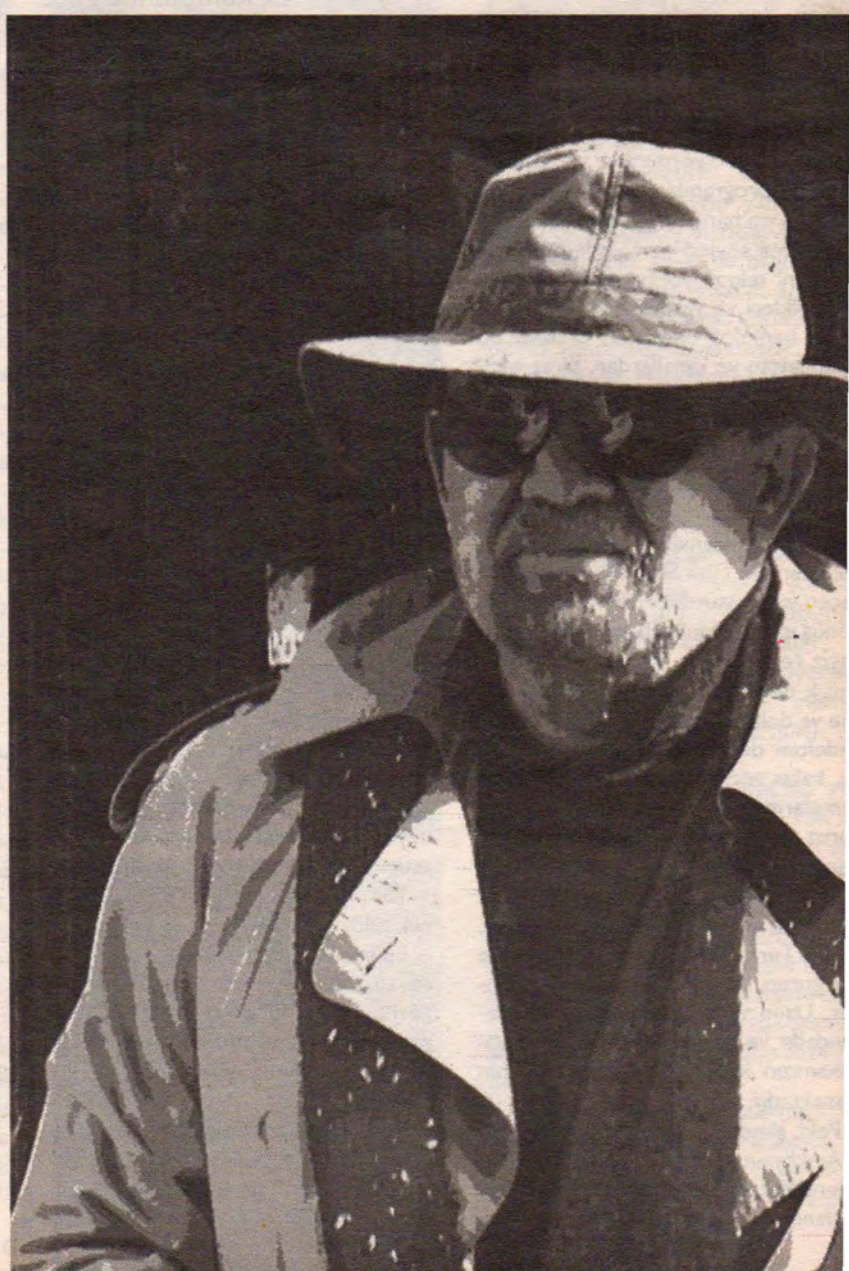
Eylülizm'in en karanlık günlerinde bir avuç arkadaşımızla, "Küba Halkı'yla Dayanışma Komitesi" kurduk. Biliyorum, o zaman nerede ise herşeye muhtaç idiler ve sadece inanca ve onura ihtiyaç duymuyorlardı. Her ikisinde de bolluk içinde yaşıyorlardı. Çıkar çıkmaz adımız oldu. 27 Mayıs'ı yapanlardan birisi de arkadaşım "Castro Nuri" idi. Birbirimizi zaman zaman "Fidel" diye çağırırdık. Öyle çağrılanlar sevinirlerdi... Fidel Castro'ya bin selam! •

Prof. Yalçın Küçük'ün notu: "İnternet'lerde, benim imzamla, pek çok yazı dolaşıyor ve çoğunun bana ait olmadığını, sevgi ile, duyurmak istiyorum.

Bunlar, adında ne kadar "Türk" olan varsa, sadece kesmediler, iğdiş ettiler ve sattılar. Türk Telekom'u sattılar, Tekel'i sattılar, limanları kesip kesip satmaya kalktılar. Belki Bülent Ersoy kadar cesur değiller, ama cüretkar oldukları kesindir. Ne yaptıklarını bilmeyenlerin cüreti var... İğdiş ediyorlar

Aydın Doğan, AKP'nin en büyük destekçisi oldu. Aydın Doğan, çok büyük umutlarla girdiği seçimlerden, nisbi olarak, küçülerek çıktı. Sabah ihalesine girişi yasaklandı, Tekel ihalesine cesaret edemedi, Ciner Grubu yeniden kuruldu, Çukurova devam ediyor...

Ben, Çankaya'daki Zat'ın bu hareketini, hem haksız ve hem de yanlış buluyorum. Ama bilerek veya bilmeyerek yaptığı budur. Silahlı Kuvvetler'in türban kapısını desteklediği izlenimini kuvvetlendirmek istediğinden şüphe etmeyiz. Amma ve lakin, 31 Mart'tan haberi olduğunu tahmin etmiyorum.

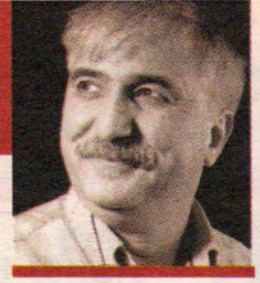

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

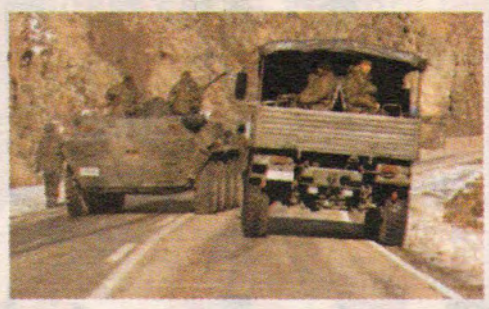
Kuzey Irak yolları

Cüneyt Kafkas
c.kafkas@superonline.com

'Kandil' fare doğurdu

Türk ordusunun harekata son verdiği haberleri, utangaç bir "itiraf" ve bir dönüm noktasının ilanıdır.

Aylardır, hava harekatı başladığından beri, bütün Türkiye, **Kürt sorunu** ve PKK üzerine kilitlenmişti. Hükümet, Genelkurmay, siyasi partiler, medya bu sorunla yatıp kalktı. Televizyonlar bütün bu dönem boyunca, görüntüler eşliğinde savaş çığlıkları ve çılgınlıklarıyla açılır kapanır oldu. Kara harekâtıyla da bu kışkırtıcılık, gerçek bir cinnet haline dönüştü. TV ekranlarına yerleşen emekli generaller; herbiri onlardan geri kalmayan **"yorumcu gazeteci"**, **"strateji uzmanı"** ünvanlı zevat neler neler söylemedi: 1984 yılından beri yüzlerce kez tekrarladıkları **"bitirdik"**, **"kökünü kazıdık"** yalanlarının artık inandırıcılığını kaybettiğinin farkına varmış olacaklar ki, bu defa aynı teraneleri yeminler ederek tekrarladılar:

"PKK değil tüm Kürtler ders aldı. Bölge gücü olarak bütün dünyaya gücümüzü gösterdik, bundan sonra Türkiye'siz kimse bölgede hesap yapamaz."

Ancak, her zamanki gibi **"dağ fare doğurdu..."**

Bir gün önce, **"Çekilmeyeceğiz, kimse bize dayatma yapamaz"** naraları atıldı. Her koşulda harekatın devam edeceği, en azından stratejik bölgelere üslenilerek, kısmi çekilme olacağı ilan edildi. Ancak **ABD Savunma Bakanı, kırık kollu Gates**'in temasları sonrası, **"bizdeki"** hava da birden kırıldı. **"Hedeflere ulaşıldığı"** gerekçesiyle operasyon bitirildiği, Genelkurmay tarafından resmen ilan edildi. Genelkurmay Başkanı Büyükanıt, **"Kısa süre izafi bir kavram, bazen bir gün, bazen bir senedir"** demiş ve **"Çekilin"** diyen Gates'e posta atarcasına, ABD'nin **Afganistan**'dan kısa sürede çekilmediğini hatırlatmıştı. **"Çekilmeyeceğiz"** iddiası bir gün bile değil, bir gece sürdü. Aynı Büyükanıt; **"Operasyonun bitiş şekliyle ilgili çeşitli spekülasyonlar yapılıyor. Herhangi bir baskı söz konusu değildir. Özellikle ABD Savunma Bakanı Sayın Gates'in gelmesiyle aynı döneme rastlaması tamamen bir tesadüftür. ABD Savunma Bakanı Türkiye'ye ayak bastığında, çekilmenin bir kısmı zaten icra edilmiş bulunmaktaydı."**

Şaşkınlık; ne yaptığını, ne söylediğini bilmemek herkese hakim olmuş. Başbakan'ın yaptığı **"Ulusa Sesleniş"** konuşması operasyonun bitirilmesinin ardından değiştiriliyor. Erdoğan, Ulusa Sesleniş konuşmasında, **"Harekat kararlılıkla devam ediyor"** diyor. **Anadolu Ajansı** konuşma metnini yayınlıyor. Öğleden sonra da, **"Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın 'Ulusa Sesleniş' konuşmasına ilişkin ambargolu olarak yayınlamış olduğumuz haberler, 'Ulusa Sesleniş' konuşması yenileneceği için kaynağından iptal edilmiştir."** diyerek kendi kendini tekzip ediyor. Başbakan operasyonun biteceğini ya bilmiyor, kendisine bilgi verilmemiş; veya bizim bilmediğimiz başka gelişmeler olmuş, **"operasyon devam edecek"** diyen konuşma değiştirilmek zorunda kalınmış. Neresinden bakarsanız tam bir pespayelik.

Çekilme kararı resmileşince, **CHP Grup Başkanvekili Kemal Kılıçdaroğlu**, ABD'li yetkililerin Türkiye'ye geldiğini; çeşitli çevrelerle konuştuğunu, yetkililerin de, **"Afganistan'dan henüz ABD'nin çekilmediğini, onlar çekilirse biz de çekiliriz"** dediklerini gazetelerden okuduğunu ifade ederek, şöyle diyor:

"Eğer Sayın Başbakan niçin geri çekildiğimizi kamuoyuna doyurucu bir şekilde açıklarsa biz de öğrenmiş oluruz. Ama bu çekilme ABD'nin telkini ile olmuşsa, ABD'nin güdümünde Kuzey Irak'a girdik, onların isteği üzerine de çıkıyoruz demektir."

Bu iki beyanat üzerinde dikkatle durunca ortaya kesin iki sonuç çıkıyor. Ya Kılıçdaroğlu'nun sorusu doğrudur; **"ABD'nin güdümünde Kuzey Irak'a girdik, onların isteği üzerine de çıkıyoruz"** demektir, ya da operasyon fiyaskoyla sonuçlanmış, çekilmek zorunda kalınmıştır. "Başka bir ihtimal var" diyen şu sorunun cevabını vermek durumundadır. Ne oldu, **"Bölge teröristlerden temizlenmeden harekat sona ermeyecek"** diyen tüm resmi ağızlar, bir gecede sözlerinden niçin vazgeçtiler?

İki ihtimal; ikisi de birbirinden ağır ve yaralayıcı.

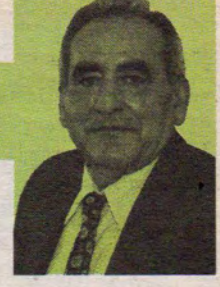
Toplumu kurbağa beyinliler yerine koyanlar elbette demogojide sınır tanımayarak operasyona toz kondurmayacaklar. Her ne söylerlerse söylesinler, harekatın bu biçimiyle sonuçlanması birçok soru işaretleriyle doludur. Ancak bazı gerçekler açığa çıkmıştır. **"Operasyonun bitirildiği"** açıklamasının tartışmaları uzun süre devam edecektir. İlk günden internet sitelerine yansıyanlar, büyük bir karmaşayı kafa karışıklığını yansıtmaktadır. Mangalda kül bırakmayan, kahramanlık ve zafer sözcüklerinden başka söz kullanmayan emekli orgeneraller, büyükelçiler; başarısızlıktan, hatta yenilgiden sözetmeye başladılar. Emekli Büyükelçi **Nüzhet Kandemir, Türk Silahlı Kuvvetleri**'nin **Irak**'ın kuzeyinde gerçekleştirdiği kara harekatını bitirme kararı alınmasının askeri açıdan akılcı bir karar olmayacağını söyleyerek şöyle konuştu:

"Eğer hükümet, ABD Milli Savunma Bakanı ve Başkan Bush'un beyanlarından sonra siyasi bir karar almışsa, bu işin boyutunu değiştirir... Benim geçmiş tecrübelerimin gösterdiğine göre, bu tür operasyonlar; bir kez bitirilip geri çekildikten sonra, 'gir-çık' şeklindeki operasyonlar, fevkalede etkisiz bir şekle dönüşür ve bir kez daha böyle bir operasyon başlaması mümkün olmaz. O bakımdan buna son verildiği taktirde, hiç kuşkum yok ki çeşitli çevrelerin baskılarına hükümet boyun eğmek durumunda kalmıştır. Bu da Türkiye'nin inandırıcılığını sarsacaktır. Bu siyasi kararın Türkiye'ye getirisinden çok götürüsü olacaktır. Herhangi bir beklentiye kendimizi kaptırmamız ve bu iş bittikten sonra tekrar bir operasyon gerçekleştirilecek diye düşünmek hayalcilik olur."

Bu ifade; **"başarısız olduk"** değil, açıkça **"yenildik"** demektir. Bunun sonuçları yakında görülmeye başlanacaktır. Ordu ve hükümet arasındaki pamuk ipliğine bağlı mutabakat bozulabilir. Türban savaşları daha da kızışır. **AKP, Kürt** bölgelerinde kesin olarak oy kaybedecektir. Operasyon boyunca birçok il ve ilçede yapılan binlerin, onbinlerin katıldığı sert protestolar bunun açık göstergesidir. Bütün bunlar, Türkiye'de bazı dengelerin değişmesinin işareti olabilir. Sonuçları zamanla görülecek yeni bir sürecin işareti de olabilir. Ancak Türk Ordusu'nun harekata son verdiği haberleri, utangaç bir **"itiraf"** ve bir dönüm noktasının ilanıdır.

Akşamsefası

Hüseyin Çelik

Kapatma/kapanma, örtme/örtünme, sıkmabaş/türban sorunları için:

Kalıcı ve kökten çözüm önerisi

Nasıl uygulanacağı bilinmeyen bir anayasa değişikliği yapıldı. Büyük bir şamata ile yapılan bu değişiklik, aslında hiçbir sorunu halletmeyeceği gibi, sıradan basit bir toplum gerçeğini, gerginlik ve çatışma ortamına taşıyarak, daha da çözülmez hale getirmiştir.

Yıllardır din/inanç duygularını siyasete alet eden, kullanan kravatlı molla çevreleri ile vatandaşların azınlık bir kesiminin kılık/kıyafet ile ilgili yanılgılarına karşı çıkmayı siyaset olarak ele alan 'laikperest' çevreler ülkeyi dar ve yapay bir kıskaç arasına sıkıştırmak peşindeler.

Her iki kesim de bu sorun başta olmak üzere, ülkenin hiçbir sorunu için kalıcı ve çağdaş çözüm önerilerinin, niyetlerinin olmadığını bir defa daha açıkça gözler önüne sermektedirler.

Kravatlı molla çevreleri, örtünme/örtme, kapatma/kapanma gibi kadınları ikinci sınıf insan olarak gören, insan temel hak ve hürriyetlerine taban tabana zıt, kadınları aşağılayan bir uygulamayı temel hak ve hürriyetler olarak dayatmaya çalışırken, diğerleri de olmayan bir laiklik ilkesini savunur gibi yaparak ülkeyi çatışma, darbe ortamına sürüklemek yolunu seçmektedirler.

Oysa gerçeklere bakıldığı zaman görülen nedir? Türkiye de var olan çeşitli din ve mezhep duyarlılıkları konusunda yaşanan sorunlar, aslında ülkenin evrensel anlamda laik bir ülke olmamasından kaynaklanmaktadır. Yürürlükte olan kanun ve uygulamalar Türkiye'nin bir din devleti olduğunu göstermektedir. **Üstüne üstlük, bir dinin sadece bir mezhebinin devletidir.** Bunun için de, katliamlara, insan yakmalara varan vahşet ve dehşetler yaşanmaktadır.

Bir Türkiye gerçeğinin altını kalın çizgiler ile çizerek tekrar etmekte yarar var:

Türkiye, evrensel anlamda ve kabullerde çerçevesinde laik bir ülke değildir! Türkiye de laiklik evrensel ilkelerden uzak, nev-i şahsına münhasır, sorun odaklı bir uygulamadır!

Anayasa kavramını yozlaştıran son TBMM kararı ülkede inançlar ile yaşanan sorunları çözmek yerine içinden çıkılmaz duruma getirmiştir.

İnanç/din konusunda yaşananlar, diğer temel konularda olduğu gibi Türkiye'de yapısal sorunlardan doğmaktadır. Yapısal sorunlara kalıcı çözümler aramak, bulmak yerine günü birlik çıkarlar hesap edilerek geçici çareler arandığı için tüm bu gerginlikler yaşanmaktadır.

Örtme/örtünme, kapatma/kapanma, sıkma baş/türban gerginliği olarak ülkeye yaşatılmaya çalışılan bu sorun ve bundan kaynaklandığı varsayılan inanç özgürlüğü sorununu kökünden kalıcı bir şekilde çözmek mümkündür.

Türkiye'de laiklik kavramının evrensel ilkelerden uzak, nev-i şahsına münhasır bir uygulama olduğu için sorunlar yaşanmaktadır.

Dolayısıyla çözüm bulmak sadece ve sadece art niyetlerden uzak çözüm amaçlı bir siyasi iradenin olup olmamasıyla ilgilidir.

Bu ve inançlarla ilgili gerginlikleri kalıcı bir şekilde ortadan kaldırmak, hoşgörü ve barış ortamının devamlı olarak garanti altına alınmasını sağlamak için yapılması gerekenler şunlardır:

1-) Anayasa'da inanç/din konularında tüm maddelerin kaldırılıp, tek bir madde konulması. Bu madde, devletin tüm inanç/din duyarlılıklarına karşı tarafsız olduğunun ve toplumu oluşturan tüm bireylerin inanç hürriyetlerini, haklarını, garanti altına alan bir madde konmalıdır. Yine aynı maddede devletin hiçbir şekilde din eğitimi, uygulaması gibi işler ile uğraşmayacağını temel ilke olarak belirlemelidir.

2-) Var olan tüm kanun ve uygulamalar bu ilke gereği ortadan kaldırılmalı, bu seçimin gerekleri yerine getirilmelidir.

Şöyle ki :

2-1-) Diyanet İşleri Başkanlığı, çalışanların kazanılmış haklarının korunması için gereken tedbirler alınarak, ortadan kaldırılmalıdır.

2-2-) Anayasa ve medeni kanun ile belirlenmiş kamu düzenini temel hak ve özgürlükleri tehdit etmeyen tamamen serbest bir şekilde tüm din, inanç duyarlılıkları istedikleri gibi ister yerel düzeyde isterse ülke düzeyinde örgütlenmelerinin önü açılmalıdır.

2-3-) İçişleri Bakanlığı bünyesinde kurulacak bir genel müdürlük tarafından, tam bir tarafsızlık içinde, bu kuruluşların temsil nitelikleri ve oranları belirlenmelidir.

2-4-) Her çeşit din/inanç veya inançsızlık duyarlılıklarının demokratik şekilde özgürce geliştirecekleri örgütler yukarda sözü edilen genel müdürlük tarafından kayıt altına alınmalıdır. Böylece, çeşitli ülkelerde olduğu gibi genel bütçede öngörülecek bir ödenekle temsil oranına göre katkı yapılması öngörülmelidir.

2-5-) Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı veyahut denetiminde olan eğitim kurumlarında, din eğitimi tamamen isteğe bağlı olmalı ve haftanın belli bir gününde, öğrenci velilerinin tercihleri doğrultusunda, bağlı oldukları din kuruluşları tarafından atanan ve bakanlık onayı alan ve maaşları ödenen, eğitimciler tarafından verilmelidir. Ailelerinin her hangi bir dine mensup olmadıklarını beyan eden öğrenciler için, varsa bağlı oldukları kuruluş tarafından yoksa tarafsız eğitimciler tarafından genel ahlak ve din bilgileri verilmelidir.

2-6-) Tarihi yapı ve müze niteliği olmayan tüm camiler ve yapıtlar, yeni kurulacak din örgütlerine, yapılacak bir sözleşme çerçevesinde devir edilmelidir. Bu kuruluşlar lehine özelleştirilmelidir.

2-7-) Üniversite bünyesinde var olan dinler tarihi, sosyolojisi gibi bilimsel araştırma yapan eğitim kurumları hariç başta ilahiyat fakülteleri, İmam hatip okulları tümden özelleştirme şeklinde din kuruluşlarına devir edilmelidir.

Görüleceği gibi, vatandaşlarına güvenen, vatandaşlarının temel hak ve hürriyetlerine saygılı davranan ve garantiye alan bir ortam oluşmuş olacaktır. Aynı zamanda bu konuda var olan çok sayıda haksızlık ve çarpıklığı ortadan kaldıracaktır.

Devlet ve din işlerini birbirinden ayıran, gerçek ve evrensel olan bu laiklik uygulaması ile katliam boyutlarına vardırılan ve yok sayılan Alevi inanç duyarlılığı konusunda yaşanan gerginlik başta olmak üzere ülkenin yapısal olan önemli bir sorunu kalıcı çözüme kavuşacaktır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Fidel Castro

Bir efsane halkına "elvada" diyor

Özgür ATAK

Küba'da Fidel Castro görevlerinden ayrıldı. Kuşkusuz bu gelişme ABD ve kimi batılı kaynaklarca yılın en önemli ve sevindirici haberiydi. Öyle ya Batının sosyo-ekonomik çıkarlarını sadece fiilen değil, olağan üstü kararlı bir biçimde siyasi olarak da zedeleyen bir duruşun lideriydi Fidel. Oysa zaten neredeyse bir yıldır görevlerini ilgili kişi ve kurumlara devretmesi nedeniyle kendi ülkesinde çok fazla yankı bulmayan bir gelişmeydi. Küba'yı ve sosyalizmini "**Fidel'i sevenler kulübü**" olarak algılayan anlayış bu gelişmenin ya büyük bir hüsran ya da "**bastırılan, yok sayılan, engellenen**" muhalefet tarafından coşkuyla karşılanacağını bekliyordu. Ama yanıldılar.

Hakkında onlarca söz söylendi, yazıldı, çizildi. Kimisi doğrudan karalayıcıydı, kimisi doğrudan sahiplenici, kimisi ise düşüncelerini paylaşmasa da hatta karşısında olsa da görmezden gelinemeyecek siyasi başarısı, sevimli kişiliği nedeniyle hakkını teslim etme çabasındaydı. Fidel'in devlet başkanlığı görevinden ayrılması; bir isim üzerinde nesneleşen bir dönemin sonlanması nedeniyle, Fidel'in kişiliği özelinde biraz da Küba'yı hatırlamak açısından önemli bir fırsat aslında. Fidel'in ve Küba'nın yakın tarihine göz atmadan önce çok sevgili medyamız tarafından sürekli olarak "**kardeşi**" vurgusu yapılan Raul Castro'nun aslında kim olduğuna, Fidel'in görevlerini, geçirdiği bağırsak ameliyatından sonra nasıl bir süreç dahilinde devrettiğine bakalım. Bunun için kendi yaptığı açıklama önemlidir:

Akşamsefası
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Castro kararları

Ülkemiz ABD hükümeti tarafından tehdit altında olduğu için aşağıdaki kararı aldım:

1) Küba Komünist Partisi Birinci Sekreteri olarak görevimi, geçici olarak İkinci Sekreter Raul Castro Ruz yoldaşa devrediyorum.

2) Kahraman Devrimci Silahlı Kuvvetler'in Başkomutanı olarak görevimi, geçici olarak Ordu Generali Raul Castro Ruz'a devrediyorum.

3) Küba Devlet Konseyi ve Küba Cumhuriyeti Hükümeti Başkanı olarak görevlerimi, geçici olarak Birinci Başbakan Yardımcısı Raul Castro Ruz'a devrediyorum.

4) Uluslararası ve Ulusal Kamu Sağlığı Programları'nın birinci yürütücüsü olarak görevlerimi geçici olarak Politik Büro üyesi ve Kamu Bağlığı Bakanı Jose Ramon Balaguer Cabrera yoldaşa bırakıyorum.

5) Uluslararası ve Ulusal Eğitim Programları'nın birinci yürütücüsü olarak görevlerimi geçici olarak Politik Büro üyeleri Jose Ramon Machado Ventura ve Esteban Lazo Hernandez yoldaşlara bırakıyorum.

6) Küba'da Enerji Devrimi Ulusal Programı'nın birinci uygulayıcısı olarak görevimi ve bu alanda diğer ülkelerle işbirliği sorumluluğunu Politik Büro üyesi ve Bakanlar Konseyi Yürütme Konseyi Sekreteri Carlos Lage Davila yoldaşa bırakıyorum. Bu üç program -*Sağlık, eğitim ve enerji*- için ayrılan fonlar, öncelikli olmaya devam etmeli ve yönetilmelidir. Geçmişte benim kişisel olarak yaptığım bu işi yapmak üzere, bugüne değin bana bu işte yardımcılık yapan Bakanlar Kurulu

Yürütme Konseyi Sekreteri Carlos Lage Davila, Küba Merkez Bankası Başkanı Francisco Soberon Valdes ve Küba Dışişleri Bakanı Felipe Perez Roque tarafından bu amaçla bir komisyon kurulmalıdır. Kitle örgütleri ve bütün halkımız tarafından desteklenen muzaffer **Komünist Partimiz**, bu açıklama ile emanet edilen görevi gerçekleştirmekle yükümlüdür. Küba devletinin ve ulusunun en büyük dikkati 11 ila 16 Eylül arasında yapılacak **Bağlantısız Ülkeler Hareketi Zirvesi**'ne yönelmelidir, ve bu tarihte en büyük akıl gücüyle bu görev başarılmalıdır. Önümüzdeki 13 Ağustos'ta binlerce insanın cömertçe kutlamaya hazırlandığı 80. doğum günümün bu yılın 2 Aralık'ına, Granma Çıkarması'nın 50. yıldönümüne ertelemenizi hepinizden rica ediyorum. Parti Merkez Komitesinden ve Halk İktidarı Ulusal Meclisi'nden bu Açıklama'ya en sıkı biçimde destek vermelerini istiyorum. Halkımızın ve Devrim'imizin bu ve öteki fikirleri ve genelde bu tarihsel süreci savunmak için kanının son damlasına kadar savaşacağına dair en ufak bir şüphe duymuyorum.

Emperyalizm asla Küba'yı ezemeyecektir.
Fikirlerin mücadelesi ilerlemeye devam edecektir.
Yaşasın Anavatan!
Yaşasın Devrim!
Yaşasın Sosyalizm!
Zafere kadar Daima!

Küba Anayasası'nın 94. maddesine göre, Devlet Konseyi Birinci Başkan Yardımcısı -*Raul Castro'nun şu anki pozisyonu*- devlet başkanının hastalığı ya da ölümü halinde başkanlığı devralıyor. Castro'nun hastalığı onu görevlerinden kısa bir süre alıkoysa dahi, 31 Temmuz kararıyla birlikte ilk kez Küba'da Fidel sonrası dönemin iktidar yapısına dair bir deneme yapılmış olacak.

Raul Castro kimdir?

Frank Pais Cephesi'nden gelen komutan

Raul Castro, Küba devrim tarihi boyunca çok önemli roller oynamış bir kadrodur. 1953 Moncada baskınıyla dahil olduğu 26 Temmuz Hareketi'ne katılmadan önce **Komünist Gençlik** üyesiydi. Bu baskının ardından tutuklanarak 15 yıl hapis cezasına çarptırılan Raul, iki yıl sonra çıkarılan genel afla serbest kaldı. Fidel'le birlikte Meksika'ya geçen Raul, burada silahlı mücadele hazırlıklarına katıldı. **Che Guevara**'nın Küba'daki özgürlük mücadelesine katılmasına vesile olan Raul Castro, Granma yatıyla birlikte Küba'ya çıkarma yapan grubun içinde yer alıp Sierra'ya varmayı başaran az sayıda gerilladan birisiydi. Burada gerilla savaşının büyümesinin ardından "**Frank Pais Cephesi**"ni açmak üzere ayrı bir gerilla koluna komuta etti. 1959 Ocak Devrimi'nin ardından kurulan yeni hükümette Silahlı Kuvvetler Bakanı olarak yer alan Raul, o tarihten bu yana Devrimci Silahlı Kuvvetler'in komutanlığını yürütüyor. Hükümet içinde 1959-60 döneminde yaşanan ayrışmalarda Fidel, Che ve Camilo Cienfuegos ile birlikte en kararlı antiemperyalist tutumu alan kesim içinde yer aldı. 1965'teki kuruluşundan bu yana Parti Merkez Komitesi'nde yer aldı. Fidel'den görevi devraldığı anda Partinin İkinci Sekreteri ve Devlet Konseyi birinci başkan yardımcısı konumunda bulunuyordu. Ayrıca bir kere daha hatırlatalım Fidel Castro'nun da kardeşidir.

Görev değişikliğinden sonra ne yazık ki yerel ve dünya basınında sürekli olarak yapılan "kardeşi" vurgusuyla diktatörlükten, giderek bir hanedanlıktan bahsedilmeye çalışılıyor. Böylesi bir hanedanlıktan bahsedilirken nedense her fırsatta duyurulmaya çalışılan, Fidel'in kızının ABD'ye yerleşen ve Kübayı reddeden topluluğun sözcülüğünü yaptığı gerçeği görmezden geliniyor. Hatta Küba'daki tüm yerel yönetimlerin ve millet vekillerinin parlamentoya seçimle gönderildiğini, yurdumuzdaki ve daha bir çok ülkedeki kadrolaşma rezaletini görmedikleri gibi.

Akşamsefası
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

Fidel Alejandro Castro Ruz

Efsanede bir halk, bir Che, bir de o vardı

Kendisinden tıpkı Ernesto Che Guevara gibi "**efsane**" diye söz edilen "**insan Fidel**", 13 Ağustos 1926'da **Mayari**'de dünyaya geldi.

Orta halli İspanyol göçmeni bir toprak sahibi olan **Angel Castro**'nun beş çocuğundan ikincisidir. Çocukluğu doğduğu kasabada geçmiştir. Ailesi çocuklarının dini bir eğitim almasını istediği için Fidel de **Oriente** ilinin merkezi **Santiago**'daki Katolik okullarında ve **Havana**'daki **Cizvit Lisesi Belen İlahiyat Okulu**'nda öğrenim gördü. Fakat 1950'de **Havana Üniversitesi**'nden hukuk doktoru olarak mezun oldu. Eğitim hayatından sonra ara vermeden mesleğini uygulamaya başladı. Öğrencilik yıllarında **1947**'de katıldığı **Dominik Cumhuriyeti**'ne karşı başarısızlıkla sonuçlanan devrimci bir hareket, **1948**'de **Bogota**'daki kent ayaklanmalarının bir sonucu olsa gerek kendi ülkesinde de siyasete girdi. Temsilciler Meclisi seçimleri için **Küba Halk Partisi**'nden adaylığını koydu. Fakat 10 Mart 1952'de iktidardaki **Carlos Prio Socarras Hükümeti**'ni deviren Küba'nın eski başkanlarından **General Fulgencio Batista** seçimleri iptal etti.

1953 başlarında Batista diktatörlüğünü yıkmak amacıyla küçük bir grup oluşturan Castro, 26 Temmuz'da Santiago'daki **Moncada Kışlası**'na 125 arkadaşıyla birlikte silahlı bir baskın düzenledi ama başarısızlığa uğrayarak tutuklandı. 16 Ekim 1953'te Santiago'daki **Küba Yüksek Mahkemesi**'nde yapılan yargılamada, "**Sayın yargıç siz beni mahkum edin! Tarih beni haklı çıkaracaktır! (La Historia Me Absolvera)**" cümlesiyle bitirdiği ve en az kendisi kadar ün yapan savunmasını dile getirdi. 16 yıla mahkum oldu. **Juventud Adası**'nda 21 ay hapis yattıktan sonra, çıkarılan genel afla diğer arkadaşlarıyla birlikte serbest bırakıldı. Böylelikle Batista hayatının hatasını yapmış oldu.

Cezaevinden çıktıktan kısa bir süre sonra Küba'dan ayrılarak **Meksika**'ya geçti ve "**26 Temmuz Hareketi**" adlı yeni bir örgüt kurdu. Bu örgüt Batista'nın devrilmesi için başlatılacak silahlı kalkışmanın öncüsü olacaktı. **İspanya İç Savaşı**'na katılmış olan Kübalı **Alberto Bayo**'nun yönetiminde gerilla savaşı eğitimi gören örgüt üyeleri 2 Aralık 1956'da **Granma** isimli bir tekneyle -Bugün Küba hükümetinin resmi yayın organlarından biri olan gazetenin adıdır- Küba'ya dönerek Oriente'de karaya çıktı.

Daha ilk andan itibaren başlayan çatışmalarda sadece 13 kişi hayatta kalmayı becerebildi. Aralarında **Fidel Castro, Raul Castro** ve **Che Guevara**'nın da bulunduğu 13 kişi daha güneye **Maestra** dağlarına çekildi. Gerekli siyasi alt yapı imkanlar doğrultusunda oluşturulmuştu. Kent merkezlerinde ve daha bir çok alanda zaten bir direniş ve kalkışma havası hakimdi. Fidel'inki gibi silahlı çatışma haberleri mevcut siyasi ortamı daha da hareketlendiriyordu. Toplanan siyasi desteğe ek iki yıl boyunca Maestra dağlarında gerilla mücadelesi yürütüldü. Giderek siyasi desteğini yitiren ve bir dizi askerî yenilgiye uğrayan Batista, 31 Aralık 1958'de **Dominik Cumhuriyeti**'ne kaçmak zorunda kaldı. Castro, 1959'un ilk günlerinde Havana'ya girdi. Hukukçu Doktor **Manuel Urrutia Leo** devlet başkanlığına, Castro da başbakanlığa getirildi.

Castro hükûmeti ilk olarak fiyatları ve kiraları düşürdü. Ardından köklü bir toprak reformu başlattı, 40 hektarı geçen toprak bedelleri 20 yılda ödenmek üzere kamulaştırıldı ve halk çiftlikleri olarak işletilmeye başlandı. 1959'dan bu güne, geçilen onca sancılı döneme karşın başlatılan reformlar birer devrime dönüştü. Özellikle başlatılan okuma yazma seferberliği sayesinde kısa sürede okuma yazma bilmeyen kalmadı. Castro'nun "**minik öğretmenlerim**" dediği ilk okul öğrencileri dahil okuma yazma bilen herkes köylere, dağlara gönderildi. Bu gün bu oran yüzde 100.

Önceleri Castro'ya karşı çıkmakla beraber 1959'a doğru gerilla hareketini desteklemeye başlayan **Küba Sosyalist Halk Partisi**, (PSP) Castro ile ilişkilerini geliştirerek etkili bir konum kazandı. Bu durumdan tedirgin olan **Urrutia**'nın toprak reformunun ertelenmesi yönündeki baskıları üzerine, Castro görevinden istifa etti. Ama halkın yoğun tepkisi karşısında Urrutia görevinden çekilmek zorunda kaldı. Yerine **Osvaldo Doticos** getirilirken Castro yeniden Başbakan oldu. Gerçek bir halk önderi olduğu ve sahiplenildiği daha kurtuluşun ilk yıllarından anlaşılıyordu.

Bu sırada toprakların kamulaştırılmasından zarar gören **ABD** şirketlerinin baskısıyla ABD hükümeti, zaten siyasi şemsiyesinden uzaklaşan Küba'ya karşı ekonomik ambargo uygulamaya başladı. Ekonomisi tek ürüne (şeker kamışı) dayalı bir ülke olan Küba, öteden beri ABD'ye sattığı şekeri ambargo vesilesiyle Sovyetler Birliği'ne satmaya başladı. Karşılıklı misilleme ABD şirketlerinin elindeki rafinerilerin, şeker karşılığında SSCB'den alınan ham petrolü işlemeyi reddetmesiyle sürdü. Bu gelişme üzerine **Devrim Konseyi** bu rafinerileri devletleştirdi. Adeta geçen her saniye ABD ile Küba'nın arasının daha da açılmasına neden oluyordu. Gerek doğrudan gerekse de uluslar arası ilişkilerle ABD Küba'yı sürekli olarak sıkıştırıyor ve hükümetin kendisinden uzaklaşmasına neden oluyordu. O yıllarda bir çok ulusal kurtuluş mücadelesi gibi Küba'da zaferle sonuçlanan bu mücadele de Sovyetler Birliği'nin desteğini görmeye başlamıştı. Her ne kadar kendi kampına dahil edemiyorduysa da hükümetin güçlenmesini ve ABD ile hesaplaşacak olanaklara sahip olmasını istiyordu. Öyle ki ABD gibi bir güç yanı başında kendisine siyasi olarak son derece uzak bir ada ülkesine askeri müdahalede bulunamadı.

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

Domuzlar Körfezi

Cuba si, yankee no

Devrimden sonra ABD'ye kaçan ve **John F. Kennedy** yönetiminden silah ve mali destek sağlayan Kübalıların Nisan 1961'de giriştiği **Domuzlar Körfezi Çıkarması** da devrim hükümetinin karşı haber alma becerisi ve yaptığı milis gücü hazırlıkları nedeniyle başarısızlıkla sonuçlandı.

Fidel Castro, 1960 1 Mayısı'nda halka yaptığı konuşmada askeri bir saldırıya hazır olunması gerektiğini açıklamıştı. Küba'nın sonrasında tüm dünyaya yayılan **"Cuba Si Yankee No"** sloganı da bu nedenle ilk kez bu 1 Mayıs'ta ortaya çıkmıştı. Çıkarmanın ardından Fidel Castro yayımladığı **Havana Bildirisi** ile ilk kez, Küba'nın sosyalist politikalar izleyeceğini dünyaya duyurdu.

Kruşçev'in Füze Bunalımı sırasında ödün verdiğini öne süren Castro, 1968'e değin bağımsız sosyalist bir politika izledi.Güney ve Orta Amerika ile Afrika'daki devrimleri destekleyici bir tutum aldı. Aynı dönemde Bağlantısızlar Hareketi'nin önderlerinden biri durumuna geldi. (Bugün de bu hareketin dönem başkanlığını yürütüyor.) 1968'den sonra Sovyetler Birliği'yle ilişkilerin düzelmesi doğrultusunda başlayan askeri ve ekonomik yakınlaşma süreci içinde, Sovyetler'e dönük bir dış politika izledi. Kendisinden beklenmeyecek bir kararlılık ve cesaretle **1975**'te **Angola**'daki iç savaş sırasında **Angola Halk Kurtuluş Cephesi**'ni **(MPLA)** desteklemek amacıyla Angola'ya, Etiyopya ve başka ülkelere Kübalı askerler gönderdi. 1980'e gelindiğinde Küba'nın yurt dışındaki asker sayısı 40 bindi.

1961'de Küba Sosyalist Halk Partisi ile birleşme sonucu ortaya çıkan Birleşmiş Sosyalist Devrim Partisi dört yıl sonra adını **Küba Komünist Partisi** olarak değiştirdi. Parti genel sekreterliğine Fidel Castro getirildi. Sosyalist insan yetişmeye başlıyordu.

Devrimden sonra 60 yeni üniversite, on binlerce spor kompleksi, kültür merkezi ve enstitüler açıldı. Eğitim dokuzuncu sınıfa kadar zorunlu hale getirildi. Sağlık, bütçede en çok pay ayrılan alan oldu ve ABD'de binde 12, Türkiye'de binde seksen olan çocuk ölüm oranlarını binde 6'ya kadar düşürmeyi başardı. Koruyucu hekimlik dalında çok ileri bir noktada olan Küba'da, ortalama yaşam süresi erkeklerde 75'e, kadınlarda 77'ye kadar yükseldi. Oy verme yaşı 16'ya çekildi. Komünist Parti'ye üye sayısı bu gün üç milyonu geçmiş durumda.

Sendikalaşma oranı ise yüzde 95. Sağlık ve eğitimin ücretsiz olduğu ülkede her aileye, büyüklüğüne göre konut tahsis edilmeye daha o yıllarda başlandı. Tek ürüne dayalı ekonomisinin izin verdiği ölçüde yaptığı bu girişimler insanların nasıl onurlu bir şekilde ve kardeşçe yaşayacaklarına dair son derece çarpıcı ve güncel bir örnektir.

Küba'da 1959'dan sonra ilk kez yerel seçimlerin yapıldığı ve devlet yapısında yeni düzenlemelerin geliştirildiği 1976'da **Devlet Konseyi** ve **Bakanlar Kurulu** başkanlığını üstlenen Castro, güçlü ve merkezi bürokrasiye dayanarak toplumsal ve ekonomik yaşamdaki yönlendirici rolünü sürdürdü. Devlet ve parti organlarında eski mücadele arkadaşlarına ağırlık verdi. Sovyetler Birliği ve **Doğu Avrupa**'nın sosyalist ülkelerinde 1980'lerin sonlarında ortaya çıkan demokratikleşme ve piyasa ekonomisine yönelme süreci karşısında Küba yönetimi sosyalizmin **Marksist-Leninist** yorumuna bağlılığını sürdürdü. Öte yandan SSCB'yle ticaret hacminin gitgide küçülmesi ve Sovyet yardımlarının ortadan kalkması kısa sürede Küba ekonomisi üzerindeki etkilerini göstermeye başladı.

Fakat Sovyet yardımlarının yok olması, bir çok ülkeden gördüğü siyasi desteğin ortadan kalkmasına rağmen yoluna devam eden Küba, Latin Amerika ve üçüncü Dünya ülkelerine binlerce doktor gönderen ve bu ülkelerden 17 bin tıp öğrencisine ülkesinde ücretsiz eğitim veren tek ülke olmayı becerebilmiştir. Bu gün ülkede her 100 aileye bir doktor düşüyor. Ülke kalkınması için ve çalışanların nelerle karşılaştığını yakından görmek için 50 yıldır, bütün yöneticiler yılda bir ay tarlalarda ya da üretimde çalışıyor. Nüfusu 11 milyon olan Küba'nın *-yüzde 66'sı beyaz, yüzde 12'si zenci, yüzde 20 kadarı melez-* tüm vatandaşları ırk ayrımı olmaksızın Halk Parlamentosunda eşit temsil ediliyor. Her ailenin gıda karnesi ve sağlıklı beslenme hakkı anayasal güvence altındadır.

Enerjik, karizmatik ve siyasi sezgileri güçlü bir önder ve güçlü bir hitap yeteneği olan Castro, gelişen olaylara göre davranmasını bilen aktif bir eylem adamı olmayı her zaman becermişti.

Ülkesinden ayrılan kitle için, **"Kimseyi zorla ülkemizde yaşamaya mahkum edemeyiz. Eğer insanların özgürlüğün kıymetini anlamak için esareti yaşayıp tecrübe etme ihtiyacı varsa, bu durumu olgunlukla karşılayacağız"** demesi, Dünya kamuoyunda ve kendi ülkesindeki karizmasını kuvvetlendirmiş. Bir çok sanatçı ve bilimadamını politik düşüncelerinden ötürü yargılamaksızın kabul etmiş ve desteklemiş. **Ernest Hemingway**, U2 müzik gurubunun solisti **Bono**, gibi modern özgürlükçü bir çok sanatçıyla dost olmuş ve sade bir yaşantı biçimini benimsemiş. Halkıyla kendi arasındaki duvarları kaldırmış. Ülkede tek bir posterine ve heykeline rastlanmaz.

Amerikan medya çevresince kötü gösterilmesine karşın verdiği cevap çok açıktır:

"Eğer tarih böyle yazıldıysa yapacak bir şeyim yok! Benim için önemli olan halkın desteği ve güvenidir! Bir çok kişi benim özgüvenimin kaynağını merak etmektedir. Kaynak çok açıktır! Halk..."

638 kez suikast düzenlenen bir devrimci

48 yıldan bugüne, **CIA** adaya **karşı** eylemler gerçekleştirmek için 300'den fazla örgüt kurdu, Fidel'e karşı 600'den fazla suikast girişiminde bulunuldu.

Kendisine ABD'li bir bürokrat tarafından doğum gününde hediye olarak gönderilen pudranın sakalını dökecek özellikte olduğu, Küba liderine bir seferinde patlayıcı konmuş puro içirme girişiminde dahi bulunulduğu belirtiliyor.

Nasıl olmasın? Küba'da Amerikan doları döviz olarak kabul edilmiyor. Küba, **IMF**'e borcu olmayan nadir ülkelerden biri.

ABD'nin bütün çabalarına ve 70 milyar dolarlık bir maliyet yaratan ablukaya rağmen, Küba halkı kendi imkanlarıyla, hayatını ve devrimini korumaya devam ediyor. Bunda kuşkusuz **Komünist Parti**'nin politikaları doğrultusunda şekillenen yaşam biçiminin rolü büyük. Fakat ülkede yaratılan ne varsa halkın iradesi ve emeğiyle yaratıldığı açık. Bu nedenle Devrim'in ve kurtuluşun simgesi olan Fidel olmaksızın da mevcut hayatın en onurlu şekilde sürdürüleceğine dair adımlar yıllardır atılıyor.

Ülkede gelişen gelir eşitsizliği ve özellikle turistik bölgelerde ortaya çıkan yozlaşma sorunları ne sosyalizmin, ne Komünist Parti'nin ne de Küba halkının suçu. Nesnel gerçeklerin zorladığı bu durum ve olumsuz etkileri son süreçte gerçekleşen **Latin Amerika Birliği** sayesinde büyük ölçüde kontçol altına alındı.

Tıp alanında dünya merkezi olma iddiası, petrol rafinelerinin daha verimli çalışmaya başlaması, **Venezuella, Bolivya, Çin** ve **İran** gibi ülkelerle yapılan bir dizi sosyal ve ekonomik anlaşma aracılığıyla ablukanın etkileri azaltılıyor.

ABD'nin Küba'ya karşı yürüttüğü saldırılar elbette her zaman sadece yalan, karalama, gerçekleri çarpıtma ya da saklama gibi **"masum"** saldırılar olmadı. Bugüne kadar Küba'ya karşı düzenlenen saldırılarda 3478 Kübalı yaşamını yitirdi,binlercesi yaralandı ve yine binlercesi sakat kaldı.

ABD'nin Küba'ya karşı ilk silahlı saldırısı devrimin hemen ertesinde **1960 Mart**'ında gerçekleştirildi. Küba sahiline demirlemiş, La Coubre adlı silah yüklü bir Fransız gemisinin patlaması sonucu 100'e yakın insan öldü, 200'den fazla kişi yaralandı. Bir yıl sonra **Domuzlar Körfezi Çıkarması** yaşandı.

Sadece 5 bin 780'i, Kasım 1961-Ocak 1963 arasında gerçekleştirilen on binlerce terörist saldırı düzenlendi. Ada ekonomisini çökertmek için şeker kamışı tarlaları ve konutlar yakıldı; adaya domuz vebası virüsü sokularak yarım milyondan fazla hayvan telef edildi; tütün tarlalarına zararlı ilaçlar sıkıldı. **Sovyetler Birliği**'nin çözülüşünün ardından turizmle nefes almaya çalışan ülkede turist otelleri bombalandı, 350 binden fazla insanın ölümüne neden olabilecek laboratuar yapımı **dengue** virüsü adaya yayıldı. ABD'nin Küba'ya karşı gerçekleştirdiği bu saldırıların en acımasız olanlarından biri de1976 yılında içlerinde Küba milli sporcularının da bulunduğu bir yolcu uçağına yapılan ve 73 kişinin ölümüne neden olan saldırı... Bombaları yerleştiren iki yolcu **Barbados**'tan önceki hava alanında uçaktan indiler. Uçak 73 yolcusu ile Barbados'tan havalandıktan kısa bir süre sonra havada infilak etti. İnen iki yolcunun gittikleri ilk adres ABD Büyükelçiliği oldu. Küba kanıtlarla bu acımasız saldırıyı CIA için çalışan iki kişinin planladığını ortaya koydu: **Luis Posada Carriles** ve **Orlando Bosch**. Venezuella'da yakalanıp tutuklanan Bosch, 11 yıl sonra affedildi. ABD yandaşı olan zamanın Venezuella Başkanı, görevinin bitmesinden önceki son iş olarak Bosch'u affettiğini açıkladı. Daha önce ABD'de bir **Polonya** gemisine bazuka ile ateş açtığı için tutuklanan ancak hemen şartlı salıverilen Bosch, şartları yerine getirmediği için ABD'ye gider gitmez tutuklanacağını bildiği halde **Miami**'ye gitti. Tutuklanıp Barbodos uçağına konulan bomba nedeniyle suçlu bulunan Bosch, bu kez de Baba Bush tarafından affedildi. Luis Posada Carriles ise Venezuela hapishane yetkililerine verilen birkaç bin dolarlık rüşvet karşılığı **"kaçmayı"** başardı. Şu anda ABD'de bulunan Carriles'in uluslararası anlaşmalara göre Venezuella'ya iade edilmesi gerekiyor.

Fidel Castro kuşkusuz böylesi çalkantılı geçen 49 yılın en önemli ismiydi ve bir liderdi. Fakat açıktır ki Fidel olmasaydı, bu görevi üstlenecek başka biri olacaktı. Yadsınamaz karizması ne yazık ki bir güven timsaliydi, onun yokluğu tabi ki de bir takım şeylerin değişmesine, farklı yorumlanıp uygulanmasına neden olacak ama asıl olan Küba halkının iradesi, kararlılığı ve onurlu mücadelesidir. Ve o halkın iradesinin cisimleştiği **Küba Halk Parlamentosu** ve Küba Komünist Partisi...

ABD ve batı dünyasıyla benzeşen çok önemli bir özelliğe sahip Küba. Her alternatifin seçilebilir ve her ismin değiştirilebilir olduğu iddiasındaki demokrasi meleklerinin ülkelerinde uluslar arası politik rol ve tutum hiç değişmez. Tıpkı Küba'da olduğu gibi.

Fidel Castro'nun görevi devretmesinin **"bir oyuncu değişikliğinden ibaret"** olduğunu söyleyen Raul Castro Che Guevara'dan devralınan sloganı Fidel'den sonra bir de kendisi haykırıyor: Zafere kadar daima...

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

SAVAŞ

~~Issız bir adaya~~

Savaşa gitseydin yanına alacağın 3 şey ne olurdu?

Dilay Yurga
dilay.yrg @hotmail.com

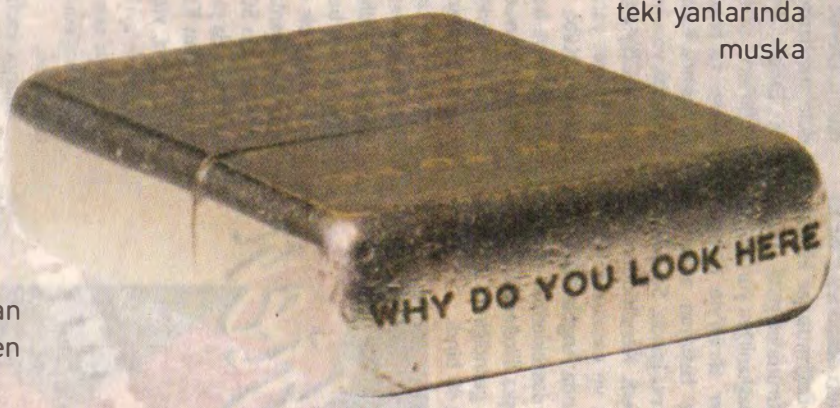
Savaşın çok konuşulduğu bu günlerde, elimizde başka bir savaş kitabı var fakat bu kitap, savaşın 'yakıcıklığına' başka bir yönden bakıyor. **Kitabın adı: Vietnam Zippos.** Yazarı Sherry Buchanan Amerikalı kadın bir gazeteci. Aslında bu kitaba albüm de denebilir. **Vietnam'dan tabutlarla, sedyelerle** ve sağsağlim dönen Amerikalı askerlerin zippo albümü...

Herbiri birbirinden farklı binlerce genç adam, **Vietnam** topraklarına ayak basmak için hazırlanıyor. Yıl: **1964.**

İçlerinde; **"yankee"**ler, katolikler, latinler, zenciler, barışçılar, savaşçılar, rütbeliler ve acemiler, sörfçüler ve paraşütçüler.. Onbinlerce insan... Hepsinin ortak noktası var; içlerinden söyledikleri **"Yurdumu seviyorum"** sloganı.

Hani hep derler ya; **"Issız bir adaya gitsen, yanına alacağın 3 şey ne olurdu?"** diye.. Savaşa gitseydin yanına ne alırdın, alabilirdin ki?

1968'de **Vietnam**'dan sağ dönebilen askerlerden biri, giysilerinin arasında taşıyabilecekleri kendilerine ait herhangi bir eşya bulundurmalarının savaş boyunca onlara olağanüstü bir güç verdiğini, iç huzurlarını, güvenlerini etkilediğini, hatta görünmez olduklarını bile düşündürdüğünü söylemiş.

Fakat yanlarına aldıkları hafif objelerin aksine, taşıdıkları en ağır şeyler; **umutları, düşleri ve anıları** olsa gerek...

Amerikan Ordusu'nun, Vietnam'a giden askerlerin herbirine pirinç taneli krom kaplama zippolar dağıtmasının tek nedeni elbetteki yanlarında muska niyetine, tılsımlı olduğuna inanacakları bir obje olması değildi. Bunun tek nedeni Vietnam'ın, sonrasında içine ABD'yi de çekecek bataklıklarla dolu, nemli bir ülke olması ve zipponun ağır savaş ve mevsim koşullarına karşı gelebilecek güce sahip, küçük çaplı bir **"alev aracı"** olmasıydı.

Uçak yakıtı ile yanan bu zippoların savaşta oldukları sürece, sadece kasklarının üzerinde taşıdıkları **"çok değerli"** sigaralarını yakmak amaçlı değil, hem ülkelerinden nefretlerini kusacak bir silah, hem de arkada bıraktıklarına kalan küçük bir anı olabileceğini Amerikan askerleri savaş başladıktan çok sonra fark edebildiler. Üzerlerinde, kazıdıkları yazıları, desenleri ve **üzerlerinden dökülen kanları vardı...**

maları, Bradford Edwards ve birkaç isimsiz toplayıcının koleksiyonunu **"koleksiyon"** yapan en önemli özellik..

Üzerlerinde şiirler, çizimler, espriler, sosyal yorumlar, protesto ifadeleri, kişisel muhabbetler olan zippolara ruhu olan zippolar denebilir mi? Ya da ruhu olan ama savaşın o dehşet dehlizinde, insanı kendi içine alan, alev alev yakıp da kaybolan...

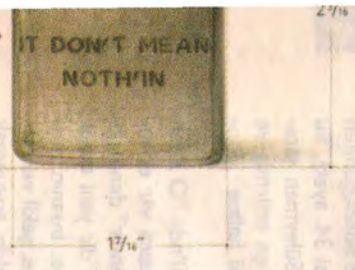

Neden ben

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

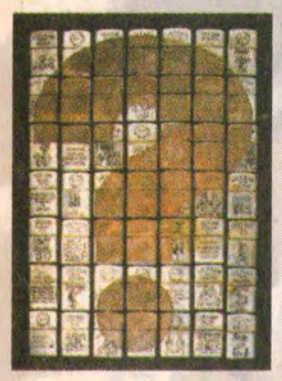
Ruhu olan zippolar

Vietnam Savaşı **1973**'e kadar sürdü. 8 yıl süren savaş boyunca **52 bin 300** Amerikan askeri öldü. **Bradfor Edwards**, bir Amerikan vatandaşı. Aynı zamanda Vietnam'daki Amerikan askerlerinden geriye kalan bu küçük saygı parçacıklarını 15 yıldır toplayan bir koleksiyoncu. Edwards, Vietnam zippolarını ilgi çekici bulup takıntı haline getirmesini ve yaşamına girişini, **1992** yılında gittiği Vietnam'da, **Saygon** kentindeki **Loi Caddesi**'nde yürürken, eski bir zippocunun önünde durup, çakmağı merakla inceleyen bir Vietnam askeri ile tanışmasına bağlıyor.

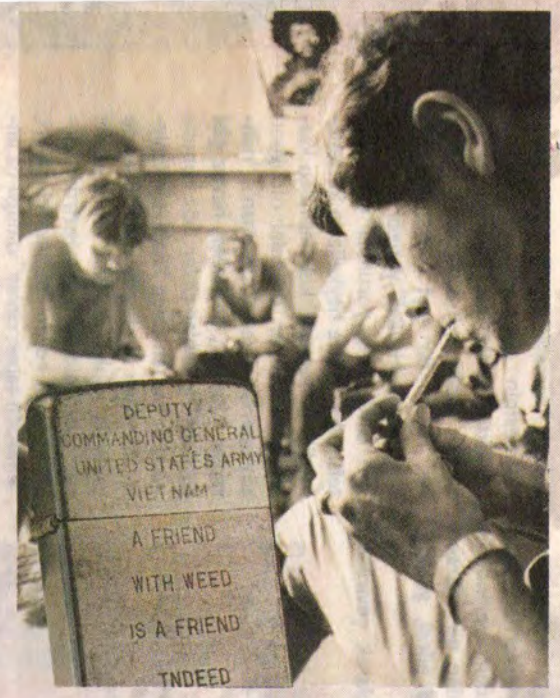

Ve sonrasında araştırmalarına başlıyor. Bu araştırmanın en güç yanı da 1973 yılından bu yana ölen, yaralanan ya da evlerine dönenlerin çakmaklarının birarada tutulup tutulmadığı bir yerleri bulmak olmuş. Ancak en değerli "**hazine**"leri Amerikan donanma mallarının satıldığı PX dükkanlarında bulmuş. Bu dükkanlarda zippolar 1.80 dolara satılıyormuş. O da ne bulursa satın almaya ve koleksiyonunu oluşturmaya başlamış.

Bu koleksiyon, Vietnam'daki Amerikalı askerlerin zippoların üzerine çizdikleri binlerce doküman arasında, en sansürsüz ve en saydam gerçekleri yansıtanlar.

Yaşadıkları tanıklıklar, büyük travmatik yaralar olmasına karşın, acılarını kimi zaman komik ama bir o kadar da delip geçen çizimler ve deyimlerle çakmaklarına kazımış olmaları, hissettikleri her türlü duyguyu, kendi ruhlarıyla bugüne taşımış ol-

Aşk, barış, seks, marihuanna ve rock'n roll

Vietnam Zippoları kitabının yazarı Sherry Buchanan'ın kitabında bahsettiği önemli noktalardan biri şu: Vietnam'da savaşan gençlerin kafalarında ölüm korkusu ve barış umudu var. Ancak 19 yaşında olan her gencin yaşamında büyük yer kaplayan aşk, seks, uyuşturucu ve rock'n roll'a ait figürlerin zippolara kazınmış oluşuna bakıldığında, yaşama güdüsü ölüm korkusunun çok önünde. Kimi seks pozisyonlarının, Jimi Hendrix'e ait posterlerin önünde içilen marihuananın savaş ortamında verdiği hazzın veya arkada bırakılan sevgilinin figürü...

İnandığımız için geldik, kandırıldığımız için dönüyoruz

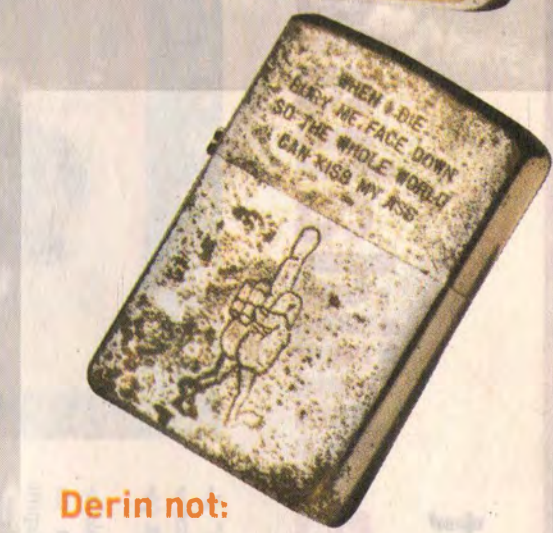
Savaş ilerledikçe, askerin içindeki "**ateş**"in söndüğü ve yerini yılgınlık, kandırılmışlık, aldatılmışlık duygusunun aldığı gözleniyor. Ülkelerinde yükselen savaş karşıtı hareketler ve zippolara yansıyan barış özlemleri... Hatta, "**Düşmanı öldür!**", "**Buraya özgürlük getirmeye geldik!**" sloganlarının yerini de, "**İnandığımız için geldik, kandırıldığımız için dönüyoruz**" çığlıkları almış...

Öldüğümde cennete gideceğim çünkü vaktimi cehennemde harcadım

Derin not:

"Öldüğümde beni yüz üstü gömün ki bütün dünya kıçımı öpebilsin!"

HAYIR

yeniKarınca

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Mesud Ata
mesudata@gmail.com

İslam ve Sanat

Nü tablolarınıza müdahale ediyor muyuz?

Başbakan Tayyip Erdoğan, AKP il başkanlarına yaptığı konuşmada, **"Siz gazetelerinizin köşelerinde çıplak kadın resimleri yayınlıyorsunuz, bir şey diyor muyuz? Müdahale ediyor muyuz?"** deyiverdi pornografik yayın yapan büyük gazetelere hitaben. Peki aynı şeyi **"nü"** tablolar için de söyler miydi Erdoğan?

Gaziantep'te düzenlenen bir sergide, **"halk buna hazır değil"** gerekçesiyle sergilenen tabloların bir kaçı tülbentle **"estetik"** bir biçimde sansürlenmişti. Ardından **Mersin Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi** öğretmen ve öğrencilerinin **"nü"** tabloları bıçaklandı. Bu tip eylemler yeni değil elbette; geçmişte buna benzer pek çok olaya şahit olmuş bir ülke Türkiye. Sadece çıplak resimlere değil heykellere de saldırılar olmuş. En enteresan olaylardan biri **Sivas**'ta yaşanmış mesela:

Türkiye'nin ilk heykeli olarak bilinen **Osman Gazi** büstü **1918**'de **Sivas**'ta **Zara-Hafik** yolu üzerine dikilmiş. Tepkiden çekinilmiş olacak ki, dönemin müftüsü de açılış törenine katılmış; ama halk, **"taş dikiciler"** diye kınamış heykeli dikenleri. Heykel daha sonra dönemin valisi tarafından kaldırılmış.

Antalya'da da **Bergama Kralı II. Attalos**'un heykeli dikilmesine **"İbne Attalos'un heykeli bize yakışmaz!"** diye tepki göstermişti halk. Bir diğer örnek ise günümüzün ünlü **"nü"** ressamlarından **Kenan Evren**'den:

Elektriğe verilmiş çıplak insan vücudundan aldığı ilhamla resimde anatomi çalışmalarını tamamlayıp morarmamış ve soğuktan titremeyen estetik vücutlar çizen Kenan Evren, 12 Eylül döneminde **Samsun**'daki bir heykeli uygun bulmayarak kaldırtmış. Evren, ayrıca bir sergi açılışında gördüğü Polonyalı bir ressamın nü resmini de kaldırtmış.

2001 yılında **Afganistan**'ın **Buminyan** şehrindeki 500 yıllık iki Buda heykeli **Taliban** yönetimi tarafından yıkılmıştı. Kısa bir süre önce **Viyana**'da bir üniversitenin bahçesine dikilen **"Turkish Delight"** (Türk Lokumu) adlı **"başörtülü"** çıplak kadın heykeli de birileri tarafından yıkılmıştı. Benzer eylemler dünyanın çeşitli yerlerinde de gerçekleşmiş / gerçekleşiyor.

Bedri Baykam'ın cinselliğini keşfetme döneminde spermlerini sildiği peçeteyi kavramsal sanat diye sergilemesine tahammül edilmesini kimse beklemiyor. **Marcel Duchamp** genişliğine sahip olmak da zorlayıcı görülüyor. Peki halk nasıl bir sanata hazır? Heykele ve resme (Çıplak ya da değil) neden bu şekilde tepki gösteriliyor? **"Tükürürüm böyle sanatın içine"** diyen Melih Gökçek, aslında söz konusu sanat eserinin kötü bir dadaist çalışma olduğunu mu kastetmişti!

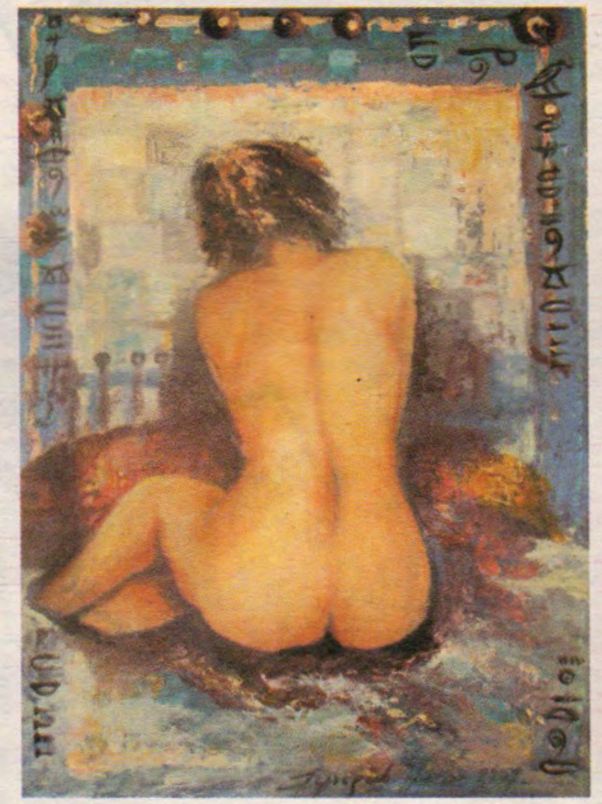
Heykelle ve resme yönelik tepkilerin altında yatan nedenlerden en önemlisi din. İslam'ın sanata yaklaşımı ve çıplaklık ile ilgili çizgileri halkın tepkilerini belirleyen en önemli etken. İslam'ın sanata, sanatçıya, tasvire bakışı çok sayıda yorumla beraber çatallaşıyor. Sanat, bir taraftan, **"Allah güzeldir, güzeli sever"**, **"Sanat insanla Allah arasında bir gizdir"** gibi sözlerle yüceltilirken öte yandan, **"Her musavvir cehennemdedir"** ya da, **"Melekler tasvirlerin bulunduğu eve girmez"** sözleriyle yasaklanıyor.

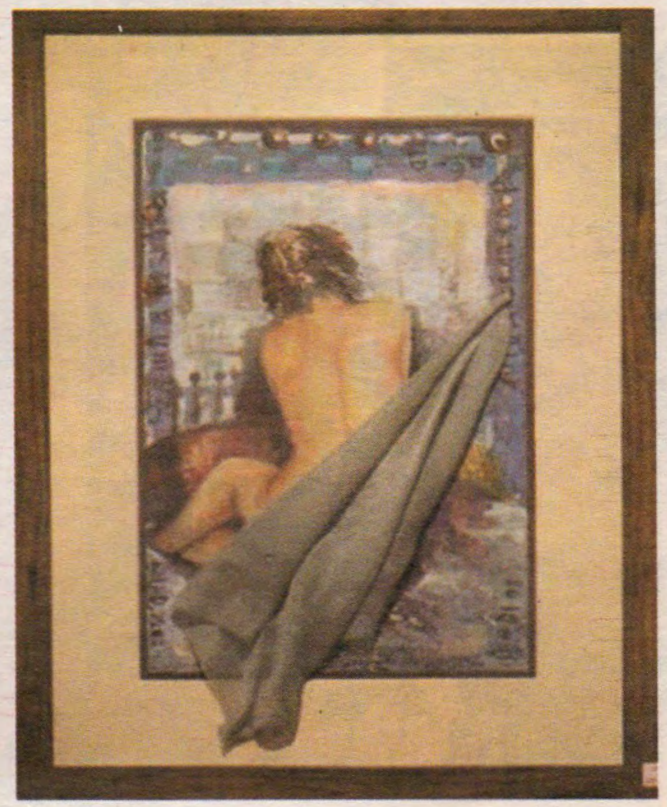
İslam'ın temel kaynağı olan **Kuran**'nın kimi ayetleri, Hz. Muhammed'e ait olduğu söylenen sözler, rivayetler ve tüm bunların **"İslam alimleri"** tarafından yorumlanması İslam'ın sanata bakışı ile ilgili farklı farklı yaklaşımların var olmasına neden oluyor. Resmin ve heykelin yasak olduğu iddiaları birkaç nedenden kaynaklanıyor. Put tapıcılığını ortadan kaldırmak; elle şekil verilmiş nesnelerin tanrı edinilmesinin önüne geçmek en önde gelen nedenlerden. Sanatın amaçsız, faydasız, Allah'tan uzaklaştıran, günaha sevk eden bir eylem olarak görülmesi de diğer nedenlerden.

Heykelleri yıkan 'heykeltraş' peygamber

Kuran'da **İbrahim**, **Musa** peygamberlerin putperestlikle mücadele ettiklerini anlatan ayetler var. Benzer ayetler **Tevrat** ve **İncil**'de de yer alıyor. İbrahim peygamber kimi dini kaynaklara göre babası **Azer** ile beraber heykeltıraşlık yapmış ve şehrin en iyi putlarını babasıyla beraber **Firavun**'a sunmuş. Heykeltıraş İbrahim, yonttuğu putların yaratıcısı olamayacağını düşünmesiyle beraber yaratıcısını güneşte, ayda, yıldızlarda aramaya başlamış. Yaratıcısıyla tanıştığında ise eline bir balta alıp tüm putları baltasıyla yıkıvermiş. Musa da putperestlik ile mücadele etmiş peygamberlerden. Kuran'da anlatına göre Musa, Allah'la konuşmaya gider ve döndüğünde beraberindekileri bir buzağıya taparken bulur.

Araf suresi 148. ayette, **"Mûsa'nın kavmi, onun Allah'la konuşmaya gidişinden sonra, süs eşyalarından oluşmuş, böğürebilen bir buzağı heykelini ilah edinmişti"** deniliyor. Ayete göre bir süs eşyası, tapınılan nesneye dönüşmüş. **"Süs eşyası"**nın puta dönüşme riski, tasvir yasağının nedeni olarak görülüyor.

Öte yandan kimi Müslümanlar, Kuran'daki bir ayetin tasvirin yasak olmadığına kanıt olarak gösterirler. Söz konusu ayette şöyle deniliyor:

"Onlar Süleyman için, mihraplardan / kalelerden, heykellerden, havuzlar gibi çanaklardan, yerinden kaldırılamaz kazanlardan ne dilerse yaparlardı. Ey Davûd ailesi, şükür olarak iş yapın!"

Ayette heykeller olarak çevirilen

kelime **"temasil"**dir. Temasil, timsal kelimesinin çoğuludur. Osmanlıca sözlükte **"timsal"** kelimesinin karşısında, **"Resim, suret, sembol, numune. Tasvir. Bir şeyi başka bir şeye benzetmek. Heykel"** yazıyor. Ayet ile ilgili farklı farklı yorumlar var. Kimi tefsirciler ayette heykellerin kastedilmediğini, **"temasil"** kelimesinden kastedilenin nakışlar, desenler olduğunu söylüyorlar. Ayette Süleyman'a **"mihraplar / kaleler, heykeller, havuz gibi çanaklar"** yapanlar cinler. Söz konusu ayetten hemen önce **"Rabbinin izniyle cinlerden bir kısmı, onun önünde çalışırdı. Onlardan kim emrimizden sapsa, ona alevli azabı tattırırdık"** deniyor. Sözü edilen **"temasil"**ci cinleri, **"emirden sapan cinler"** olduğu da anlaşılabilir ayetten. Bir başka surede Süleyman'ın mal sevgisiyle sınanmasının ardından eski haline döndüğünden bahsediliyor (Sad suresi 34. ayet). Bu açıdan incelendiğinde Süleyman şatafatlı binalar / yapılar inşa ettirmiş ve sonradan uyarılıp **"eski haline"** dönmüş olabilir.

Kuran'da Haşr Suresi'nde **"O Allah ki, Yaratan'dır, kusursuzca var edendir, 'şekil ve suret' verendir"** denmektedir. Allah, **"musavvir"**dir yani tasvir edendir İslami öğretide. İnsanın musavvirliğe, tasvir etmeye, şekil vermeye yeltenmesi, yaratıcılığa soyunmak olarak yorumlanmıştır kimileri tarafından. Bugün kimi Müslümanlar, **"yarattım"**, **"yaptım"** gibi kelimeleri kullanmaktan çekinmelerini bu fiillerin yara-

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

dana ait olması ile açıklarlar. Bu düşünceye göre insan bu fiilleri kullanırken dikkat etmeli; "**var etme**" eleminin ancak 'o'nun rızasıyla mümkün olabileceğine inanıldığından insan "**had**"dini bilmelidir. "**Yaratan**" insan yaratıcısına şirk koşmuş, küfre girmiş kuldur. Bu söylem pek çok İslamcı tarafından katı ve "**demode**" kabul edilir. Bu düşünceye sahip olanlara göre; Allah'ın, "**kendi ruhundan üfleyerek**" yarattığı insan, onun sahip olduğu "**gören**", "**işiten**", "**tasvir eden**" gibi sıfatlardan kimisine bir ölçüde haizdir. Örneğin Allah "**basar**" yani işitendir, herşeyi görür; insan da kendisine izin verildiği ölçüde görür. İnsan, kasıtlı olarak şirk koşmadığı sürece, sahip olduğu sıfatları yine 'o'nun yolunda kullanabilir bu karşıt görüşe göre.

İslami literatürde, "**amaçsızca, vakit geçsin diye yapılan boş konuşmalar ve faydasız işler**" malayani olarak nitelendirilir. Malayani, "**yaratıcıdan uzaklaştıran**", "**kalbi kararta**n" şeylerdir. Malayani ile ilgili hadislerden biri şöyle:

"**Malayani ile meşgul olanın hatası, günahı çok olur.**"

"**Yaratıcıdan uzaklaştıran**", "**günaha götüren**" her türlü eylem zararlı görülür. "**Bir kazancı / faydası olmayan**" sanat da yaratıcıdan uzaklaştırdığından sakınılması gereken bir şeydir bu görüşe göre. Bu düşüncenin karşısındaki İslami görüşler ise sanatı Allah'a giden yol olarak görürler; çünkü "**Sanatla uğraşan insan 'o'nun güzelliklerini daha iyi görür**" Ayrıca, "**sanatçı, sanatıyla Allah'ı hatırlatacak işler de yapabilir.**" İşte bu düşünce "**İslam sanatı**"nın doğmasına yol açan nedenlerden biridir.

İslam'ın sanatı olur mu?

Geçen ay, **Sakıp Sabancı Müzesi**'nde **Fransa**'daki **Louvre Müzesi**'nde yer alan "**İslam sanatı**" eserleri sergilenmeye başlandı. Serginin adı, "**Louvre Koleksiyonlarından Başyapıtlarla İslam Sanatının Üç Başkenti: İstanbul, İsfahan, Delhi.**" **Osmanlılar**, **Safeviler** ve **Baburiler**'e ait eserler sergileniyor müzede. Peki serginin adındaki "**İslam sanatı**" ibaresi doğru mu? İslam'ın sanatı olur mu? "**İslam sanatı**" tabirinin doğrusu "**İslam ülkelerindeki sanat**" mı olmalı?

Kimi Müslümanlara göre bu tabir İslam'a iftiradır. **Ahmet Turan Alkan**, şöyle diyor konuyla ilgili olarak:

"**İslam sanatı tabiri, bana göre İslam'ın anlamını daraltıcı etkisi sebebiyle İslam'a bühtandır. İslam, sadece Müslüman toplulukların inançlarını ve davranışlarını düzenlemek gayesinden daha ötesini, her insanın ve bütün insanlığın dikkatine sunulan 'had'leri ihtivâ eder. Bu bakış çerçevesinde İslâm'ın getirdiği 'had'lere itaat etmek şartıyla bir putperestin ürünü de pekâlâ 'İslâmî' nitelik taşımaya layık olur.**"

Müslümanlığı kabul eden toplumlar, dinlerini değiştirseler de kültürlerini muhafaza etmeye devam etmişler çoğunlukla. İslam'a aykırı olan öğelerin bir kısmını yavaş yavaş terk edip hayatlarını İslamla şekillendirmeye başlamışlar. Bununla beraber kültürlerinin kökleriyle sarmaş dolaş olmuş inançları. Yaşam alanlarını, ibadethanelerini, "**dinin koyduğu kuralları aşmadan**" süslemeye başlamışlar. Taş ve ağaç oymacılığı, yazı sanatı, nakış, çini en yaygın sanatlar olmuş İslam ülkelerinde. Selçuklular'da taş ve ağaç oymacılığı oldukça yaygınlaşmış; cami, medrese, kervansaray gibi yapıların kapıları, duvarlarına nakışlar işlenmiş. Daha evvel var olan hat sanatı Osmanlı ile yaygınlaşmış. "**Kur'an Mekke'de nâzil oldu. Kahire'de okundu. İstanbul'da yazıldı**" sözü, en önemli hat sanatı eserlerinin Osmanlı'nın hanesine işlendiğinin göstergesi olarak görülüyor. Coğrafi keşiflerle, ticaret ilişkileriyle beraber de haritacılık yaygınlaşmış. Ansiklopedik eserlerde anlatılan nesneler, canlılar resmedilmiş ve Orta Asya'ya ait olduğu söylenen minyatür geleneği yaygınlaşmış. Osmanlı, **Lale Devri**'nde **Batı**'ya açılmaya başlayınca minyatür yerini yağlıboya tablolara bırakmaya başlamış. Bilhassa bu dönemde sadrazamlar, paşalar, sultanlar resim yapmış ve yaptırmıştır.

Osmanlı'da dansöz, çıplak kadın minyatür örnekleri var. Resimde batı tekniğinin gelişmesiyle beraber 'nü' tablolar çizilmeye başlanmış. Hatta sarayın içinden 'nü' tablo çizenler de çıkmış. İslam-sanat ilişkisi ile ilgili çalışmalarda örnek olarak gösterilen Osmanlı 'nü' tablolarının İslam'la ilişkisinin kurulması hatalı. İslam'ın sanata izin verdiğine dair görüşler hep bir sınırın varlığından bahsediyor. Kuran'da sanatla ilişkili doğrudan bir emir olmasa da genel kurallar sanat için de geçerli olduğundan müsade edildiği varsayılan sanat, icra edilecekse bu kurallar çerçevesinde icra edilmelidir. "**Helal dairesi keyfe kafidir**" sözünün sahibi şöyle diyor: "**Harama girmeye ihtiyaç yoktur disiplini her alanda geçerlidir. Yeme, içme, dinlenme gibi ihtiyaçların, sair beşerî arzuların ve cismânî iştihaların hepsi Allah'ın meşru kıldığı dairede tatmin edilebilir, katiyen harama girmeye gerek yoktur.**"

"**Haram**" olarak nitelendirilen eylemler sanata da bulaşmamalıdır. Bu nedenle "**ayıp yerlerin örtülmesi**"nden bahseden İslam'ın sanatta çıplaklıktan yana tavır alması beklenemez. Müslüman kişinin sanatı, inandığı dinin ölçülerine göre olmak zorunda. Bu ölçüler salt çıplaklıktan ibaret değil elbette; mütevazı olması gereken bir ibadethanenin israfa girilecek derecede süslenmesi, çinilerle, oymacılıkla, hat sanatıyla işlenmesi bu ölçünün dışına çıkılmasına örnek sayılabilir. "**Yaratıcının sevgisinin önüne geçen**", "**israfa giren**", "**günaha yönelten**" her türlü eylem bu ölçülerin dışında kalıyor.

Yrd.Doç.Dr. Zeki Umay: (Mersin Üniversitesi)

Nü resimler yapan imam hatipli öğrencilerimiz de var

Ressam Ayşegül Yarar'ın Gaziantep'teki resim sergisindeki nü resimlerinden bir kısmı, galeri yöneticilerinin "halk bunları kaldıramaz" gerekçesiyle tülbentle sansürlenip sergilenmişti. Aynı sergi 15 Şubat'tan itibaren Ankara'daki bir galeride sansürsüz bir şekilde sergilenmeye başlandı. Mersin Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nin "Yeni Yıl Karma Sergisi"ndeki tablolardan 5 nü tablo bıçaklı saldırıya uğramıştı. Saldırdan sonra tablolar tepki notlarıyla beraber sergilenmeye devam etti. Tablosu saldırıya uğrayan Mersin Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü öğretim üyelerinden Zeki Umay, konuyla ilgili daha evvel açıklama yapmamıştı. Bölüm hocalarından Doç.Dr. Nurseren Tor da bu aralar çıplaklık ve utanç üzerine bir sergi hazırlığında. Mersin'de kendilerini ziyaret ettik...

Saldırıya uğrayan sergiden bahseder misiniz?

Mersin Üniversitesi'nin bir biriminin açılış sergisiydi. Saldırıya uğrayan toplam 5 tablo ama hepsi çok büyük hasar görmemiş; benim gördüğüm kadarıyla 3'ü çok ciddi anlamda yırtılmış.

Bıçakla mı yırtılmış?

Onunla ilgili kimi belirsizlikler var. Bıçak değil de tükenmez kalemin sivri ucuyla da yapılmış olabileceği söyleniyor.

Üniversitenin kendi öğrencileri mi yapmış bu saldırıyı?

Belli değil ama öyle tahmin ediliyor.

Devam etti mi sergi?

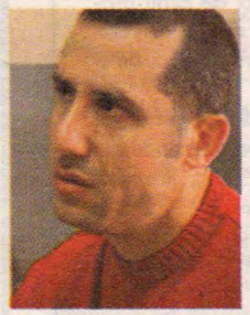
Tabi tabi, son güne kadar devam etti.

Tabloların altına not düşülmüş sanırım?

Eğitim fakültesinden birileri yaptı. Freud'un bir sözü var: "Ortaçağdan bu yana epey ilerleme kaydettik, ortaçağda olsaydı direkt beni yakarlardı, şimdi kitaplarımdan başladılar." O resmin yanına not olarak düşülmüş bu söz.

Siz neye bağlıyorsunuz bu saldırıyı?

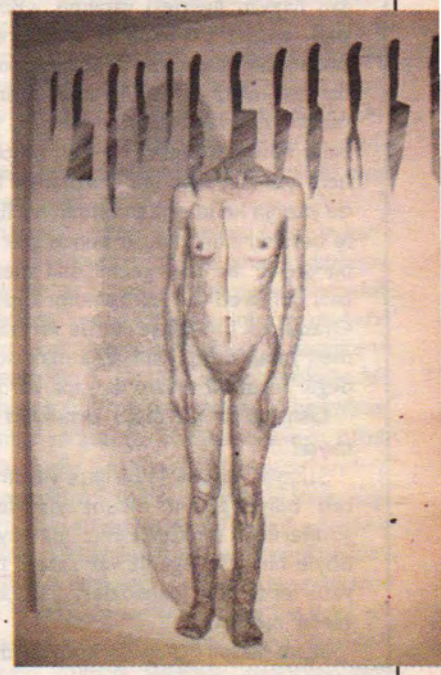
Çok net açıklayamıyoruz. Çünkü fakültemizde okuyan İmam hatipli, çok başarılı öğrencilerimiz de var. Bu arkadaşlarımız da nü resimler de yapıyor. O yüzden aslında bizim net bir şey söylememiz çok zor. Dışardan birileri de yapmış olabilir. Daha önce böyle bir olay yaşamadık.

Zeki Umay'

Gaziantep'teki bir sergide de tülle örtülmüştü nü tablolar...

Komik bir olay. Ne amaçla yapılmışsa sergi o şeklide sergilenmeli. O "mahalle baskısı" bir anlamda bizim mekanlara da sıçradı. O sıkıntı bizim sanatçılara da yansıdı. Bıçaklanan tablom için bana "Bu resim böyle yırtık iyi olmuş." dediler. Çok enteresan bir şey; benim resmin üzerinde bıçaklar vardı. Tabii benim problemim farklıydı; iki nesne yan yana geldiğinde anlamları değişir, siz oraya başka bir şey koyduğunuza ikisinin bütünlüğü anlamı bozar. Ben aslında bu iki figürle figürün yanına konmuş bir nesnenin biraradalığını sorguluyorum.

Zeki Umay'ın bıçaklanan tablosu

Çıplak insan bedeni ve bıçaklar...

Evet.

Peki, İslam nasıl bakıyor resme?

Aslında geçen gün - Sanat Tarihçisi- Sibel hocamızla (Dr. Sibel Ünalan) da konuştuk, İslam'da gerçekten böyle bir şey var mıdır, diye...

Dr. Sibel Ünalan: İslamiyet'in kabul edildiği dönemden önce

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

putlara tapıldığı için o dönemde bunu engellemek amacıyla bir dönem tasvirlerden uzak durulmuş. O dönem için böyle bir inanış yaygınmış bu yorumların farklılığından dolayı ortaya çıkmış bir tasvir yasağı olduğunu düşünüyorum ben. Yoksa Kuran'da bir tasvir yasağı var, diye herhangi bir ayet yok.

İslam'ın sanatla ilgili bir çizgisi yok mudur? İnsan suretlerinin ötesinde çıplak beden tasvirine müsaade ediliyor mu?

Dr. Sibel Ünalan: Tabii ki dini olarak müsaade etmiyor ama tasvire yönelik konuşuyorum ben, çıplak üzerine konuşmuyorum. Dine baktığımız zaman dinin çıplaklık üzerine belirli sınırları olmalı. Çünkü namahrem yerlerinin örtünmesiyle ilgili örtünmesiyle ilgili ayetler var.

Zeki Umay: Suret yasağı tamamen mahremiyete dayalı bir yasak, yoksa insan hayvan figürleri yapılmış... Bir de yazı resmi Osmanlı'da yazı resmi önemli bir gelenektir. Hat sanatı o kadar gelişmiştir ki o kaligrafiyle figür yaratırsınız; aslan yaparlar mesela, kuş, balık resmi mesela... O tür motifleri hem yazının anlamını bozmadan hem de yazının kendisinden oluşan bir figürle beraber sunarlar, ki bence çok zor bir şeydir o. Yani geçmişteki mevcut bazı değerleri de yok etmemek gerek. Orada çok önemli şeyler de var; tamamen yasak deyip kaldırıp atmak doğru değil. Suret bir anlam da yapılıyordu.

Osmanlı'da nü tablo örnekleri var mıydı?

Sanayi-i Nefise ile birlikte vardır zaten biliyorsunuz. Bizim yurtdışına gönderilen sanatçılarımız da öyle... Böyle bir geleneğimiz var zaten. Minyatürlerde de dansözler, rakkaslar vardır mesela...

İmam hatipli öğrencilerimiz var dediniz...

Evet, var. Açıkçası hangi okuldan mezun olursa olsun çıplak bir modelle karşılaşan öğrenci irkiliyor ilk başta. Kız kardeşim kazara bir gün içeri girdi, erkek model duruyordu. Rahatsız oldu çıktı dışarı. Okuduğu okulla da alakalı değil. Toplumsal yapımız, yetiştirilme tarzımızla alakalı. Hastanede kadavranın incelenmesine ilişkin nasıl refleksler veriyorsanız öğrenci de canlı modeller karşısında böyle refleksler veriyor fakat daha sonra ikna oluyor, bırakanlar da oluyor.

Çıplak modellerden dolayı mı?

Evet. Çukurova Üniversitesi'nde bir öğrenci mülakatı kazandı ama giremedi mesela. Aile baskısından olabilir... Daha sonraysa kızı örtülü gördüm.

Abdülhamit'in "harem" adlı nü tablosundan bahsediliyor.

Evet. O, İstanbul'daki bir modern sanat müzesinde sergileniyordu en son. Tabii resim yapan sadrazamlarımız, asker ressamlarımız var. Osmanlı döneminde dışarıdan sanatçılar da geliyor. Bu sanatçıların çok başarılı çıplak figürlü eserleri de var.

Doç.Dr. Nurseren Tor: (Mersin Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi)

İnsanoğlunun temelinde yatan bir sorundur çıplaklık ve utanç

Üniversiteniz öğrencilerinin ve hocalarının düzenlediği sergide nü tablolar bıçaklı saldırıya uğradı. Nedeni neydi sizce bu saldırının?

Biz orda pornografik bir tavır göstermedik. Nü resmi, resim tarihinde var olan bir tarzdır. İnsanın çıplak hali... Şimdi soruyorum size; hangi insan giyimli doğuyor? Acaba şimdi bu dinci arkadaşlarımız çocuklarını giyimli mi doğuracak? Annem ameliyat olacak, devlet hastanesine gitti. İyi bir doktor adı önerilmiş. Doktor, "Ben kadın ameliyat etmem." diyor. Ben onun yaptığı bilime nasıl saygı duyarım? Ona göre herhalde doğacak çocukları kıyafetli doğacak, kız çocukları sargılı doğacak...

Doç. Dr. Nurseren Tor

İncil'de, Tevrat'ta, Kuran'da Addem ve Havva'nın "ayıp yerlerinin" örtüldüğünden bahsediliyor; İncir yaprağıyla, -Tevrat'ta Rab Tanrı'nın diktiği deri elbiseyle-... Sizce insan neden örtünmüştür? Cinsel bölgelerini kapatmıştır?

Korunmak amacıyla. Tüylenmesi bile ondan değil midir. Hassas bir bölgedir ve korunması gerekir.

Sizin bir nü sergi projeniz var.

Evet, "Çıplaklık ve Utanç"... İslamistlere, fanatiklere karşı tepki değil. İnsanoğlunun temelinde yatan bir sorundur çıplaklık ve utanç. "Çıplak bedenden insan neden utanır?" Bu bağlamda böyle bir şey düşündük. Afrikalı bir kabilenin köyünde yapılan bir araştırmaya göre bir kadın bir adamı çiş yaparken görüyorsa onunla evlenmek zorunda ve bunlar yarı çıplak dolaşan insanlar... Bu çıplaklığın arkasında ne biçim tabular yatıyor bakın. Bu çıplak bedene verilen ceza... Konumuz çıplaklık ve beden olsun dedik ve bu konuyu görsel olarak irdelemeye çalıştık. Arkadaşlar hala çalışıyor.

Benzer bir tepkiyle karşılaşmayı bekliyor musunuz?

Her zaman olacaktır. '83- '84'teydi galiba, akademide okurken Avrupa-Asya bienali olmuştu Ankara'da. Polonyalı bir sanatçını resmi çıkarılmıştı bienalden. Kenan Evren çıkartırmış. Çok pornografik bulunmuş. Resmi gördüm; soyut dışavurumcu bir tarz vardı. Şimdiyse kendisi çıplak kadın resmi yapıyor. Günah çıkarıyor herhalde.

Belki de...

İslamistlerden evvel de çıplak bedene karşı bir tavır vardı.

Nasıl?

Hepimiz o gelenekle büyümedik mi; "Aman giyinişine dikkat et.", "aman göğüsünde düğme şuraya kadar açılsın." ya da "eteğin uzunluğu bu kadar olsun"... Hep bir mahalle, toplum baskısıyla büyümedik mi hepimiz. Ama ben çocukken de mini etekler modaydı. Hiç kimse de karışmıyordu. Ama buna rağmen "dikkat" diye bir ışık yanar sönerdi.

Peki günlük yaşam dışında, tarihsel süreç olarak İslam'dan önce sanata nasıl bakılıyordu?

İslam tarihinde resim yasaktı, heykel yasaktı. Puta tapıcılık olarak görülüyordu. Hz. Muhammed'in bir takım heykeller falan indirdiği söyleniyor. Hatta minyatürler var öyle görünen. Tek tanrıcılığa dönüş. Mitolojide de öyle. Aşk tanrısı, yağmur tanrısı, doğa tanrısı, güzellik tanrısı, savaş tanrısı vardı. Tek tanrıya dönüşte bütün bu tanrıların kafaları koptu. Romalılar çok tanrılı dönemden tek tanrılı döneme girerken o tanrıların kafasını kopardılar. Birtakım betimlemelerden kaçındılar "aman yeniden tanrı yaratırlar" korkusuyla. Tek tanrılı dinlerden İslam'da daha katı bakıldı; "resim yasak" dendi. Minyatür yapanlar, yazı sanatıyla uğraşanlar genellikle figürleri stilize ederek harflerle betimlediler. Dekoratif bir dil kullandılar. Türkler biraz daha cesaretliymiş; onlarda daha farklı minyatürler, betimlemeler var. Resim yasak ama resmin ötesinde dekoratif başka bir dille kendilerini dışa vurmayı başarmışlar. Osmanlı'nın son dönemlerinde Şeker Ahmet Paşa, Osman Hamdi ile falan resim tarihi yeniden filizleniyor. Bir batılılaşma başlıyor. Batı tekniği kullanılıyor; daha evvel yağlı boya yokmuş onun yerine başka doğal boyalar, mürekkepler, el yapımı birtakım boyalar kullanılmış. Batılılaşma başlarken Avrupa tekniği ve resim üslubu ortaya çıkıyor. Osman Hamdi'nin resimlerinde vardır.

Çıplaklık?

Çıplaklık vardı tabii. Bir sürü ustanın resimlerini görüyoruz çıplak. İlk kadın ressamlardan Nazlı Ecevit'in nü resimleri var mesela. Akademi kurulduğunda da devamlı modellerle çalışılmış.

Modeller kimlermiş?

Saray kişileri ya da belli başlı ailelerin resimleri, bir takım "sokak çalışanları" model olarak tutulmuş, akademi'ye çağırılmış. Daha sonra maaşlar vererek devamlı tutmaya çalışmışlar Akademi'de. Hatta bu modeller kadrolu olalım diye sokakta çıplak eylem yapmışlar zamanında.

yeni Harman
Sayı: 116 - 1 Mart 2008 Cumartesi
Aylık Yerel Süreli Yayındır
Sahibi LM Basın Yayın Ltd. Şti. adına: Tuncay Akgün
Genel Yönetmen: Tuncay AKGÜN
Yayın Yönetmeni: Kutlu ESENDEMİR
Yazışleri Müdürü: Ayhan ERDOĞAN
Tasarım: Tanzer ERCANPOLAT
Müessese Müdürü: Ali YAVUZ
Tel: 0212 292 94 50 - 0212 292 94 51
Adres: Firuzağa Mah. Defterdar Yokuşu No:47 Beyoğlu/İstanbul
E-mail: yeniharman@leman.com.tr
Baskı: LeMan Matbaası Tel: 0212 858 00 93 (Pbx)
Dağıtım: D.P.P A.Ş Avrupa Distribution: ASV

Akşamsefası
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

8 Mart Dünya Kadınlar Günü

Lider Kadınlar

filizelasu@yahoo.co.uk Filiz Elasu

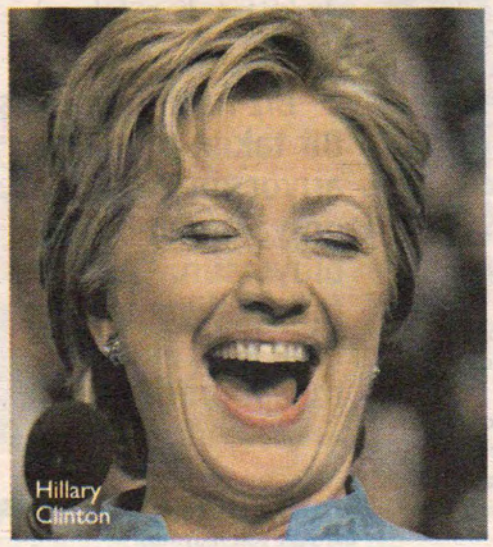
Geçen yıl **yeniHarman**'ın Mart sayısı için **8 Mart Dünya Kadınlar Günü** dolayısıyla bir yazı hazırlamış ve Dünyadaki, İngiltere'deki kadınları ve Feminist hareketi konu almış, gözlemlediğim kadarıyla neler olduğunu (daha doğrusu olmadığını) anlatmaya çalışmıştım. Aradan uzun (belki de kısa) bir sene geçti. Durumda bir değişiklik oldu mu? Ben göremiyorum... Zaten dünyanın hali (erkeklerinin ki de dahil) pek değişmedi ki, kadınlarda gözlemleyelim... Bu durumda aynı istatistikleri kullanarak, benzer tabloları çizmektense bu yazıda bir değişiklik yapıp bu sefer de farklı kadınlara, dünyada lider konumunda olmuş veya olmaya hazırlanan iki kadına bakalım diye düşündüm. Geçtiğimiz yılın son günlerinde bir suikasta kurban giderek hayatını kaybeden **Benazir Butto** ile önümüzdeki Amerikan Başkanlık beçimlerine hazırlanan **Hillary Clinton**.

Bu iki kadın temsil ettikleri güçlerle, konumlarla, yaptıkları politik veya ekonomik seçimlerle sadece kendi ülkelerini ve halklarını değil, içinde bulunduğumuz sözümona küresel bağlantılar sistemini de tabii ki etkiliyorlar. Bunun yanısıra sırf kadın oldukları için kadın hareketlerinin, kadın perspektifinin de en ön saflarında yer alıyorlar. Rol modeli konumunda olmasalar dahi kadın programlarına konuk veya konu oluyor, lider konumundaki kadınlara bir örnek ister istemez teşkil ediyorlar. Mesela, öldürülmesi üzerine Benazir Butto hakkında basında pek çok yazı çıktı ve özellikle Batı'da nerdeyse **"Şehit Demokrat"** mertebesine yükseldi. Her ne kadar kahramanca bir şekilde ölmüş olsa da ve bir ölünün ardından konuşmak (daha doğrusu yazmak) insana biraz garip de gelse Benazir Bhutto'nun bir **"melek"** olmadığının altını çizmek gerekiyor. Sözü çok uzatmadan, sizlere ilginç bulduğum bazı makale ve röportajlardan alıntılar sunmak istiyorum ve bunların pek yoruma ihtiyaç duymadan son derece açık bir şekilde bu iki kadını ve **"liderliklerini"** gözler önüne serdiğini düşünüyorum...

30 Aralık 2007 tarihli **The Observer** gazetesinde, **Güneydoğu Asya** uzmanı **William Dairymple**'nin Benazir Butto üzerine ilginç bir yorumu yayınlandı. Bakın nasıl anlatıyor Bayan Bhutto'nun hayatını ve kişiliğini:

"Benazir Bhutto'nun ardından Pakistan'a bıraktığı en tartışmalı miraslardan biri İslamabad'ın ortasındaki evi. Görüşmemiz sırasında Başbakan'ın kendi tasarımı olduğunu söylediği bina, İslami hiçbir niteliğe sahip olmayıp, daha çok hoppa bir Meksika çiftlik evini andırıyor... Bhutto'nun evi Latin Amerikalı bir sanayicinin hafta sonlarını geçirmek için geldiği bir yazlık görünümüyle dünyanın her yerinde görebileceğiniz bir yer. Bu tabii ki Batı'nın neden Benazir'i bu kadar kolladığının da sebebi. Çevre ülkelerde ne yapacağını tahmin edemediğimiz liderlere karşın (Afganistan'ın feodal beyleri veya İran'ın Ahmadinejad'ı) Bhutto her zaman bildik biriydi... Daha doğrusu bizden biri. Mükemmel İngilizce konuşurdu, çünkü ana diliydi. İngiliz dadıyla büyütülmüş, İrlandalı rahibeler tarafından yönetilen bir okula gitmiş daha sonra da eğitimini Harvard ve Oxford'da tamamlamıştı.... Ancak Batı'nın onu bu kadar çok sevmesine neden olan aynı özellikler Pakistanlıların kafasında pekçok şüphe uyandırıyordu. İngilizcesi akıcı olabilirdi ama aynı şey Urducası için geçerli değildi.

Oxford'da Benazir'i bilen arkadaşları onu derslere en son model bir spor arabayla gelen cıvıl cıvıl bir bimbo olarak hatırlıyorlar... Arkadaşları tarafından 'Bibi' veya 'Pinky' olarak bilinen Benazir'in ucuz aşk romanları ve kraliyet bibliyografilerine karşı özellikle zaafı vardı, tabii 70'lerin romantik pop şarkılarını da unutmamak gerek... Ama Başbakanlığı sırasında tanıştığım Benazir'de çok daha heybetli hatta imparotorca bir yan da vardı. Konuşması, yürümesi önceden tasarlanmış bir ölçü içersindeydi ve sık sık asalet kelimesi olan 'biz'i kullanıyordu. Görüşmemiz sırasın-

Hillary Clinton

Benazir Butto

da bulunduğu Başbakanlık binasından çıkıp avludaki çimenlerden süzülerek benim oturduğum koltuğa ulaşması tam 3 dakikayı aldı. Bunu güneşin tam istediği istikamette parlamadığına dair sitemi izledi... Tüm bunlar bana Roma'lı prensesleri düşündürmüştü.

Bu Benazir İslamabad'da 12 saat süren kabine toplantıları ve 4 saatlik uykuyla geçiştirdiği günleriyle tanınandan farklı biriydi. Yine bu Benazir Pakistan'a döndüğü gün konvoyuna saldıran bombalı intihar girişimcisine rağmen kampanyasına devam etti ve ölüm tehditlerine aldırmadan savaşmaya devam etti. Diğer Benazir, başka bir deyişle korkusuzdu....

Belki de Benazir'e bu feodal prenses duygusunu veren sahip olduğu geniş topraklar ve yetiştirilişinden dolayı edindiği Batılı zevklerdi. Bu anlamda pekçok Pakistanlı politikacıdan bir farkı yoktu. Zaten bu yüzden de Pakistan'da gerçek demokrasi hiçbir zaman tam olarak yeşermedi, çünkü toprak sahibi olmak politikaya girmek için bir şart olarak kaldı.

Bugün Benazir bir özgürlük ve demokrasi şehidi olarak tanımlanmasına karşın, hiç bir zaman doğal bir demokrat olmadı. Hatta Pakistan'daki bu garip demokrasi çeşnisinin (temsili feodalizm) sorgulanmasına sebep olarak, İslamcıların şu anki durdurulamayan yükselişine neden oldu. İlk 20 aylık yönetimi sırasında, tek bir önem arzeden yasayı dahi çıkaramadı. Uluslararası Af Örgütü tarafından hükümeti dünyanın en kötü gözaltında ölüm ve işkence raporuna sahip olmakla suçlandı. Kendini partisinde hayatboyu başkan olarak ilan etti ve kendi kardeşi Murtaza'yı parti liderliği yarışından men etti. Kardeşi bunda ısrar edince kendi evinin önünde son derece şüpheli bir şekilde suikastle öldürüldü. Murtaza'nın karısı Ghinwa, kızı Fatima ve hatta Benazir'in kendi annesi öldürme emrinin Benazir tarafından verildiğine inanıyor. En son geçtiğimiz sonbaharda Benazir, rakibi Nawaz Sharif'in Amerika ve İngiltere destekli Musharraf kararıyla Suudi Arabistan'a gönderilmesine ve böylece seçimlerin dışında tutulmasına hiç ses çıkarmadı.

Pakistan'ın askeri rejimlerle demokrasi arasında gidip gelen çalkantılarının arkasında ülkedeki elit kesimin çıkarlarının devamı geliyor. Ülkenin sanayi, askeri ve toprak sahibi sınıfları birbiriyle ilintili ve birbirlerini koruyorlar. Ancak fakirlerine sahip çıkmak konusunda birşey yapmıyorlar. Mesela devlet eğitimi Pakistan'da nerdeyse yok ve fakir halk sosyal adalet için başka alternatifler aramaya başladı...Pakistan gibi ülkelerde İslamcıların başarısı aslında kendilerini sosyal adaletin uygulayıcıları ve Benazir Bhutto gibi yozlaşmış, rüşvetçi liderlerle savaşanlar olarak tanıtmalarında yatıyor. ...Mesela Benazir yolsuzluk iddialarıyla tanınıyor. Özellikle 'Bay Yüzde On' olarak tanınan kocası Asif Zardariyle ülkeyi yağmaladıklarına dair epey bir suçlandılar. Pakistan, İsviçre, İngiltere ve Amerika'da haklarında banka hesaplarını soruşturmaya dair pekçok dava açılmış durumda..."

Şimdi de Hillary Clinton'a bakalım biraz. **BBC**'nin lider kadınlar listesindeki bibliyografide 'bir politik savaşçı' olarak isimlendiriliyor Bayan Clinton. Haksız da değiller gibi. Bir Amerikan Başkanı'nın karısının kocasını destekler pozisyondan sıyrılıp politikaya atılması çok olağan değil. Üstelik **New York** senatörlüğünü kazanıp Amerika başkanlığına soyunması her babayiğidin harcı hiç değil.

1947 Şikago doğumlu Hillary Clinton'ın ailesi tarafından yılmayan bir savaşçı olarak yetiştirildiği ve **Yale Üniversitesi**'nde hukuk okuyarak daha o zamandan politik kariyerine başladığı söyleniyor. Kocası **Bill Clinton**'la da burda tanışan Hillary için zeki ve hırslı bir kadın tanımı sık rastladığımız bir betimleme. 1975'de evlenmelerinden çok kısa bir süre sonra Bill Clinton'ın daha sonra Eyalet Valisi olacağı **Arkansas**'da politik kariyerine başlayan çift arasında aslında Bayan Clinton'ın politikaya kocasından çok daha önce girdiği, mesala 1972'de **Demokrat Parti** adayı **George McGovern**'ın seçim kampanyasını yürüttüğü ve daha sonra da kocasınınkileri burdan edindiği tecrübeyle planladığı belirtiliyor. Chelsea isimli bir kızları olan çift, 1993'de Bill Clinton **Beyaz Saray**'a ilk adım attığında politik bir ortaklığın zaferi olarak görülmüştü. Öyle ki Bill Clinton seçim kampanyası sırasında bir ara şaka yollu, **"Benimle, bir fiyatına iki tane alıyorsunuz"** demişti.

1992'de seçimi kazanan Başkan Clinton karısını tüm Amerikalıları sağlık sigortası kapsamına alacak bir sağlık reformunu düzenlemekle görevlendirdi, ancak tıp sanayiinin ve muhafazakarların muhalefeti yüzünden **Kongre**'den yasayı geçiremedi. Bunun üzerine politikadan çekilen Bayan Clinton daha sonra **Whitewater** isimli emlak yolsuzluğu soruşturmasının odağı oldu ancak federal jurinin önünde yargılanırken politika ve gelişmekte olan ülkelerde kadın sağlığıyla ilgili çalışmalar yapmaya başladı yeniden. Senatörlüğe seçilebilmek için o zamanki New York Belediye Başkanı'yla kıyasıya bir çekişmeye giren Hillary, New York'la hiç bir ilgisi olmadığı sadece kocasının adını kullanarak politika yapmaya çalıştığı şeklinde eleştiriler aldı. Aynı kampanya sırasında **Ortadoğu**'ya yaptığı bir gezide, **İsrail**'i **Filistin** topraklarını zehirlemekle suçlayan **Suha Arafat**'ı bir konuşma sonrasında kucakladığı için Yahudi lobisini üzerek şansını epey bir baltaladı Clinton. Daha sonra da çözümü bir demeç vererek Arafat'ı tahrik edici konuşmalar yapmakdan dolayı suçlamakta buldu.

Şu an **Demokrat Parti**'nin başkan adaylığını kazanabilmek için **Barrack Obama** ile çetin bir mücadele içinde bulunan Hillary Clinton'ın kişisel ve kariyeriyle ilgili en ciddi sınavın kocasının **Monika Lewinsky**'le olan kısa ve ilginç ilişkisi sırasında olduğu kesin.

Talk isimli bir dergiyle yaptığı görüşmede kocasını hala desteklemesinin arkasında kişisel politik hırslarının olduğunu yalanlayan Clinton kocasının seks güdüleri hakkında **"zaptedilmesi zor bir kuduz köpek"** nitelemesinde bulunmuş ve bu tür kaçamak krizlerinin başından beri evliliklerinin bir parçası olduğunu da itiraf etmişti.

Kocasının çocukken duygusal olarak taciz edilmiş olduğunu ve aslında yaptıklarının kötü bir insan olduğundan değil ama zayıflığından kaynaklandığını da belirtmişti. Tabii bu arada Bill Clinton'ın da skandal sonrası karısına olan aşkını ne kadar sık dile getirdiğini belirtmek lazım. Hatta öyle ki pek çok röportajda, karısının entelektüel düzeyde kendisine eşit olduğunu da ilan etti eski başkan!..

Aksamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Tuğçe Tatari

Aysel Gürel Show, 19 Şubat'ta sona erdi. Son röportajlarından birini 2 yıl önce veren sanatçının gençlik kabusu:

Aman! Seni s.kerler, sonra camdan atarlar

*Çok kolay değildi ondan randevu almak. Arıyordunuz; "**Uyuyorum şekerim şimdi**" deyip kapatıyor ya da telefonda bir şarkı mırıldanıyor, sizi asla dinlemiyordu. **İstanbul Topağa**'ndaki evinin kapısına gittim. Zili çalmaktı niyetim. Daha apartmanın merdivenlerine yönelmiştim ki, sapsarı peruğuyla, elinden hiç düşürmediği sigarasını tütürüyordu, yerde oturmuş.*

*"**Set ekibinden almaya gelecekler onları bekliyorum**" dedi. Çok etkilenmişti ona ulaşabilmek için kapısına gidilmiş olmasından…*

*"**Deli Aysel**" olarak tanıdık onu. Çekinmeden küfreden, herşeyi en açık haliyle konuşan, "**çatlak bir kadındı**" çoğuna göre. Ama işin aslı hiç de öyle değildi. Elbette küfürbazdı kimine göre, ama "**aşırı**"olan herşey, aslında onun bizler için hazırlamış olduğu **Aysel Gürel Show**'un parçalarıydı. Gerçek "**Aysel**" ise, çok uzak, derin bir yerde duruyor ya eve gittiğinde "**deli**" kostümünü çıkarıp onu giyiyor ya da artık o bile hatırlamıyordu esasını. Ayakta kalabilmenin, maruz görülebilmenin anahtarı olarak savunuyordu bu durumu. Haksız da sayılmazdı.*

*İki yıl önce, **Sinan Çetin**'in **Cihangir**'deki ofisinde buluşmuştuk. O dönem **Deniz Akkaya** ile bir dizide oynuyordu, setten gelmişti randevumuza. Gelinlik vardı üzerinde.*

Öyle hemen herkesle sıcak, öpüşlü-kokuşlu ilşkiler kuran biri değildi. Önce sert sınavlardan geçiriyordu. Sorularıma zorlayarak yanıt vererek, istediğim yanıtlara ulaşmamı engelleyerek sınav yapmıştı. Tutumumdan hoşlandıkça röportajı daha renkli bir hale getirmem için malzemeler veriyordu.

*Kafalar aynı olduktan sonra hiç bir dert yoktu onun için. Okuyacağınız röportaj 2 yıl önce Haftalık Dergisi'nde yayımlandı. Kapakta gelinlikli pozu, yanında ise **LeMan Dergisi**'nin fenomen tiplerinden, **Mehmet Çağçağ**'ın efsane karakteri, ülkenin en çapkın ve en hızlı yakışıklısı "**Timsah**", elinde şarabıyla Gürel'in yeni yaşını kutluyordu.*

Dergi bayiilerde yerini aldığı gün aradı beni. Ve bu kapak ve röportajı çok sevmişti. Kült kadınla ilgili bilgi edinmek isteyenler için çok fazla detay bulabilecekleri bir belge okuyacaksınız.

***7 Şubat 1928**'de dünyayaya gelen, sanatçı, söz yazarı, oyuncu Aysel Gürel, 19 Şubat günü yaşamını yitirdi. Şarkılar sağolsun.*

Aysel Gürel'in hayatı nerede başlıyor?

29 yılında bir kız çocuğu doğuyor. Öyle bir ortamda büyüyor ki; çevresi koca karı kültürü, hurafeler, masallar. Ama bu kız çocuğu dinledikleri ve okuduklarının hiç alakası olmadığını çözüyor.

Çözdüğünde nasıl davranmaya başlıyor?

Sabahın köründe evden çıkıyordum, sabaha karşı üçe kadar. Dağlara bakıyordum, etrafımı inceliyordum. Zaten annem benden umudunu kesmiş o dönemlerde, "Bu ölür, bir gün dönemez" diyormuş. Yine ortalarda olmadığım bir gün annem, "Meftayı İskender Paşa Camii'ne götürün, oradan da babasına haber verin" diyor. O kadar özgür bir ruhmuşum işte. Aslında hala öyleyim ya.

Kendinizi fark ettiğinizde kaç yaşındaydınız?

Annemin anlattığına göre iki buçuk yaşımda kendimi idrak etmiş bir çocukmuşum.

Elinize bir sopa alıp sokak sokak gezermişsiniz ve size "deli" derlermiş...

Ben deli taklidi yapardım da ondan. Çünkü "deliyim" demezsen ileriki yaşta kanun var önüne çıkabilecek.

Deliliğin arkasına mı saklandınız o zaman?

Evet. Deli olunca muaf oluyorsun.

Sizce "deli" olduğunuz için mi özeliniz merak ediliyor?

Ben çıplak insanım. Evimde hiç perdem olmadı. Banyodan çıkar evimde çıplak dolaşırım. Bana biri baktığında da çok şaşırırım. Çünkü bu denizden çıkan balığı elinize alıp bakmanız gibi olur. O da çıplaktır.

Peki gerçek deliler size nasıl yaklaşıyor?

Tımarhaneye gittik bir gün. "Aaa! Bizimki geldi" diye bağrıyorlar ve alkışlıyorlar. "Gel, gel burada çok iyi bakarız sana" diyorlardı.

Sizi de aralarında görmek istiyorlar yani…

Evet istiyorlar. Beni kendilerinden biri zannediyorlar.

"Zannediyorlar" diyorsunuz da o zaman neden deli gibi davranmayı seçtiniz. Bu bir korunma metodu muydu sizin için?

Çocukluk yıllarımda korunma ihtiyacı hiç olmadı. Sonra evlilik, sonra 20 sene çok parasız günler, aşk sırasında olabilir.

Aşk?

Yani bize anlatılan, okutulan aşklardan hangisi gerçek? Leyla'yla Mecnun mu? Hayır efendim; değil. Leyla orospu. Evlenmiş, sonra başka herife gidip donunu çıkartmış. Sonra tekrar Mecnun'a gelmiş. Genelevdeki kadından ne farkı var?

> "Biz hazırlıyoruz aşkı. Bir takım modeller arıyorsun ve o modele en yakınına da aşık oluyorsun. "Aa! Bu farklı" diyorsun. İbne çıkıyor sonra, ruhsal ibne yani"

Yani hayalinizdeki aşk gerçek çıkmadı mı? Aşk yok muymuş?

Aşk diye bir şey var. Biz hazırlıyoruz aşkı. Bir takım modeller arıyorsun ve o modele en yakınına da aşık oluyorsun. "Aa! Bu farklı" diyorsun. İbne çıkıyor sonra, ruhsal ibne yani. O gidiyor, öbürü geliyor.

İlk aşkınız?

Bizim kiracının oğlu. 11 yaşındaydım. Oyuncak bebeğimin poposunu açıp cama dayardım. Vermek istediğim mesaj, "Benim kıçım, genital organım var, eğer istiyorsan beni, ben hazırım"dı.

Anladı mı peki mesajı?

Anladı ama 70 yaşında.

Nasıl bir eş ya da sevgiliydiniz siz?

Alıştırıldığı ve öğretildiği gibi, "Peki canım, nasıl istersen canım" diyen bir kadındım. Gerçi benim eşim de bana karşı çok duyarlı ve sevgi doluydu.

Hiç de bir erkeğe hizmet edebilecek bir kadın gibi durmuyorsunuz?

Sabah üçte kalkar, pasta börek yapardım. Çok hamarat bir ev hanımıydım.

Şarkı sözü yazmaya ne zaman başlamıştınız?

Çocukken… 8 yaşımda falan. Babam bana kuzu almıştı, adını da "Mido" koydum. İlk şarkımı da ona yazdım ve besteledim. "Mido güzel bir kuzu, annesinin yavrusu, mido mido mido" falan gibi birşeydi. Konservatuara gitmek çok istemiştim ama okul müdürüm, "Aman! Orospu olur" demişti. Gidemedim.

Gençlik döneminiz hep, "Aman! Orospu olursun" korkusuyla geçmiş…

Evet. Her kadının hayatı öyle geçmiyor mu zaten? Ruj süren kadın orospudur, mayo giyen orospu.

Sizi diğer söz yazarlarından ayıran ne?

Bir numarayım ben. Daha sözleri yazarken o parçanın bir numara olacağını biliyorum. "Ben seni sevdim sen beni s.ktin" sözlerinden birşey olmayacağını, derine inmek lazım olduğunu biliyordum. Ve tabii bilgim, kültürüm, zekam ve şımarıklığım.

Bu şarkı sözü yazma işi bizlerin tahmin ettiği gibi yoğun duygu transları gerektiren bir durum mu?

Hayır canım. Tamamen kültür birikiminle bağlantılı. Bir duygu köşesi seni şevk eder ama artık durum şöyledir benim için: İlk mısrayı yazmaya başladığımda o parça bitmiştir. Yani devamı gelsin diye Çamlıca Tepesi'ne çıkıp mehtabı beklemem. Kalemimin kağıt üzerinde, yürüme süresinde biter benim işim. Ama bende var olan bir şey bu, öyle trans falan yok. Tabii nota bilmek, kafiye bilmek de lazım. Bilmeyip yazanlar da işin içine sıçıyor zaten.

Oyuncu olarak kendinizi nasıl buluyorsunuz?

Mükemmel. Sanat konusunda çok arsızımdır ben. 25 yaşımda yurtdışında oyunculuk yapmak için davet almıştım..

> "Ben seni sevdim sen beni s.ktin" sözlerinden birşey olmayacağını, derine inmek lazım olduğunu biliyordum"

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

"İki tane Aysel var: Bir; o herkesle konuşmak istediğim Aysel. İşte o; benim show'um, oyunum... İkinci Aysel ise bambaşka. O Aysel'e de zaten kimse itibar etmez"

"Benim beraber olacağım erkeğin iki üniversite bitirmiş, üç lisan bilen, gitar veya piyano çalabilen, yakışıklı biri olması lazım. Nerde bu herif? Yok. Mesela bir kokoreççi var; bana aşık. Çok da yakışıklı ama o da meslek olarak uygun değil"

Neden gitmemiştiniz?

S.kerler diye annem istememişti.

Yine, "Aman! Dikkat et" freni hayatınızda...

Ee haksız mıymış? O zaman yataklı trenle 4 gün yol yapmam gerekiyordu. "Aman seni s.kerler, sonra camdan atarlar" derdi. Haklıydı da; şimdi bile yapmıyorlar mı böyle şeyler?

Sizin hakkınızda bir sürü 'üşütük' hikaye var dilden dile dolaşan...

Temel fıkraları gibi oldum ben artık. Beni, Türkiye'de üstüne en güzel hikaye ve fıkra üretilecek insan olarak görüyorlar. Benim hakkımda bir sürü aslı olmayan hikayeler anlatılıyor. Ben de beğendiklerime, "Evet doğru" diyorum.

Bir gece yarısı Harbiye'den otostop çekerek, çöp kamyonuyla Taksim'e gittiğiniz doğru mu?

Bir gazeteciyle röportaj yaparken sabah çöpçülerle karşılaşmalarımızı anlatmıştım bu hale gelmiş. Yoksa hiç alakası yok.

Peki ya çöplerin içinden kıyafet alma durumunuz?

Benim a.ın arasında büyüyen bir çocuk vardı. Bu çocuk büyüdü ve televizyon gazetecisi oldu. Ona atlatma bir şey yapmam gerekiyordu. "Hadi gel, çöp röportajı yapalım"dedim. O da bu haberle Altın Objektif Ödülü'nü aldı. Benim de ona bu kıyağı yapmam gerekiyordu. Pazara gider, 40 paraya elbise alırım. O çok doğru ama çöp karıştırmam. Pazardan alırım, bir gecelik giyerim, bir davete giderim, o hafta en çok konuşulan ben olurum.

Her girdiğiniz ortamda kafalar size çevriliyor.

Beyin a.cıklaması yaratıyorum insanlarda çünkü.

Bunu seviyorsunuz ama.

Bu bir çocukluk oyunu işte. Artık çok seçici oluyorsun. Benim beraber olacağım erkeğin iki üniversite bitirmiş, üç lisan bilen, gitar veya piyano çalabilen, yakışıklı biri olması lazım. Nerde bu herif? Yok. Mesela bir kokoreççi var; bana aşık. Çok da yakışıklı ama o da meslek olarak uygun değil.

Aysel hanım; bir dönem sizin bir Serdar Ortaç durumunuz vardı. Gerçek miydi o?

Evet.

Çok eleştirildiği bir dönemdi. Hem fiziki yapısı, hem de ses tonuyla ilgili. Acaba siz aykırı olmak adına mı bu aşka tutulmuştunuz?

Hayır. Serdar çok zarif bir erkek.

Biraz önce saydığınız "aradığım erkek" özelliklerine uygun mu sizce Serdar Bey?

Ee! Her dönem aynı arayışlar olmuyor tabii. O zaman da beğeni alanım daha farklıymış.

Peki! Tarif ettiğiniz erkek karşınıza çıksa ne olur?

Bana aşıksa bir kere verirdim, ikinciyi düşünürdüm. Çünkü hayatıma karıştırıp onu hayatıma taşıyamazdım.

Aysel Gürel dendiğinde aklımıza gelen resim uçuk kaçık, içkiler, uyuşturucular, gece hayatı filan. Yani uç noktalarda bir yaşam. Siz gerçekten hayatı hep uç noktada mı yaşadınız? Yoksa bu bize göstermeyi istediğiniz görüntünüz mü?

Böyle bir sahtekarlığım varsa herkesi aldattığım için çok özür dilerim ama benim hiç bu saydıklarınızın içinde olduğu bir hayatım olmadı. Aslında iki tane Aysel var: Bir; o herkesle konuşmak istediğim Aysel. İşte o; benim show'um, oyunum... İkinci Aysel ise bambaşka. O Aysel'e de zaten kimse itibar etmez. İnsanların istediği, birinci Aysel çünkü.

Evinizde hamam böceği beslediğiniz doğru mu?

O şöyle; Evimde bir hamam böceği vardı. Adı Fatma'ydı. Ben koydum. Bir gün eve geldim ve Fatma'nın ölüsünü buldum. O gün Mehtap'ı evden kovdum "katil" diye. Eve almadım onu o akşam.

Kızlarınız (Mehtap ve Müjde Ar) okuldan eve geç geldiklerinde, gidip okullarının önünde eteğinizi kaldırırmışsınız. Doğru mu?

Evet. Benim kızım olmak çok zordu herhalde. "Diktatör, Hitler" veya "faşist kadın"derlerdi bana.

Hep tehditle mi büyüttünüz kızlarınızı?

Nasihatla eğitim verecek zamanım yoktu benim. Hemen neticeyi almak için en vahim şeyi anında yapmayı seçiyordum. Gayet net, "Şu şöyle olacak, olmazsa da bak böyle olur" derdim. Korkutarak büyüttüm ben onları.

Ya sonuç?

Çok dövdüm onları. Geçenlerde, "Beni affettiniz mi?" diye sordum. "Hayır" dediler.

Aysel Gürel'den

içinde tüm umutlar bir bir yitip gidiyorken
hayatı "sırça bir köşk gibi" diye tanıyordun
daha sen bebektin bir tanem
her aşkta biraz büyüyordun
ve bir anda...

bir başka aşkla alev alev tutuşup da birden
yeni baştan oldun...
bir başka aşkla alev alev tutuşup da birden
yeni baştan oldun kendi canından

içinde kavga eden senle bir bir barışıyor
ömrüne senden de önemli bir şey karışıyor
daha dün bebektin bir tanem
kendini her şey sanıyordun
ve bir anda...

bir başka aşkla alev alev tutuşup da birden
yeni baştan oldun...

Fotoğraf: Gökhan Yılmaz

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Gürkan Haydar KILIÇARSLAN
populistus@yahoo.com

Vicdan özgürlüğü

Tarih boyunca dinler arasında birbirlerini yok etme savaşları yaşanmıştır. Bu savaşların pek çoğu tarafından "**din**", dünyalık gerekçeleri örtbas etmek için "**payanda**" olarak kullanılmış olsa da tarih boyunca en popüler "**görünür**" savaş gerekçesi her daim "**din**" olmuştur. Aslında bu "**payandalık**" durumu, sosyolojinin "**çatışmacı ve zıtlaşmacı**" perspektifinden bakıldığında her türlü sosyal olguyu ekonomi temelinde değerlendirmenin ne kadar haklı olduğuna dair güçlü bir delil sayılabilir.

Egemenlerin tek başlarına, kendi kendilerine savaş yapamayacakları ortadadır. Egemenlerin egemen oldukları toplumları idare edebilme meselesinde elbette en önemli belirteçleri ekonomik olmakla beraber, nicelikleri önemsiz olmak kaydıyla kitleleri "**ötekiler**"e karşı savaş maksadıyla harekete geçirmenin en önemli yolu bireylerin vicdanlarıdır. Çünkü mesele "**idare**" meselesi olup insanların büyük bölümünün vicdanlarını idare edemedikleri, vicdanların insanları yönettiği bir ilkel idrak çağında kitlelere sahip olmanın en garantili yolu vicdanlara hitap sanatıdır.

Ötekileştirmenin en bariz yöntemlerinden biri tarihin her döneminde "**dini farklılıklar**" olarak bilinçli ya da bilinçsiz kullanılagelmiştir.

Hatta insanlığın bu ötekileştirme tutkusu zaman zaman o kadar ileri gitmiştir ki, aynı dine mensup olmak bile asırlar sürecek din savaşları yapmaya engel olmamıştır. Dinlerin tarih boyunca yaşadığı değişimlerin bölünme ile sonuçlanması çoğu zaman sancısız olmamış, her türlü yöntem ve düşünce temelindeki ayrılık az veya çok hasarlı kavgalara ve hatta savaşlara gerekçe sayılmıştır. Savaşların amacının, somut nedenleri ne olursa olsun, sadece karşı tarafı "**bir tehdit**" öğesi olarak ortadan kaldırmak veya etkisiz kılmak olmadığı bilinen bir olgudur. Elbette hemen hemen her savaşın, galip olanın faydasına yağma ya da sömürü ile sağlanacak ekonomik "eldelerle" sonuçlandığı, insanlık tarihinin girişilen ilk savaşlarından beri bilinmektedir. Savaşların nedenlerden bağımsız olarak ekonomik zenginliğe vesile edilmesi tarihin en bilindik "**üretimlerinden**" biridir.

Gerçekte özellikle Batı temelli tarih kaynaklarının iddialarının aksine dünyanın hemen hemen her kavmi salt "**ekonomik girdi**" yaratmak maksadıyla düzenli olarak adeta takvime veya zaman çizelgesine bağlanmış gibi savaşmıştır. Bu zorunluluk egemen olmanın gereğidir. Hiçbir kavim sadece tarlasını toprağını işleyerek bilindik tarıma dayalı üretim süreçleri ile ve en önemlisi çevresinden izole bir şekilde yaşamamıştır.

Aslında "**barbarlık**", yerleşik düzene geçen toplumların göçebe toplumlara attıkları "savaş" iftirasıdır. Çünkü tarihin en çok savaşan kavimleri sanılanın aksine göçebe toplumlar değil, yerleşik toplumlardır. Çünkü savaş bir ticarettir. Ve bu ticaret yöntemini yerleşik düzene geçen toplumlar göçebe toplumlardan çok daha önce keşfetmişlerdir. **Kuzey** ve **Güney Amerika** yerlilerinin çok büyük bir bölümü savaşın bir kanlı artı değer üretim yöntemi olduğunu keşfetmeyen dünyanın sayılı toplumlarıdır. Zaten bu yüzden Avrupa'dan gelen "**misyoner tüccarların**" ve "**öncü barbarların**" açık ve kapalı zulümlerine uğramışlardır.

Paganist, yani çok tanrılı putperest dinler tek tanrılı göksel dinlerin gelişip serpilmesini engellemek için her yolu denemişlerdir. Lakin bu savaşımları tek tanrılı dinler kendi lehlerine çevirmeyi bilmişlerdir. Aslında bu duruma şaşırmamak gereklidir. Çünkü hemen hemen her Paganist din çok sayıdaki tanrılar arasından bir tanrıyı hepsinden daha kudretli ilan etmiştir. Gerçekte çok tanrılı dinler tek tanrılı dinlere karşı daha işin başında mücadeleyi kaybetmişlerdir.

İşin ilginç yanı, çok tanrılı dinler zaten tek tanrılı bir din iskeletinden türemişlerdir. Bunun en önemli kanıtı da tanrılar arasında çoğu zaman hiyerarşik bir dizilişin var olmasıdır. Elbette genel anlamda, pek çok Paganist din bünyesinde tanrılar eşit değillerdir. Mutlak surette içlerinden bir tanesi diğerlerinden çok daha güçlüdür ve hatta diğer tanrıları da yaratandır. Kaldı ki, kendi yaratılmışlığına bir yaratıcı arayan insan için birçoğu güneş, ay veya yıldızlar gibi somut olan tanrıları da bir yaratan olması gerektiğini anlamak sanılanın aksine zor olmamıştır. Öteki tanrıların yaratılması meselesinin çözümü her şey gibi onları da yaratan bir kudretli tanrıyı gerektirmiştir. Doğaldır ki, Paganist dinler meydana gelirken bir anda tüm tanrılar icat edilmemiş, toplumun genel olarak inanmakta olduğu en güçlü ve muktedir, aslında tek olan tanrıya zaman içinde ortak tanrılar getirilmiştir. Elbette bu süreçler kimi toplumlarda oldukça hızlı, kimi toplumlarda uzun zaman süreçleri gerektirmiştir. Genellikle tek tanrılı bir din "**görselleştirilerek**" çok tanrılı dine ya da başka deyişle putperestliğe çevrilmiştir. Bu eğilim insanoğlunun görmediğine inanma konusunda yaşadığı bir zafiyete izafe edilebilir. Dahası, soyut olanı, görünmez olanı, gaybi olanı ikonlaştırma, somutlaştırma, elle avuca sığdırma eğilimi olarak görülebilir. Ne var ki en az bu gerekçeler kadar bir diğer önemli gerekçe yine ekonomi temellidir.

Bir tek tanrıya sahip bir din hiçbir zaman, çok tanrıya sahip olan dinden daha çok gelir kaynağına sahip olmamıştır. Aynı şekilde şehirleşen insanların belirli yerleşim birimlerini kutsallaştırmaları ile somutlaştırılan ve paganlaştırılan dinler söz konusu sitelere veya şehirlere oldukça kayda değer ekonomi girdisi getirmiştir. Ne var ki, tek tanrılı dinlerin çok tanrılı dinlere dönüşümü toplumlarda kimi düşünce ve vicdan liderlerini, kimi önder insanları, ya da vicdanlarını yönetme kabiliyeti üst seviyede olan insanları salt vicdani yönden rahatsız etmiştir. Elbette tarih boyunca çok tanrılı dinlerin yaşam alanlarında başka tanrılara ihtiyaç duymaksızın tek tanrılı din hayatını sürdürenler her zaman var olmuşlardır. Bilinen peygamberler işte o kimselerdir.

Yeryüzünde yaşamış hiçbir Paganist, tanrılarının tümüne eşit mesafede olmamıştır. Hattı zatında bazı tanrılar sevilmemiş, uğursuzluk, kötülük ve olumsuzluk kaynağı oldukları için sadece korkulmakla, uzak durmakla yetinilmiş ve onların şerlerinden dolayı iyilik, güzellik tanrılarına ve doğal olarak en muktedir ilaha sığınılmıştır. Oysa tek tanrılı dinler bu meseleyi kökten halletmişlerdir. Herşeyden önce çok tanrılı dinler toplum egemenlerine sağladığı ekonomik kolaylıklar yanında önemli bir handikaba sahiptiler. Çok tanrılı dinler somut olmalarına ve görsellikllerine rağmen, ilk bakışta basit gibi görünseler bile oldukça karmaşık bir yapıya sahiptiler. Hatta görsel olmaları bile yapılarını basitleştirmekten öte daha da karmaşık kılmaktaydı. Öte yandan bu dinler oldukça da hantaldı. Bir dinin sahip olması gereken en önemli donanımdan yoksundular. Dinamik değillerdi. Toplumların dinamizmine paralel değillerdi. İnanılmaz bir inanç bürokrasisine sahiptiler. Mevcut hiyerarşi ister istemez dini oluşturan kimi ögeleri çatışma mecburiyetinde bırakıyordu. Doğal olarak iyilik tanrıları ile kötülük tanrıları aman vermeksizin vicdanlar nezdinde mücadele etmek zorunda kalıyorlardı.

Tek tanrılı dinler "**inanç bürokrasisine**" son veren devrimcilikleri ile kötülük ve olumsuzlukları şeytanlara ya da yolunu şaşırmış kötü ruhanilere bağlamışlar, her türlü kudretin tek bir tanrıda bütünlendiğini kabul etmişlerdir. Doğal olarak bu dönüşüm oldukça sancılı ve etkileri günümüzde de sürmekte olan ürkütücü süreçleri beraberinde getirmiştir. Bu konuda dünya halklarına, en azından Ortadoğu halklarına en başarılı önderliği hiç şüphesiz **Hz. İbrahim** göstermiştir.

Hz. İbrahim bir teze göre **Hindistan**'dan gelmektedir. Hindistan'da bugün de varlığını sürdürmekte olan çok sayıda tanrılara sahip bir toplumdan çeşitli gerekçeler nedeniyle uzaklaşarak ilk olarak **Harran**'a göç etmiştir. Onun sunduğu ve temsilcisi olduğu din, **Ortadoğu** bölgesinde bin bir maceradan ve çatışmadan sonra üç ayrı ana semavi din olarak yeryüzüne yayılmıştır. Ve halihazırda bu dinlerden ikisi **Hristiyanlık** ve **İslamiyet** dünyanın en fazla yayılan dinleri olmaya devam etmektedirler. Sanılanın aksine bir ırk dini olmayan **Yahudilik**, mensubu olmayı izafeten oldukça ağır şartlara bağladığı için, en az bir ya da iki yıl gerektiren yoğunlaştırılmış bir Tevrat eğitimi gerektirdiği için ve diğer iki din gibi nitelik kaygısı yerine nicelik kaygısı taşımadığı için, yani sayıca çoğalmayı önemsemediği için bu yarışta yer almıyor gibi görünmektedir. Ne var ki pek çok ezoterik kaynaklara ve kimi komplo teorisi sınıflandırmasına maruz kalan iddialara göre Yahudilik dini de diğer iki din gibi kendi içinde yaşadığı çok sayıda ayrışmaya rağmen varlığını en azından kıyamete dek sürdürme konusunda çeşitli yöntemlere diğerleri gibi sahiptir. Çünkü pek çok görüşe göre ve ortada sürüp giden inanç mücadelelerine göre iddia etmek oldukça kolaydır ki, dünya gezegeni bir anlamda "**inanç iktidarı savaşlarına**" meydandır.

Sovyet ve **Doğu Bloğu**'nun çözülmesi ve bu bloğun elementlerinin Batı ve Doğu dünyasına dağılmaları ile endüstri devriminden sonra "**din**" yerine "**ideoloji**" gerekçesi bulan savaş makineleri eskisinden çok daha tutkulu bir şekilde yeniden "**dine sarılmak**"la aslında Amerika'yı yeniden keşfetmişlerdir. Ne yazık ki bu keşif daha şimdiden sayısız cana mal olmuş ve maalesef uzun süre de dünyanın gündemini esir almaya devam edecektir. Bu illetten kurtuluş yok mudur? Elbette vardır. Ne var ki oldukça zorlu mücadeleler gerektirir. Fakat denemeye değerdir.

Vicdanımız bizi değil, biz vicdanımıza bir parça hükmedebilirsek "**farklı olan**" artık düşmanımız değil muhatabımız olacaktır. Ötekini muhatap almamak, ötekiyle düşman olmakla çoğu zaman eşanlamlıdır. Açıkçası; "**Vicdanınızı yönetemiyorsanız vicdanınız sizi yönetir. Ve vicdanınızı ele geçiren de sizi yönetir.**"

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

DİLOZAN

Sanatlar arasında bir sanat var ki, onu bir dilden başka bir dile çeviremezsiniz. Daha doğrusu çevirseniz bile aslını kaybedersiniz. Tahmin ettiğiniz üzere bu sanatın adı şiirdir.

Şiir bahtsız bir sanattır. En azından birçok ülkede olduğu gibi **Türkiye**'de de gerçek ve adil anlamda ne alanı ve ne de satanı vardır. Oysa hemen herkesin hayatının şu veya bu döneminde bir şekilde ilgilendiği veya dolaylı olarak alakadar olduğu bir garip sanattır şiir.

Şiir sanatının ustaları her daim olduğu gibi günümüzde de vardır ve onlar bu işi para ve şöhret için değil **"dilleri"** için, **"sözleri"** için yaparlar. Cinslik olsun diye aykırılıklarını öne sürerek toplumsal benimseyişlerle dans etmek yerine sözler ve sözcüklerle dans ederler. Yani çıkıp meydana ibne olmamanın erdem olduğu bir çağda **"ben ibneyim"** demezler. Hattı zatında bu durum salt Türkiye için değil belki tüm dünya için geçerlidir.

Peki şiir neden bahtsız bir sanattır? Şiirin bahtsızlığı her şeyden evvel **"anonim"** bir sanat oluşundan kaynaklanır. Herkes gençliğinde roman yazamaz. Herkes gençliğinde durup dururken tablo üstüne tablolar dolusu resim de yapamaz. *-Zaten böyle durumlarda genellikle resim yapmaya devam edilir, ressam olunur veya roman yazmaya devam edilir, yazar olunur.-* Oysa pek çok kimse gençliğinde "şiir" yazar ve sonra nedense aniden "şiir" yazmayı bırakır. Bu durum genellikle "aşık" olma durumları ile ilgilidir. Meşhur bir genelleyiştir ki, herkes gençliğinde aşık olur ve bu **"herkesin"** büyük bölümü apansız **"şairleşir"** ve şiir üstüne şiir yazar. Genellikle de "herkesin" yazmış olduğu bu şiirler küçümsenir ve bir takım geçici duygusal hezeyanların şiir ile alakası olmadığı savunulur. Hatta aşk yaşı geçtiğini düşünen kimseler gençliklerinde yazdıkları duygu dolu satırları ya yok ederler ya da, **"Aman! Kimse bulmasın da bu yaştan sonra cümle aleme çoluğa çocuğa rezil olmayayım"** diyerek 5 bin yıl sonra bir arkeolojik kazıda bulunacak şekilde **"kabahatlerini"** gizlerler. Oysa bir gerçek vardır ki, sözlerimiz ne denli basit ve sıradan olursa olsun, hislerimiz ne kadar birbirine benzer olursa olsun yaşanan hissiyatlar ve onların yansıması olan bu söz kümeleri, *-ki ister adı şiir olsun ister duygusal hezeyan-* son derece özgün ve bir daha yaşanası ve hatta yazılası kolay olmayan şeylerdir.

Öte yandan herkesin bildiği üzere şiir kitapları çok satmaz. Zaten bir kitabın çok satabilmesi tamamen promosyon ve kampanya meselesidir ve genellikle hiçbir yayın kuruluşu hele de şiir için kılını kıpırdatmaz. Peki şiir neden çok satmaz? Aslında nedenler hayli karmaşıktır ve tartışmaya açıktır. Lakin akla gelen bazı şeyler vardır ki, bu nedenlerin hatırlı akrabaları olduğunu da kabul etmek zorundayız. Maalesef şiir sanatı yukarıda da değindiğimiz üzere **"aşk"** dediğimiz **"gizli veya açıktan utanç"** hali ile alakalıdır. Elbette vatan, bayrak, din, milliyet, ideoloji temalı şiirlerin bu kategorizasyona dahil olması ilk bakışta mümkün değildir. Ancak bu temalarda kalem gezdirenlerin bile **"aşk"** üzerine şiir yazmadıkları da söylenemez. Genel konularda ve avama ya da entelektüellere yönelik şiir sanatının gözde konusu olan **"aşk"** maalesef pek çok zaman bir utanç ve çaresizlik hadisesi olabildiği için pek çok muhtemel **"büyük şair"** adayı gençliklerindeki aşk ateşlerini yitirir yitirmez şairlik günlerini unutmaya çalışır ve bu yüzden de nice büyük şair daha doğmadan ölür. Geriye kalan inatçı aşıkların sayısı da hiç az değildir aslında. Bu yüzden yayınevlerine gelen kitap dosyalarının önemli bölümünü yine de şiir sanatı oluşturur. Lakin ortada garip bir çelişki vardır ki, o da, yayımlanacak şiir kitaplarını satın alması gerekenlerin şair olmak üzere yayınevlerine başvurmalarıdır. Maalesef şiir sanatı sadece Türkiye'de değil, Batı toplumlarında bile sadece inatçı aşıkların ilgi sahasındadır.

Şiir denildiği zaman akla hiç alakası olmadığı halde **"romantizm"** de gelir. İlk bakışta sanılır ki çağımız insanının romantizmle ne alakası vardır? Oysa gerçek bambaşkadır. Yine de en çok satan kitaplar veya sanat ürünleri arasında dünyanın her tarafında **"romantik"** olan şeyler hayli şanslıdır. Peki ama problem nedir? Romantik olana ilgi varken neden şiir çok satmaz?

Şiir sanatının şanssızlığı en başta da zikrettiğimiz üzere **"dil"** ile ilgilidir. Ancak bu şanssızlık şiirin bir dilden başka bir dile çevrilebilmesinden çok o dili şiir adına kullanmaya yetkin olmak ve olmamak ile ilgilidir. Şair olmanın tek şartı **"dil ve ifade ustası"** olmaktır. Oysa günümüzde epeyce zamandan bu yana **İngilizce** de dahil olmak üzere her dil, adları henüz konmamış **"tekno- dinlerin"** dayatıları, emirleri ve beklentileri ile ruhunu kaybetmeye, kalbini kirletmeye başlamıştır. Yakın bir gelecekte bilimin **"her neye olursa olsun bir kimsenin aşık olma hali"**ni bir akıl hastalığı olarak tanımlamayacağı bile kesin değildir. *-Ki ben kişisel olarak o bilimi bileceğime kocakarı ilacına inanmayı tercih ederim.-*

Yakın bir gelecekte bilimin "her neye olursa olsun bir kimsenin aşık olma hali"ni bir akıl hastalığı olarak tanımlamayacağı bile kesin değildir.

Diller durup dururken değişmezler. Elbette aynı zamanda gelişirler de. Ama yanyana gelesi sözcükleri ve sözdizimlerini yanyana getirecek kimselere herhangi bir kimseye veya şeye aşık olma fırsatı tanımaz iseniz, o kimselerin kullandığı ve sizin tükettiğiniz dil de size aşık olma fırsatı tanımaz, hep beraber ruhsuz ve kalpsiz bir dünyada türlü zevksizlikler içinde salt tüketime dayalı **"pop bir dil"** ile anlaşamadan yaşamaya devam edersiniz ve sonra da, **"Neden kimse beni anlamıyor?"** diye hayıflandığınızda bile size itiraz eden insanlar arasında olduğunuzu anlarsınız.

Artık günümüzde şiir yazmak hüner değil, şiir okumak hünerdir... Şiir yazan **"Ozan"** ise şiir okuyan **"Dilozan"**dır... Şiir okumak bir ünvan gerektirir artık. Çünkü, her şeye rağmen şiir okuyanlardır, dillerini yaşatan... Çünkü şiir sanatı dilin kalbidir.

Can Yücel'le bir akşam yemek yemiştim. Her şeyin anasını bellemişti o gece. Şiir dışında herşeyin. Ben de Can Yücel'e selam ediyorum. •

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

yusuf_yavuz2004@yahoo.com Yusuf Yavuz

Yöntembilimci yazar Üner Beköz:

Saçları savrulan her kadın, türbanlı bir kadın için siyasi değil, doğal, genetik tehlikedir

Yöntembilimci **Üner Beköz** ile geçtiğimiz ay **yeniHarman** için yaptığımız söyleşi dikkat çekti. Hem okurların elektronik postaları, hem de söyleşiyi okuyan dostların cesaret veren değerlendirmelerinin ardından, **Antalya**'da yaşayan **Beköz**'le yeniden buluştuk. Eğitim başta olmak üzere sistemle ilgili birçok alanda yöntem kavramıyla ilgili sıradışı tespit ve önermelerde bulunan, bunları uygulamaya çalışan Beköz'ün söyledikleri gerçekten ilgiyi hak ediyordu.

İçinde bulunduğumuz dönemin akıllara zarar gündemini bir de onun gözünden değerlendirelim istedik. Herşeyin üstüne örtülen türban tartışmasıyla ilgili çarpıcı bir tespitte bulunan Beköz, **"Kadının özgür düşüncesi, ancak birey olabilmede ve aseksüel kabullenimde mümkün olacaktır. Gerisi hikâyedir. Türban kadınların rekabetine engel olmak amaçlıdır ve türbana, tesettüre bulanmış bir kadın, hiçbir erkekte ruh doygunluğu yaratmaz"** diyor.

Beköz'e göre, içinde bulunduğumuz sistem parazitlenmiş durumda ve bundan kurtulmak için acilen kapatılması, onun deyimiyle **"devrim yapılması"** gerekiyor. Sistemin enerjisini tüketen parazitler, doğal olmayan bir ortamın ölçülerini belirleyip, bu ortamın içine düşen bireylere ölçüleri dayatma işini psikiyatri aracılığıyla yerine getiriyor. Dayatılamayanlara da deli deniyor. İşte, **" büyük olasılıkla aklımın değil ama dengesinin durumu, yakın zamanda tartışılmaya başlayacaktır"** diyen Üner Beköz'le; türban ve aseksüellik, suç ve ceza, parazit ve devrim, akıl ve delilik arasındaki sınırda çarpıcı bir yeniHarman söyleşisi...

Başbakan Erdoğan "velev ki türban siyasi simgedir" diye başlayan bir konuşma yaptı ve ardından bir ay boyunca ülkedeki bütün sorunların üzeri türbanla örtüldü. Erdoğan'ın "beş yıl sabrettik" açıklamasından da anlaşılacağı gibi toplumu bir şekilde "punduna getirip" bu tartışmanın ve muhtemel sonuçlarının dayatılacağı sonucunu çıkarmak zorlama mı olur. Ne dersiniz?

Türban konusu artık sıkıntı vermiştir. Doğal rekabetin ne olduğunu bilen kadınımızın kendisi bu işin üstesinden gelir. Buna inanıyorum, çünkü erkeklerimizin önemli bir kısmı, aseksüel toplum tanımlamamdaki bireyleri ispatlamaktadır. Merve Kavakçı, Yapışık Amerika'da yaşadığı yerde dört dönüyor. Türban derdi ayyuka çıktığından beridir böyleymiş. Sonunda yüzünü gösterdi ve baklayı çıkarttı. Başı açık kadınlar, kokoş, tavşan kulaklı ve çirkin sesliymiş. Türbana yaslanan ve saklanan bütün kadınların ortak özelliğini böylece deşifre etmiş oldu. Ben önceden edecektim, ama itibar görmez endişesindeydim. İtibar görmeyecek olması, kadınların tamamının dediklerimin doğruluğu karşısında ne yapacaklarını şaşırarak, ilk ve en belli tepkiyle savunma yapacaklarıydı.

Merve Kavakçı'dan önce deşifre edeceğiniz şey ve sözünü ettiğiniz kadınların tepkisi neydi?

Şimdi ben söyleyeyim, onlar tepkisinin, görürsünüz ne olduğunu. Bakınız bütün kapalı kadınlar, nitekim çirkindir veya kendilerini öyle sanmaktadır. Aslında, buradaki çirkinlikle kasıt, diğerleriyle rekabet edecek donanım veya özgürlük eksikliğidir. İşte bu yüzden aslında bütün kadınların tesettüre girmesi onlara göre evlâdır. Öyle ya, medeniyetin yani yerleşik düzenin görev paylaşımı zorunluluğunu kabul etmekte o kadar güçlük çekiyoruz ki, daha önce sohbetini ettiğimiz "birey olma" konusunda sağlam sorunlarımız var. Bu sorunlar, genetik dürtülerle kadınları sahipleri tarafından diğer potansiyel erkeklerden uzak tutmayı hedeflerken, kadınlar, kendilerini gösterip ne kadar çekici olduklarını belli ederek olası genetik partnerlerini davet etmekten alı konulmuş oluyorlar. Bunu Apostaz kitabımda eni konu anlatmıştım.

Türban, yeni dönemde toplumsal görev paylaşımına katılmanın, birey olmanın bir yolu ve modern bir işareti olarak sunuluyor oysa...

Yani görev paylaşımında yer verilmeyip evde tutulan kadın, ancak örtünürse, dışarıya çıkabilecek ve hatta görev paylaşımına ortak olacak öyle mi?

Öyle. Daha doğrusu böyle bir söylem var...

Gelgelelim, bu noktada yine diğerleriyle, yani "açık" kadınlarla rekabet edemiyorlar. Cazibelerini ortaya dökemiyorlar. Onlara sorsan şimdi, "Olur mu hiç?" diyecekler. Olur. Bal gibi olur. Bu yollu pek çok görüş, zaten yayınlanmıştır, dahası, dikkat et sadece başı örtmek konusu vardır. Alt tarafı mümkün olduğunca belirgin tutmak gerekir. Türban böylece, sadece siyasî simgede kalır. Siyasî olarak da konu parazit bir enlemdedir. Şimdi bu noktada, türbanlı kadınların neden kızgın ve hırçın olduğunu anlamak daha kolaydır.

Hiçbir ilahi emir, kadının seçiciliğinin önüne geçemez

Neden kızgınlar?

Kadının aradığı, "iktidar" sahibi erkek durumunun gözlere ve davranışa nasıl yansıdığını ve diğer kadınlara çok yukarıdan bakabildiklerinin açık örneğini, Başbakanın eşinde görmek pek olasıdır. Bu kadınlar, vesselâm, hakikaten çirkindir, rekabetten yoksundur ve diğer bütün kadınların örtünmesini ister veya kendilerini çirkin sanadurur. Saçları savrulan her kadın, türbanlı bir kadın için doğal, genetik tehlikedir. Siyasî değil. Ne demek istediğimi sadece bu lakırdımla anlamak elbet olanaksızdır ve hoş okumayacaklardır ama fikre zevâl etmeden önce kitaba bir bakmaları tavsiyemdir. Sonuçta kazanan, ne yazık ki onları o hâle bürüyen erkek baskısıdır. Baskısıdır diyorum, çünkü doğa kuralında seçici ve üstün olan dişi bireydir. Vallâ ister tanrıya inansınlar ister başka bir kudrete, hiçbir ilâhî emir veya varlık kadınların üstünlüğünün veya seçiciliğinin önüne geçemez. Onları böyle bir baskı altında tutmak, aynı nedenle, bizimki gibi devrim yapmış bir toplumda kendi başını yiyen ejderha senaryosuna gebedir. Kadınları ve özellikle elinde erk olan erkeğin yanındaki bastırılmış kadını küçümsemeyiniz.Yapacakları, daha doğrusu yaptıracakları son derece kontrolsüz ve duygusal olacaktır. Sadece kadınların varlığıyla değil, asıl bu dengenin varlığıyla mümkün olacak gelişmelerdir bunlar.

Bu konudaki siyasi simge tartışmalarını bir yana bırakırsak çok kişisel durumlar, kadınların içsel dünyalarına ait işaretler yok mu. Toplumsal alandaki rollerin bu önkoşulla paylaştırılıyor olması *–her ne kadar inancın bir gereği olarak sunulsa da-* ruhsal özgürlük ve doygunluk arasında çelişki yaratmayacak mı. Kısaca bir kişilik çatışmasına dönüşmeyecek mi sonuç?

Bakın, yüzün açıklığı ifadenin özgürlüğüdür. Başın açıklığı ise, iradenin. Lâfı uzatıyorum ama güya kadının özgür düşüncesi, ancak birey olabilmede ve aseksüel kabullenimde mümkün olacaktır. Gerisi hikâyedir. Türban, kadınların rekabetine engel olmak amaçlıdır ve türbana, tesettüre bulanmış bir kadın, hiçbir erkekte ruh doygunluğu yaratmaz. Bu, kadınların istediği bir durum değildir. Kendi kadınlarını korumak isteyen ve diğer erkeklerle başetmekten korkan erkeklerin isteğidir. Buna inanmış kadınlar da gerçekten inanmışsa, çirkindir vesselâm. Biz birey olmak istiyoruz diye bağıran türbanlılar, eğer birey olup görev paylaşabilirse, erkeğin sahip olduğu erk'e ulaşacaklarına inanmaktadırlar ve nitekim öyledir. Buna, aseksüel ulaşım diyoruz. Türbana gerek kalmayacaktır. İrade hükmünü verir.

Türban gerçekten sıkmıştır, düşünceme göre. Çok daha berbat bölünmeler vardır görmezden geldiğimiz veya görmediğimiz.

Bunlara da biraz değinelim isterseniz. Ne tür bir bölünme sözünü ettiğiniz?

Ekonomiden, terörden söz etmiyorum. Kendimize yabancılaşma, kişisel düşünceme göre en vahim bölünmedir. Cennetin İblisleri'nde yazdım biraz. Sistemin ana enerjisini bu tür bölünmelere harcarsak, parazitlere sunacak devrimi yaratamayız. Bizim ne nasıl olduğumuz, daha doğrusu nasıl olmamız gerektiği, büyük göçten beri değer sınıflandırması dışındadır. Sen de yazılarında aslında aynı konuyu işliyorsun. Toprakları satmak veya değerden kabul etmemek göçün sonucudur. Parazit, önce değerlerini siler, ona ayırdığın enerjiyi kendisi için kullanır. Böylece kendine yabancı kalırsın. Sonra aynı parazit, canı ne isterse, onu yaptırır sana. Ciddîyim. Cennetin İblisleri'nde bu yabancılaşma, bir yerinden biraz da alayla ele alınıyor. İşin güzel yanı, o kitabın en tiksinilecek kahramanı ben kendim oluyorum. Kendimle dalga geçmeyi sevdiğimden veya öz eleştiriyi erdem saydığımdan değil. Ben gerçekten bunu sevmedim. Ne bileyim?

Bu yabancılaşmanın temelinde yatan neden, görev paylaşımı dediğiniz kavramın giderek belli bir dengeden uzaklaşmasının bir sonucu değil mi? İşsizlik, fırsat eşitsizlikleri, siyasi ve sosyal kaygılarla 'görev paylaşamamış' insanların yabancılaşmadan kaçınabilmeleri mümkün mü? Bu konuyu biraz daha açarsanız sevinirim...

Görev paylaşımı, hukuktur kısaca. Bu konuda çok konuşmayacağım, şimdiye kadar; hangi dergide, hangi kitapta, hangi başka yerde, "hukuk"la ilgili yazsam, en az okunmuş yazılarım onlar oldu. İnsanlar bu konuyu ve rengi sevmiyor. Adaletin ne incelikle dağıtıldığını veya nasıl körü körüne batağa saplandığını gösteren filmleri ilgiyle izlemekle, hukuk hakkındaki lakırdıları dinlemeyi birbirine karıştırmamak gerekir. O yüzden, biran önce ne diyeceksem diyorum ve kaldığım yere geri dönüyorum. Gak ve guguk nedir bilmem ya, bildiğim, hukuk kelimesi "haklar" anlamındadır. Bir süre hukuk başlıklı derslere girmiştim. Orada öğrencilere, hukuk tanımı yapardım. Öğrenci derse gelirken kafasında, mahkeme, avukat, mapushane fikri olurdu. Öyle ya, hukuk denildiği zaman akla hemen adalet gelir, ceza gelir, öfke gelir. Hoş "öfke" bu aralar bir "sanat" olarak algılanmakta sanırım. Ya sabır. Yerleşik düzende yaşayan insan için, yapa-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

bilirlik kazanma adına eğitim-öğretim pek önemlidir, çünkü görev paylaşımı vardır. Bu şu demektir: Ben bir iş üstleneceğim, o işi yapıyor olmamdan sen faydalanacaksın, ben de senin yaptığın işin sonucundan faydalanacağım. Böylece, üretim denen zımbırtıyı organize edeceğiz.

Yani?

Yani ben kasaplık yapacağım, sen ampul üreteceksin. Sen hayvan kesmeyeceksin, ben ampul yapmayacağım. Bu arada başka birsinin yaptığı evde oturup, yine başkasının ürettiği otu, aş yapacağız. Biz bunları yaparken bir diğer başkası, polis olup, karımızı çocuğumuzu gözetecek ve onların başında bekleyip işten güçten olmamamızı sağlayacak falan. Bu, böyle dallanıp budaklanırken, hükmeden devlet kudreti, bizim işlerimizi doğru yaptığımızdan emin olmak isteyecek. Bizi ehil kılacak, aletimizi ruhsatlandıracak. Ehil olabilmemiz için eğitimli olmamızı isteyecek ve eğitimi organize edecek. İşte eskiden, güçlünün hayatta kalması kadar basit olan "adalet" anlayışı bu noktada değişiverip, siz şimdi ne anlayıp bekliyorsanız o olacak. Neymiş o anlayış: Efendim, "hak"larınız varmış. Nedenmiş? E eğer yerleşik düzen hükmü, senin hayvan kesip yemeni istemiyorsa, bunu benim yapmam zorunlu olur ve bu benim görevim, senin de hakkındır. Ben bunu yapmazsam, eline kılıcı alır, sokakta hayvan avlayıp, karnını doyurmaya kalkarsın ve düzen bozuluverir. Aynı kılıçla, sana yan bakana kim bilir neler yaparsın? Demek ki sadece dört denge üzerinde, organizmamızı besleyip, üreyip, ölmek yerine, yerleşik düzende, kocaman insan güruhlarını tek bir organizma gibi hareket ettirip, bunların enerji tüketerek, "üretim" denen keskin dişli çarkı döndürüp durmalarını ve bu çarkın yarattığı gıdayla ruhlarımızı beslemek istersek, haklarımızın olması gerekirmiş.

Bu gerçekten de böyle.

Doğada hak diye bir gereksinim yoktur...

Edinilmiş her yeni hak, günümüz toplumunda insan tekinin varoluş sorununa gerçekten bir çözüm sunuyor mu?

Sahip olduğunuz her hak, uygulama bulduğu andan itibaren sizi, doğal konumunuzdan biraz daha dışarıya öteler. Her yeni hak, yeni bir yapabilirlik ve doygun ruhların bu doygunluğu sürdürme isteği ile çıkagelir ve değerler şekil değiştirir. Ne bileyim, tutar hayvan haklarından bahsedersiniz. Nitekim, hak arayışının azıttığı ve haklara sahip çıkarak, hukuk sistemini içinden çıkılmaz bir karmaşaya dönüştüren toplumların, yerleşik düzenin zirvesinde olan toplumlar (Avrupa) olduğunu görürsünüz. Görev paylaşımı o kadar çizgilidir ki aslı doğadan gelen bir organizmaya ait hiçbir denge izi kalmaz. Bütün ortam, giderek bireyselleşen ve görev üstlenen bireylerin, ruh doygunluğu için bütünleşen değerler hâline dönüşür ve bunlar kurallaşarak "haklar" yani hukuk şekillenir. Bu haklara karşı koyuma "suç" denir.

Daha doğal olma, daha genetik gerçeklere göre davranma isteğine suç deniyor olabilir mi?

Çok gereksiz, saçma veya kafa karıştırıcı bir soru gibi gelse de, böyle gelmesinin sebebi, edinilen değerlerin sentetik olmasıdır. Doğada "hak" diye, üzerinde değerler oluşturulacak bir gereksinim yoktur. Canlılar; doğar, beslenir, ürer ve ölür. Sevmezler, nefret etmezler, güzel ve çirkin gibi duygudan enerji alan sıfatları tanımazlar. İyi ve kötü vardır. İyi olan, yaşam sürecini aksatmayacak, kötü olansa, avcıdır. Av olan; iyi, kötü sıfatlaması almaz. O gıdadır. Doğadaki olabilecek tek hak, öldürmektir.

Dolayısıyla hukuk da...

Olaya, La Fontaine ile burkulmuş zihnimizle değil de böyle, çırılçıplak bakıverince, hukukun ne olduğunu, daha doğrusu, hukuk dersine girmek zorunda olan kişilerin, neyin içinde yaşamak durumunda olduklarını anlamaları çok daha kolay olur. Kısacası: doğal olmayan bir ortam oluşturup, insanın ruhunu besleyebilmesi için bireyselliğini güçlendirmesi isteğine, şimdiki anlamda "hukuk" denir. O yüzden Avrupa'daki "insan hakları"yla Rwanda'daki insan hakları, aynı "insan"ın hakları değildir.

Hukuku tanımlarken, "Doğal olmayan bir ortam oluşturup, insanın ruhunu besleyebilmesi için bireyselliğini güçlendirmesi isteğine, şimdiki anlamda "hukuk" denir" diyorsunuz. Bu durumda insanın 'doğasından' gelen eylemleriyle, suç ve ceza kavramların sınırı nerede başlıyor?

Şimdi psikiyatriye gelelim ve soruya bu alandan yanıt arayalım istersen. Kazık bir soruya kolay bir yanıt verelim: "Bir insanı, bilinen bütün hukuk anlatımlarının üstüne taşıyıverecek özel durum nedir?" Yanıt: Delilik. Kulakları küpelilik. İyi sıhhatte olsunluk. Deliliğin yeni ve alaycı ya da aşağılayıcı olmayan adı, "aklî dengesizlik". Yahu birisi bu dengenin ne olduğunu biraz anlatabilir mi? Aklî dengesizlikmiş, Pöh! Kimin dengesi bu? Ağırlıkları kefelere kim koyuyor? Daha doğrusu, ne halt etmeye koyuyor? Doğal olmayan bir ortamın ölçülerini belirleyip, bu ortamın içine düşen bireylere ölçüleri dayatma ameliyesine psikiyatri, dayatılamayanlara da deli denir."İlkel içgüdülerimize boyun eğerek işlediğimiz suç, Nil Nehri'nin taşkınlarıyla ya da denizin zarar verdiği zamanlarda işlediği suçtan büyük değildir."

Hatırladın mı? Kitabın ilk sayfasında vardı.

Doğalım, öyleyse suçluyum...

Evet. Julien La Mettrie'nin Makine Adam kitabından bir alıntıydı sanırım...

Bakın şöyle özetleyeyim: Yukarıdaki cümleyi, 100 kişiye gösterdikten sonra, bu kişilere, söyleyeceğim cümlelerden hangisini anlam olarak en yakın bulduğunu sorduğumuzu varsayalım.

Yüzde 1 ve belki de daha az kişi şu cümleyi seçerdi:

"Sahip olduğumuz içgüdüler, organik gereğimizin gerçeğidir. Onların yarattığı davranışları yadırgamamız, kendi varlığımızı yadırgamamız anlamındadır."

Diğer yüzde 1, şuna kanaat getirirdi:

"Nil Nehri'nin taşmasıyla tasvir edilen, doğanın esas varlığının hareketi, tıpkı diğer canlılarda olduğu gibi, insan için de geçerlidir. Doğal yapımız gereği olan bitenin sanki suçmuş gibi gösterilmesi çabası, insanın kendisini doğadışına koyması çabasıdır."

Başka yüzde 1, şunu beğenirdi:

"Doğanın bazı hareketleri, olagelmesini istemediğimiz hareketler olmakla birlikte, bunları; töreyle, hukukla, etikle, zorla, silahla durdurmamız mümkün olmadığı gibi, sonrasında cezalandırmamız da olası değildir. O hâlde, doğal hareketlerin kendisi, hiçbir şekilde "suç" değildir ve suç olmadıkları için cezalandırılamazlar ya da en azından cezalandırmaya kalkışmak gaflet hâli olur."

Hiçbir yüzde şunu beğenmezdi herhalde:

"Yahu kardeşim, nasıl ki doğal olagelimlerin sahiplerine suç isnat edip, ardından, vay öyle yaparsın ha, al sana ceza diyemiyorsun. Aynı şekilde benim, sokakta yürüyen bir kadına karşı üreme hisleri geliştirmem ve hatta buna kalkışmam da aynı doğal olagelimler içindeyse, *-ki köpekler bunu yaptığı zaman bayıla bayıla izliyorsun-* o hâlde bana da hiçbir şekilde suç isnat edip cezalandırmaya kalkışamazsın."

Aklı başında bir kısım yüzde, şunu beğenir miydi dersiniz?

"Doğaya ait kimliğimizin bir canlı olarak bize verdiği davranış şeklimizi, değiştirmek ve bu dünyadan olmayan bir varlık hâline dönmek için, doğal yapımızın dışavurumlarını baskılamaya çalışıyoruz. Böylece yeni davranışlar oluştururken, doğal davranışımızı cezalandıracak kurumlar oluşturuyoruz (hak-hukuk). Doğal davranış ihtiyacımız suç olarak belirlenirken, buna "anormal" diye isim takıyoruz ve bu anormallikleri belirleyecek "bilimler" üretiyoruz. Böylece, haklarımızı öğrenip, buna karşı, suç kabul edilecek olan davranışın ne olması gerektiğini araştırıyoruz. Yani, bağırsaklarınızı boşaltma ihtiyacını, sokak ortasında giderirseniz, "konulu kurallara uymsuz" bir hâlde, en yakın psikiyatri servisine götürülüyorsunuz ve oradaki psikiyatra bir türlü, bunun en doğal davranışınız olduğunu anlatamıyorsunuz. Köpeğiniz için bile, gün geçtikçe durum aynı hâle geliyor ve oncağızların, sokağa def-i hacet ederken utanmaları bekleniyor."

Onlar utanıyor mu?

- Kim bilir? Psikiyatrlara sormak gerek. Peki şuna ne dersiniz?

"Biz insanız ve farklıyız. Doğal varlığımızı boş verip, davranışımızı yeniden organize etmemiz gerekiyor ve doğal davranışlarımızı sergilememizin adına delilik diyebilmemiz için, yeni davranışlarımızın (normal) ne olacağını söyleyecek insanlara yani psikiyatrlara ihtiyacımız var."

Sonuçta şöyle olsa, en anlamlısı olurdu ve aslında 100 kişinin yüzü de (bence) şu anlatımı en yakın bulurdu:

"Bu yaptığın hayvanlık, sen ayı mısın da böyle davranıyorsun?"

Psikiyatrlar, cübbe giymiş rahiplerdir

Nejat Yavaşoğulları'nın söylediği şarkıdaki gibi sorarsak, peki 'nedir bu normal?'

Gelişmiş diye ünlenen, yerleşik düzenin tam hâkimiyeti altındaki toplumlarda, hukuk ve psikiyatri, bozacıyla şıracı gibidir. Elbette hukuku yaratan, dümdüz psikiyatri değildir, ama modern toplumda, psikiyatrinin kökü de aynı yaratım değil midir? Neyse, insanın toplum içindeki davranışlarını belirlemek adına, suçun ne olduğunu, en azından belirlenmiş kurallara göre, kimin suçlu "olamayacağını" belirleyen, psikiyatri mi değil mi? Şimdi hemen hukukun tamamını suç ve ceza üzerine yansıtmaya çalıştığımı söylemeye kalkmazsın umarım, çünkü öyle olmadığını belirtmeye çalışmıştım. Öte yandan, hak alışverişinde psikiyatri, kimlerin hak sahibi olabileceğini de belirler. Buna göre, aklî dengesizlik, hak mahrumiyeti getirir. Hoş, aklî dengesizlik konumuna girmiş bir kişinin ne kadar "hak arayışında" olduğu ayrıca sorgulanmalıdır ya, kısaca eğer "deliyseniz" haklarınız yoktur. Böylece başkasının haklarını tanımak sorunu da yoktur ve özgürce "suç" işleyebilirsiniz. Doğanın size vermiş olduğu, takıntılı olma özelliğini rahatlıkla kullanabilir ve her an hayatınızı riske sokacak bir unsur tarafından takip edildiğinizi dile getirebilirsiniz. Yerleşik düzenin kural ve kaygılarını boş verip, kendi dünyanızı yaratabilir ve gerektiğinde saldırganlaşabilirsiniz. Hatta başka kişilerin canını alabilir ve kendinizi güvende hissedebilirsiniz. Kimse size neden yaptın diye sormaz, ama bir yere kapatıp, "rehabilite" olmanızı bekleyebilirler. Ne demekse, rehabilite olursanız, yani, yerleşik düzeni tanır ve doğal dürtülerinizi bastırırsanız, salıverilirsiniz.

Önemli olan, belirlenmiş aklî denge ölçütleri içinde kalmayı başarabilmenizdir. Sizden beklenen budur. Aklî dengenin ölçütleri içinde olanlar, hukuktan yararlanır veya ona boyun eğer, olmayanların ne kadar olmadığı ölçülür ve hukuk dışına konur. Bu, sadece bir insana yapılabilir. Sıkıyorsa kaplanlara, geyiklere, kurbağalara da aklî denge ölçütleri koysalar ya.

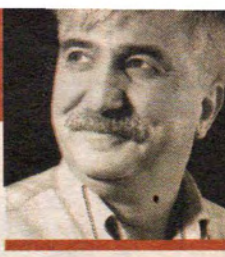
Velhasıl, insanı başka bir biçime sokmak veya ulaşılmak istenen biçime karşı koyan bireyleri ayıklamak için cüppe giymiş rahiplere psikiyatr denir gibi hiç de içimden gelmeyen bir tanım yapmak zorunda olduğum için çekiniyorum.

Neden?

Çünkü büyük olasılıkla aklımın değil ama dengesinin durumu, yakın zamanda tartışılmaya başlayacaktır da ondan.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: https://rantv.org

Cüneyt Kafkas
c.kafkas@superonline.com

"Bakar kör" edilmiş toplumun kör noktaları

Türkiye'de düzen siyaseti, tümüyle emekçi halk yığınlarındaki "kör nokta"lar üzerine kurulmuştur ve bu noktalar üzerinden yürümektedir. Laiklik ve Şeriatçılık, bu toplumun kör noktalarıdır.

Her halkın, her topluluğun kendi tarihinden gelen "**kör nokta**"ları vardır. Bu kör noktalar; inançlar, gelenekler, kültürel öğeler üzerinden; uzun bir tarihsel süreç sonucunda oluşur. Toplum bakar kör olmuştur; gözünün önünde çırılçıplak duran gerçekleri göremez. **Türkiye**'de düzen siyaseti, tümüyle emekçi halk yığınlarındaki kör noktalar üzerine kurulmuştur ve bu noktalar üzerinden yürümektedir. Laiklik ve şeriatçılık, bu toplumun kör noktalarıdır.

Kör noktalar kendiliğinden oluşmaz. Her zaman, hakim olan ezenler tarafından oluşturulur: Tarih, gelenekler, ideolojiler; hep ezenlerin iktidarına göre şekillenmiştir. Asırlar boyu kuşaktan kuşağa geçerek, hakimiyetini pekiştirir. Ve zaman içinde; yalanla-gerçek, haklıyla-haksız içiçe geçerek ayırt edilmez hale gelir. İşin kötüsü bu yalanlara en çok ezilenler inanır, dönemler değişse de bu yalanları "**kutsal değerler**" olarak yaşatmaya devam eder.

İlericilik-muhafazakârlık, ya da aynı anlama gelen laiklik-şeriatçılık ikilemi; Türkiye'deki siyasal yapının her dönem için temel ayrışma noktaları, 'kör nokta'ları; başka bir deyişle söylersek "**Türkiye'nin kördüğümü**" olmuşlardır…

Türkiye'de hiçbir sorun yoktur ki egemenler; Laikler ve İslamcılar olarak kutuplaşmasın. Ekonomide, siyasette, sanatta; toplumsal, bölgesel ve uluslararası tüm sorunlarda karşı karşıya geliyor ve tüm Türkiye'yi kamplaştırıyorlar. İlla bir sorun olması da gerekmiyor, olmayan bir sorunu var edip, aynı saflaşma ve kapışmayı gene sürdürüyorlar. Cumhuriyet kurulduğundan beri "**Laik düzen tehlikede-dir!**", "**Şeriat tehdidi**" teraneleri bitmez; ancak ne "**laik düzen**" gider, ne de "**şeriat**" gelir. Bu yüzden "**Laikçiler-şeriatçılar kapışması**" şaşmaz bir ölçüdür: Ne zaman bu kapışma alevlenir; bilmeliyiz ki sistem sıkışmıştır. Türban bunun örneğidir. Türkiye'de bir tarihte türban sorunu yoktu; önce var ettiler, şimdi tepe tepe kullanıyorlar. Sermaye kesimleri türban veya başka bir konu üzerinden kapışırken; gerçekte, yoksul milyonlara karşı amansız, imansız bir gizli iktidar koruculuğu yapıyorlar. Bu "**kayıkçı dövüşü**" tarihsel ve siyasal olarak Türkiye sermayedarlarının en güçlü iktidar aracıdır. Gösterilmek istendiği gibi sadece bir kesiminin değil, tüm sermayenin o kalleş, vurguncu, kanlı, o halk düşmanı ortak saltanatının en güçlü aracıdır.

Tavuk karası

"**Kuzey Irak seferi**" ikinci plana düşürse de, sermayenin türban üzerinden sürdürdüğü kapışma devam edecek. Ancak kapışma türbanla bitmiyor, "Anayasa **tartışmaları**" da aynı eksen üzerinden kızışarak sürecek. Cumhuriyet kurulduğundan beri süren bu siyaset hokkabazlığından, bu sistem temellerinden sarsılıncaya kadar kurtulamayacağız.

Türban üzerinde koparılan fırtınaya yoksul milyonların katılması, bu temelde saflaşarak bu kirli savaş hilesinin iğvasına kapılması; bu halkın nasıl bir paryalaşmaya zorlandığını göstermektedir. Böylesi hileli bir oyuna yıllar yılı kanarak kendisini unutan bir toplum, gözlerine "**tavuk karası**" inmiş, çok derin uykuda demektir. Ve bu kör nokta, toplum için büyük bir zaafiyettir. Gene de toplumların kör noktaları anlaşılabilir. Ama asıl zokayı yutan ve bu zehiri topluma taşıyan ilerici, aydın, "**solcu**" geçinenler çukurun dibindedir. Laisizm, özgürlükçülük, kadın özgürlüğü veya en sıradan muhaliflik için, veya ne adına olursa olsun; kim ne adına, ne hakla, kime, neyi, nasıl giyeceğini söylüyor, dayatıyorsunuz? Siz kimsiniz, nereden geldiniz, kimin adına ve niye bu çığlıkları atıyorsunuz? "**Laik düzen**" bu kirli düzeni korumak için yılardan beri, bu savaş hilesiyle, bu halkın beyninde boza pişiriyor. Muhaliflik, solculuk hatta komünistlik adına aynı oyuna katılanlar ve emekçi halk yığınlarını bu temelde birbirlerine düşman edenler; kimin borazanını, niye çalıyor? "**Türbanlılar çoğalırsa başı açıkların özgürlüğü elden gider**" korkusu mudur? Korkunun ecele faydası yoktur. Zaptiye tedbirleriyle, genareller eliyle hiçbir yerde, hiçbir özgürlük korunamamıştır. Tersine benzeri yöntemler her zaman karşıtını güçlendirmiştir. Laik Türkiye Cumhuriyeti bunun somut örneğidir.

Tekrar söylüyorum; Türkiye egemenleri, "**İlericilik-muhafazakârlık**" ya da aynı anlama gelen "**laiklik-şeriatçılık**" ikilemi gibi kör noktalar üzerinden kendi hegamonyalarını ve iktidar kavgalarını yürütürken; aynı zamanda ve asıl olarak emekçi halk yığınlarına karşı bu kirli sistemi koruyorlar.

Muhafazakârlığın etkisindeki milyonlarca Müslüman emekçi için; bugün kendisine İslamcı diyen tüm parti, tarikat vesaire kurum ve kuruluşlar arasında nasıl bir ilişki vardır? **Tayyip Erdoğan** ve partisi, tarikatlar, İslamcı holdingler kimi ve neyi temsil ediyor? Bunlar Müslüman emekçilerin çıkarları için mi çalışıyorlar?

Hiçbir laik, eğer satılık veya avanak değilse; söz konusu gürûhun Müslüman emekçileri kullanan, İslamiyetle çıkar ilişkisinden öteye bir ilişkisinin olmadığından şüphe etmez. Bu kesimin sahtelikleri ve çıkarcılıkları laikler için apaçıktır. Ancak aynı şey emekçi Müslümanlar için geçerli değildir. Onlar, yılların şartlanmışlığıyla bu kesime kör bakarlar; "**Ezan-Kur'an**", "**Dinimiz**" diyen bu bezirgânların peşinden gözleri kapalı giderler. Ezanın, Kur'anın temsil ettiği şeyler; ezenler için farklı, ezilenler için farklıdır. İslamiyete inanan yoksul milyonlar, bu sözleri duyduklarında her şeyi unutur. Niçin unutur? Asırlardır her şeyi ellerinden alınmıştır: Açtırlar, çıplaktırlar, işsizdirler, ayaklar altında süründürülüyordurlar… Hepsine şükrederler, ama bunlardan vazgeçmezler. Çünkü bu acımasız ve adaletsiz dünyada ellerinde kalan sadece ve sadece bunlardır. Bunlara sıkı sıkıya sarılırlar. Sarıldıkça da kendi gerçeklerinden kopar; kendi zalimlerine, kendini sömüren kan emici zorbalara kolayca teslim olurlar. Ezilenler, kendilerini ezenlerin en büyük koruyucusu haline gelir. Köle, köleliğinin devamı için ölümüne direnir. Mazlum, zalimin kılıcı kesilir. Yoksul, zenginin kirli saltanatının bekçisi olur. Bu koşullardaki yoksulların beyinlerindeki zincir kırılmadan hiçbir adım atılamaz.

Demirel ve Erdoğan

Türkiye'de en çok aldatılan, yalanlarla beslenen kesim Müslüman yoksullardır. Her türlü gericilik bu emekçilerin beyinlerini kelepçelemiş, gözlerine perde çekmiş, onları en iğrenç çıkarlarının oyuncağı haline getirmiştir. Müslüman yoksulların kör noktalarını büyütenler din baronlarıdır ve bunu sistem için yaparlar. Bir kısmını kendileri sömürürler, ama asıl ana gövdeyi "**Laik**" finans baronlarının önüne fırlatırlar. Müslüman kitlelerin çarpık bir din kültürüyle uyutulması, İslamcı geçinen sermayedarlardan çok, asıl olarak "**Laik TÜSİAD**" baronlarının çıkarınadır. Müslüman emekçi milyonlar böylesi bir cendereye sokulmadan bu kirli düzen bir gün bile ayakta kalamaz. İslamcı partiler, tarikatlar, vakıflar; "**Laik sistem**"in öteki ayağıdır. Müslüman emekçileri din ve islamiyetle uyutanlar, modern kesimleri laiklik afyonuyla uyuturlar.

Bugün Türkiye'ye hakim olanlar, Türkiye'yi yönetenler, Türkiye'yi bu noktaya getirenler bellidir. AKP, tarikatlar, "**irticacılar**" denilenler gökten zembille inmedi; bu düzenin içinden çıktılar. Bugün laisizm şövalyeliğine soyunan **Süleyman Demirel** ve **Tayyip Erdoğan** arasında özde hiçbir fark yoktur. Laisizmin tartışmasız temsilcisi **Ecevit, Fethullah Gülen**'le kol kola girmekte tereddüt etmedi. Bugünkü **Genelkurmay** paşaları ile **Kenan Evren**'in laikliği arasında bir fark yoktur.

Tayyip Erdoğan ve AKP çevresinde toplanan tüm İslamcı tarikat ve holdingler Müslüman emekçileri yıllardır uyutarak sömürüyor ve sömürtüyorlar. Peki, eski Demirel'le Ecevit, şimdiki **Baykal**'la **Bahçeli** hangi konuda Erdoğan ve AKP'den geri kalıyor? CHP yıllardır laikliğe inanan ve kendisine oy veren yoksullar için ne yaptı? Bunların hepsi; her renkten sermaye -*laik holdingler, yeşil holdingler*- bir ve aynı kesimlerdir. Hepsi birden mevcut kirli düzenin yaratıcısı ve sahipleridir. Bu düzen çeşitli parti ve kurumlarıyla bir bütündür. Laik ve dini kurumlar hem birbirleriyle iç içedirler, hem de ayrı ayrı kamplar halinde kavga içinde görüntüsü verirler.

Yedi başlı ejderha

Bir kavram olarak devlet, hepsinin üstünde ve laik görünümdedir. Gerçekte devlet laik ve dini kurumları kendi içinde taşır ve temsil eder. Devletin hem laikler hem din ve tarikatçı kurumlar içinde kolları vardır. Bir koltuğuna laikleri, diğer koltuğuna şeriatçıları alır. Laik kesimleri, şeriat öcüsüyle; dindar kesimleri komünizm, dinsizlik öcüleriyle korkutup, terbiye eder. Her iki kesim arasında kudurgan bir düşmanlık yayar. Farklı kültür ve inançtan toplum kesimlerini birbirine karşı kışkırtmakta sınır tanımaz. Tarihsel ve toplumsal köklerden kaynaklanan ama birleşmeye engel olmayacak farklılıkları tam bir düşmanlığa, kan davasına dönüştüren bu devlettir; devletin politikalarıdır.

Bu tezgah, "**Türkiye'nin kördüğümü**"; sağlam temellerde kurulmuş ve yüz yıldır tıkır tıkır işliyor. Müslüman emekçiler, kurtulmak için AKP ve tarikatlara kaçarlar. Yani bu sistemden kaçmak için AKP'ye koşarak, sistemin temellerine harç olurlar. Laik, ilerici kesimlerse şeriat ve irtica tehdidinden korkuya kapılıp, **CHP** ve **TSK**'ya sığınırlar. Gericilikten kaçarlar, ama aynı sistemin temellerini biraz daha güçlendirirler. Bu sistem ve devlet yedi başlı ejderha gibidir. Her bir başı halkımızın bir bölüğünün kanını içerek her gün biraz daha büyür, biraz daha güçlenir. AKP'ye, Fetullah'a, tarikatlara destek ve oy verenler, kan taşıyanlar aynı zamanda CHP'ye, TSK'ne, nefret ettiği bürokrasiye kan ve güç vermektedir. Müslüman emekçiler iyi bilmeliler ki, Tayyib'e Fethullah'a verdikleri her destek, kimden kurtulmak istiyorlarsa onlara gidiyor; daha fazla sömürü, daha fazla zulüm, daha fazla aşağılama, daha fazla yoksulluk olarak dönüyor. Sizlere ne idüğü belirsiz bir komünizm düşmanlığı, Kızılbaş düşmanlığı veya laik emekçi kardeşlerinize düşmanlık kalıyor. Laik emekçiler için de durum aynıdır. CHP'ye ve Laik cenaha verdiğiniz tüm destek Erdoğan'a ve tarikatlara da gidiyor. Orduyu, CHP'yi desteklerken irticayı, şeriatı güçlendirmiş oluyorsunuz. Size de Müslüman emekçi yığınlara düşmanlıktan başka bir şey kalmıyor. Her iki kesim birlikte; bu kirli sistemi, bu sistemin sermayedarlarını biraz daha kalınlaştırırken, kendi boyunlarındaki ilmiği biraz daha sıkmış oluyorlar.

Biri olmadan, diğeri olamaz

Sistemin bam teli bu cümledir, aynı zamanda da anahtarı… Ancak bu anahtarla, bu kirli kuyunun kapağını aralayabiliriz. Bunlar, birbirlerine muhtaç olduklarının bilincindedirler. Hem öylesine bilincindedirler ki, biri zayıflayınca diğeri yardımına koşar. Siyam ikizleri misali, istemeseler de birlikte ve birbirlerini destekleyerek hastalıklı varlıklarını devam ettirebilirler. Yakın tarihte bu durum çok somuttur: "Laikçi-şeriatçi" kavgası, bunların siyam halleridir. Bu sistem, irtica olmadan ayakta duramaz. Türkiye'de irticacı kalmasa; bunlar dünyanın her tarafına koşarak irticacı arar, bulur ve ihraç ederler. Nitekim **12 Mart 1971 Cuntası**'nda, partisi kapatılan -*Milli Nizam Partisi*- **Necmettin Erbakan**, siyasetten elini ayağını kesmiş; hatta Türkiye'yi terk ederek **Almanya**'ya yerleşmiş, bir Alman üniversitesinde profesörlüğe başlamıştı. Laik darbeciler, NATO'da görevli bir genaralle birlikte bir heyet göndererek Erbakan'ı Türkiye'ye dönmeye ikna ettiler. "**İrticacı!**", "**Şeriat getirmek istiyor!**" diye kapattıkları partisini yeniden kurmasını istediler. İstediler çünkü, şeriat tehdidine Erbakan'ın değil onların ihtiyacı vardı. Bu "**irticacı**"lar olmadan, bu "**laik**"ler olamaz. Bu şirret "**laik**"ler olmadan bu "**irticacı**"lar olamaz. İkisi birbirine kan vermeden, ikisi birlikte bu halkın kanını emmeden bu kirli düzen ayakta duramaz. Soy la-

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

timurdan@yahoo.com Timur Danış

iklerin irtica suçları, yukarıdakilerle sınırlı değil. Bugün hedefe oturttukları imam hatipleri ve kuran kurslarını şeriatçıların iktidarları değil, soy laik CHP ve **"Ultra laik"** cunta iktidarlar **Türkiye**'nin her tarafına yaydı.

AKP; liberal dangalakların söylediği gibi **"kenar"**, **"çeper"** değil sistemin organik bir parçasıdır. AKP'nin yürüttüğü program **Kemal Derviş**'li CHP'nin de, daha önce üçlü koalisyon olarak MHP'nin de programıdır. Bu sistem açısından birinin veya diğerinin iktidar olmasının anlamı başka yerdedir. Kim gelirse gelsin aynı programı uygulayacaktır, burada fark yok. Önemli olan kitlelerin canlı ve diri tutulmasıdır. Bu iki kampın birbiriyle **"her yol mübah it dalaşı"**nın; siyasetin yerini alması, her iki kampın, her türlü pisliğinin, tabii ki sistemin tüm kirlerinin arka plana itilmesine yaramaktadır. Aynı zamanda kitlelerin, korkutularak itildiği veya kıstırıldığı köşede, itirazsız bu reziller saltanatının bir ucundan bu kirli ilişkilere razı edilmesidir. Kürtler'le Türkler'in, laiklerle şeriatçıların veya ilericilerle gericilerin karşısındakinden korkarak, birilerinin Erdoğan'a, diğerlerinin Baykal'a mecbur kılınmasıdır. Önümüzde can yakan, ocak yıkan, kan isteyen uygulamalar var ve kitleler bunlara ancak böylesine bir atmosferle sessiz kalacak?...

Aslında her iki kesimden emekçi milyonlar, bir biçimiyle bu tezgahın farkındalar. Tayyip Erdoğan ve AKP'nin ne olduğunu, içeride ve dışarıda kime hizmet ettiğini, arkasına toplanan kitleler, belki aydın geçinen siyaset esnafından daha iyi görüyor. CHP ve Baykal için de aynı şey geçerlidir. Ancak oluşturulan atmosferle, kitleler bir kere daha bu odaklar eliyle sisteme kilitlenmiştir.

"Bir kördüğüm ki içim, çözdükçe dolanıyor"

Emekçi kitleler, gelecekten umutsuzlar. Bu, sistemden umut kesmek anlamına geliyor. Alternatifsizlik ve itildikleri sefalet ve çaresizlik, kendilerine olan güveni öldürmüş. Hem kendilerine güvenmiyor, hem farklı gördüğü emekçi kardeşlerinden korkuyor; yani emekçi halk kendine güvensiz, kendinden korkar duruma hapsedilmiş! Bu durum, bu kör nokta, bu kirli sistemin ve sahibi laik ve yeşil patronların en büyük gücüdür. Tam olarak şu anlama gelir, bu topraklardaki laik-şeriatçı düşmanlığı; emekçi ve yoksul milyonların kefen bezi, sermaye düzeninin çelik zırhıdır. Aynı tekstil fabrikasında güvencesiz, boğaz tokluğuna çalışan; aynı çamurlu ve sellerin götürdüğü mahallelerde oturan yoksul Alevi kızı Fatma ile yoksul Sünni kızı Emine'nin kaderi de, kurtuluşu da aynıdır. Fatma'nın Emine'ye, Emine'nin Fatma'ya düşmanlığı; kendi kendisine düşmanlığıdır. Emine, Tayyip'in, Fatma, Baykal'ın peşinden gittiği müddetçe kendi kendisine kötülük yapmaya, kendi kendisine düşmanlığa devam edecektir.

Tarihten biliyoruz ki, **"kördüğüm"**ler; bu topraklarda kılıçla çözülüyor!

Bütün iş, kılıcı ele alabilmekte...

Nükleer santral yaptırmayacağız

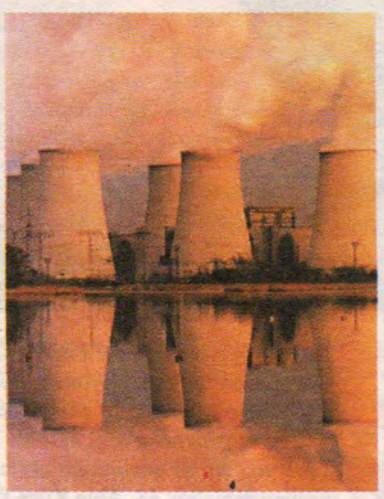
Türkiye bir kez daha nükleer santral kumarı ile karşı karşıya. Nükleer lobi ülkeyi nükleer arenaya çevireceklerini açık açık söylüyorlar. Onların karşısında ise olağanüstü bir Akkuyu-Sinop deneyi var.

İki arkadaş, geçen ay **İstanbul Lütfi Kırdar Kongre Merkezi**'nde bir günlüğüne toplanan **Nükleer Arena**'yı ziyaret edip, gladyatörlere, **"Nükleer santral yapmayın"** demiştik. Beklendiği gibi sözümüzü dinlemediler, nükleer faaliyetler bu ay içinde de hızlandı. Ayın ortalarına doğru **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Hilmi Güler**, ilk nükleer santralin **Akkuyu**'da yapılacağını açıkladı ve şirketleri tekliflerini vermeye çağırdı. İlk santral Akkuyu'ya yapılacak, **Sinop**'a ise nükleer teknoloji merkezi kurulacak. Dolayısı ile otuz yılı aşan slogan yine geçerliliğini koruyor.

Adettendir; nükleer ile ilgili ne zaman bir adım atılsa, televizyonlar Sinop'dan ya da **Mersin**'den bir bağlanırlar. Bakan'ın, **"Sinop'a da santral yapılacak"** açıklamasının ardından, **NTV**'den **Banu Güven**, Sinop'a bağlandı ve **Belediye Başkanı Zeki Yılmazer**'e kentlerinde kurulmaya çalışılan nükleer santral ile ilgili ne düşündüğünü sordu. Yılmazer, **"Öteden beri nükleer santrale karşı çıkanlar solculardır"** deyiverdi. Yılmazer'in yanıtı, nükleer tartışmaların, bundan sonra seyredeceği uslup için de fikir veriyordu. Ne bilsin Yılmazer; Akkuyu'da nükleer santrale karşı çıkan köylülerin, nükleer santral isteyen **ANAP**'lı adaya karşı, **DYP**'li adayını seçtiğini. İki önceki yerel seçimde, köylüler, MHP'si, DYP'si, CHP'si, partisi, partisizi ile, belediye başkanını seçerken bir tek ölçüye bakmıştı: Belediye başkanı adayı nükleer santral istiyor mu, istemiyor mu? Sandıktan o zaman, **"Nükleer santrale hayır"** yanıtı çıkmıştı.

Öte yandan, 1995 yılında katıldığım, **"Nükleersiz bir dünya için Avrupa uzun yürüyüşü"** sırasında **Slovakya, Ukrayna** ve **Rusya**'da nükleer santrallerin önünde çok sayıda eylem yapmıştık. Bu eylemlerden biri de Rusya'nın ünlü **Smolensk Nükleer Santrali**'nin önündeydi. Santralin ana girişinde, **Lenin**'in görkemli bir mozaik işlemesi vardı ve altında aynen şu sözler yazıyordu:

"Sosyalist sistem, Sovyetler Birliği'nin elektrifikasyonu üzerinde yükselecektir."

Bu satırların aynısına, gençlik yıllarımda Sovyetler Birliği Komünist Partisi tarihini okurken raslamıştım. O zaman komünist bir gençlik kuruluşunda çalışıyordum ve Lenin'e hak veriyordum. Yıllar sonra bu kez Lenin'in duvara mozaikle yazılmış yazısının tam karşısındaydım.

Elbett ki Sinop Belediye Başkanı Zeki Bey bunları nereden bilecek?

Zeki Bey nükleer geçmişi bilmeyecek ama bu öğrenemeyecek anlamına gelmiyor. Nükleer karşıtlarının birincil işi de insanlara nükleer gerçekleri anlatmak olmalı. Zaten Hilmi Güler'in açıklamasının ardından ilk tepkiler de gelmeye başladı.

Mersin Nükleer Karşıtları Platformu, "Nükleer santral istemiyoruz" dedi. Platform adına açıklama yapan **Elektrik Mühendisleri Odası Başkanı Kamer Gülbeyaz, "Türkiye'nin kurulum, üretim, işletim ve güvenlik maliyetleri çok yüksek olan, atık sorunu çözülemeyen ve tüm dünyada elektrik üretim yöntemi olarak terk edilen nükleer enerji santrallerine ihtiyacı yok"** dedi ve ülkenin bütün duyarlı kesimlerini nükleer santrallere karşı gelmeye çağırdı.

Greenpeace: Nükleer kumara hayır

Nükleer santral ihelesine karşı bir tepki de **Greenpece**'den geldi. Greenpece, nükleercileri, Türkiye üzerinde bir kumar oynamakla suçladılar ve onları canlı bir performansla protesto ettiler. **Greenpeace Akdeniz Ofisi** eşzamanlı olarakta da **"Nükleer enerjinin ekonomik durumu bilgilendirme raporu"**nu açıkladı.

Bu raporun temel başlıkları şöyle:

- Nükleer enerjinin maliyetleri tahmin edilenin iki üç katına maloluyor.
- Yüksek yatırım maliyetleri ve zayıf performans nükleer endüstriyi rekabet edemez hale getiriyor.
- Rekabete elverişli olmayan nükleer enerji devletin parasına ihtiyaç duyar.
- Nükleer santrallerin söküm maliyetleri hesaplanamamaktadır.
- Nükleer enerji hükümet teşviği olmadan ekonomik hale gelemez.
- Yenilenebilir enerji piyasası büyük bir sıçrama göstermektedir. Yenilenebilir enerjilerin maliyetleri düşüyor.

DOĞA DERNEĞİ

Nükleer enerji çözüm değil

Kuruluşundan bu yana Türkiye doğasının sorunlarına çözümler arayan ve 2002 yılında kurulan Doğa Derneği de nükleer enerjiye tavrını koydu. 2002 yılında kurulan ve kısa zaman diliminde 40 binin üzerinde aktif destekçisi olan dernek, **"Enerji ihtiyacının sürdürülebilir enerji kaynaklarına ve enerji verimliliğine yönelmekle karşılanabileceği ilkesini benimsemiştir. Uranyum gibi yenilenemeyen enerji kaynakları bu ilkenin tümüyle dışındadır. Bu nedenle, Doğa Derneği Türkiye içinde veya dışında, yer ayrımı gözetmeksizin, nükleer enerjiyi bir çözüm olarak kabul etmemektedir ve Türkiye'nin kısıtlı kamu kaynaklarının nükleer santrallerin yapılması için kullanılmasına karşıdır"** duyurusunda bulundu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Juno filmiyle en iyi orjinal senaryo oskarını kazanan sıradışı bir kadın ve onun hikayesi:

DIABLO CODY'NİN JUNO'SU...

Juno... Hayır, Alaska'da bir şehir adı değil. **Ellen Page**'in resmen soluk verdiği, "Juno MacGuff" sözünü ettiğimiz. **Diablo Cody**'nin yarattığı ayrıksı karakter. Cody'in kaleminden çıkan diğer karakterler de en az Juno kadar kuvvetli. Hepsi insanın zihninde yer ediyor.

Juno onaltı yaşında, çevresindekilere pek de benzemeyen, zeki bir kız. En çok da sıkıntıdan, okul arkadaşı **Paulie Bleeker** ile yatar ve bu faaliyet sonucunda kendisini hiç de beklemediği bir vaziyet içinde bulur. Juno, o yaşında hamile kalmıştır. İlk başta bebeği aldırmaya karar verir. Fakat vicdanı el vermeyince onu dünyaya getirip iyi bir aileye evlatlık verme konusunda bir karar alır. Erken yaşında başına gelen bu talihsizlik ile üst düzeyde bir olgunlaşma moduna doğru yol alır Juno film boyunca. **The Moldy Peachers**'ın fevkalade dokunaklı parçalarının bulunduğu filmin anlatım üslubu, izleyenlerin tek bir sahne ile pis pis sırıtmalarına ve hemen akabinde gerçekleri çok ani bir şekilde yüzlerine vurarak hüzünlenmelerine, genç bir kızın büyüme serüvenini bir gün başına gelen bu çarpışma sonucunda, tuhaf bir yola girişini çok dingin bir şekilde anlatsa da, bu ergen serüvenini olduğundan çok daha farklı ve çarpıcı kılıyor.

Düşük bütçeli olsa da tam bir bağımsız yapıt

Yedibuçuk milyon dolarlık bir bütçe ile çekilen ve sadece Kuzey Amerika sinemalarında 110 milyon dolar hasılat elde eden, izleyiciyi büyülenir gibi tuhaf bir etki içine sokan bu duygusal gençlik güldürüsü dramı; bağımsız ve düşük bütçeyle üretilen yapımlara verilen **Independent Spirit Ödülleri**'nde en iyi kadın oyuncu, - *ki bu; Ellen Page isminin tam olarak doğuşu manasına geliyor*- en iyi film, en iyi ilk senaryo, en iyi yönetmen dallarında ve aynı zamanda **65. Altın Küre Ödülleri**'nde de 3 dalda aday oldu. **Roma Film Festivali**'nde ise En İyi Film Ödülü'nü kaptı.

Toronto ve Roma Film Festivalleri'nde "halkın tercihi" ödüllerini de aldı. Dört dalda **Oscar** ve adayı oldu. Ayrıca, **Amerikan Senaryo Yazarları Birliği Ödülleri** de cabası.

Yaşamından memnuniyetsizliği Cody'i tavana fırlattı

Diablo Cody'nin daha evvelinden bir **"Oscar"** geçmişi yok ama şu an kişisel hayatına, geçmişine, bu zamana kadar kadar yapıp ettiklerinin tümüne, kazandığı **"en iyi orijinal senaryo"** oscarı sayesinde herkes neredeyse mercek tutarak bakar vaziyette. İnternette resimleri dönmekte. Oscarı alana kadar çalıştığı işler en üst düzeyde merak konusu ve elbette blogları da çılgınlar gibi tıklanmakta.

Cody'nin ilk iş deneyimleri okuduğu üniversitenin radyosunda DJ'lik, bir hukuk bürosunda ve bir reklam firmasında sekreterlik olmuş.

Sırf meraktan ve yapmakta olduğu sekreterlik işinin sıkıcılığından, onu kendine bir türlü olduramadığından ve tabii ki de zevk alacağı bir hobisi olması açısından Minneapolis'in **Skyway Lounge** adındaki hırpani striptiz klübünde amatör gecelerde çalışmaya başlar Cody. - *Juno'nun sıkıntıdan seks yapma isteğini burada hatırlatmak istiyorum.*- Bu deneyimden alabildiğine faydalanmak için işlerini iptal edip tüm gün klüpte kaldığı da söyleniyor o zamanlar. Bir süre sadece erotik telefon hatlarında da çalışmış ama kısa zamanda striptiz işine geri dönmüş. Yazar yine de **"seks operatörü"** olarak çalışmanın da yazabilme kabiliyetini oldukça geliştirdiğini, çünkü arayanların durmaksızın değişen karakterler olduğunu, hepsini bir şekilde memnun etmek gerektiğini ve böylelikle kendisini de farklı karakteristik özellikler içinde bulduğundan ve bu tempoya ayak uydurmaya çalışırken, hayal gücünü katladığından bahsediyor. Striptizi bırakmak değil de, biraz daha geride durma kararı aldığında ise kendini gazeteci olarak bulmuş ve yazınsal gelişme ve tanınmaya başlama süreci de onun için bu zamanlarda başlamış.

Senaryolar tutmazsa striptize döneceğim

David Letterman'in şovunda striptiz işini oldukça eğlenceli bulduğundan bahsediyor Cody. O zamanlar bir reklam şirketinde çalışırken kendi kendine, **"Hayatta benim için başka şeyler olmalı. Burada olmak yerine çıplak kalmayı tercih ederim!"** şeklinde sanrı sayılabilecek bunalımlar yaşamış. Letterman'ın striptiz işi hakkındaki sorularını büyük bir saydamlıkla yanıtlıyor. Bu sanrılar onu, içindeki sıkıntı ve memnuniyersizlikten kurtulması açısından, macera kelimesi ile eş anlamlı olan, stiptiz kulübüne götürmüş. Orada yaşadıkları ve gördükleri ise onun için kafa çalıştıran, fikir doğuran ve kesinlikle farklı olan malzemeler. Letterman Cody'ye sevgilisinin striptiz yapıyor olmasına karşın tepkisini soruyor. Cody'nin cevabı hakikaten ardından ya da yüzüne bile olsa edilen eleştirileri umursamadığının en

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

melistukel@gmail.com **Melis Tükel**

büyük kanıtı; **"Sevgilim için çok havalı ve çarpıcı bir şey striptiz yaptığımdan bahsetmek."**

Cody'nin babası ise sadece bu işten ne tür avantajlar kazandığını sormuş O'na, en olumlu tavrı ile. Juno karakterinin dürüstlüğü Cody'in her yerinden akıyor resmen! Juno'nun filmdeki hayali; onu eksiği ve fazlası ile "olduğu gibi" seven birisini bulmaktı. Cody'de Juno'dan parçalar bulmak çok kolay ve O Juno'nun hayalini çoktan gerçekleştirmiş, kendisini olduğu gibi sevenleri bulmuş gibi görünüyor. Aynı programda eğer bu yazın işleri yolunda gitmez ise fazlası ile özlediği kulübe tekrar döneceğinden ve bundan büyük zevk duyacağından bahsediyor Cody. Konuşması ise izleyicilerin ve Letterman'in kahkahaları ile durmaksızın bölünüyor. Rahat tavırları, içtenliği, tabii ki özgünlüğü ve kendini hemen belli eden akıl kıvraklığı dikkate alınacak olursa evet, O, hakikaten eleştirmenlerin de dediği gibi, Hollywood'un son zamanlarda gördüğü en zeki kadınlardan biri olmalı.

Bir gazeteci olarak o sıralar **City Page** adında haftalık bir dergide yazmaya başlamış fakat editör kadrosunun değişimi Cody'nin bu dergiden ayrılması için yeterli olmuş. Cody 2007 yılının aralık ayına kadar, şu anda yayımlanmayan, **Jane** isimli bir dergide yazıyordu.

Sosyete karşısına ilk çıkışı, kendini o camiaya ilk gösterişi ise **Entertainment Dergisi**'nin arka sayfasındaki sütunları ünlü korku ve gerilim yazarı **Stephan King** ile dönüşümlü olarak kullanmaları ile patlak vermiş.

Seks endüstrisini didik didik eden bir blog: Pussy Ranch

Cody'nin ileride menejeri olacak olan **Mason Novick** onun **"Pussy Ranch"** isimli, seks endüstrisini ti'ye alan ve Cody'in gerçek yaşamından anılarını içinde bulunduran blogunu altı ay boyunca evinde kahkahalar atarak ve büyük zevk alarak okumuş. Cody'in yazarlık kabiliyetinden fazlasıyla etkilenmiş olan Novick'in O'na ulaşması va yaptıkları görüşmeler sonucunda 1978 doğumlu Cody kişisel güncesini, **"Candy Girl: A Year in The Life of an Unlikely Stripper"** isimli bir kitap olarak, yirmi dört yaşındayken yayımlatmış oldu. Candy Girl, bir striptizcinin içini sakınmadan dökmeye cesaret edebildiği, ayrıştırıcı, baştan çıkarıcı ve elbette ince zeka ürünü bir

kitap. Kitabın New York'ta bulunan **Gotham Books** isimli yayınevine satılması sonucunda Cody popülerliğe doğru koca bir adım atmış ve adından söz ettirmeye iyice başlamıştı. İkilinin amacı ilk başka günceyi film stüdyolarına göndebilmek için örnek bir senaryo üzerinde çalışmaktı fakat Cody bir kaç ay sonra Novick'e Juno'yu yolladı. Cody'nin Juno'su 2005 mayısında, karar mercileri tarafından oldukça etkileyici bulundu ve hemen bir yönetmen arayışına geçildi. 2006 yılı ağustos ayında ise filmin yönetmenliği için **"Thank You for Smoking"**in yönetmeni **Jason Reitman** uygun bulundu.

Cody'nin ikinci senaryo çalışması olan **"The United States of Tara"** ise; kimlik karmaşası içinde olan bir annenin öyküsü ve fikir babası . İnternette seks endüstrisi hakkında yazılar yazan, eski striptizci ve işler yolunda gitmez ise yeniden striptize dönmeye hevesli, camianın alışık olmadığı tarzdaki bu kadının **"dahi"** kelimesi ile eş anlamlı olan **"Spielberg"** ismi ile aynı çalışmada yer alması ise Diablo Cody ismini ileride de sıkça duyacağımızın garantisi.

Daha sonra yazdığı **"Girly Style"** isimli senaryosunu **Universal Stüdyoları**'na, "" isimli gerilim temalı senaryosunu **Fox Atomic**'e satmış ve en son olarak da **Sateven Antin**'in yönettiği ve yazdığı bir müzikal olan **"Burlesque"**in senarist kadrosunda kısmen de olsa bulunmuş.

Girly Style'ı şöyle anlatıyor Cody:

"Kızların perspektifinden anlatılan bir kolej seks komedisidir. Ön planda bekaretini kaybetmeye kesin kararlı kızlar vardır ama olağanüstü seçicidirler. Erkekler üzerine seks komedileri yaparken ana espri, onların daima önüne gelenle seks yapacağı şeklindedir. Bu filmde ise, kızların ilk cinsel deneyimlerinin mutlaka çok özel olması gerektiği yönündeki yaklaşımı öne çıkıyor."

Düşündüm. İstemeden aklıma geldi. Cody'nin katıldığı panelleri, tüm televizyon şovlarını youtube fasilitesi sayesinde izledim. Yazarın kendi karakteristik özelliğinden kaynaklanan olağanlığı neyse de ona sorular soran ve film hakkında, çalışmaları, seks endüstrisinin neresinde durduğu, striptiz günleri ile ilgili sohbete başlayan herkes de o rahat tavır içinde. Düşündüm. Aklıma geldi.

Kimsenin hakikaten umrunda değil. Kimmiş, nereden gelmiş, eskiden neler yapmış, neler etmiş. Konuşulanların tümü Cody'nin sükse yapan başarısına bağlanıyor. Magazinsel kaygılar elbette mevcut. Diablo Cody kişisinin kendisini herkese tanıtmadan evvel yaşadıkları elbette merak ediliyor ama esas mühim nokta olan yaratıcı yazarlık becerisi; hem Cody'nin kesinlikle ayrıksı ve kendine fazlasıyla güvenen duruşu , hem de başarısının gerçekliğine inanan ve ona ciddiyet ile saygı duyanlar sayesinde asla es geçilmiyor. Buralarda olsa televizyona çıkması bile cezalar ve tenkitler doğurabilirdi sanki. RTÜK, televizyonda **"seks endüstrisi"** gibi bir terimi sıklıkla kullanan, striptiz anılarını rahatlıkla anlatan bu kadın hakkında bilmem kaç bin şikayet alırdı herhalde ve böylelikle senaryosu daha evvel çekilen hiç bir yapım ile örtüşmeyen bu film de eriyip gitmiş olurdu. Cody'nin striptiz borusuna asılı şekilde ya da transparan bluzları ile çekili fotoğraflarından öteye gidemezdik. Hani nasıl **Sibel Kekilli**'nin Altın Ayı Ödülü alan ve dünya çapında ses getiren **Duvara Karşı** filmindeki başrol oyunculuğu ve kabiliyeti, internette yayılan porno kayıtlarından daha mühim ve ilgi çekici bulunmadı... Cody bu işi buralarda yapmış olsaydı misal, kaderi Kekilli'ninkinden farklı olmaz, başarısı gazetelerin internet sitelerinde dolanan erotik fotoğrafları ile buharlaştırılıp, yok edilirdi. Kabiliyetine saygınlık ile cevap verilen başka bir yer bulurdu O da kendine.

Öyle düşündüm.

Bildiğin; sinir oldum.

Brook Busey'den ötesi; Diablo Cody kişisi

Diablo Cody esasen Chicago'lu fakat internetten tanıştığı ve o zamanlar sevgilisi, şimdi ise eşi olan Jonny ile yaşamak için Minnesota'ya taşınmış. Şu havalı isim Diablo Cody esasen sadece yazar adı. Diablo İspanyolca'da "şeytan" manasına geliyor. Kendisinin alabildiğine ezik bulduğu gerçek ismi ise; Brook.

"Brook Busey-Hunt".

"Hiç de heavy metal ve cool bir isim değil" diyor. Cody aynı zamanda; Iowa Üniversitesi iletişim fakültesi mezunu.

Cody olmasaydı, kafasından geçenler ve yazabilme kabiliyeti olmasaydı ve tabii bu kadar özgün bir karakter olmasaydı O, o zaman Juno diye bir film çekilemeyecekti. Başrol oyuncusu Ellen Page biraz daha beklemek zorunda kalacaktı parıldamak için. Yönetmen ve yapımcılar da aynı şekilde. Pek de severek yapmadığı ve üstelik pek de başarılı olmadığı iş yerinden çıkıp algı kapılarını başka yollarla açmayı denedi. Küstah da bir tarzı var. İnanılmaz bir rahatlık üzerinde. Algı kapılarının ardına kadar açık olduğu ve Entertainment Dergisi'nin araştırmasında Hollywood'un en zeki elli kadınından muhakkak ki bir tanesi olduğuna şüphe yok. İçgüdüsel küstahlığı, ses tonu, aniden soruyu soranın yüzüne yapışıveren cevapları, kahkahası, güzelliği, leopar desenli kıyafetleri ile perçinlediği kesinlikle ayrı bir duruşa sahip karakteristik stili ve tabii kıvrak zekası ile kesinlikle sürtük ruhlu, cesur ve on numara bir kadın Diablo Cody. Adını ilerleyen zamanlarda sıklıkla duymak, yeni projelerde adını fark etmek, törenlerde başka ödüller kucakladığını görmek O'nun gibi "özgür ruh" kriterlerini az biraz içinde barındıran herkesi fazlasıyla keyiflendirecektir.

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İnsan nasıl insan oldu?

İnsan var oluşu, yani insanın öncüllerinin insana dönüşmesi, evrimselden çok, olağanüstü koşulların zorlamasıyla gerçekleşen devrimsel bir olaydır. Bu olay **Rift vadisinde** gerçekleşti İnsanın öncüllerine ait fosiller, çoğunlukla Rift vadisinde bulundu. 8-10 milyon yıl önce bu vadi çöktü ve su baskınına uğrayan primat ya yok olacaktı ya da olağanüstü şartlara uyum sağlayıp neslini sürdürecekti.

"İnsan nasıl insan oldu?" sorusunun yanıtını verebilmek için aşağıdaki soruların yanıtlanması gerekir;

1- Neden ayağa kalktı? Doğal seçme sonucu mu, yoksa yaşamsal bir zorunluluktan mı?

*2- Neden bir ikisi dışında bütün **Australopithecus** ve **Hominid** fosilleri Rift vadisinde bulundu?*

3- Neden dört-beş milyon yıl önce belden aşağısı insanımsı belden yukarısı primatımsıdır? Ve belden aşağısı ne zaman insanımsı olmaya başlamıştır veya olmaya zorlanmıştır?

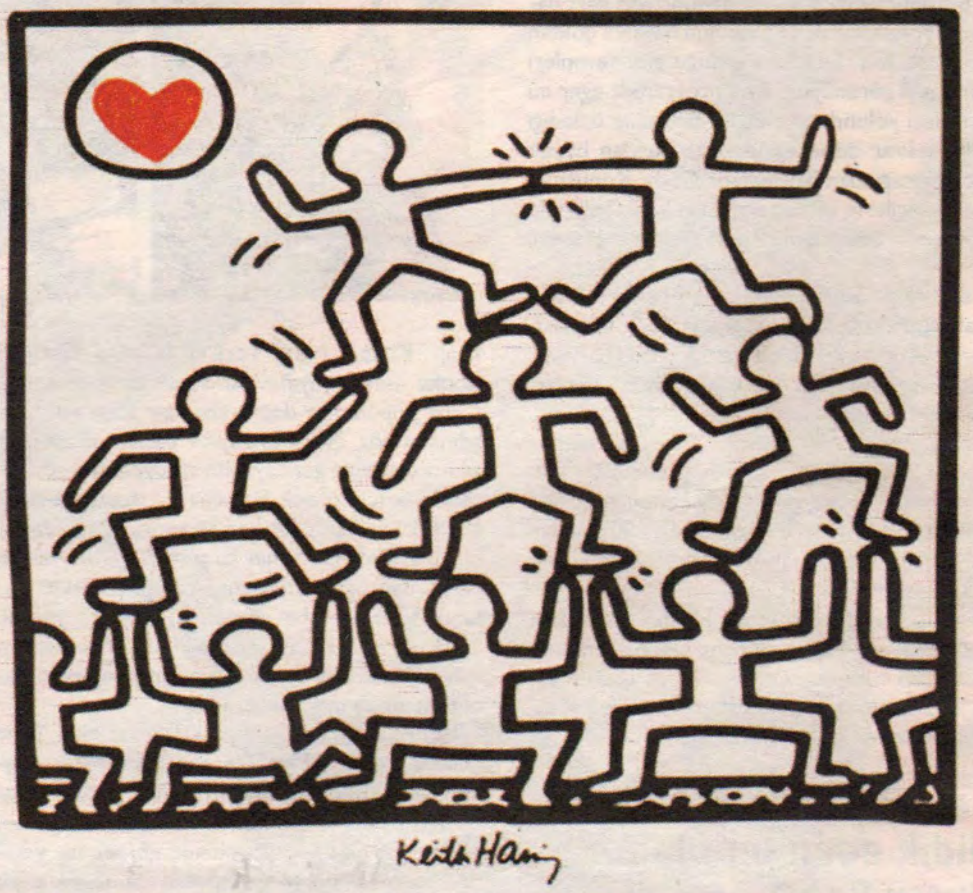
4- Neden en son kafatası hacminde giderek artan bir büyüme başlamıştır? Bu kafatası hacimleri farklı insansılar ayrı ayrı birer tür müdürler ve neden yok olmuşlardır?

5- Bir şempanze embriyosunu insan uterusuna koysak buradan doğum sağlasak sonuç ne olur? Rift vadisinde bulunan Australopithecus ve Hominid fosillerinin şifreleri çözüldüğünde bu soruların yanıtı oradadır.

Ve aslında bu fosillerin beden (iskelet) dili bize bu soruların cevabını vermektedir. Bu yazıda insan sözcüğü ile akıllı canlı olan çağdaş modern insan kastedilmektedir. İnsanın akıllı canlı oluşu ile ayağa kalkma arasında bir ilişki olduğu antropoloji bilimi tarafından öngörülmüştür. (K:1,5,9,10,11) Fakat ayağa kalkma olgusunun nasıl ve ne şekilde işlev gördüğü halen tartışılmaktadır. Ayağa kalktığı için elleri boş kalmış ve ellerini kullanarak beynini geliştirmiştir tezi vardır. (K:7,8,10,13) Ama şu andaki şempanzelerin ellerini kullanma süreleri, süre/gün olarak modern insanın ellerini kullanma sürelerinden fazladır. Birbirlerinin parazitlerini temizlerler, meyve yerler, çekirdek kırarlar, yaprak ve kabuk yerler, termit avlarlar; bunların hepsi elle yapılır. Kaldı ki; aynı türden eşzamanlı ayrıldığımız öngörülüyor; biz ellerimizi kullanarak akıllı canlı olduk da, onlar neden ellerini kullanarak akıllı canlı olamadılar? Sonuç olarak, akıllı canlı olma nedeni ayağa kalkmakta aranmalı, ama **"elleri boş kaldı"** gibi zayıf argümanlarla savunulmamalıdır.

Şu görüşü ileri sürüyorum: Aslında insanın, insan olma özelliği kazanma sürecinin de kendine has olması gerekir. Çünkü insan bir yana diğer canlılar bir yana gibi düşünülebilir, dolayısıyla insanın evrimleşme sürecinin de çok kendine özgü olması gerektiği düşünülebilir. Australopithecuslar'ın geliştiği primatın, olağanüstü bir doğa olayından, koşullardan geçmiş olması gerekiyor. İnsanın öncülü, doğal seçimle, evrimleşerek değil, olağanüstü bir zorlamayla, bir devrim yaparak insana dönüşmüş olmalıdır.

Oktay Kaynak

ÜÇ TEZ

Bu konuda üç tez var. Birincisi, tropik yağmur ormanlarında yaşayan şempanzeyle ortak atamız olan primat, tropik ormanları yağmalayıp bitirdiğinde savana açık alanlarında kaldığı için avcılarını kollamak ve kendini savunmak üzere ayağa kalktığı görüşüdür. (K:1,13,14) Bu çok zayıf bir iddiadır. Ayrıca bazı **australopithecus** fosillerinin bulunduğu yer katmanlarının ormanlık alan kalıntıları olduğu bilimsel analizler sonucu anlaşılmaktadır. Bu canlıların ormanlık bir alanda yaşadığının kanıtı olmalıdır,bu olgu savana tezini çürütmektedir.Benzer fiziksel yapıdaki başka canlılar da ayağa kalkmalıydı; neden kalkmadı? Yazının ilerleyen bölümlerinde anlatılacağı gibi, insanın geliştiği primat çok özel bir dönemeçten geçmiş ve o nedenle ayağa kalkmak zorunda kalmıştır. Ayrıca neden sadece o yöredeki yağmur ormanları yağmalanmış, **Afrika-Ekvator** bölgesindeki diğer yağmur ormanları yağmalanmamıştır? Bu soru da yanıtlanacaktır.

İkincisi, **Afrika**'nın sıcak güneşinden vücudunu korumak üzere ayağa kalktığı. Bu sayede vücuduna gelen güneş ışınlarının dik değil de eğik gelmesini sağladığı ve bunun sonunda kızgın Afrika güneşinden korunduğu savıdır. (İ:1,8,14,22) Eğer böyle olsaydı filler ayağa kalkardı, kanguru şimdi modern insan gibi dimdik yürüyordu.

Üçüncüsü, ayağa kalkma sonucu olarak kafasının yerden yükseldiği,bunun sonucu olarak Afrika meltemi sayesinde beynini soğuttuğu iddiası vardır. (i:7,8,9) Ayağa kalkınca kafanın yerden yüksekliği en fazla 40-50cm fark eder. Bunun sonucunda Afrika melteminin beynin ısısını düşüreceği savı pek güçlü bir sav değildir.

PEKİ NEDEN AYAĞA KALKTI?

İnsansı fosillerin çok büyük bir oranda, bir iki istisna hariç, hep Rift vadisinde bulunmasının bir nedeni olması gerekir. Bu istisnaların da, ayağa kalkma olayından sonra, insansıların bir şekilde erozyon veya başka bir jeolojik olay sonucu Rift vadisinin dışına çıkmış olmasıyla açıklanabilir.

Günümüzden 8-10milyon yıl önce dünyanın önemli çöküntü vadilerinden biri olan **Doğu Afrika**'daki Rift vadisinin,üstündeki yağmur ormanları,hayvan ve bitki örtüleriyle birlikte çöktüğü bilinmektedir(i:10,13). Bu çöküntünün öyle bir kritik yeri olmalı ki ,belki **Olduvai Boğazı**, belki başka bir yer, bu yerdeki ağaçlar üstünde yaşayan ortak atamız primat bir anlamda mahsur kalmış olmalı. Rift vadisinin özelliğinden dolayı, yağmur sularının tahliye olamadığı söylenebilir. Bu arada çökmeden dolayı yeraltı sularınında yeryüzüne çıktığı düşünülürse, çöküntünün içinde uzun süreli ve kalıcı bir su varlığından bahsedebiliriz. Zaten şu anda Rift vadisi içinde çoğunlukla sodalı göller var. Büyük bir kesim de, kurumuş göl çökeltisidir. Şu görüşü ileri sürüyorum: Aslında insanın, insan olma özelliği kazanma sürecinin de (evriminin) kendine has olması gerekir. Çünkü insan bir yana diğer canlılar bir yana gibi düşünülebilir, dolayısıyla insanın evrimleşme sürecinin de çok kendine özgü olması gerektiği düşünülebilir. **Australopithecuslar**'ın geliştiği primatın, olağanüstü bir doğa olayından, koşullardan geçmiş olması gerekiyor. İnsanın öncülü, doğal seçimle, evrimleşerek değil, olağanüstü bir zorlamayla, bir devrim yaparak insana dönüşmüş olmalıdır.

Ağaçta yaşayan bir canlı olan öncülümüz, belirli bir süre ormandaki yiyecek stokunu bitirinceye kadar bu duruma direnmiş olmalı.Su içmek için de aşağı inmesi zaten gereklidir. Belirli bir direnç noktasından sonra ormandaki yaşam stokları azalınca, yüzbinlerce yıl içinde, aşağıya inme zorunluluğu doğmuş olmalı. İnsansı maymun fosillerinin bulunduğu katmanların sualtı çökeltileri olmasını (i:4,7,10) canlıların su içinde kaldığının göstergesi olarak kabul edebiliriz. Ağaç üzerinde yaşamayan, boyu kısa veya sürüngen canlılar suda boğulmuş olmalı. Bu sayede sular, özelikle balıklar için çok zengin bir besi ortamı oluşturmuştur.

Öncülümüz balıkla beslenerek protein rejimine girmiştir. Eliyle balık yakalamıştır; bu balık yakalama sırasında tabiki boğulmamak için ayağa kalkmıştır. Balıktan başka yenecek hiçbir şeyin olmadığı, içinde bulunulan konum gereği başka besin maddesi bulma olanaksızlığından dolayı elle balık yakalayarak geçirilmiş 4-5 milyon yıl düşünün. Bu canlı elle balık yakalayarak ve suda boğulmamak için ayağa kalkarak yaşamını sürdürebilmiş ve 4-5 milyon yıl süren bu yaşam biçiminden sonra belden aşağısı insanımsı olmuştur. Darwin de, bu protein rejiminden bahseder. (k:10) Göğsüne kadar derinlikteki bir suda yürümek için ayağa kalkmak zorunluluğu vardır. Günümüzde şempanze ve orangutanların su içinde, karaya kıyasla daha dik durduklarını ve yürüdüklerini görürüz. Bu arada günümüzden 4-5 milyon yıl önceye gelindiğinde belden yukarısı ağaçta yaşamaya uygun primat, belden aşağısı; pelvis kemiği, bacak kemikleri, diz kapağı açısı ve ayakları insansı olan Australopithecus afarensisin (i:7,24) anlaşılması kolaylaşıyor. **Australopithecus afarensis**'in ataları gündüzleri yerde su içinde dik yürüyerek, geceleri ağaçta yaşamışlardır. Australopithecus afarensis'in **romatoit artirit** olması suda yaşamanın sonucudur. Ayrıca bulunan onüç kişilik afarensis ailesinin paleoantropologlar tarafından suda boğulmuş olabileceklerinin öne sürülmesi, bu canlıların suda yaşadığını düşündürmelidir. Bu şekilde yaşanan 4-5 milyon yıl içinde, bu primatların belden aşağısı insansı hale gelmiştir.

Belden aşağısı tamamen insansı olup, iki ayak üzerinde yürüme rahatlığı sağlanınca ve de ayak başparmağı artık ağaç dallarını kavrayamaz şekilde insansı olunca, bir primat gibi ağaç üs-

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

tünde yaşama kolaylığı bitmiştir. Belden aşağısının insansı oluşu belden yukarısını da insansı olmaya zorlamıştır.

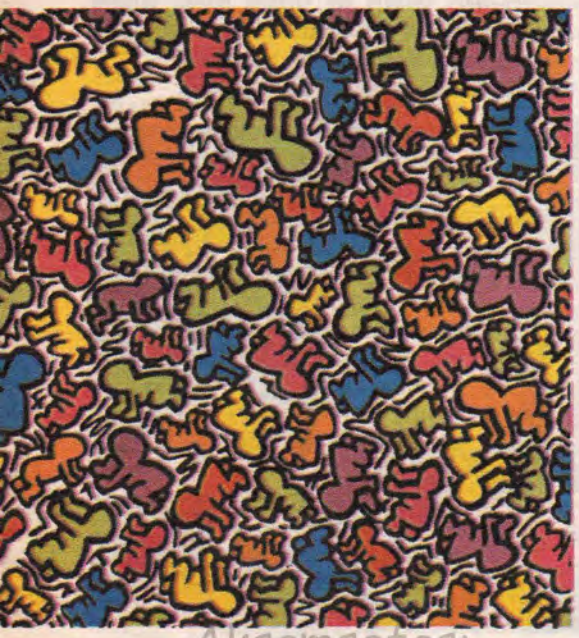
İnsan gibi, ayaklarını yana açmadan, sendelemeden rahatça iki ayak üstünde yürüyen bir şempanze düşünün. Bu canlının yürürken düşmemesi için ağırlık merkezinin pelvis dışına çıkmaması lazım, aksi halde yürüyüş sırasında adım atarken tek ayak üstünde kalma anlarında yere düşecektir .Dolayısı ile yere düşmemek için belden yukarısını dik tutmak zorunluluğu hissedecektir.

Gövdeyi dik tutmayı beceremeseydi, bu canlı türünü sürdüremez ve yok olurdu.Yani belden aşağısı insansı olan bir canlının belden yukarısının da insansı olması, doğa yasaları gereğidir. Nitekim olması gereken olmuş 8-10 milyon gibi bir süre içinde modern insan oluşmuştur. Ağacı terk edince, dallarda hareket etmeye çok uygun olan eller ve parmak şekillerine gerek kalmamıştır.

GÖVDEDEKİ DEĞİŞİM

İki ayaklılık oturunca belden yukarısının iki ayaklı yürüyüşe uyarlanması için ağırlık merkezinin pelvis kemiğinin ve diz kapağının dışına taşmaması gerekmektedir. Bütün bunların gereği olarak belden yukarısının insanlaşması, konik olan göğüs kafesinin daralmaya başlayıp modern insandaki silindirik biçimi alması gerekmiştir.(I:14,15)Australopithecus'un çömlek karınlılığı ve bele yakın kaburga çapı da daralmak zorundadır. Australopithecus'un göğüs kafesi koniktir ve karın bölgesinde çömlek karınlılığın oluşmasını sağlamaktadır. (I:20)

Halbuki insanda bele yakın kaburga kafes çapı daralmıştır, çömlek karınlılık bitmiştir. Bunun sonucunda Australopithecus'un rahmindeki yavrunun pozisyonu ve durumu değişmeye başlamıştır. Bunu hızlandırılmış bir film gibi düşünür ve belden yukarısının 5derecelik açılarla dikleşmesini resmedersek, rahimdeki yavrunun durumundaki değişikliği daha iyi anlarız. Gövde her 5-10 derece dikleştiğinde, doğan yavrunun kafatası şekli ve beyin sığası değişir. Eğer 4-5 milyon yıldan bu yana doğan bütün Australopithecuslar'ın fosilleri bulunmuş olsa, hem gövde dikliği hem göğüs kafesi daralması (silindirikleşmesi) ve kafatası hacmindeki büyüme çok net olarak görülürdü. Bulunan fosillerin sayılarının çok az olmasına rağmen beyin sığalarının 350-400, 450-500, 600-700, 1000-1300 cc'ye derece derece yükseldiği görülmektedir.

BİR DENEY DÜŞÜNELİM

Bunun kanıtlanabilirliği açısından bir deney önermek gerekirse, döllenmiş bir şempanze yumurtasını insan rahmine emplante etsek ve doğum sağlasak, buradan doğan şempanzenin yumurta ve spermini tekrar dölleyip gene insan rahminde üretsek, insan rahminden doğmuş dişi ve erkek şempanzelerin yumurta ve spermlerini birleştirip tekrar insan rahmine emplante etsek ve bu işlemi sonsuz kere tekrarlasak, hızlandırılmış bir Australopithecus'tan **Homosapiens**'e bir gidiş hali izleriz. İnsan rahmi son şeklini aldığı için 4-5milyon yıl önce olduğu gibi 350cc'den birkaç cc fazla gibi yavaş bir seyir izleyemeyiz.

Çünkü 4-5 milyon yıl önce rahminde kendisini dik duruşa uyarlıyordu ve Australopithecus'la modern insan arası bir yerdeydi,hatta yolun başlangıcındaydı.

İnsan rahminde fetüs'ün kafasının yuvarlaklaşması doğrultusunda bir baskı vardır. Bu anlamda çene geri itilmekte, çene geri itildiği için burun öne çıkmakta, çeneler dikdörtgen şeklinden ovalliğe dönmektedir. İngilizcesi "**chin**" olan, bizim "**alt çene**" dediğimiz çenemiz ortaya çıkmaktadır. Bunun insan canlısına hiçbir faydası yoktur.Yani bu doğal seçilim yoluyla elde edilmiş bir özellik değildir. Sadece yüzün önden geriye doğru itilmesi sonucu oluşuyor. Muhtemelen insan rahminden doğan şempanze yavrusunun da bu anlamda çenesi ileri çıkık olacak, burun kemiği ortaya çıkacak, diş dizilimi dikdörtgenlikten oval şekle dönecektir.

İNSAN YAVRUSUNUN ÖZELLİĞİ

İnsan yavrusu hiçbir canlı ya da hiçbir memelide olmadığı gibi tamamıyla çaresiz doğuyor. Kafasını taşıyamıyor. Bütün bunların nedeni ayağa kalkmaktan dolayı karın bölgesinin daralmış olması, iç organlara, rahime ve dolayısı ile fetüs'e az yer kalmasıdır. İnsanın gebelik süresinin azlığını düşünelim. İnsan yavrusu diğer bütün memelilerde olduğu gibi gelişimini tamamlayıp doğmuyor: Çünkü insan yavrusu gelişimini tamamlamadan dışarı atılmaktadır.

İnsan rahminin bu kendine özgülüğünün biricik ve tek oluşunun bir kanıtı, yavrunun sırtı anneye dönük olmasıdır. (I:18) Memeli balıklar ve kanguru hariç düğer tüm memeliler yüzleri anneye dönük doğar. (I:18.20) Kanguru iki ayaklı da olsa bu üreme biçimiyle akıllı canlı olamaz. İnsan rahmine emplante ettiğimiz şempanze de insan yavrusu gibi sırtı taşıyıcı anneye dönük doğacak, insan yavrusu gibi tamamıyla aciz olacak, bıngıldağı olacaktır.

Bütün bunların sebebi insan rahminin mekanizmaları ve işleyiş biçimidir. İnsandan başka hiçbir memeli kafatası kemikleri birleşmemiş yani insan gibi bıngıldaklı doğmaz. Aslında insanın da böyle doğmaması gerekir. Bunun nedeni ayağa kalkmadır, yavrunun rahminde yerleşme ve oluşum sırasındaki biçimleridir. İnsan dışında memeli yavruları kafaları doğum kanalına yakın, gövdeleri rahmin geniş tarafına yerleşiktir. İnsanda ise yavrunun kafası rahmin geniş tarafında, gövdesi dar tarafında yani doğum kanalına yakın tarafındadır. Bunun nedeni gövde dikleşmesinin belirli bir düzeyinden sonra, rahimdeki insan yavrusu yer çekimi yasaları gereği rahimdeki orjinal ve genel *bütün gebe lik süresince kafa doğum kanalı tarafında gövde rahimin geniş tarafında bulunma durumu*- pozisyonunu bozup tam yüzseksen derecelik bir dönüş yapmıştır. Buna **akıl takla sı** (Salto Intelligente) diyebiliriz. Çünkü bu takla sonucudur ki, insan yavrusunun rahimdeki pozisyonunu tamamen kendine özgü bir hale getirmiş, bütün memeliler bir yana insan bir yana sonucunu oluşturmuştur. Bunun sonucu olarak da insan akıllı canlı haline gelmiştir.

Doğuma iki ay kala insan yavrusu ters döner ve başı doğum kanalına yaklaşır. Australopithecus'ların yüzlerinin annelerinin bacağına dönük doğdukları paleoantropologlar tarafından söylenmektedir. Bunun nedeni de ayağa kalkmanın belirli bir düzeyinden sonra yapılan bu **Salto Intelligente**'nin kafatasını büyütmesi sonucu yavru artık yüzü anneye dönük doğamamaktadır. Çünkü bu arada gövde dikleşmesi sonucu doğum kanalındada şu andaki modern insana doğru giden değişiklikler oluşmaya başlamıştır. Ve yavrular dikleşmenin bu döneminde yüzleri anne bacağına dönük doğmaya başlamışlardır, başka türlü doğamadıkları için. Dikleşmenin daha ileriki aşamalarında yavrular artık modern insanda olduğu gibi yüzleri annenin sırtına dönük doğmaya başlamışlardır. Olasıdır ki; bu ilk ters doğanlar doğum sırasında çok zorluklar yaşamışlardır, belki yavruların hayatta kalma oranı çok düşmüş olabilir. Ama hayatta kalmayı becerebildiği içinde bu canlı bu güne dek evrimleşmiş ve son şeklini almıştır. **Australopithecus boisai** ve **Australopithecus robüstus**'un kafataslarının üstündeki "**sagittal crest**" denilen çıkıntıların doğum sırasında annenin **pubic symphysis**'ini (pelvis kemiğinin ön bağlantı yeri) yırtmış olabilir ve kafatası doğum sırasında o aralığa sıkışmış olabilir, kafatası üstündeki o çıkıntılarda bu nedenle oluşmuş olabilir. Çünkü daha sonra o çıkıntılar görülmemektedir. Bu Australopithecuslar'ın homo cinsi olup olmadıkları tartışılmaktadır yani Australopithecusun son dönemleridirler, homo cinsinin de ilk başlangıcıdırlar. Gövde dikleşmesinin belirli düzeyinden sonra yavrunun anneye sırtı dönük doğma (doğabilme) zorunluluğu oluşmuştur. Bu düzeyden sonra sırtı anneye dönük doğanlarda sıçramalı bir kafatası büyümesi başlamıştır bundan sonradakilerde homo cinsidirler. Bu olgu primattan insana doğru yürüyüşün doğum sürecindeki ara aşama olduğunun ifadesidir. Hatta paleantropoloji bilimi Australopithecus'ların doğum sırasında birbirlerinden yardım alıp almadıklarını sorgulamaktadır. (I:18) İnsan rahminin kafatasının yuvarlaklaşması, foramen magnumun öne doğru gelmesi doğrultusunda bir baskısı vardır. Ayrıca insan gibi tam dik duruşa uyarlanmış bir canlının kafatasını bu iskelet üzerinde dengeli bir şekilde taşıyabilmesi için foramen magnumun öne gelmesi, kafatasının yuvarlaklaşması gerekmektedir. Bu oluşum dik duruş tamamlanınca bitmiştir. Bundan sonra beyin büyümesi de bitmiştir. Zaten kafatası büyümesi bunun sonucu olarak beyin büyümesi gövde dikleşmesinin belirli bir derecesinden sonra başlamış, gövde dikleşmesi bittikten sonrada bitmiştir.

İNSANA GÖTÜRDÜ

Sonuç olarak gövde dikleşmesi başladıktan sonra göğüs kafesindeki daralma ve silindirikleşmenin sonucunda rahimde ve rahimdeki fetüste başlayan değişmeler bu canlıyı insana götürdü. **Sahelantropus tchadensis**, **Orrorin tugenensis**'i doğurmuştur; Orrorin tugenensis, Ardipithecus ramidus'u; Ardipithecus ramidus, Australopithecus anamensis'i; Australopithecus anamensis, Australopithecus afarensis'i; Australopithecus afarensis, Australopithecus africanus'u; Australopithecus africanus, Homo habilis'i; Homo habilis, Homo erectus'u; Homo erectus, Homo sapiens'i doğurmuştur. Burada, ara türler olarak ya da ara cinsler olarak tartışılan bazı tür cinsleri sıralamadım. Paleantropoloji bilimi bunları ayrı ayrı türler olarak kabul ettiği için neden bu kadar çok tür üretildiği ve neden bunların yok olduğu sorusuna yanıt arıyor, fakat bulamıyor.(I:5) Halbuki gövdenin dikleşmesi ve rahmin bu dikliğe uyum sağlama sürecinde yapılan doğumlar sonucunda, her insansı kendinden kafatası sığası olarak bir büyüğünü doğurdu.

Bu bir büyük beyin sığalı yavru doğurma süreci, iskeletin ayaktan başa kadar dik duruşa uyarlanması bitinceye kadar devam etti. Şu andaki modern insan dik duruşa tam uyarlıdır, belki ufak tefek uyarlanışlarımız devam etmektedir.Ve iskelet şeklimiz millyonlarca yıl içinde genetik kodumuzda kayıt olduğu için insan kendi türünü üretmektedir.

Ama genel iskelet şekli her türlü ihtiyacına cevap vermektedir. İnsanların sürat koşusu yaparken kollarını sallamaları, beyin motor merkezinde halen dört ayaklılık programının devam ettiği biçiminde yorumlanabilir. Örneğin bacağı diz kapağının biraz üstünden kesilmiş bir kedi koşarken ayağı sağlammış gibi aynı programda koşar. Bu tür belki bazı yazılımlarımız henüz güncellenmemiştir ama iskelet halimiz tam dik duruşun en ideal şeklidir. Hangi kara canlısını iki ayak üstünde yürütürseniz yürütün, sonuçta iskeletin alacağı şekil insan iskelet şeklidir.Belki fili ayağa kaldırsanız boyutları elbette devasa olucaktır ama genel iskelet şekli insanınki gibi olmak zorundadır. Yerçekimi ve fizik yasaları gereği bu böyledir.Ayağa kalkmanın akıllı canlı üretmesi için üreme biçiminin insanınki gibi olmak zorunluluğu vardır. Örneğin kanguruyu ayağa kaldırsanız modern insan gibi tam dik duruşlu yapsanız akıllı canlı üretemez, çünkü üreme biçimi bunu üretmeye uygun değildir.

KAYNAKLAR: Kitaplar(K)

1-Göl İnsanları Richard LEAKEY- Roger LEWIN 2-Çıplak Maymun Desmond MORRIS 3-Hayvanların Sessiz Dünyası Marian Stamp DAWKINS 4-İnsan Üstüne Bir Deneme Ernst CASSIER 5- İnsan Türünün Kökeni Ve Gelişimi V.P ALEKSEYEV 6- Genetik Prof. Dr.Emine BİLGE 7-İnsanın Ataları L.S.B. LEAKEY 8-Doğanın İnsanlaşması Serol TEBER 9-İnsan Nasıl İnsan Oldu M.JLİN-E.SEGAL 10-Türlerin Kökeni Charles DARWIN 11-Davranışlarımızın Kökeni Serol TEBER 12-Aklın Tarih Öncesi Steven MITHEN 13- Modern İnsanın Kökeni Roger LEWIN 14- Tarih Öncesi İnsan Robert J.BRAIDWOOD

İNTERNET KAYNAKLARI(i)

1- Biology human Evolution in the yahoo 2- Antropological links 3- Ucla&Beyond 4- Human Evolution The Fosil Evidence 3D 5-Hominid Species 6-The Hunterian Museum and Art Gallery 7- Long Foreground-Species Timeline-Australopithecus afarensis 8- Hominid Evolution Survey 9- Wiley InterScience Journal Abstract 10- Re of Canyons Grand and Imaginary 11- Science Daily Modern Humans 12- L'Habitat Du Chimpanze 13- Higbeam Encyclopedia-search results for Rift Valley 14-Hominid Evolution and Development 15-Natural History Magazine 16-Project MUSE 17-Uterina Anomalies 18-Evolution of Human Birth 19-BBC-Science&Nature Animals 20-Chimp Fetus 21-The Cave of Chauvet-Pont-d'Arc 22-Becaming Human Paleantropology, Evolution and Human Origins 23-Secrect of The Dead 24-Lunatics, Lucy and a little book for the school library 25- BBC NEWS Science-Nature Upright walking began in trees.

Akşamsefası
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranteyorg

Tekele karşı, 19 yayınevi biraraya geldi — Ali Ersin Kelleci

Bu çığlık bağımsız yayıncılığın

Türkiye'nin gündemi geçen ay tozduman ve kanken, kültür sanat dünyasından da başka çığlıklar yükseldi.19 yayınevi bir araya gelerek tekelleşmeye, piyasalaşmaya vurgu yaparak bağımsız yayıncılığın bitirilmek istendiğine dikkat çektiler. Yayıncılar, yayınlanan kitapların tekelci medyanın birer malı haline geldiğini ve bu nedenle kitapların niteliğinin düşerek tek tipleştiğini belirttiler:

"Bizlerin yayınladığı eserler, yazılı ve görsel medyada yer bulamamaktadır. Basının adına medya denmiş, bu sözsel değişimle birlikte birtakım yeni anlayışlar hâkim olmaya başlamıştır. Ve artık içinde bulunduğumuz dönemde ise medya adı da geçmişte kalmış, evrim geçirip tekelci medyaya dönüşmüştür. Artık esas olarak, kapalı devre bir tanıtım, kapalı devre bir sunum yapılmaktadır."

Belge Yayınları'nın editörü ve aynı zamanda çevirmeni olarak görev yürüten Attila Tuygan ile mevzu bahis açıklamalarından sonra yayın dünyasında yaşananları, sorunlarını ve çözüm yollarını konuştuk.

Neler oluyor yayıncılık dünyasında?

Adı üstünde, bağımsız yayıncılık demek başına buyruk olmak demek, bağımsız bir duruş sergilemek demek. Şimdilerde, açıklamada da vurgulandığı gibi, holding, banka, medya yayıncılığı, korsan yayınlar; bu da yetmezmiş gibi Milli Eğitim, Kültür Bakanlıkları ve belediyeler tarafından dört bir yandan kuşatıldık. Yayınladığımız kitaplara medya yeterince yer vermiyor. Zaten sayıca yeterli olmayan dağıtıcılar 'cebren' ya da kendilerine daha avantajlı şartlar sunulduğu için saydığımız kurumların eserlerine veriyorlar önceliği. Yine sayıca yetersiz kitapevlerinin, kitapçıların rafları kitlesel olarak üretilen, ömrü bir yıl bile sürmeyen "bestseller" ürünlerin işgali altında. Dolayısıyla kitaplarımız gittikçe daha az yer buluyor; satılan kitaplarımız yenilenmiyor; okurlarımızın siparişleri sağlanmıyor.

Yeni durumla birlikte gerçekten edebi değeri olan yayınların yerini şişirilmiş, kof ürünlerin aldığını söyleyebilmemiz mümkün mü?

Tekelci medya, gerçekten de sanal yıldızlar yaratıp, piyasayı onlarla doldurma kapasitesine, hatta niyetine sahip. Dolayısıyla gerçek değerlerin üstünü çizmeye muktedirler. Elbette ortaya sürdükleri ürünlerin hepsini bir kalemde şişirilmiş, kof ürünler olarak nitelendiremeyiz. Ama temel anlamda kalıcılık, edebi değer, vesaire, önemini yitiriyor. Bunun yanı sıra bu iyi nitelikleri benimsemiş yazarlar, darboğaza sokulmuş, kitaplarını pazarlayamayan bağımsız yayıncılardan çok *-haklı olarak-* tekelci medyaya mensup yayınevlerini tercih ediyorlar. Bu da bağımsız yayıncılara vurulan bir başka darbe oluyor elbette. Bir tür kısır döngü bu.

Medyada tekelleşme ve holding yayıncılığı konusuna bu bağlamda değinebilir misiniz?

Kapitalizmin olmazsa olmaz dürtüleri, hırsları temelinde neoliberalizmin oyun kuralları işliyor. Bildiride de belirtildiği gibi "mesele tamamen piyasa." Sermaye sahipleri kitabı meta, yayıncılığı da bu metanın pazarlanacağı pazar olarak görmekteler. Kitabı nicel olarak ölçülebilen "şey" haline getirmeye, "şeyleştirme"ye çabalıyorlar. Daha fazla kâr söz konusu değil belki ama marka, reklam, imaj gibi şeyler söz konusu. Ayrıca hayırlı bir iş yapıyor gibi de görünüyorlar. Güya kültüre katkıda bulunuyorlar. Sermaye sahiplerinin ve egemen ideolojilerin inşa etmeye çalıştıkları kültürel yapının olmazsa olmaz bir şartı da toplumdaki çeşitli dinamiklerin denetimini kolaylaştırmaktır; buna paralel olarak her türlü karşıtlık ve çelişkileri yumuşatıp, bağımlı olanların katılımlarını sağlamak, dolayısıyla bağımsız, muhalif yani "zararlı" çabaların önünü kesmektir. Bakanlıklar ve belediyelerse salt ideolojik hareket ediyorlar. Resmi ideolojiyle örülmüş yayınları ucuza sunup "muzır" yayınları engellemeye çalışıyorlar. Ayrıca aynı dünya görüşünü paylaşan ya da, ne bileyim, temsilcileriyle akrabalık ilişkileri bulunan yayınevlerine, başka bir deyişle 'bağımlı yayınevlerine' destek veriyorlar. Pratik amaçlarla bunda şaşırtıcı bir yan yok elbette.

Ne yapmayı düşünüyorsunuz önümüzdeki süreçte. Bir yol haritanız var mı mevcut tıkanık durumdan çıkabilmek için?

Her zaman olduğu gibi etkili bir güç olabilmenin yolu örgütlenmeden geçer, ama dostlar alışverişte olsun tarzı bir anlayışla değil. Diyalektik bir anlayışla, bir tuğla, tuğla üstüne; uzun vadeli bir çabayla hareket etmek gerekir.. Emekten yana kaygısı olanlarla, muhalif, demokrat olanlarla dayanışma pratiğini geliştirmek gerekir. Aydın olmanın hareket noktalarından biri, dönen çarka çomak sokmaktır. Biz, yayınevi olarak her türlü engele karşı öfkeyle karşı durmaya, doğru bildiklerimizden asla taviz vermemeye, Marksizm'e, çok kültürlülüğe, çokdilliliğe sadık kalmaya devam ediyoruz, elbette bedel ödeye ödeye. Dinamizmimiz, kapitalist pazarın nicel değerleri karşısında kültürel, etik insani değerlere bağlılığımız. Diğerleriyle bu temelde kararlı ve ortak bir mücadele verecek şekilde örgütlenmeye gitmek gerekir diye düşünüyorum. Bu dernekleşme, giderek kooperatifleşme biçiminde olabilir. Bu yolla kağıdımızı toptan alır, belirlediğimiz matbaalarda daha ucuza mal edebilir, hatta dağıtım hattımızı kurabilirsek, başka bir deyişle bir anlamda imece usulüyle hareket edebilirsek önümüzü açabiliriz. Elbette bunları hayata geçirmek zorlu bir süreç ama sanırım başka çare de yok.

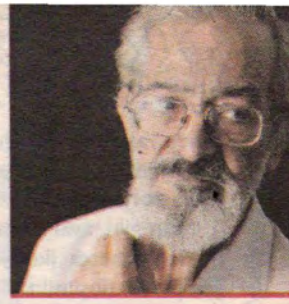
Dağıtımda yaşanan sorunlara gelirsek...

Yay-Sat mevcut sözleşmelerin süresinin bitmesini bile beklemeden yeni bir uygulamaya gideceğini bildirmiş, her 3 bin adet derginin dağıtımı için 3 YTL gibi bir rakam, satılan her dergi için de yüzde 18, iade olunan her dergi için de 40 YKR talep edeceğini ilan etmiştir. Ülkemizde dergi satış rakamları ortada. Bütün bu şartları yerine getirebilecek dergiler ancak tekelci medyanın dergileri olabilir. Dolayısıyla bu çift yönlü tekelci tavırla birlikte bağımsız dergi yayıncılarının nefes almaları imkansız hale geliyor.

Akşamsefası

Eflatun Nun

Teodora'nın gizli korkuları

Prokopios'un sarayın alt katında çalışma odası vardı. Buraya **Justinianus** ile **Teodora**'nın dışında başka birinin girmesi kesinlikle yasaktı. Teodora sık sık **Prokopios**'un odasına girer, yazdığı günlükleri gözden geçirirdi. Bu yazılarla gelecek kuşaklara tarafsız bir gözle gerçeklerin yansıtılması gerekirken, ne yazık ki doğruları yansıtmak gibi bir seçeneği yoktu. Prokopios o günde masasından büyükve kalın defterinin üzerine çenesini koymuştu. Oda'ya bir gölge gibi giren Teodora'yı fark edememişti. Arkası kapıya dönüktü. Hipodromun orta yerine bakan penceresinden İmparator locasının üzerindeki altın varakla kaplı dört altın at görünüyordu. Dört at da gökyüzünün mavilikleri içinde şaha kalkmıştı.

Prokopios iki iri portakalın sırtına dayandığını hissetti. Ardından da iki ince kolun boynuna dolanmasını onu ürküttü. O an hızla başını çevirdi ama kim olduğunu farkedemeden ateş gibi yanan iki dudağın, dudaklarına vantuz gibi yapışması onun sanki ayaklarının yerden kesilmesine neden oldu.

Uzun bir öpüşten sonra Teodora:

- Bunu hatta bundan daha fazlasını da hak ediyorsun, ama bu yazdığın güzel sözlerin devam etsin dedi ve Prokopios'un kocaman defterinin sayfalarını çevirdi. Sonra da bir yere parmağını koydu gülerek:

- Yüksek sesle oku! Dedi.

Prokopios derin bir nefes alıp, Teodora'nın işaret ettiği satırlara doğru eğildi:

- "İmparatoriçenin güzelliğini anlatmakta kelimeler yeterİz kalırdı!"

Teodora mutluydu yüzü gülüyordu. Kapıya doğru yürüdü, dönüp Prokopios'a baktı. Prokopios şaşkın ona bakıyordu. Teodora birden bire üzerindeki giysiyi parçalar gibi çıkarıp yere attı:

- Sana bir küçük avans vereceğim! Ellerini yere koy, çök, ata biner gibi sırtına bineceğim! Dedi:

Prokopios denileni yaptı, Teodora yarı çıplaktı, Prokopios'ın sırtına koşarak atladı. Eliyle Prokopios'un poposuna 'Şaaap!' diye vurdu:

- Deeeh! Dedi.

Prokopios sırtındaki Teodora'yı odada dolaştırmaya başladı. Bir ara Teodora'nın gerdanlığı koptu, elmaslar odaya yayıldı. Teodora:

- Hey! Altın atlar gibi şaha kalk! dedi.

Prokopios dediği gibi yaptı, ama Teodora arka üstü yere kaydı. Prokopios arkasını döndü, Tedoroa'nın ayakları havada sırt üstü yerde yatıyordu. Teodora birden bire korku içinde geriye doğru kendini attı, gözleri yuvalarından fırlayacakmış gibi bakıyordu. Prokopios'un yalnız uzun keçi sakalından başka, yüzü de bir keçiye tıpatıp benziyordu. Şimdi o iri bir teke gibi çift tırnaklı ayaklarıyla yeri tekmeledi.

Başında kalın boynuzları vardı. Odanın içini hoplaya zıplaya dolaşıyor, Teodora'ya dik dik bakıyordu. Böğürdü, bir kaç kez başı önde havaya sıçradı, sonra geri geri gitti, koştu Teodora'yı bir boynuz darbesiyle, karşı duvara savurdu. Teodora, çığlık atarak yerden fırladı, kapıdan dışarı çıktı. Sarayın geniş koridorlarını koşarak geçti, merdivenlerin basamaklarına dizilmiş saray muhafızları, subaylar Teodora'nın yarı çıplak her yerine deli gibi el atıyorlardı. Zorlukla merdivenleri çıktı. Salonda her kesimden onlarca tanımadığı insan neşe içinde onu alkışlıyordu ona çiçekler atıyorlardı. Bir anda kendisini eski günlerdeki gibi, sahnede hissetti, irkildi, ürktü. Yarı çıplak geriledi, döndü odasına doğru tekrar koşmaya başladı. Köşeyi döndü, durdu. Duvara yaslandı, nefes alamıyor, kalbi çarpıyordu. Hipodrom'un ortasındaki Dikilitaş gözüne çarptı. Dikilitaş bir sağa bir sola ağaç gibi sallanıyordu. Tüm üzerineki şekillerden oluşan Mısır yazıları, ürken bir kuş sürüsü gibi kanat çırparak telaş içinde sarayın penceresine doğru çığlık çığlığa uçuyorlardı. Teodora odasına doğru koşmaya başladı, ama açık pencereden giren kuşların kanat sesleri duyuluyordu. Hızla odasına girip kapıyı kapattı. Kendisini yatağın üzerine attı.

Teodora'nın oda hizmetçisi **Arap Mona** Antonina'nın eşi saray komutanı **Belisarius**'un kaldıkları kısma gitti. **Antonina**'ya:

- Hanımefendi sizi İmparatoriçemiz odasında bekliyorlar, dedi.

Antonina Mona'nın arkasından odasından çıktı tarih yazarı Prokopios'un çalışma odasının önünden geçerken açık kapıdan içeriye baktı. Prokopios saray günlüğünü yazıyordu. Kalın defterinin üzerine çenesini dayamış, pencereden dışarı bakıyordu.

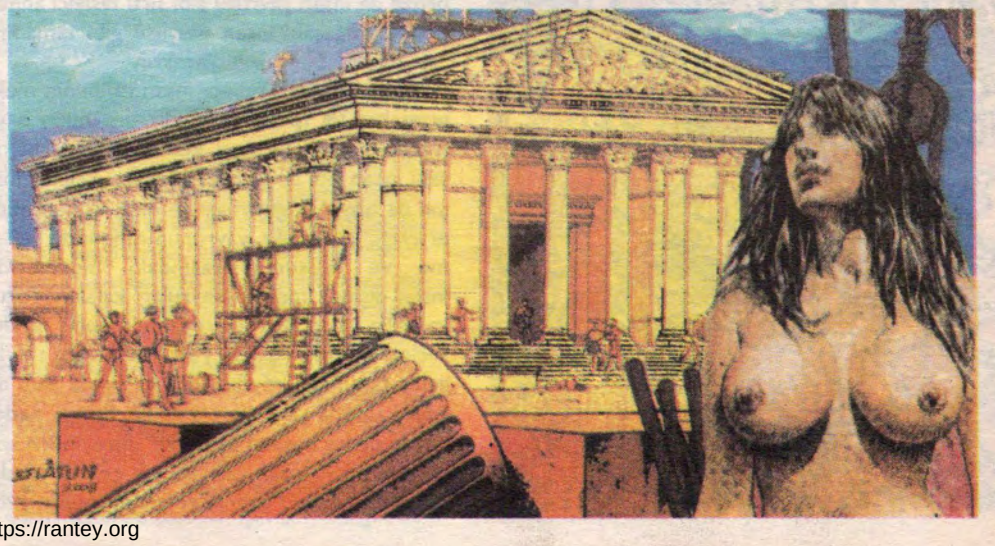
Biraz sonra Teodora'nın kapısı açıldı, Antonina gülerek içeriye girdi. Sol eli göğsündeydi, avucunda birşey vardı. Teodora ona dalgın dalgın bakıyordu. Antonina:

- Açık pencereden içeriye kuş yavruları girmiş birini tuttum! dedi. Teodora:

- Çabuk onu götür sal diye söylendi. Antonina koşarak dışarıya çıktı.

Teodora yatakta sol tarafına döndü yanında kendisi gibi yarı çıplak kendisini gördü. Boynunda elmas gerdanlığı ışıldıyordu. O an gülerek:

- Kalk kız, ben çalayım sen oyna! dedi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Beygir okundan sosyoloji devşirmek

yusuf_yavuz2004@yahoo.com
Yusuf Yavuz

Menderes'ten Erdoğan'a Demirkırat'ın "medyamorfoz"u

AKP'nin makarna ve bulgurla silikleştirdiği, etkisiz hale getirdiği toplumsal muhalefetin sinir uçları olan varoşlarda yarattığı hara'da, ülkenin değerlerinin içine pisleyecek beygirlerin gönüllü "terbiyeciliğine" soyunan bilim insanlarının yarattığı hayal kırıklığı, ülkenin iyi yetişmiş insanlarının derinlerinde sızlayan bir yaraya dönüşüyor.

Papirüs'ü eski Mısırlılar, kağıdı Çinliler, sıfırı da Araplar buldu. Domates Peru'dan, Portakal Hindistan'dan yayıldı dünyaya...

Yarışmacıdan ve mankenden köşe yazarını ise, Türkler icat etti!

Helin Avşar'ın köşe yazarlığına başlamasına değinecek değilim; bundan daha vahim durumlarla karşı karşıyayız çünkü. İsimleri de size kalsın, biz sonuçlara bakalım.

Türk medyasının icat ettiği televole kültüründen özene bezene damıttığı bu yeni köşe yazarı türü hızla genelleşerek medyanın ve genel iletişim dilinin seviyesini kendine çekmeyi başardı. Ve son yirmi yılda bu kültürün yarattığı çürümenin Cumhuriyet'le birlikte gelen Batılılaşma çabalarının doğal bir sonucu olarak yansıması / yansıtılması süreci, sonunda bu kültürün içine bilimsel olarak 'sıçılmasıyla' noktalandı. Önemli olan değerler değil, **"baskın"** olabilmekti. Mahmut Makal'ın 1950'de yazdığı **"Bizim Köy"** kitabında anlattığı Anadolu'nun o güne kadar kentten görünmeyen çarpıcı yoksulluğu, kitap Demokrat Partililerce meclis kürsüsünden gösterilerek, **"İşte cumhuriyetin 20 yılda ülkeyi getirdiği durum bu"** denilmiştir. Tersine propagandanın en **"hin"** örneklerinden birini veren bir siyasi geleneğin, kendi ağababalarının eliyle yaratılan çürüme kültürünü de benzer biçimde cumhuriyete fatura etmesinde şaşılacak bir şey yok.

Modernleşme işaretlerinin yalnızca sosyal yaşamda ve televole kültürüne indirgenerek sunulması, varoşları dolduran göç vurgunu milyonların bütün modern değerlere bunun üzerinden karşı çıkmasını sağladı. Medyanın beslediği bu sürecin sonunda bu ezici çoğunluğun kendilerini kente teğelleyen siyasi erkin şark kurnazlığıyla örülü İslam anlayışına **"sığınarak"** AKP'ye yaslanması ayrı bir tartışma konusudur. Ülkenin sosyal bilimcileri medyayla el ele vererek AKP'nin toplumsal alandaki sağlamasını yapmakla meşguller şimdilik. Yaşamını, Mülkiyeliliğin kendisine kazandırdığı değerlerle kitle kültürünün anlaşılması üzerine inşa eden sosyolog **Prof. Ünsal Oskay**, her fırsatta varoş vurgusu yapan ve siyasi kariyerini çağdaş değerlere saldırarak inşa eden Kasımpaşalı başbakanın üslubuna rahmet okutacak nitelikteki açıklamalarıyla sosyoloji literatürüne beygir dışkısını sokan ilk biliminsanı oldu.

Siyasetten medyaya, oradan toplumsal alana domino etkisiyle yayılan çürümenin ve dibe vurmanın ulaştığı boyutu ne eğitim sorunsalıyla ne de medyanın yarattığı yaygın popülizmle formüle etmek yetmiyor artık. Zira "dip" kavramıyla ilgili düşüncelerimizi yeniden gözden geçirmemiz gerekiyor. Daha dibe vurmadıysak, dip neresi peki?

Popüler kültür ve medya üzerine kafa yoranların bu konuda esas alacağı bir dip ölçüsü mutlaka vardır. Ancak ölçünün tavanını 1990'ların hemen başına denk düşürürseniz, dipsiz bir kuyuya benzeyen günümüze doğru seviyenin hızla düştüğünü görürsünüz. Gazeteler, toplumsal muhalefetin şamandırasıdır. Toplumsal yapının derinliklerindeki yatay hareketlenmeleri ayağa kaldırmaya yarayan bir işlevleri vardır ve bu işlev demokrasinin olmazsa olmazlarında biridir. Günümüz medyasının toplumsal reflekslere bakışı ve gazetecilik seviyesine örnek olması bakımından iki örneği aktarmak istiyorum...

2007'nin son günlerini, ülkenin son otuz yılına damgasını vuran ve toplumsal yapıyı derinden sarsan PKK'nın yarattığı öfke ve sınır ötesi harekatı tartışmalarıyla geçirdik. Terörün en çok tartışıldığı günlerde, Milliyet yazarı Hasan Cemal, bakın Güneydoğu sorunu hakkında neler yazmış:

"Güneş bulutların arasından sıyrılıyor, rutubet ve sıcak demek bu. İyice gevşiyorum. Deniz birden turkuazlaşıyor. Kum şimdi daha beyaz. Ağaçların kocaman yaprakları yemyeşil oluyor. Upuzun Hindistan Cevizi ağaçları hafif rüzgarın altında bir o yana, bir bu yana salınıyor, tıpkı Bağdat'ta, Dicle kıyısındaki hurma ağaçları gibi... Ne güzel. Hülyalara dalıyorum... Doğa muhteşem, yumuşuyorum. İç dünyamda köşeler hafifften törpülenip düzleşiyor. Bir iyimserlik dalgasının üstünde yükselirken insanlığın aptallıklarını değil, güzelliklerini düşünmeye çalışıyorum. Demiş ki Bacon: "Yeni çareler bulmayanlar, yeni kötülükler beklesin." Amerikalı meslektaşım Alizа Marcus'un yeni çıkan PKK ile ilgili güzel kitabını okurken Bacon'ın bu sözü aklıma takılıyor. Yeni çareler bulamayanlar... Yeni kötülükler beklesin! İki taraf için de geçerli bu... Artık çözüm zamanı Kürt meselesinde... Yine o küçük maymun. Ya da sempatik şempaze. Küçücük kafası kocaman gözleriyle bana bakıyor, kolları upuzun. Ama otelin uyarısı var, sakın yiyecek bir şeyler vermeyin, şımarır, başa bela olabilir diye... Bir günbatımı daha. Gökyüzü şahane bir pembelikle doluyor, birazdan kızıla boyanacak. Tıpkı Mavi Yolculuk'ta ya da Santorini'deki gibi batıyor güneş, harikulade... Tarih yorulmasın! Zaman, insanoğlunun hatalarının birçoğunu düzeltebilir de, merak etmeyin."

(Milliyet- 26 Aralık 2007)

İkinci örnek de tartışmalı ihaleyle Çalık Grubu'na satılan Sabah'ın Genel Yayın Yönetmeni **Ergun Babahan'a** ait. Babahan, 25 Aralık 2007 tarihli yazısında Bayram tatili anılarını anlatıyor:

'SABAH'ta bu yıl gerçekten yoğun ve yıpratıcı geçti... Gittiğimiz otelde bizden başka 10 kadar aile daha vardı. Kimsenin kimseyi rahatsız etmediği, plajın bile bomboş olduğu bir mekânda hem çocuklarla oynama, eğlenme, hem de kitap okuyup bol bol yürüme fırsatı bulduk... Çoğunluk Güney Afrikalı ailelerdi çünkü Güney Afrika'da altı haftalık bir Noel tatili vardı... Kucağında 7-8 aylık bebeğiyle Amerikalı genç bir baba ile tanıştık. İkiz kızlarının ardından yeni bir oğulları olmuştu. 'Seattle'dan Dave' olarak tanıttı kendisini. İkisi 5-6 yaşlarında, biri henüz bebek olan üç çocukla saatlerce uçup gelmişti. 'Oğlan sakindi, fazla yormadı' yorumu yaptı... Ayağımı kestiğimde yakından ilgilendi, sıcak kanlı bir insandı. Tatili bizden bir gün önce sona erip ayrıldığında, otelin sorumlusu hanım, 'Giden Amerikalı'yı tanıdınız mı?' diye sordu. 'Hayır' yanıtı verince, 'Dave Matthews Band'ın kurucusu ve solisti Dave Matthews' karşılığını verdi. Son single'ı 'Amerikan Baby' 25 milyondan fazla satan, her konseri 50 binden fazla insanı toplayan bir Amerikan starıyla bir arada tatil yapmıştık ve ne bir kaprisine, ne kendini beğenmişliğine tanık olmuştuk aslında...."

Cumhurbaşkanı Gül'ün Çankaya sofrasına eklenen isimlerin başında gelen ve eski Sabah yazarı **Aydın Ayaydın**'ın **yeniHarman**'a verdiği mülakatta söylediğine göre Gül'le çizer Salih Memecan aracılığıyla **"yakınlaşan"** Babahan'ın, tatil anıları ve **New York Times** başyazarı havasında yazdığı bayram yazısının onlarca örneği var. Babahan'ın Gül'le birlikte gittiği ABD ziyaretindeki izlenimleri çok daha çarpıcı aslında. Medyanın ve köşe yazarlığının geldiği seviyeye katlanabilirim diyorsanız, Sabah'ın arşivine bir göz atmanız yeterli.

Ertuğrul Özkök, Hıncal Uluç, Güneri Civaoğlu, Perihan Mağden, Ahmet Hakan... Medyada kim kimin döneminde **"iliştirilmişse"**, onun bekasının selametine oynatıyor kalemini. Son otuz yıldır toplumsal delilik haline gelen onlarca kronik problemin, kişisel hezeyanların ortaya dökülüp saçıldığı iletişim araçlarında ancak içerdiği 'magazin' ölçüsünde yer bulabilmesi iletişim açısından kitlenin elinde patlayan saatli bombaya dönüşüyor.

Hatırlayalım, **Altın Portakal**'la ödüllendirilen **Mum Kokulu Kadınlar** filminde göğüslerini sergileme cesaretinden dolayı medyanın **Reha Muhtar**'lı, **Ömür Varol**'lu yıllarının magazin ikonu haline getirilen **Hande Ataizi**, **Sabah**'ın her konuda ahkam kesen "sosyolog" yazarı **Emre Aköz** tarafından bir gecede köşe yazarı sıfatıyla taçlandırılmıştı. Böylece eskiden gazinolara şarkıcı, beyaz perdeye yıldız, türedi zenginlere de **"ünlü metres"** kazandıran Altın Portakallı olma ayrıcalığı; doksanlarda köşe yazarı da çıkarır oluyordu. Ancak ilginç olan Hande Ataizi'nin; bu gün çoğumuzun anımsamadığı yazarlık serüveni değil, ona bu payeyi layık gören Emre Aköz'ün bu konuda söylediklerydi. Aköz, o yıllarda **Cumhuriyet Gazetesi**'nin kitap eki için bir dosya hazırlayan **Ece Temelkuran**'ın Hande Ataizi'ni yazar yapmasıyla ilgili sorusuna Emre Aköz şu yanıtı veriyordu:

"Benim için önemli olan İlhan Selçuk'un ne düşündüğünden çok, Alman ekmeğinin hangi tür peynirle iyi gideceğidir..."

(Gürkan Hacır'ın yeniHarman için Ece Temelkuran'la yaptığı mülakatta Temelkuran'ın aktardıklarından)

Emre Aköz'ün geçtiğimiz günlerde kaleme aldığı ve otel lavabosunda abdest alınıp alınmayacağına dair yeni İslamcı sınıfa adabı muaşeret dersleri verdiği ve ardından bu kesime **"otomatik abdest alma makinesi"** önerdiği yazıları geçiyorum. Türkiye, medyanın, aydınların ve okumuş yazmış kesiminin iktidar karşısında verdiği sınav bakımından cumhuriyet tarihinin en kötü dönemini yaşıyor. Bu, birden bire ortaya çıkan bir sonuç değil elbette. Son yirmi yıldır hızla irtifa kaybeden **"muhalif"** yaşama biçimi ve alışkanlıkların, sayısız nedenden dolayı pesimist bir onama halini almasıyla birlikte toplumsal çözülmenin orasından burasından tutulan ipliklerle herkes kendi yumağının derdine düştü. Aydın ve muhalif kimliklerin aşağılandığı bir dönemde önce **Sosyolog Nur Vergin**, ardından da **Ünsal Oskay**'ın AKP ile başlayan yeni döneme dair yaptıkları tespitler, hızla toplumsal kabul görme biçimine dönüştürülmeye çalışılan **"körleşme"**nin üzerine tüy dikti. **Fazıl Say**'ın açıklamalarıyla başlayan kültürel çatışma, Özal döneminin **"milli damadı"**, AKP döneminin milletvekili ve her dönemin **"kazananları"** arasında kalmayı beceren **Osman Yağmurdereli**'nin adının karışmasıyla daha da derinleşti. Yağmurdereli'ye yapılan **"Göbeğini kaşıyan adam"** benzetmesinin ardından, piyano hocası olduğunu iddia eden bir öğretim görevlisinin Yağmurdereli hakkında, **"Okuldayken piyanoya pisleyen gruptaydı"** açıklamasını yapması medyanın beslediği kültürel ayrışmanın nerede duracağı hakkında zihinleri bulandırdı. Asıl ilginç olansa Prof. Ünsal Oskay'ın Osman Yağmurdereli'ye atfedilen **"piyanoya pisleme"** iddiasına paralel olarak dile getirdiği tezlerdi. Oskay, Nur Vergin'in, AKP'nin 10 yıl daha iktidarda kalacağının teyidi olarak gösterdiği tespitlerine destek çıkıyor ve AKP ile birlikte yaşanan dönüşümün öznesi olan bireyin ağzıyla **"Benim beygirim senin kültürünün içine sıçsın!"** diyor ve adeta Osman Yağmurdereli'le ilgili iddiaları medyaya pas atan piyano öğretmeninin pasını gole çeviriyordu.

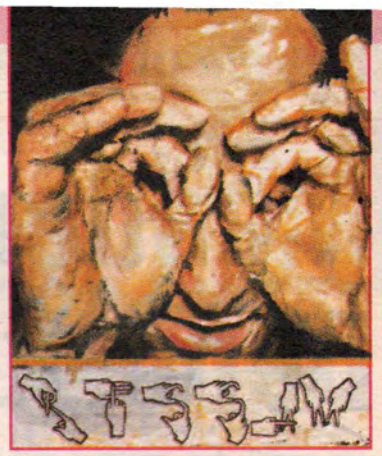
AKP'nin makarna ve bulgurla silikleştirdiği, etkisiz hale getirdiği toplumsal muhalefetin sinir uçları olan varoşlarda yarattığı hara'da, ülkenin değerlerinin içine pisleyecek beygirlerin gönüllü **"terbiyeciliğine"** soyunan bilim insanlarının yarattığı hayal kırıklığı, ülkenin iyi yetişmiş insanlarının derinlerinde sızlayan bir yaraya dönüşüyor. Yarattığı ekonomik değerlerin, oluşturduğu sosyal dokunun hızla törpülenmesi karşısında derinleşen öfkesini bastırmaya çalışan toplumsal doku, kendi sesini dillendirmesi gereken muhalefet odaklarının suskunluğuyla giderek silikleşiyor. Siyasi konjoktüre methiyeler düzen ve onun kalıcılığına yönelik **"bilimsel"** işaret fişekleri atanların eleştirilmesi **"linç"** sayılıyor, eleştiren iradenin özgüveni elinden alınıyor.

Başbakan Erdoğan'ın, **22 Temmuz** seçimleri için hazırlattığı afişlerle seçim malzemesi haline getirip sağcı muhafazakar kesimin gönlünü okşadığı Menderes'in **"Demirkırat"**ı, Amerikan nallarıyla **1950**'de başladığı uzun yürüyüşüne; **2008**'de cumhuriyetin ürettiği değerlerin içine bilimsel olarak sıçarak noktayı koyuyor, dört yanı kuşatılmış olan medyanın iktidar yalakası aydınlarına da bu pisliğin üstüne tüy dikmek kalıyordu!

Akşamsefası
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

Burhan Kum (Ressam)

Allame-i Cihat Burak Cardonlar Ülkesinde

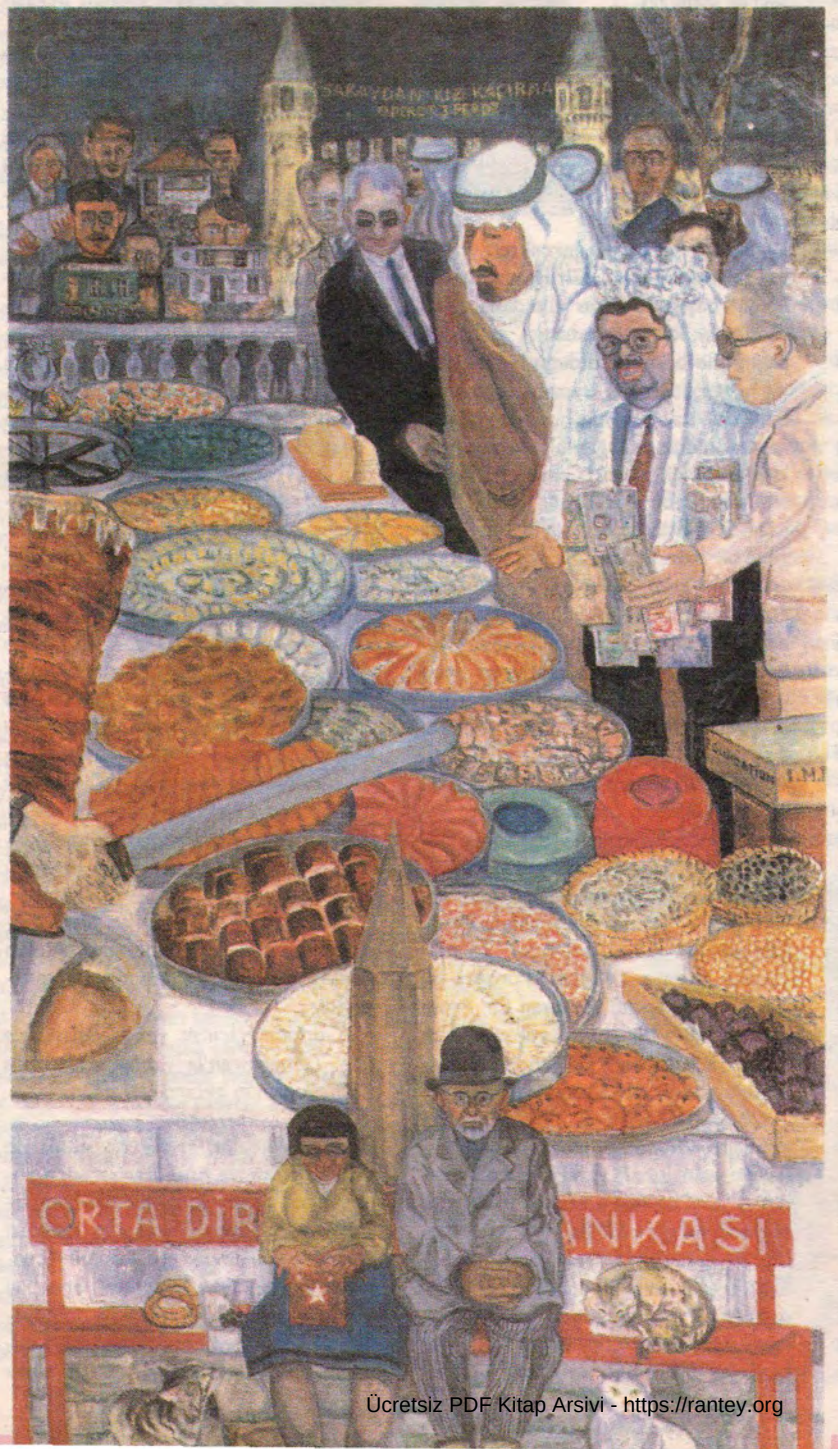

Göçmüş bir ressamın müzede açılan retrospektifi, ressamın sanatındaki temel meselesinin ne olduğu sorusuna cevap bulmak kadar, o ressamdan bir anıt inşa etmek amacı da güder. Sergiye eşlik eden kallavi kataloglardaki metinlerde ressama düzülen övgülerin bini bir paradır. Muhakkaktır ki, ressam o payeleri hak etmiştir, ama bu bize müze o ressamı anıtlaştırırken kendisini de otoriter bir kurum konumuna yerleştirmekte olduğu gerçeğini unutturmaz. Bu yüceltmenin, bir yanıyla, sanatçıdan geriye kalan resimlerin mülkiyetiyle de doğrudan ilişki içinde olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Retrospektif sergisine yer verdiği bir ressamı eleştirel açıdan irdelemek müzenin amacı ya da görevi olmadığı iddia edilebilir. İyi de, zamandan oyulmuş bir lahdin önünde saygı ile eğilmemiz beklenen bu gösteri 'kusursuz' bir ressamın varlığına şahadetten gayrı ne kazandırır bizlere?Ben farklı bir yöntem denemeyi öneriyorum: Yaşarken insani faaliyet yürüten bir ressamı, bugüne kadar hakkında ezberden yazılan tanıtım yazılarının ördüğü 'dokunulmazlık' zırhını delerek, ölümünden sonra da insani bir boyutta incelemeyi.

Cihat Burak'ın resme çok güçlü bir tutku ile bağlı olduğunu, yaşam öyküsünün seyrinden ve yapıtlarında yoğunlaşmış el emeğinden anlamak mümkün. 'Sevgilim' dediği resmi gerçekten severek yaptığı belli ki, bu durum bugün bile birçok ressam için söylenemez. Ancak, tutku gibi öznel bir duygunun düşünsel bir üretim faaliyeti olan sanatta tek başına anlamı nedir ki? Öncelikle aslolan, bir saplantıya dönüştüğünde ayak bağı olma tehlikesi içeren tutku değil bu tutkuyla neler üretildiğidir. Belli ki, 1937 yılında girmeyi denediği Akademi'nin resim bölümünden aldığı olumsuz cevabın yarattığı hayal kırıklığı, ileriki yaşamının en önemli faaliyeti olan resimle arasına sorgulayıcı bir mesafe koyabilmesini engellemiş. "Sanatının şekillenmeye başladığı 1950'lerin başlarında" ortaya koyduğu yapıtlarla, sanatının son yılları olan 1990 başlarında yaptığı resimler arasında üslup olarak pek farklılık olmamasının nedeni başka türlü nasıl açıklanabilir ki?

Bu durumu sanatın bir diğer önemli kıstası olan tutarlılıkla açıklayabilir miyiz? İnançlarından ödün vermeden ürettiği için Cihat Burak'ın tutarlılığından şüphe edemeyiz. Ne var ki Burak'ın inançlarına göre sanatsal üretimin bir düşünce eylemi olduğunu öne sürmek zor. Sanatının genelinde var olan değişime kapalı bu tutarlılığın, değişen zamanın anlatım olanaklarının resmine nüfuz etmesini engellediği söylenebilir. ***Şairin Ölümü*** (1967) ve ***Sultan Sofrası*** (1984) gibi güncel olayların etkisiyle, birbirinden yıllar sonra yapılmış resimlerde bile aynı illüstratif dil hâkim. "Sanatı bir nevi röportaj, hayatın yansıması" olarak gören ressam için sanatın dönüştürücü niteliği, anlaşılan, hayatının hiç bir döneminde önem taşımamış. Gerek *Şairin Ölümü*'nde Nazım'ın göğsünden fışkıran çiçekler, gerekse *Sultan Sofrası*'nda resmin alt bölümüne yerleştirilmiş, üstteki mahyalı kulelerin yankısı olan kazığın simgesellikleri oldukça cılız. Aynı dönemlerdeki karikatür yarışmalarına katılan amatörlerin sıklıkla başvurdukları bu tür klişeler 'özgün' bir ressam için fazlasıyla sıradan. Bunlara bakarak, Burak hakkında her yazanın tekrarlamaktan bıkmadığı "anlatım dilindeki grotesk, acı ve keskin mizah anlayışı" klişesini onaylamak için oldukça 'tatlı ve küt' bir mizah anlayışına sahip olmak gerekiyor. Burak'ın resimlerindeki 'anlatım' gördüğünü aktarmakla sınırlı kaldığından ve 'dili' de içinde tahmin edilebilen bir mizah anlayışı barındırdığından, düz ve yüzeysel. Bu görüntüleri tuvale yerleştiriş biçimindeki klasik dışı tavır ortaya bir üst anlam çıkarmak ya da görüntülerin anlamını irdelemekten ziyade soyutlama eksikliğine işaret ediyor. Resimlerindeki yoğun el işçiliği (sergiyi hazırlayanlar bu tavra ***nakkaşlık*** payesi yükleyerek, resim dilindeki düşünce eksikliğini üstü örtülü bir biçimde kabulleniyorlar) aslında, anlatım zenginliğinden çok fakirliğinin göstergesi bence. Çağrışım ya da göndermeler içeren imgeler yaratamamanın *–ya da yaratmak kaygısı taşımamanın-* sonucunda, Burak anlatmak istediği her şeyi doğrudan tuvale boyamış. Bazı resimlerinde öylesine ileri gitmiş ki, neredeyse aklına gelen her şeyi tıka basa istiflediği, 1972 tarihli ***Çanakkale Savaşı Betimlemesi*** gibi çalışmalarında ortaya, ilkokullar arası resim yarışmalarında karşılaştığımız türden bir kompozisyon bile çıkabiliyor.

Resme beslediği katıksız sevginin açık bir ifadesi olan, tablolarının genelinde hâkim yoğun boya dokusu eserlerine *'brut'* bir hava veriyor. Bu tavrın en ileri biçimde sergilendiği ***Café Select*** (1962), ***Hayal Donanma*** (1964) ve ***O Diyar ki Onda Acayiplikler Olur*** (1967) gibi işlerde resmin derisi adeta bir seramik rölyefi andırıyor. Bu rölyef dokusunun resimleri olduğundan güzel gösterdiği konusu bir yana, kimi resimler bu dokunun içine hapsedilen emek sayesinde varoluş koşullarını kazanıyorlar. Ama resminin asıl temellerini başka noktalarda buluyoruz.

Burak'ın resimlerinin ana sorunsalını onların 'nedir güzel olan'ı bir kenara bırakıp 'güzel olan nedir' sorusunun cevabını aramaları oluşturuyor. Paris'te bir sokak, İstanbul Boğazı, bir vazodaki çiçekler ya da kediler; o, izlemekten keyif aldığı, varlığında yaşama sevinci bulduğu her 'güzel'i tuvaline taşımış. ***Karpuzlu Natürmort*** (1961), ***Dev Buket*** (1962) ya da ***Muzlu Natürmort*** (1993) gibi bir resim kursunda yapıldığı izlenimi veren bazı resimler karşısında insan, ondaki bu güzel saplantısının fazlasıyla dekoratif sonuçlarını görebiliyor. Tüm sanat hayatı boyunca izlediği bu yol, birkaç eleştirel resminden biri olan *Şairin Ölümü*'nde bile ortaya, rahatsız edici ya da dramatik değil, 'sevimli' bir tablo çıkmasına neden olmuş. (Zaten Burak'ın zaafı da en güçlü olduğu varsayılan noktada karşımıza çıkıyor: Eleştirilerini en direkt ifade ettiği anlarda bile rahatsızlık vermiyor.) Bütün bu eleştirel resimlerine ve ressam olarak akademi dışı olmasına rağmen devletin nezdinde muteber bir ressam olmasını sağlayan da, onun varlıkla yokluk arası bir yerde duran 'naif' anlayışıyla, bununla doğrudan ilişkili 'güzellik' sevdası. Sergide devlet koleksiyonlarından birçok eser var ki bu kadar çok devlet alımının, o dönemde ressamdan bile sayılmayan, sıra dışı bir sanatçı için pek sıradan bir durum olduğu söylenemez.

Burak'ın sanatında, güzellik saplantısının en üst aşaması olarak, dekoratif figüran konumunda bulunan kediler gösterilebilir. Tamam, kedileri çok sevdiğini anlıyoruz, ancak bir ressam meselesiyle kişisel zevkleri arasına gerekli mesafeyi koyamadığı zaman, kaçınılmaz olarak Burak'ın içine düştüğü "süslü, güzel resimler yapmak" açmazının esiri olabiliyor. Sanırım bir retrospektif hazırlayanların da ortaya koyması gereken asıl iş bir ressamın meselesinin ne olduğu sorusuna cevap bulmak olmalıydı. Ancak **İstanbul Modern**'de yapılan, önceden verilmiş cevaplara uygun kanıtlar üretme gayretinden ibaret. Kendisine sıkça layık görülen "sınırsız hayal ve zengin imgelem gücü" ya da "keskin ve şaşmaz gözlem yeteneği" gibi tabirler ise, kedi saplantısına bakıldığında, en hafifinden, eğreti kalıyor. ***Kesik El*** (1984) tablosuna "hayal gücü" demek için binlerce yıllık masal geleneğini ve Oliver Stone'un 1981'de yönettiği *The Hand* (Kesik El) filmini görmezden gelmek gerekiyor. (Başka bir yapıttan etkilenmek bir sanatçı için çok olağan ve bu duruma olumsuz bir anlam yüklemiyorum ama belirtilmesi gerek). Bu temanın çevresine İstanbul Boğaz'ı fonunda dev böcekler, rıhtımda ziyafet sofrası ve –illa ki- kedilerin çevrelediği iki çıplak kadın gibi birbirinden ilgisiz noktalardan alınan görüntüleri serpiştirecek kadar hayal gücü oyun oynayan her çocukta bile varken… Bir konakta doğup, Mekteb-i Sultani ve Akademi'de mimari eğitiminin ardından Afganistan, Hindistan, İtalya ve yıllarca Paris sokaklarını arşınlamış birisi için oldukça zayıf sayılır.

Ne var ki Cihat Burak'ın resmi sadece, ezbercilerin geviş getirircesine bıkmadan tekrarladığı bu birkaç kalıptan ibaret değil ve gücünü başka bir noktadan alıyor. Bir Osmanlı tebaası olarak dünyaya gelen ve sekiz yaşından sonrasını da batılılaşma projesini gerçekleştirmeye çalışan bir cumhuriyetin vatandaşı olarak yaşayan Burak, hayatını bu iki kültürün sentezini (*syn* birlikte, *tithenai* yerleştirme) yapmaya adayan ilk ressamımız olduğu için önemsenmeyi hak ediyor. Onun için bu konuda attığı adımın önemini ve başarısını tartışmak bile anlamsız. (En azından, postmodern resim literatürüne Doğu-Batı sentezcisi olarak geçen Napoli prensi, hibrit **Clemente**'den daha tutarlı ve başarılı olduğu kesin!) Resimlerinin genelinde var olan karşıdan resmetme tavrını minyatür geleneğinden alan Burak, yerel-popüler konuları ve Türkiye'nin modernleşme sürecini bu şablonun içinde görselleştirerek, bir köprü kurmanın ilk adımlarını atabilmiştir. Burak'ın özgünlüğü, 'sınırsız hayal gücü' ya da 'keskin gözlem yeteneği'nden değil bu noktadan kaynaklanır. Durmadan yinelenen bu tabirlerin Burak'a kimler tarafından ve ne amaçla yakıştırıldığının altında yatan nedenlerin çözümlenmesi ise ayrı bir paragraf gerektiriyor.

Cihat Burak'la ilgili en çok yazı yazan kişilerin başında **Haşim Nur Gürel** geliyor, şaşırtıcı değil. Katalogda da yer alan bir fotoğraftan kişisel dostluklarını teşhis edebiliyoruz. Ancak asıl önemlisi sergide yer alan yapıtlardan dördünün Haşim Nur Gürel'in koleksiyonunda bulunması. Burak'ın önemini erken fark eden birisi için de garip sayılmaz. Garip olan, H. N. Gürel'in *Genç Sanat*'ın **Aralık 1998** sayısında basılmış olan ***"şairin ölümü veya son 60 yılın eleştirisi"*** yazısının katalogda, bu kez **7 Nisan 2006** tarihiyle, aynen yer almasıdır. Borsa'da bile bu tür işlemler spekülasyon kapsamında cezalandırılırken, Haşim Bey'in, İstanbul Modern'in bünyesindeki sergide, koleksiyonundaki işlerin fiyatını artırmaya yönelik olarak tanımlanabilecek faaliyetler yürütmesi, görüldüğü kadarıyla müzenin yöneticilerini pek rahatsız etmiyor. Hadi, kendi koleksiyonunda hatırı sayılır bir miktarda Cihat Burak bulunduran bir müzenin şef küratörünün katalog yazısında ressamı yere göğe sığdıramamasını, şerh koyma kaydıyla, bir nebze anlarım da… Ciddi bir kurum olma iddiası güden aynı müzenin, özenli bir çalışmanın sonucu olduğu yazılan sergisinin katalogunda, sergiye dört eser veren bir koleksiyoncunun tanıtım yazısına, tarihte tahrifat yaparak yer vermesini oldukça özensiz bir icraat olarak görürüm. Eğer bu normal bir durumsa, geçmişte yeğenine, daha sonra hortumladığı bir bankanın satılması için tavsiye mektubu yazan bir cumhurbaşkanına neden kızıyoruz ki?

Bütün bu gösteride yer alan şahıslar arasında yine de en çok saygı duyulacak insan Cihat Burak. Çok büyük bir sanatçı olmasa da en azından inandığı bir uğraşla iyi niyetle ve dürüstçe ilgilendiği için bu saygıyı hak ediyor. En büyük şanssızlığı yaşarken kendisini yaptığı iş üzerine düşünmeye yönlendirecek bir eleştirmenle tanışmamış olması. Burak'ın günümüzdeki övücüleri aynı zamanda onun 'mirası' üzerinden rant geliştirmeye çalışarak, kendi malvarlıklarının değerini artırmaya çalışıyorlar. Yaşarken Nazım Hikmet'i malvarlıklarının en büyük tehdidi olarak görenler, şimdi Burak'ın Nazım Hikmet'i konu alan bir resmini koleksiyonlarının en değerli varlığı olarak 'gururla' teşhir ediyorlar. (Ne de olsa en sevilen kahramanlar ölü olanlardır!) Cihat Burak'ın yaşarken çok sevdiği, esin kaynağı otantik İstanbul'u, "betebe kaplı apartmanlar" ile alışveriş merkezlerine kurban eden *cardonlar*, şimdi Burak'ın resimlerinde kalan o İstanbul'u, Burak'ın resimlerini mülk edinerek yaşatmaya çalışıyorlar. Onlara cardonlar adını veren ise Burak'ın bizzat kendisi. 1966 yılında 'evlilik sürgünü' olarak yaşadığı Bursa'da kaleme aldığı **Cardonlar** adlı, otobiyografik öyküsünde onlardan şöyle bahseder:

"Cardonlar arasıra dairelerinin önünde bekleyen arabalarına binip Emirgan'da çay içmeye gidiyorlar. Parmak iriliğindeki kuyruklarını ellerine alıp Tarabya'da pahalı lokantaların önünde arabadan iniyorlar, garsonların hepsi tanıyor onları. Ağızlarını daha açmadan en çok sevdikleri şeyleri bilen metrdoteller bir elleri arkalarında, gümüş tepsiler üstündeki *dünya nimetlerini* uzatıyor cardonlara… Cardonların en büyüğü köşedeki apartmanda oturuyor olmalı. Geçen gün yokuştan çıkarken arabasına binişini gördüm, koskoca Amerikan arabasının kapısını açarken göz göze geldik. Orta boy bir sandık odası kadar büyük helânın kuburundan başını çıkarmış, tepesinden aşağı bir teneke suyu boşalttığım günküne benzer bir bakış vardı gözlerinde!"

Ne diyeyim, Cihat baba. Ellerine sağlık!

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org